

Numa Pompilius, tweede koning van Rome

<https://hdl.handle.net/1874/27701>

INSTITUUT DE VOOYS

Legaat W.A.P. Smit
20.6.'06

N° 295

LXVIII
KAL
33
riora

NUMA POMPILIUS.

Cy
NUMA POMPILIUS,
TWEEDE KONING VAN ROME.

NAAR HET FRANSCH VAN DEN HEERE
DE FLORIAN,
IN NEDERDUITSCHTE VAERZEN OVERGEBRAGT,

DOOR
J. NOMSZ.

II. DEEL.

Te AMSTELDAM, bij
W. HOLTROP, 1787.

N U M M I A P O M P I L I U S .

Z E V E N D E B O E K .

De nacht had, op haar koets, de heldre hemelbogen
Reeds met haar duister floers, vol starren overtogen,
Toen Numa, die op 't lyk des konings nederzeeg,
De éénsflags vervlogen kracht allengskens wederkreeg;
Maar 't lyk van Tatius, de gaping van de wonden
Waarmee' hem 't moordend' staal ten grave heeft gezonden,
Verstyft op nieuw het hart des eedlen prins door schrik,
En stelt zyn' eed hem voor in 't eigenste oogenblik.
Dus zonder naberouw, of 't schreijend' hart te hooren,
Stelt zich de held alleen dit oogenblik te voren,
Wat hy den vromen vorst in dees gesteltenis,
Voor teêr betoonde liefde op 't hoogst verschuldigd is.
Beducht één' enklen stap van 't ligchaam af te treden,
Vol angst dat iemant hem zyn' vaders koude leden
Ontroove, indien hy slechts één' tred ter zyde ging,
Belaad op 't oogenblik de dankbre jongeling
Zich met die dierbre vracht, en spoed daarmee' naar Romen,
Doch met een' flauwen tred, terwyl zyn tranen stroomen.
Hy nadert de eerste wacht, roept meer dan één' Sabyn,
En eischt dat elk van hen hem zal behulpzaam zyn,

Stelt hen zyn vracht ter hand, beveelt, in 't hart verflagen,
 Eerbiedig 't lyk in 't hof van Tatia te dragen,
 En snelt met allen spoed van dezen oorlogsrei,
 Opdat hy die prinses omzigtig voorberei'
 Om 't wreed bericht waarvan haar leven af kon hangen,
 En 't geen zy weten moet, uit zynen mond te ontfangen.

De tedre Tatia, in 't hof, noch onbewust
 Van 's vaders doodlyk lot, maar echter ongerust
 Om 't afzyn van den vorst, voelt zich gestadig kwellen
 Door angst van nadrend wee zich voor den geest te stellen.
 By 't flaauwe licht der lamp, in aklige eenzaamheid,
 Daar hare tedre hand een purper kleed bereid,
 Voor een' monarch hoogst waard' zich teêr te zien beminnen,
 Speelt haar een ongeluk gestadig voor de zinnen;
 En de onrust van haar' geest, die haar geheel vermand,
 Rukt ieder oogenblik haar werk haar uit de hand;
 Zy telt in 't zuchtend' hart, met onöphoudlyk beven,
 Al de uren die de vorst haar peinzend' had begeven.
 Een reeks van angsten slaat, op 't eigenste oogenblik,
 Het felgefolterd hart met voorgevoel van schrik.
 Een heimlyke yzing schynt haar zinnen te overheeren;
 Men ziet haar hand de kracht tot verder werk ontberen,
 Zy werpt het van zich af, en 't oog, vol tranen, staart,
 Daar 't spraaklid kracht ontbreekt, op 't hoogst bedrukt op de aard'.

Eénslags verschynt de prins voor haar benevelde oogen:
Hoe zichtbaar is zyn smart, en edel mededoogen!
Getroffen door zyn komst, slaat tedre Tatia
Zyn kleed met bloed bemorst, en zyne tranen gae'.
Zy heft zich siddrende op, zy heeft geen kracht tot klagen,
En schroomt in dezen staat prins Numa te ondervragen.
ô Kroost van Tatius! dus spreekt de jonge held,
Al snikkend', daar zyn oog in heete tranen smelt,
Het tydstop is thans daar om 't grootst bewys te geven
Van de eedle kracht van ziel, betoond in al uw leven,
En van dat taai geduld, dat gy nooit hebt verzaakt,
Naardien gy dit door deugd u eigen hebt gemaakt.
Ik kom, ô Tatia! hoe gruwzaam 't my moog' kwellen,
Het op den sterksten toets uws gantschen levens stellen:
Maar denk dat om verdriet, dat in dit tranendal
Een onafscheidlyk deel van 't menschedom blyven zal,
Te lyden, 't godendom de menschen in dit leven,
De vrindschap en de deugd tot steunfels heeft gegeven.
By 't einde zyner reën, brengt zyn Sabynsche stoet
Het ligchaam van den vorst, mishandeld en bebloed,
Voor de oogen der prinses, en treed haar traaglyk nader.
Zy uit een' naren gil, zy stort zich op haar' vader,
Omärmt het koude lyk, in de armen van de wacht,
En valt bezwynd ter neêr, beroofd van alle kracht.

Naauw' door getrouwe hulp die zwymeling onttoegen,
 Ontfluit zy haar gezigt, werpt haar verwilderde oogen
 Op 't lyk, waarāan ze alöm de breede wonden ziet,
 Daar 't vreeslyk starende oog geene enkele traan ontvlied.
 De tong legt aan den band des strengens druks geslagen,
 En is dus buiten staat de pyn van 't hart te klagen;
 Een schrikkelyk gewigt van droefheid drukt haar borst:
 Dus als een marmer beeld naby den doden vorst
 Geklonken aan den grond, is 't boven haar vermogen
 Of dat zy 't hart ontlaste, of tranen loze uit de oogen.

De prins, op 't hoogst verschrikt door een droefgeestigheid
 Die zichtbaar hare tong, en kracht aan banden leid,
 Doet ylincs 's konings lyk haar starend oog ont dragen;
 En droeve Tatia ontbloomt thans 't hart door klagen,
 Barst uit in kreet by kreet, en stort een' tranenvloed,
 Dat tedren Numaas schroom voor haar verdwynen doet;
 En daar ze in haar geweene verlichting deed beschouwen
 Van smart, laat haar de prins in de armen harer vrouwen,
 Verwydert zich van haar, en geeft terstond bevel
 Om, eer men 's konings lyk op 't purpreen praalbed stell',
 Dat overschot eens mans beroemd door eedle daden,
 In een welriekend vocht, in 't rustvertrek te baden.
 Hy plaatst by Tatia een sterke en trouwe wacht;
 En nu zyn droeve plicht in alles is volbragt,

Is hy, daar 't hart zich voelt door drift by drift beroeren,
Gereed den hardsten pligt ten spoedigste uit te voeren,
Dat is, om Romulus, vorst Tatius tiran,
Te melden dat hy nooit zyn schoonzoon wezen kan.

Door hoeveel drift, helaas! word de eedle prins bestreden,
In zuchtend' naar 't paleis van Romulus te treden!
Voor eeuwig derft hy haar die hy als godlyk eert,
En aanbid; en dat meest in dezen staat hem deert,
Is, dat die hy bemint, en die hy thans moet schroomen,
Hem door zichzelf' alleen voor eeuwig word ontnomen.
Hy moet dit willig doen, 't haar melden, en metéén
Als trouwloos aan zyn woord haar onder de oogen treên;
En dragende in zyn ziel den last der offerhande
Verschuldigd aan zyn' pligt, voelt hy de smart der schande
Van by 't geen hy uit pligt voor eeuwig af moet staan,
Voor onstadvastig, ja lichtvaardig door te gaan.
Een denkbeeld zo vol smart, dat hy niet kan ontwyken,
Befryd in 't hart de deugd, ja doet die schier bezwyken;
Maar zyn gestrenge deugd, aan 't wankelen gebragt
Slechts voor één oogenblik, houd stand in volle kracht.
Hy ziet, op 't felst gedrukt door zyne boezemstryden,
De schim van Tatius en Tullus aan zyn zyden;
Elk dezer is zyn sterkte, en schreeuwt om stryd hem toe
Dat, met wat smart hy ook den eisch des pligts voldoe,

Het

Het hoogst noodzaaklyk is zyn' liefdegloed te smooren;
 Dat uit zyn' echt voor hem slechts onëer word geboren,
 En wanhoop voor zyn hart, op 't denkbeeld dat zyn hand
 Aan 't kroost des moordenaars zyns konings word verpand,
 Aan 't kroost van hem die wreed in Romes nieuwe wallen,
 Zyne oudren met verraad en moord had aangevallen;
 En dat hy door dien echt, die niet dan wee voorspelt,
 De blaam van meened word voor eeuwig bloot gesteld.

Van zulk een denkbeeld vol, dat hy niet kan verwinnen,
 Treed hy 't hem haatlyk hof van Romes koning binnen,
 Daar hy dien stuggen vorst, in 't midden van den stoet
 Des woesten hovelings, aan zynen disch ontmoet.
 Een zorg die 't hart doorknaagt op 't straf gelaat te ontdekken,
 Gevoegd by smart geprent in al zyn wezenstrekken,
 Toont niet dan al te klaar, dat reeds rechtvaardigheid
 De voorfmaak van de straf zyns kwaads hem toebereid.
 De koning had alree' het wis bericht bekomen,
 Dat gryzen Tatius het leven was benomen;
 Thans was zyn groote vrees, by Romer en Sabyn
 Van dien vloekwaarden moord als bron verdacht te zyn.
 Gepynigd door dien schroom, meer dan door 't gruwzaamknagen
 Dat op zyn' wreedten last de gryzäart was verflagen,
 Zat hy in diep gepeins, daar niet één hoveling,
 Op 't voorbeeld van den vorst, één enkel woord ontging.

Z E V E N D E B O E K.

De frydbare Amazoon stond naast den straffen koning,
En wilde, op 't pynlyk zien van zo veel angstbetooning,
Zyn' zorg door zang, geuit met haar' gewonen zwier,
Verdryven uit zyn hart, by 't klinken van haar lier:
Dus zong ze, en 't gantsche hof schein daardoor ingenomen,
De zege die Jupyn op Titan had bekomen.

De prins genaakt den vorst in die gesteltenis,
Daar 't smooren van zyn' schrik hem thans niet mooglyk is;
Het zien des beuls eens mans dien 't hart steeds zal beminnen,
Jaagt hem eene yzing aan die hy niet kan verwinnen.
Nochtans hy geeft zich moed, maar 't oog blyft steeds ter aard',
Alsöf hyzelf zyn hart door 't misdryf voelt bezwaart;
En denkende aan 't ontzag dat wy den vorsten dragen,
(Waarvan een onderdaan slechts zelden word ontflagen,
Zelfs niet wanneer ons hart yst van hunne euveldaën;)
Spreekt hy den Roomfchen vorst met deze woorden aan.

't Staal van vier schelmen, prins! heeft buiten deze wallen,
Uw' vromen amptgenoot ontzield ter aard' doen vallen.
Myn oog zag Tatiüs bezwyken in het zand.
Twee zyner moorders zyn gestraft door deze hand;
Twee van hen zyn gevlugt langs 't pad 't welk leid naar Rome,
En zullen in deez' muur mischien de straf ontkomen,
Tot dat het godendom, dat 's konings bloedkreet hoort,
Op hen de wraak volvoer' voor dien barbaarschen moord.

Gy weet ik ben door 't bloed aan Tatius verbonden
 Maar mooglyk ken uw oog niet diep genoeg doorgronden
 Die tedere achting die, in 't diepst van myn gemoed,
 Voor zyn verheven deugd pligtmatig wierd gevoed.
 Die band en achting zyn 't die thans my gruwzaam kwellen,
 Door my verpligtingen gevoelig voor te stellen
 Die groot en moeilyk zyn, en die, hoe 't lot moog' woën,
 Ik en als bloedverwant, en Numa, zal voldoen.
 ô Vorst van Rome! ik heb uw dochter aangebeden,
 En ik aanbid in 't hart Hercilia noch heden;
 Het leven zonder haar, is niets voor my, maar ik
 Beloofde, en deed noch meer, ik zwoer in 't oogenblik
 Dat ik vorst Tatius den laatsten snik zag geven,
 Met de eedle Tatia in 't echtverbond te leven.
 Ik, die myn' eed voldoe, ontsla u van uw woord,
 En sta voor eeuwig af van 't geen my meest bekoort.
 Sta my myn bede toe: ik smeek u zonder vreezen,
 Dat my uw gunst voortaan doe ongelukkig wezen.

Zo sprak de jonge prins, met de oogen naar den grond,
 Daar Romulus een wyl verbaasd en spraakloos stond;
 Hercilia, wier hart zich voelt van spyt doorsnyden,
 Laat straks haar gouden lier de straffe vuist ontglyden,
 Terwyl de hoveling bewegingloos verwacht
 Wat antwoord Romulus den jongling waardig acht,

Om

Om naar de omftandigheid dier duistere oogenblikken,
De plooi van zyn gelaat naar 's konings fmaak te fchikken.

De ontzaglyke opperheer ryst eindlyk op, en flaat
Op Numa een gezigt vol woede en wrevel fmaad':
ô Jongling! roept hy uit, wat durft gy u vermeten?
De dood myns amptgenoots wierd voor uw komst geweten,
Ik gaf alree' bevel tot ftraf der moordery.
Hoe groot uw tederheid voor Tatius ook zy,
Laat aan een' opperheer, niet licht gewoon te dolen,
Het wreken van den moord eens opperheers bevolen.
Maar zo ik ftraffen kan den man die heeft misdaan,
Ik kan eerezuchtigen niet minder tegenftaan:
En, Romulus verbied den echt door u befloten,
Den band aan 't kroost van 't hoofd van uwe landgenooten;
Haar recht op kroon en troon haars vaders, faam' gehecht
Veel fterker dan voorheên met uw bewezen recht,
Kan éénmaal doodelyk voor myn belangen wezen:
Voor 't minst moet Romulus dit als gevaarlyk vreezen.
Ik koos voor Tatia, by 't hooren van de dood
Van haren vader, reeds een' andren echtgenoot.
Wat nu den hoon betreft myn dochter toegedreven,
Door 't fmaadlyk weigeren van haar uw hand te geven,
Die ftrekte mogelyk tot een belediging
Voor elk die niet van Mars het levenslicht ontving,

Maar ik wil om uw jeugd aan u vergifnis fchenken,
 En 't fprekende onderscheid van beider ftam bedenken,
 Erkennend' bovenal, dat uwe kloeke geest,
 En dappre arm myn heir hoogst nuttig zyn geweest.

Na deze taal, den prins gevoelig toegedreven
 Op een' gedwongen toon van vriendly fchuldvergeven,
 Ontwykt de gramme vorst op 't oogenblik de zaal,
 En wacht geen antwoord af op zyn geftrengte taal.
 De droeve minnaar ziet den koning naauw' geweken,
 Of tracht Hercilia, kan 't zyn, voor 't laatst te fpreken,
 Maar de Amazoon, te fier om hem te woord te ftaan,
 Sluipt zwygend' hem voorby, ziet hem verächtlyk aan,
 En volgt haar vaders fpoor in fmaadlyk hem te ontvlieden,
 Gevolgd van 't gantsche hof, en al hare oorlogflieden.

Die fierheid en die fmaad verfcheuren Numaas hart,
 Maar maakt hem de offring licht die hem zo hev'ig fmart.
 Op Romulus verftoord om 't geen hy had gefproken,
 En op Hercilia in fellen toorne ontftoken,
 Befluit hy meer dan ooit, tot aan zyn dood, zyn lot
 Te hechten aan 't aan hem thans dierbaar overfchot
 Eens konings dien hy minde, en om getrouw zyn dagen
 Voor 't onderdrukte huis van dien monarch te wagen.
 Dus met meer rust in 't hart, en meer ftandvastigheid,
 Word hy door zyne drift naar Tatia geleid.

ô-Dochter van een' vorst hoogst gaëloos door zyn zeden!
(Dus spreekt de jonge held by 't snelle binnentreden,)
Verfchoon my dat ik zelf in 't midden van uw' rouw,
En uwen tranenvloed, u spreek' van huwlykstrouw.
Uw vrome vader heeft, op 't einde van zyn leven,
In my, dit was zyn wil, een' schutsheer u gegeven;
Noch meer, zyn groote ziel wierd door den eed vertroost,
Dat ik my huwen zoude aan zyn doorluchtig kroost.
De koning des Romeins wil thans uw lot beslechten,
Verbiedend' my dien echt; maar heeft daartoe geen rechten.
Sabynten inderdaad geboren, hingen wy
Alleenlyk af van der Sabynten heerschappy;
Hun vorst was onze vorst: in zyn doorluchtig leven
Hem van gehoorzaamheid en liefde blyk te geven,
Was onze groote pligt; na zyne droeve dood
Te doen all' 't geen hy ons, ten dienst des volks, gebod,
Daar voor geen smaad, geen' ramp, ja zelfs geen dood te vreezen,
Is inderdaad een pligt die heiliger moet wezen.
Myn hart aanbad het kroost van Romes opperheer:
Ik meld u dit vryuit; maar sints zyn moordgeweer
Myn' koning voor myn oog wreedäartig heeft doen vallen,
Is my een ballingschap met u uit deze wallen,
Iets dat myn moedig hart onëindig meer bekoort,
Dan troon en kroost van hem die, door een' snooden moord,

Myn' dierbren opperheer in 't edel bloed deed smooren.
 Zo die gevoelens u, ô Tatia! bekoren,
 Kom, wapen u met moed; trotsfeer benevens my,
 Hoe Romulus ook dreig', de Roomfche dwinglandy;
 En laat de vlam die 't lyk uws vaders zal verteeren,
 De toorts zyn van een' echt dien Romulus wil weeren.

Zo fpreekt hy. Tatia, door zyn ontwerp gevleid,
 Zwygt vol verwondering, gemengd met tederheid.
 Zy, die fints lang in 't hart de pynelyke woede
 Der liefde tegenftond, en deze liefde voedde,
 Een liefde tot haar fmart tot noch te leur gefield,
 Geeft eindlyk, met een blos, dit antwoord aan den held:
 Wees meester van myn lot: myn hand zy u gegeven!
 Toen zwoer de jonge prins voor haar te zullen leven;
 En daar het dreigement door Romulus gedaan,
 Hem fterker voor zichzelve' in alles in deed ftaan,
 Dan 't ftryden met zichzelve', is thans de pligtbetoning
 Aan 't hem hoogst dierbaar lyk van zyn' geliefden koning.
 Het eenigst dat den geest des jonglings bezig houd.

Auroor' rees naauwlyks op, langs 't pad van vuur en goud,
 Of Numa is gereed, aan 't hoofd van zyne benden,
 Om zich naar 't hoog gebergt' voor Romes wal te wenden,
 Opdat voor zyne byl, de zware bergboom vall',
 Die tot een myt voor 't lyk des konings dienen zal.

Hy

Hy voelt zyn fmart verlicht door zelf dit werk te aanschouwen,
Dat hy zyn volk, hoe trouw, alleen niet wil vertrouwen;
Maar vaardig tot den togt, en dien gewyden pligt,
Verschynt Hercilia éénsflags voor zyn gezigt,
En eischt, daar zy den prins met zielvermaak ziet beven,
Dat hy haar slechts een wyl alleen gehoor zal geven.
Zy was dit uur niet meer die moedige Amazoon,
Wier koel verfmadend oog den stouten, die haar schoon
Vermetel roemen dorst, op 't zichtbaarst dorst verächtent;
't Was die heldin toen niet, wier arm beroemd door krachten,
Den schrik aan allen kant in 's vyands drommen joeg,
En fors in 't bloedig stof haar' vyand nedersloeg;
Neen, 't is een minnares, door woede en spyt bevangen:
De tranen zyn verdroogd op hare ontstoken wangen;
Het vuur der oogen, schier door wanhoop uitgeschreid,
Doorschitterd noch de wolk van nare treurigheid;
Het hair golft langs den rug, haar losgerukte kleden
Vertoonen achteloos zich aan haar kloeke leden;
Daar 't beeld der droefenis, die 't schoon vernietigd heeft,
Haar een bevalligheid van grooter krachten geeft.

♫ Numa! (deze taal doet zy den jongling hooren,)
Gy ziet waartoe de liefde in 't eind' my aan kan sporen:
't Is een Hercilia die zy barbaarsch verkloekt,
't Is een Hercilia die in uw hof u zoekt.

Zy,

Zy, die u spreken komt, door wanhoop ingenomen,
 Zal mooglyk uit uw' mond een weigering bekomen.
 Ach! zo myn fierheid u bekend is, oordeel dan
 Of iemand my op de aarde ooit waarder wezen kan!
 Verneem... Ondankbre! neen, gy kent te wel dit harte;
 En ik onttrek myzelf de vruchteloze smarte
 Van een vernedring, die van een bekentenis
 Van liefde in dezen staat niet af te scheiden is.
 'k Wil zwygen van myzelve, myn hart is u gebleken;
 Maar zwygend' van myzelf, wil ik van Numa spreken.
 Ik weet wie Numa is, ik ken uw hart te wel,
 Om niet bewust te zyn, dat Romulus bevel,
 Uw' echt met Tatia slechts vruchtloos zal weêrstreven;
 Maar, prins! myn' vaders aart is u bedekt gebleven:
 Gy kent den meester niet van deez' geduchten wal,
 Indien gy waant dat hy dien echt gedoogen zal,
 Of u dien ooit vergeve. ô Numa! wacht voorzeker,
 Zo gy myn' vader tergt, een' onverzoenbren wreker,
 Die u op 't oogenblik van de eerste tegenpraak,
 Zal offren door den byl aan zyn gefarde wraak.
 De schrik voor 't staal waarmee' die koning zich zal wreken,
 Zal u ontwyfelbaar uw opzet niet doen breken;
 Maar denk nooit dat die vorst alleen op Numa woed':
 Neen, 't bloed van Tatia zal stroomen met uw bloed.

Waant

Waant gy dat Tatius, zo dierbaar aan uw harte,
 Niet, zo hy levend' waar', vol doodelyke smarte,
 Uw knien omärmen zou, ter redding van zyn kroost?
 Toen gy hem door uw' eed in 't fterven hebt vertroost,
 Hem zweerend' voor zyn telg als echtgenoot te leven,
 Heeft hy getracht in u een' fchutsheer haar te geven;
 Hy hoopte, door uw hulp, haar hoofd ontwyfelbaar
 Te ontrukken aan verdriet, en zeker lyfsgevaar:
 Zo haar die echt nu doet een zeker fterven vreezen,
 Zo zy door uwe trouw word tot de dood verwezen,
 Zyt gy het dan niet zelf die Tatius weërftaat,
 En trouwloos aan zyn fchim een wanbedryf begaat?

Ondankbre! ik zwyg van my, die my bedrogen vinde,
 In dien geliefden waan dat Numa my beminde!

Van my! wier luister gy door trouwloosheid verkort,
 Daar ge in den ftryd voor my uw bloed hebt uitgefport.
 Helaas! met min geluk gedrongen door myn pligten,
 Mogt ik, tot op deez' dag, voor Numa niets verrichten,
 Daar hy, die smadelyk Hercilia begeeft,

ô Smart! zo groot een' eisch op haar erkentnis heeft,
 Dat ik zyn weldaën zelv' als banden moet befchouwen,
 Die hem in eeuwigheid aan my verbonden houén!

Zie hier waaröm: gyzelf vergunde aan my die eer,
 Dat ik u held deed zyn by 't klinken van 't geweer;

Gyzelf, gy hebt aan my dat godlyk schild gegeven,
Dat me onverwinlyk maakte, en 's vyands volk deed beven;
Gy zyt het die getrouw myn leven hebt gered,
Toen Leo 't moordtuig had tot myn bederf gewet;
'k Ben u verpligt myne eer, myn leven en myn staten;
En Numa wil nochtans Hercilia verlaten,
Nadat hy door zyn trouw 't haar heeft ten pligt gemaakt,
Hem aan te bidden! hem! die nu zyn trouw verzaakt!
Waaröm my dan gered? waar' 't slechts om my te hoonen?
Waaröm alleen om my uzelv' een' held te toonen
Zo groot, zo minzaam als myn oog tot op deez' dag
Aan 't hoofd der legeren in dees gewesten zag?
Maar spreek: verrichtte ik iets dat Numa kan mishagen!
Kunt gy met schyn van recht u over my beklagen?
Of acht uw fierheid zich door my daarom gehoond,
Wyl ik niet eer en meer myn liefde u heb betoond!
Ach! Numa moet aan 't kroost van Romulus vergeven,
Dat zy, die in haar oog, helaas! te hoog verheven,
Haar oogen nimmer floeg op all' wat in dit land
Den naam van koning draagt, en voor haar heeft gebrand,
Een eerste liefdedrift, door u in haar ontstoken,
Met kunst verbergen wilde, en vruchtloos heeft weersproken.
't Bedwang kwam my meer duur dan u de spyt te staan.
't Geweld dat ik door dwang myn hart heb aangedaan,

Kastydde op 't strengst dat hart, van woesten hoogmoed dronken;
 Zie hoe die hoogmoed my erbarmlyk is ontzonken:
 Beschouw my neêrgebukt, ik schrei aan uwe knien.
 ô Numa! laat uw oog op myne tranen zien;
 Herken Hercilia, en durf u wreed beklagen
 Dat hare fierheid de uwe één wyl flechts kon mishagen.
 De held, schier ademloos, door deze taal verrast,
 Voelt zich door overmaat van driften aangetast.
 Zyne oogen schroomen thans de bitter schreiende oogen
 Van de Amazoon, voor hem ter aarde neêrgebogen;
 En voelt maar al te veel in die gesteltenis,
 Dat zelf haar stem voor hem op 't hoogst gevaarlyk is.
 Hy ziet voor hem verneêrd 't geen hy meer mint dan 't leven,
 Hy hoort door haren mond vryuit te kennen geven,
 Dat niemant buiten hem haar moedig hart bezat,
 En niemant buiten hem daartoe ooit toegang had.
 Naarmate dat zy sprak, vergrootten zyne pynen;
 Hy voelt zyn grootsch besluit allens in 't hart verdwynen,
 Gelyk de blanke sneeuw op 't hoogst der bergen smelt,
 Naarmate die aan 't vuur der zonne is bloot gesteld.
 De prins, de wyze prins, beroemd door zyne zeden,
 Beschouwt Hercilia, weegt trapsgewyz' haar reden;
 Zyn teêr, zyn blakend hart, gegriefd door 't laatste woord
 Uit dien beminden mond, met zo veel kracht, gehoord,

Was mooglyk in gevaar, hoewel niet zonder beven,
 Om de oude liefde in 't eind' haar oud bewint te geven,
 Toen gryze Metius, 't Sabynefche legerhoofd,
 Genaakte, en de Amazoon van haar' triomf berooft,
 Door dat geducht gefprek op éénmaal af te breken.

Deprins hoort hem bedeesd, doch ftreng, dees woorden fpreken:
 Zoon van Pompilius! de treurende Sabyn:
 Begeert dat Numa ftraks voor zyn gezigt verfchyn'.
 Dat volk, 't welk door de dood zyn' vader heeft verloren,
 Wenscht thans den erfgenaam van zyne deugd te hooren,
 En ftraks te zien. Kom, prins! verlicht de bittre fmart
 Van hun door deze dood met recht verflagen hart.
 Beloof, zo gy hun hart, als Tatius, wilt winnen,
 Dat gy, als Tatius, hen eeuwig zult beminnen;
 Zweert dat gy 't waardig kroost van hunnen opperheer,
 Dien besten prins, voortaan zult dienen door 't geweer.
 Aan de inkomst van 't paleis doet zich een treurgalm hooren;
 't Volk fcheen ontroostbaar in zyn weegeklag te fmooren,
 Daar onder 't naar gekerm, en aller tranenvloed,
 De naam van Numa zich met nadruk hooren doet.
 Laat Numa, om zyn deugd de wellust der Sabynen,
 Dus fchreeuwt de gantfche drom, voor ons gezigt verfchynen.
 Die held, die vrind zyns volks, dat éénigfte overfchot
 Van onze koningen, hoogst waard' een beter lot,

Die

Die laatste hoope eens volks dat nu versmelt in tranen,
Kome, om 't Sabynsche volk een' weg ter wraak te banen,
ô Numa! Numa! kom, verhaal ons 't laatst vaarwel
Eens goeden konings, kom! geef ons zyn laatst bevel.
Gy zult ons, om zyn dood, ô dappre prins! verbolgen,
Gereed tot sterven zien, en stout om hem te volgen.

Die woorden, dat geschreeuw, de eerwaardige oorlogsmans
Die zynen tranenloop thans niet bedwingen kan,
Het bloed van Tatius aan Numaas rok gestreken,
Dat tot den jongen held noch schein van wraak te spreken,
Dit all' hergeeft den held, in die gesteltenis,
Zichzelve in 't oogenblik dat hem gevaarlykst is.
Hy schreeuwt, daar de Amazoon hem van haar af ziet treden:
ô Myn Hercilia! ik heb u aangebeden,
En ik aanbid uw beeld zelfs noch op dezen tyd;
Geloof, dat gy my meer dan 't leven waardig zyt;
Maar myn gestrengte pligt moet my veel waarder wezen.
De goden, die my zien, wier toorne ons staat te vreezen,
Dit volk, waaraan myn trouw ten voorbeeld strekken moet,
Een stem die aan myn hart op 't klaarst zich hooren doet,
Dit alles dringt my aan, stelt telkens my te voren,
De waarlyk strenge wet om mynen eed te hooren.
Ik riep, toen ik dien eed myn' koning heb gedaan,
De dierbre en eedle schim van myne moeder aan;

En schoon myn hart bezwykt by 't denken aan die pligten, ...
 Hercilia! ik zal een offerhand' verrichten,
 Die my ontwyfelbaar in 't graf zal storten; maar...
 Gy zult niet sterven, neen, ondankbre! neen, barbaar!
 (Dus valt Hercilia hem in, vervoerd door woede,)
 Dat ander bloed dan 't uw' my myn verlies vergoede!
 Ik zal myn' vaders wraak doen storten op het hoofd
 Van haar, die Numaas hand zo schelms aan my ontroof.
 Ik toon hem 't offer aan, dat door zyn staal zal sneven.
 Gy, gy zult, my ter wraak, langdurig stervend' leven,
 Opdat ik tyd bekome, en middelen beraam',
 Ter koeling van een wraak met recht my aangenaam.
 Gy durft, trouwlooze! een' eed waartoe gy wierd gedrongen,
 Een' eed door Tatius met list uw' mond ontwongen,
 Niet schenden!... ô Barbaar! ô bron myns hartverdriets!
 Acht gy uw' eed aan my dan voor een louter niets?
 Drong ik u tot dien eed? u, die, by schynvertooning
 Van deugd, eerzuchtig doelt om uw' gestorven koning
 Te volgen in 't gebied, opdat, zo dit gelukt,
 Een ryksstaf aan de vuist myns vaders worde ontruk!
 Beef voor 't u dreigend' lot, en voor al de yslykheden
 Die u, door eigen schuld, reeds op de hielen treden,
 En vlei u niet dat gy die ooit ontkomen zult:
 Myn vaders invloed, die 't hecläl met schrik vervult,

Zal u, aan allen kant, waarheen gy treed, omringen:
Vervolgd, alöm gehaat, als schuim der bannelingen,
Zult gy uw ongeluk, uw valsche deugd, en smart,
Mee' slepen in uw boos en zelfbetichtend hart,
Door gantsch Italiën; daar allen die 't bewonen,
Als uitfchot van hun land, hunn' walg u zullen toonen.
Ter prooi der wroegingen, omdat uwe echtgenoot'
Uw zinnelooze trouw betaald heeft met de dood,
Omdat ge uw minnares baldadig hebt verlaten,
Versmadende in uw ziel de hoop op hare staten,
Betaalt gy met een oog gedurig nat beschreid,
Uw snoode veinzery, en onstandvastigheid.
Dan zal Hercilia in uwen boezem spreken,
Met opgeheven hand zult gy haar kermeënd' smeeken;
Maar zy, verheugd naarmate uw laagheid zichtbaar zy,
Vervolgt u des te meer met grooter razerny.
Zolang ik adem fchep zal ik, op 't felst vervolgen,
U, waar 't my mooglyk zy, met vuur en staal vervolgen;
En zo my uw gemis het leven kosten moet,
Omhelst myn bleke schim der razernyën stoet;
Wat blydschap zo myn wraak al wat uw rust kan deeren,
En u elendig maakt, gevoelig moog' vermeëren!
Na 't uiten van die taal vol bitterheid, ontsnelt
De woedende Amazone op 't oogenblik den held,

Die,

Die, schaamrood om haar drift, naar 't hoofd van zyne benden,
 Naar gryzen Métius, zyne oogen niet durft wenden,
 En gaat, daar 't bevend' hart gefladig zuchten loost,
 Daar hy 't Sabyfche volk in hunnen druk vertroost.

Intusfchen speelt den prins het dreigement voor de oogen,
 Waarmee' Hercilia is van hem weg getogen,
 En duchtend' van den vorst wiens heerschezucht hy weêrftaat,
 Van trotfen Romulus, een nieuwe gruweldaad,
 Beveelt hy Métius naar Tatia te trekken,
 En met zyn wacht haar hof voor overlast te dekken;
 Hy weet hoe licht een vorst geneigd tot euveldaên,
 Een aantal armen vind om hem ten dienst te ftaan.

Welhaast vertrekt de prins, gevolgd door oorlogflieden,
 Verzameld op zyn' last, om krachtig hulp te bieden
 In op het hoog gebergt' den pynboom, in den yl,
 Schoon een godin gewyd, te vellen door den byl;
 En om den es, gefchikt tot fpietsfen die in 't fchieten
 Der ftervelingen bloed op 't oorlogsveld vergieten,
 Te vellen, met den lork, wiens reuk genoegén kweekt,
 En met den populier, die 't hoofd ten hemel fteekt.
 't Geflaêg herhaald gekap, de menigte van flagen
 Der bylen doen en berg en dal van klank gewagen.
 De treurende cypres stort, met een' zwaren val,
 Ten hoogen bergtop af ter neêr in 't naaste dal,

De ſtam door 's zeegods keur ter gunſtling zich verkoren,
Doet, krakende op den voet, aan allen kant zich hooren,
De heester, hoogſt geliefd van 't herderlyk geſlacht,
Word, door de byl geveld, tot boſſchen faam' gebragt.
Men rolt, na 't lieflyk groen hen allen is benomen,
Den takkeloozen ſtam tot aan des Tibers zomen;
Dáár ryst de houtmyt reeds met ongemenen ſpoed,
Die 't lyk van Tatius tot aſch verteeren moet.

Dat lyk wierd, toen de zon verſcheen aan 's hemels bogen,
In 't purper praalgewaad gedragen voor 's volks oogen,
Door all' wat by Saby'n aanzienlyk wierd geächt.

Een jeugdige oorlogshoop treed vóór die eedle vracht:
't Geweer is omgewend, men ziet hen langſaam trekken,
En 't hangend' hoofd doet klaar den rouw van 't hart ontdekken;
Terwyl de krygstrompet een doffe treurklank geeft,
Waardoor die droeve togt een' narer luister heeft.

De ontroostbre Tatia, gekleed in rouwgewaden,
Stroot, met het hoofd bedekt, en met cypresfenbladen
Omkransd, haar' vaders lyk, by 't uiten van haar pyn,
Met bloemen, die door vocht van 't oog bepaereld zyn.

De prins, als zy, gedoscht in zwarte ſtatiekleden,
Verſterkt de ryksprinſes in 't wanklend' mytwaarts treden,
Daar hy, zelf hoogſt bedrukt, den rouw haar lichter maakt,
Haar troost, en tegen 't woên van hare wanhoop waakt.

't Sabynsche volk heeft thans om hen een' kring geslagen,
Terwyl de lucht weërgalmt van 't onöphoudlyk klagen.

De gryze Métius, die krygsman, bovenäl
Uit jammerlykst zyn klagt om 's konings droeven val:
Die held, ruim zestig jaar de vrind van zynen koning,
Zyn trouwe medgezel, denkt aan zyn gunstbetooning
Veel sterker dan weleër, klopt zich op 't schreiend' hart,
Ontrukt zich 't sneeuw wit haïr, stort neër, verheerd door smart,
En roept: Myn meester! ô gy bloem der opperheeren!
Waar zag men uws gelyks ooit op een' troon regeeren?
De wreede schikgodin deed my noch 't graf ontvliên,
Alleen opdat ik u in 't graf zou dalen zien!
En opdat ik, helaas! door uw ontydig sterven,
Myn' vrind, myn' vader en myn' opperheer zou derven!
ô Tatius! ô gy! van wien ik, in myn jeugd,
De grootste blyken zag van de eëlste heldendeugd,
ô Gy! dien ik om ramp van onzen hals te weeren,
Zo menigmaal de dood op 't slagveld zag trotseren,
Gy! dien ik zag omringd, in 't hevigst van den slag,
Van vyanden en roëm, daar u de dood ontzag,
Gy zyt dan by uw volk, in 't midden dezer wallen,
By uwe kindren zelfs, door 's moorders staal gevallen!
Dat hart, dat voor de klagt der droeven open stond,
Is door de ondankbaarheid van Romes volk gewond!

En

En 't godendom, helaas! heeft niet voor u gestreden!
Dat godendom heeft dan den wreeden moord geleden,
Aan hem die steeds in deugd en goedheid op deze aard',
De hooge goden heeft doorluchtig geëvenaard.
En ik, ô Tatiüs! ik heb noch minst te klagen
By alles wat hier treurt om 't korten uwer dagen,
Naardien de hoop my streelt, in 't schreijen om uw' val,
Dat ik, van wat hier treurt, u spoedigst volgen zal.

Dus kermde Métius, en 't volk, om hem te hooren,
Hield stand, en scheen naast hem in hun geweente smooren,
En antwoordt door gesnik den afgematten held,
Daar ylings kreet by kreet zich hooren deed langs 't veld.

In 't eind', men legt het lyk daar 't vuur het moet verbranden,
En slagt aan 's konings schim een aantal offerhanden.
De prins plengt op den grond, voor 't oog van zyn' Sabyn,
Twee vazen versche melk, twee vazen bloed, en wyn,
Voor de uitgeweken ziel de lieflykste offergiften.
Hierna, éénsflags verheerd door aandrang zyn'er driften,
Roept hy, met luide stem, de schim des konings aan,
Waarna men hem bedrukt het oog naar de aard' ziet slaan,
En de offertootsen reeds in zyne vuisten rooken,
Waardoor de houtmyt thans moet worden aangestoken.
De vlammen sikkren reeds in 't saam' gestapeld hout,
En werpen punten uit van hemelsch blaauw en goud.

Het volk stort klagten uit, die de oorlogslieden treffen,
 En hen het yzren schild doen boven 't hoofd verheffen.
 Maar Numa, schoon die liefde eens deugdzaam volks hem vleit,
 Eischt, met een tedre stem, des volks stilzwijgendheid;
 En, ziende, met een ziel vol achting voor zyn goden,
 't Bestorven aangezigt van dien geliefden dooden,
 (Een aangezigt, dat schoon de vlam reeds 't lyf bestormt,
 Door schroeijing van het vuur tot noch niet was misvormd,)

Roept hy: ô Overfchot der waardigste opperheeren!
 ô Vorst! in 't uur der dood hebt gy uw' zoon doen zweeren,
 Dat hy uw dierbaar kroost, u tot aan 't graf getrouw,
 Zyn hand, als echtgenoot, voor 't outer schenken zou,
 En dat hy in haar' arm als haar gemaal zou leven,
 Ja, all' wat haar belaagde, als krygsman, zou weêrstreven:
 Op heden, Tatius! zal ik, uw schim ten zoen,
 Den eed dien ik u zwoer, met zielvermaak, voldoen.
 Dees houtmyt zal voor ons 't altaar des huwlyks wezen,
 Waarop ik, in 't gezigt der goden die wy vreezen,
 In 't byzyn van uw schim, voor de oogen van 't gemeen,
 (Dat, by de toorts van rouw, thans wegsmelt in gewezen,)

Myn hand, en hart, door liefde en eedlen pligt gedreven,
 Aan Tatia, uw kroost, als echtgenoot zal geven.
 Ja, myn Sabynen! ja, doorluchtige oorlogsdrom!
 Dat een ontzaglyk, een kwaadstraffend godendom,

Dat

Dat uwe klingen zelf', en al de dierbre vrienden
Van koning Tatius in my een offer vinden,
Zo ik met alle vlyt niet wake tot aan 't graf,
Voor 't heil der achtbre gae' die Tatius my gaf.
't Bloed van den besten vorst, dien 't leven is benomen
Door Romes tyranny, moge op myn' schedel komen,
Zo ik zyn dochter niet, dit zweer ik by zyne asch',
Vergelde all' 't geen ik ooit haar' vader schuldig was.

Na 't uiten van die taal, die ieder moest behagen,
Houd hy zyn hand in die van Tatia geslagen,
Opdat hy die prinses, by 's krygsvolks veldgeschrei,
Als bruid, als echtgenoot, tot voor de houtmyt lei;
Maar Tatia, helaas! op 't oogenblik bezweken,
Valt spraakloos in zyn' arm: men ziet haar verf verbleken,
Het klamme doodzweet rolt langs 't minzaam aangezigt,
Daar 't schoon robynen rood van hare lippen zwicht
Voor een loodkleurig blaauw; die mond, die kort te voren
Den prins, den oorlogsman en burger kon bekoren,
Word door der stuipen kracht misvormd op dezen stond.
De droeve Tatia stort ylings op den grond,
Krimpt, woelt en schopt in 't zand, met de ysfelykste pynen,
En ondanks Numaas hulp, en die van zyn Sabynen,
Slaakt zy de zuivre ziel, by 't uiten van een' kreet,
Die ziel die 's vaders schim wraakfchreeuwend' tegen treed.

Hoe yst al 't volk, op 't zien van dat tafreel bewogen!
De teekens van venyn zyn klaar voor ieders oogen,
't Gerucht bevestigd ras in die gefeltenis,
Dat zy een offerhand' van nyd en staatzucht is.
Men hoort een dof geruisch ontstaan by de oorlogsfcharen,
Gelyk aan dat verwekt door 't rollen van de baren,
Zodra de aan zynen band ontsprongen woeste wind,
Zyne eerste razerny op 't Nereus vloed begint.
Soldaat en Burger toont een hoogst verflagen wezen,
De veröntwaardiging is in elks oog te lezen;
Zy staren op elkaër, en toonen, by hun smart,
De gramfchap, woede en wraak van hun benepen hart,
Daar ieders bleeke mond met fiddering doet hooren,
Den naam van Romulus, en 't kroost van hem geboren.
Welhaast ontftaat alöm een ysfelyk gefchrei,
't Šabynefche krygsvolk, en de gantfche burgerrei,
't Schiet all' op Numa toe, en roept: Gy moet ons wreken:
Hoor 't bloed van Tatius, dat van zyn dochter fpreken.
De wrok van Romulus heeft beiden doen vergaan,
Voer tegen dien barbaar uw ftoutfte mannen aan,
Die vorst, die vorsten moord, zal nooit zyn straf ontvlieden;
Natuur en godsdienst zyn 't die u de wraak gebieden.
Men treed' naar Rome, en flechte een ftad te dwaas gevreesd,
Een ftad die voor ons volk steeds doodlyk is geweest.

De prins, de vrome prins, aan allen kant besprongen,
Door een wanhopend volk ter felle wraak gedrongen,
Ontstoken door 't befeft van dien barbaarschen moord,
Door zo veel siddering en affchrik aangepoord
Als ieder zuivre ziel door 't misdryf ooit kan wezen,
De vrome held, wel verr' van 't wreed gevolg te vreezen
Van een' verhaasten stap, vergeet in 't felst der pyn
Dat niemand dan de goôn der vorsten wrekers zyn;
En in zyne eerste drift, die hy niet kan verheeren,
Besluit hy om terstond naar Romes wal te keeren,
Aan 't hoofd van burgery, en woesten oorlogsstoet,
Die in 't verbolgen hart thans niet dan wraakzucht voed.

Maar koning Romulus, volleerd in euveldagen,
Steeds door omzigtigheid in al zyn doen geraden,
Had dezen stap voorzien. Bewust van Numaas trouw,
Bewust dat hy zyn' eed geenszins verbreken zou,
In weêrwil van verbod; en heftig aangedreven
Door zyn Hercilia de wraak gehoor te geven,
Besloot zyn staatsbelang, en wreede dochters zaak,
Met zyn versmaad gezag te dienen door de wraak,
En, koel in menschenbloed voor zyn belang te plengen,
Had hy in spys venyn voor Tatia doen mengen.
Zo ziet men kwaad uit kwaad altyd met spoed ontstaan,
En slechts één euveldaad broeit duizend euveldaên.

De wreede Romulus wilde in zyn angstig vreezen,
 By de uitvaart des monarchs niet tegenwoordig wezen,
 Daar hy een' opstand duchtte, en dus zyn' nieuwen wal
 Moest dekken door beleid voor allen overval.
 Hy had het all' geschikt tot hevig weêrstand bieden:
 Het krielt op Romes muur van strydbare oorlogslieden,
 De poorten zyn in slot, en 's lands geweldenaar
 Vormt, in zyn ziel ontroerd door 't wis bedreigd gevaar,
 Een' muur op Romes muur van woedende foldaten,
 Waarop hy in een' storm zich beter kon verlaten
 Dan op den sterksten burcht. Maar zyne dwinglandy,
 Of liefst zyn pynlyke angst, bepaalt zich hier niet by:
 Hy grypt de kinderen, de vrouwen der Sabyne,
 En al de gryzäarts, die, tot hunn' onlydbre pynen,
 Het lyk van Tatius niet volgen konden, aan,
 En doet hen in den drom van zyn foldaten staan,
 Oodat als Numaas volk op Romen aan mogt trekken,
 Hun landgenoot het eerst hunn' schicht ter prooi zou strekken.
 De moord wierd op die wyz' gestuit door vrees voor moord,
 En een barbaarische daad bragt hier een goede voort.

Men nadert, als een drom door drift verheerde leeuwen,
 Daar al de benden: Wraak! ô wraak! prins Numa! schreeuwen,
 En in elks hand de speer, en scherpe werpspiets heeft;
 't Is 's landgenoots gevaar die hunne wraak weêrstreeft:

Op 't zien van gryzäart, vrouw en weerelooze kindren,
Voelt zich, ter spyt der wraak, de vuist den slag verhindren,
Door 't schrikkelyk besef dat zich hun staal in 't bloed,
Eer 't één Romein bestook', der onschuld verven moet.
Het zwygen volgt éénslags den kreet hunn' hals ontwongen,
Men ziet elkander aan, het spraaklid word bedwongen,
De mond blyft open, de arm geheven; maar 't geweer
Ontvalt de vuist, en 't hoofd zygt op den boezem neêr.

In 't aklig oogenblik waarin de benden beven,
Word wyze Numa straks zichzelven weêrgegeven.
Hy ziet het wreed gevolg van 't geen hy wil bestaan,
Den schrikkelyksten moord, in al zyn grootheid aan,
Hy siddert voor 't gevaar van zyn getrouwe benden,
Tot wie hy straks besluit zich met dees taal te wenden:
Myn vrienden! staakt de wraak, die aan ons teder hart
Ter bron verftrekken zou van folterende smart.
De pligt van 't staal van 't hoofd uws maagfchaps af te keeren,
Is heiliger dan wraak voor 't bloed der opperheeren.
Hoe! zoud ge een' vadermoord bestaan, of doen begaan,
Uit liefde tot een' prins die zelf dit zou weêrstaan?
Die gryzäarts, moeders en die kindren, die zy dekken
In haren zwakken arm, ten offer te doen strekken
Aan uw of Romes staal, kan dit, heeft dit zelfs schyn?
De schim van Tatiüs, ô volk! behaaglyk zyn?

II. DEEL.

E

Ach!

Ach! gy hebt hem gekend in zyn roemruchtig leven,
Dus oordeel of een moord zyn schimme ooit troost kan geven.

ô Myn Sabynen! ô myn dappre heldenstoet!

Schoon de overwinningzucht ons steeds bezielen moet,

Hier is de grootste roem dat gy u laat verwinnen.

Ga, eedle Metius! begeef u straks naar binnen:

De groene vredeölyf prale in uw zuivre hand;

Vertoon u onvertsaagd aan Romes dwingeland;

Zeg hem, dat ik u deed in Romes muren trekken,

Om voor 't Sabynsche volk by hem ten borg te strekken

Van onderwerping, en van aanbod van de vree',

En dat wy 't gruwzaam zwaard thans kluistren in de schee';

Dat ik genegen ben om de edelste uit myn benden,

Ter staving van 't verdrag, als gyzlaars hem te zenden,

Dat wy genegen zyn, en dat ik dit bezweer,

Alleen hém toe te staan den rang van opperheer,

Mits hy ons by de goôn bezwere voor de altaren,

Dat hy 't Sabynsche volk, myn kinderen, zal sparen;

En zo één offerhand' zyn' wrok ten doel moet staan,

ô Brave Metius! bied hem dan Numa aan.

Hy moog' zyn booze wraak in Numaas bloed verzaden;

Ik zal met vreugd de schuld van allen op my laden;

Ja, ik fluit my alleen van zyn vergifnis uit.

Verlies geen' tyd, vlieg heen, en meld hem myn besluit.

Verhaast de vrede, en bied myn hoofd daarvoor ten pande;
Ik geef my voor myn volk met vreugd ter offerhande.

Zo spreekt de vrome prins. De gryzäart is gereed
Ten antwoord; maar de held, verheerd door harteleed,
Toont dat een antwoord hem thans niet zou welgevallen,
En dringt den oorlogsman ten intogt van de wallen.
De gryzäart gaat, doet zich de poort ontsluiten, keert
Met vrede, en, 't geen wel meest door Numa wierd begeerd,
Met een vergiffenis voor zyn Sabynsche schaeren,
Mits, dit deed Romulus, ten grond der vree', verklaren,
Dat Numa, straks ten borg van zyner volken trouw,
Voor eeuwig 't grondgebied van Rome ruimen zou.

't Sabynsche volk, verwoed door deze taal te hooren,
Schreeuwt, grypt de wapens aan, meer hevig dan te voren,
En giert zyn wanhoop uit; maar Numa stelt, door reên,
Door drang en door bevel, 't verwoede volk te vreeën,
Stelt hen de rampen voor die zeker staan te vreezen,
En daar slechts hy alleen het werktuig van zou wezen,
Ja, dreigt dat zo 't verdrag zyn volk niet wel geval',
Hy zich voor hun gezigt het hart doorstooten zal,
En snelt met Métius, in zynen arm besloten,
Op 't spoedigst uit het oog van zyne landgenooten.

ô Vrind! myne achting waard! dus spreekt de jonge held,
Bedwing den tranenvloed waarin uw oog versmelt:

Myn ballingschap ontrukkt myn volk een deerlyk sneven,
En geeft myn ziel een rust my meerder waard' dan 't leven.
Ach! zou 't my mooglyk zyn, dat ik na dezen dag
Bedaard den moordenaar van onzen koning zag?
Kon 't zyn dat ooit, bedaard, hierna myne oogen zagen.
Die wreede ryksprinnes, door wier barbaarsche lagen
Die laatste moord, die bron van schrik en ergenis,
Die nooit gehoorde moord! gewis berokkend is?
ô Métius! myn hart is van de wond' genezen,
Die eeuwig voor dat hart op 't hoogst zou pynlyk wezen;
Maar, ô geliefde vrind! hoe lang bloed noch dat hart
Door die bekomen wonde, en slaat myn ziel met smart?
'k Voel dat de grootste ramp waardoor men word besprongen,
Is, als de sterveling tot blozen word gedwongen
Om een gevoeligheid die ons hoogst dierbaar is.
Verfchoon myn' tranenvloed in dees gesteltenis.
Dit is het laatst geweest door liefde ons oog onttoogen
De tranen die voortaan ontvloeijen aan myne oogen,
Zyn, door de stem der deugd, aan 't naberouw gewyd,
Waardoor myn zuivre ziel de grootste smarten lyd.
Vergader de asch van 't hoofd van onze landgenooten,
En die van 't edel kroost uit dien monarch gesproten:
Men zett' die, op myn' last, aan vromen Tullus zy',
In 't aklig grafgewelf van myne moeder by.

Belooft me, en ik vertrouwt dat gy uw woord zult houën,
Dat gy 't verrichten zult, en niemant zult vertrouwen
Een' last die u uw prins, die zo veel smarten lyd,
In weêrwil van zyn deugd, ô eedle vriend! benyd.
Vaarwel! het godendom verlange uw dierbaar leven:
Gy zyt alleen ons volk ten trooster nagebleven.
Helaas! hun goede vorst is door den dolk geslagt,
't Venyn heeft Tatia moorddadig omgebragt,
Ik moet verr' van myn volk een andre lucht verkiezen;
Vertroost hen, Métius! in all' wat zy verliezen.
ô Dierbre vriend! de gunst der goden zy uw deel;
Gy zyt het aan wiens zorg ik 't beste volk beveel;
En Numa hoopt noch ééns u blyk van dank te geven,
Voor dat gy hebt betoond voor 't volk te willen leven.
Hy zwygt, en 't is vergeefs dat Métius hem spreekt,
Daar 't hart des gryzen helds byna van droefheid breekt,
Nu hy geen' prins verzelt dien hy altyd beminde,
En niet tot in de dood zich aan dien prins verbindt.
Denk, denk alleen aan 't volk, dus spreekt de jonge held...
Och! dat de Groote daar zo min belang in stelt!
Dat woord is met een zucht naauw' 's prinzen mond onttoogen,
Of hy ontwykt, met spoed, des vromen gryzäarts oogen,
En kiest, daar langs de wang een vloed van tranen vliet,
Op 't oogenblik den weg naar 't Marfer grondgebied.

Dit was dezelfde weg dien weinig tyds geleden,
 De prins in vollen glans als veldheer had betreden,
 In blinkend wapentuig, aan 't hoofd van zyn' Sabyn,
 Verhit door liefde, en trots op de eer van held te zyn,
 Vertrouwend' dat de roem zich nooit van hem zou scheiden,
 En wanend' dat hem de eer ten top van heil zou leiden.
 Hy trof die glori aan die steeds hem had bekoort;
 Maar thans doortrekt de prins alléén die eigenfte oord,
 Als balling, en zichzelf' een prooi der smarten ziende,
 Ontvlugtende een' monarch dien hy roemwaardig diende,
 Zich schaamend' van een' gloed voor 't voorwerp dat zyn ziel,
 Noch weinig tyds geleên, als 't hoogste goed beviel,
 En door den harden nood beklagenswaard' gedrongen,
 Om by dat zelfde volk welks magt hy had bedwongen,
 Te smeeken dat men hem niets dan een schuilplaats geev',
 En dat hy onder hen als amptloos burger leev'.

Hy spoed zich langs den weg, en heeft welhaast de staten
 Van wreeden Romulus, die bron zyns ramps, verlaten,
 En 't is of al de last van zyn geleên verdriet,
 Ten zelfden tyde, aan 't hart des eedlen helds onschiet.
 Naby Vitellia in een valei gekomen,
 By eene zuivre beek, omringd door hooge boomen,
 Volgt hy den loop des vloods, daar hy welhaast den mond
 Van eene diepe grot naby een' heuvel vond.

Bekoord door 't zagt geruis der zilverblanke baren,
Voelt Numa meer en meer de drift in 't hart bedaren;
Hy treed de berggrot in; maar wat verwondering
Bevangt op éénen sprong den eedlen jongeling,
Op 't zien eens jongen helds, door diepen slaap bevangen,
En met een' leeuwenhuid aan 't kloeke lyf omhangen?
Een knods legt aan zyn zy'. De prins herkent den held:
't Is Leo, op wien 't hart alleen vertrouwen stelt,
En dien hy yvrig zoekt, nadat hy wierd verdreven;
't Is hy die hem bewys van krygsdeugd heeft gegeven
Wiens vrindschap hy, gedrukt door harden tegenspoed,
Zo grootsch beproeven wil als eertyds zynen moed.

De Marfer held, ontwaakt, heeft Numa naauw' vernomen,
Of veelt zich onbekwaam zyn blydschap in te toomen;
Hy vliegt hem om den hals, en 't edel heldenpaar
Is in de omhelzingen gestrengeld aan elkaër.

ô Vrind! (dit is de taal die beider mond doet hooren,)

Al 't afzigt van myn' togt was om u op te sporen.

Gy komt, sprak Numa, dan gewis uit Romes staat?

Ja! zegt de Marfer held, met blydschap op 't gelaat,

En met vrymoedigheid, dat merk der stoute mannen:

Ik ben door Romulus uit Romes wal verbannen,

'k Heb nergens schuilplaats, prins! en thans zocht ik 'er een

By hem die my verwon, en dien ik na wil treên

In deugden, dubbel waard' dat wy hem eeuwig minnen.

Helaas! schreeuwt Numa, vrind! men spreek' van geen verwinnen;
Een zuivre vrindenliefde, een wederzydsche trek
Van overéénkomst, zy de grond van ons gesprek.
Het lot, ô Leo! schynt, ik zeg 't met zielgenoegen,
Ons meer dan ooit voorheen te faam' te willen voegen,
Daar gy het zelfde lyd dat ik op heden ly'.
'k Ben uit den Roomfchen staat verbannen zo als gy,
En zocht by u, ô held! den trouwften myner vrinden,
Gelyk gy zocht by my, een vast verblyf te vinden.
't Gene ik voor Romulus, dien wreedäart, heb bestaan,
Kan uw geheugen, vrind! onmooglyk zyn ontgaan.
Gy weet dat ik alleen zyn gantsche krygsmagt fpaarde,
En dat ik dus zyn' roem, en nieuwe ftad bewaarde;
Ten loon van al myn' dienst heeft hy myn' bloedverwant,
Myn' dierbren opperheer, den dolk in 't hart geplant,
En 't kroost van dien monarch door helsch venyn doen fneven.
Dus zo ik heden weêr naar Rome wierd gedreven,
Moet ik die ftad in bloed en tranen dryven doen,
Of wagen me aan de byl, des dwinglands wraak ten zoen.
Ziedaar de zucht tot recht van mannen die regeeren,
Of liefst, dit is 't beloop van 't pleit der opperheeren;
Ziedaar hoe hunne dank all' wat hen dienst betoont
Met een belangloos hart, doorgaans aan 't hof beloont.

Ik ben, geliefde vrind! dus deed zich Leo hooren,
In een gemeenebest, gelyk gy weet, geboren:
'k Heb dat getrouw gediend; ô Numa! en, gy weet
Hoe ik voor 't waar belang van vryë volken streed;
't Gene ik my stout op 't heir der Romers dorst vermeten,
't Gene ik 't Auxensâ deed, is noch u niet vergeten;
Helaas! de ondankbre Mars herdacht alleen den dag
Waaröp Trebaniën myn heir bezwyken zag.
Na 't sluiten van de vrede, en 't keeren onzer lieden,
Deed my de trotsse raad, ter rekenfchap, ontbieden.
Sephonor, van wien nooit ons volk zich had beklaagd,
Is, in zyn' ouderdom, met bittre fmaad verjaagd;
My wierd ons land ontzegd, wyl ik my deed bedriegen,
En my door Romulus had in den flaap doen wiegen,
En omdat ik myn heir had in één' ftrik geleid,
Die my door Numaas kunst behendig was gespreid.
Ziedaar rechtvaardigheid, geliefdste myner vrienden!
Die ge in 't gemeenebest van 't vryfte volk kunt vinden;
Of liever, zo ons oog zich niet vergaapt aan fchyn,
Zie hoe rechtvaardig, prins! de ftervelingen zyn.
Zy zyn ondankbaar, en daarby noch onrechtvaardig,
Geen hunner inderdaad is onze liefde waardig;
Men dien hen evenwel in hunnen tegenspoed,
Dewyl 't de goën behaagt, en 't aan ons hart voldoet.

Dit hebben wy verricht aan onze landgenooten,
 Zegt Numa, ja, ons bloed voor 't vaderland vergoten:
 't Verwerpt ons, en het geeft ons rechten om voortaan,
 Te leven voor ons zelv', en 't niet ten dienst te staan.
 De onvruchtbare Apenyn moet voortaan ons vernoegen:
 Kom, Leo! laten wy zyn' dorren grond beploegen;
 Volg my; men dien' met vlyt het aardryk, dat gewis
 Meer dankbaar dan het hart der booze menschen is;
 De vrindfchap zal, daar wy van hen gefcheiden leven,
 Aan ons 't vermaak hoogst waard' aan eedle zielen geven.

Een ftraal van godlyk vuur ontging des jonglings oog,
 Toen vrindfchap aan zyn' mond' deze eedle taal onttoog.
 De Mars, door tederheid, meer dan voorheen, bevangen,
 Blyft, weenende, aan den hals van vromen Numa hangen,
 En roept, met zielvermaak: Ja, 'k volg u, waar gy gaat;
 Vertrouw dat Leo nooit zyn' boezemvrind' verlaat'.
 Ik zal met vreugd myn hart, myn leven zelf u wyden.
 De liefde deed te lang my de ergfte fmarten lyden;
 't Word tyd dat ik éénmaal haar knellend juk begeev',
 My aan haar' dienst ontrukke, en voor de vrindfchap leev'.

ô Hemel! roept de prins, 'k hoor u van liefde fpreken!
 Ach! is dan ook uw hart ééns voor haar magt bezweken?
 Kent gy haar kwellingen? Helaas! blyft dan op de aard'.
 Geen fterfing voor den fchicht des wreedften gods bewaard!

Hoor

Hoor hoe veel ramps de liefde aan Numa heeft beschoren;
Doe my daarna all' 't geen zy u deed lyden hooren.
Verplicht door dat verhaal een' vrind, een' oorlogsmann,
Die voelt dat, zonder u, hy niet meer leven kan.

De fiere Marfer held, door ongeduld gedreven,
Verpynt zich om een wyl den prins gehoor te geven;
En Numa meld terstond hem zyn geschiedenis,
Van jongs af, tot op 't uur waarin hy heden is.

Dit vry, dit stout verhaal dat Numa hem deed hooren,
Gemengd met zedigheit, moest billyk 't hart bekoren
Des eedlen Marfer helds, wiens teérgevoeligheit
By ieder eedlen trek, op 't streelendst word geleid,
Nu hy zich had als vrind, als medgezel verbonden,
Aan 't edelst dat ooit wierd op 't waereldrond gevonden.
De Mars beweent de dood van Ceres vromen tolk,
De dood van Tatius, den vader van zyn volk,
En, vloekende in zyn ziel den trotsten der tirannen,
Die Numa zo barbaars uit Rome had verbannen,
Wenscht hy den prins gekuk, dat hy zyn drift verwon
Voor die verwoede vrouw die hem verheeren kon.

Die zege is duur betaald, dus deed zich Leo hooren;
Daar deugd met liefde streed, hebt gy de zy' verkoren
Der deugd; in waarheit, vrind! die daad is niet gering.
Intusfchen maakt u die ten armen banneling,

Die nergens schuilplaats heeft, en voerende in zyn harte
 De wond' die noch hem kwelt met onverdraagbre smarte;
 Maar Leo vraagt u vry, zo ge ééns uw' eed vergat, ...
 Zo ge ééns uw' konings asche in 't graf gefchandmerkt had,
 En, tot dien prys, het kroost van 't opperhoofd van Romem,
 Hercilia, voor u ten huwlyk had bekomen,
 Zat gy met haar ten troon, zou dan uw hart van pyn,
 Geteeld uit wroegingen, ô vrind! ontslagen zyn?
 De zoon van Romulus, zo groot in ieders oogem,
 Die glansryke erfgenaam van zyn geducht vermogem,
 Bezitter van een vrouw zyne afgodesse op de aard',
 Prins! waar' die inderdaad niet meer beklagenswaard',
 Dan Numa, de eélste baak der deugdgezindste mannen,
 Door staatzucht eens tirans uit Romes muur verbannen?
 Ô Numa! Numa! ik, ikzelf heb streng beproefd
 Dat deugd een rykdom is, zelfs als zy ons bedroeft.
 De Hemel, die, zo 't schynt, ons niet vanéén wil rukken,
 Maakte ons volstrekt gelyk in aart, en ongelukken:
 Ik heb, als gy, ô prins! all' wat ik kon verricht,
 En offerde, als gy deed, het alles aan myn' pligt.
 Ik heb, zo wel als gy, voorzeker veel verloreu;
 Maar all' wat ik verloor, hoe 't voormaals kon bekoren,
 Weegt noch die blydschap op die in myn boezem leeft,
 Noch die onschatbre rust die nooit myn hart begeeft.

Een hart, dat zuiver is, gelyk dees zilvren baren,
Is 't eerst geluk, dat elk zorgvuldig moet bewaren;
Het tweede daar de mensch zyn waar geluk in vind,
Is in 't beproefde hart van een' belanglooz' vrind;
De Hemel heeft me in u deez' dag dien vrind gegeven.
Hoor dan nu 't gantsch beloop, ô halsvrind! van myn leven:
Och! naamt gy dat belang in Leöos vreugd en druk,
Als hy nam in uw heil en grievend ongeluk!

Held Leo ziet, ten troost der lang verkropte pynen,
Op nieuw zich in den arm des erfprins der Sabynen.
Waarna der Marsen held, op 't veldgroen uitgestrekt,
Zyn' gantschen levensloop dus aan den prins ontdekt.

NUMA POMPILIUS.

A G T S T E B O E K.

Ik ben in 't Marfen land, welks val gy had gezworen
Te Rome, in 't woest gebergt' van Apenyn geboren.
Myn moeder, arm en krank, bezat een' fchapeftoet,
Een hut, en weinig gronds waarvan zy wierd gevoed.
Myrtala was haar naam. Naauw' had ik 't licht bekomen,
Of zy zag haar' gemaal haar' tedren arm ontnomen;
En zy beminde my, gelyk een éénig kind
Door all' wat moeder is zich doorgaans ziet bemind.

Zelfs in myne eerfte jeugd kende ik geene andre kleden
Dan 't vel van eenen wolf, gevormd naar myne leden
Door myne moeders hand, en voerde een kleine fpeer,
Die ik reeds werpen kon, in nood, tot tegenweer.
Ik wierd als wacht der kudde alöm langs 't veld gezonden,
Gevolgd flechts door één paar verfchrikkelyke honden,
Geleerd op mynen wenk de lamren gaê te ftaan,
En 't wakend' herdersvolk, myn landvolk, by te ftaan.
Verr' dat een woest' gediert' myn ftouthed kon beperken,
Zocht ik daarmee' 't gevecht, om lyf en moed te fterken.
Daar was geen rots zo fteil wier top ik niet bekroop!
Ik zwom de beken door; ondanks haar' fnelften loop,

Om

Om slechts een wilde geit, of hinde by te komen,
Of, om de wilde duif in 't hoogst der hoogste bomen
Te ontnemen aan het nest; ik deed den stoutsten togt,
Opdat myn moeder slechts verkwikking krygen mogt.
Het denkbeeld dat myn vlyt haar lyden kon verlichten,
Deed de inspraak van 't gevaar der stoutste togten zwichten;
Door hoop dat fyne spys de dagen rekken zou,
Of 't ligchaam sterken kon, dier achtenswaarde vrouw,
Was ik gelukkiger met duiven te overheeren,
Dan trotsé koningen door staten om te keeren:
Ik toonde, op 't hoogst verheugd, by 't nadren van de nacht,
Als ik de kudde weér naar onze schaapskooi bragt,
Myn moeder, in 't verschiet, de duif door my verslagen,
Die zy, met tederheid, my in triömfi zag dragen,
Waaröp een zagt verwyf, somtyds een weinig straf,
Daar zy, zelfs dreigend', my de teérste kuschchen gaf,
Steeds volgde, en menigmaal heeft zy my voorgehouên
Dat zy de wacht in 't veld niet weér my zou vertrouwen;
Zy weigerde myn' buit, of nam daarvan niets aan.
Voor dat ik honderdmaal belofte had gedaan,
Dat ik, alleen om haar een weinig spys te geven,
Voortään niet roekeloos zou spelên met myn leven:
Myn dierbaar kind! dus sprak ze, ach! waaröm kan ik niet:
U volgen op 't gebergf', daar gy de dieren schiet!

Daar

Daar is niet één gevaar, hoe groot het ook moog' wezen,
Dat ik aan uwe zyde in 't bar gebergt' zou vreezen.
Maar in dees hut geboeid door zwakheid, en door smärt,
Die uwe afwezendheid veröorzaakt aan myn hart,
Is alles wat ik kan, als gy my hebt begeben,
Met myn gedachten u angstvallig na te streven.
Ach! oordeel welk een schrik myn teder hart bevangt,
Als ik my u verbeeld daar ge aan den pyntop hangt,
Daar my de boomtak schynt te zwaar door u beladen:
Dan dunkt my zie ik u door snelle stroomen waden;
My dunkt een gladde steen is doodlyk voor uw' voet,
Gy strekt uwe armen uit, en 't snellen van den vloed
Werpt u in doodlyk schuim, dat, over u gelooopen,
U dezen watertogt doet met de dood bekoopen.
ô Myn geliefde zoon! vernoeg u toch in vree'
Te waken op 't gebergt' voor 't ons goeddoende vee:
Zyn melk, en de eedle vrucht ons door ons land gegeven,
Zyn inderdaad genoeg tot onderhoud van 't leven.
Het kroost van hinde en duif bezwyk' niet voor uw hand,
Uit vrees dat beerenklaauw, of wilde zwynentand,
Niet ééns, op hunne beurt, my van myn kroost berooven.
Ten minste verge ik u, dat gy my zult beloven
Dat gy de hollen schuwt, daar, schier in 't hart der aard',
Het wreed gediert' des lands zyn kroost met zorg bewaart.

Myn

Myn Leo! zweer my dit. Zo gy geen dood wilt vreezen,
Denk dat uw dood voor my, uw moeder, wreed kan wezen;
Denk dat ik leef door u, door ualleen, ô zoon!
Ja, dat één later uur dan gy steeds zyn gewoon
Te keeren, u ééns kan een moeder doen ontmoeten,
Door vrees en droefenis zieltogende aan uw voeten.

Zo sprak Myrtala, en ik stelde haar gerust,
Terwyl zy honderdmaal op 't strelendst wierd gekuscht;
En ik beloofde haar al dat gevaar te myden,
Dat haar voor myn gezigt en schrik en smart deed lyden.
Ik moest, daar zy me omärmd, in 't kort haar doen verstaan,
All' 't geen ik op den dag had in 't gebergt' gedaan;
Daar ze, op haar beurt, de spys bereidend', my deed weten
't Geen van haar vroegste jeugd noch 't brein niet had vergeten.
Dus vloten de uren heen in zulk een zoete taal,
Tot aan 't genoeglyk uur van 't sober avondmaal.
Myn tedre moeder, steeds voor haren zoon vol zorgen,
Bereidde, voor de nacht, al 't geen voor my den morgen
Die volgde dienstig was, en na dit was bereid,
Vermaande zy op nieuw my tot voorzigtigheid.
Ze omärmd me op 't zagst, en streefde zelfs myn honden,
(Wier trouw ik menigmaal op 't veld had ondervonden),
Alsöf zy hunne trouw, en 't yvren voor haar' zoon,
Op nieuw te ontfteken zocht door zulk een vrendlyk loon.

Die ruwe levenswyze ontwikkelde al myn krachten:
Ik was, toen waarlyk elk my noch als kind mogt achten,
Reeds grof gefpierd, en fterk; en vyftien jaren oud,
Ontzag ik 't wilde zwyn, noch beeren in het woud.
Myn fpiets had meer dan één in 't zand ter neêr gefmeten,
En zonder dat ik ooit Myrtala dit deed weten.
Ik zag der honden kracht, die my had bygeftaan
In de eerfte jeugd, allengs door ouderdom vergaan;
Dus moest ik menigmaal, om hun gevaar te keeren,
In harden dierenftryd, hen, op myn beurt, verweeren.
Gerust, gelukkig en vol yver voor 't behoud
Der kudde, aan myne wacht beftendig toevertrouwd,
Speelde ik de herdersfluit, of joeg op wilde dieren
Die daaglyks op 't gebergt', dat ik bewoonde, zwieren.
Ik had niet één begeerte, en minde alleen op de aard'
De tedre moeder die met fmart my had gebaard.
Myn eenig hartzeer was, dat ik door ongemakken
En ouderdom haar zag, van dag tot dag, verzwakken;
Daar ik, wat midlen ik tot haar behoud verzon,
't Vermindren van haar kracht onmooglyk keeren kon.
Ik zat op zekren tyd op één der hoogfte rotfen,
Van waar ik 't water zag en hoorde nederklotfen,
Met fchrikkelyk gerucht, zich ftortend' van myn zy'
Ruim honderd voeten diep in 't veld beneden my.

Hier kwam een vlugtend hart my onverhoeds voor de oogen,
Dat met een brede woude, als razend', kwam gevlogen
Ter plaats daar in het dal de hooge watersprong
In eene diepe kloof, ter beek, zich samendrong.
Het beest springt in den stroom, en rekt en krimpt de leden;
Een jeugdige Amazoon' komt daarop toegereden,
En volgt, met snelle vaart, het afgematte beest:
Een schoone leeuwenhuid versiert haar' kloeken leest.
De pylbus dekt den rug; in één der elpen handen
Praalt haar geduchte boog, om 't wouddier aan te randen;
Haar trotsse klepper, fors gestoten door haar' voet,
Vloog schuimend' met zyn vracht ten oever van den vloed.
Alleen de jagtgodin, om blinkend schoon geprezen,
Kan zo bekoorlyk schoon als deze schoonheid wezen.
Het hair, welks zwartheid nooit een wedergade had,
Golft, door den wind gestreeld, langs 't blanke schouderblad;
Een heldenvuur, een moed die my hield opgetogen,
Een eedle fierheid, straalde uit haar bekoorlyke oogen,
Daar midlerwyl al 't zagte op 't grootsch gelaat verspreid,
Niets van die kracht verloor die 't oog der menschen vleit.
Terwyl ik, hoogst verbaasd, myn oog tot haar bepaalde,
Nauw' wetend' wat ik zag, daar ik nauw' adem haalde,
Zag ik éénsflags haar ros, ontslagen van den toom,
Met zyne schoone vracht, zich storten in den stroom,

Wiens snelheid deze prooi terftond had aangegrepen,
 En die ik door den vloed allengs zag medeflepen.
 Vergeefs zocht ze aan aan de boord de ontkoming van 't gevaar,
 De drang van 't kokend' schuim verzet zich tegen haar.
 Welhaast zie ik haar ros zich onder haar begeven,
 En, spartlende in den vloed, met snelheid weggedreven.
 Daar die barbaarsche stroom haar zelf straks aan myn oog,
 Byna ten zelfden tyde, in zyne vaart onttoog.

Ik was van 't hoogst der rots met snelheid afgeklommen,
 En had reeds langen tyd haar driftig nagezwommen,
 Doch zonder dat ik haar wier schoon myn hart verwon,
 En die ik redden wilde in 't water grypen kon.
 Doch eindlyk door een schok der toen goedgeoende baren,
 Bereikte ik met myn hand haar losgerukte haïren,
 Waarna ik, zwemmend', haar met spoed ten oever bragt,
 Daar ik, helaas! haar vond beroofd van alle kracht.
 Wanhopende om de schoone op 't strand te doen bekomen,
 Heb ik op 't oogenblik haar in myn' arm genomen,
 En trok met myne vracht naar onze veldhut af,
 Daar myne moeders hulp de kracht haar weder gaf.
 Helaas! haar lieflyk oog, zo godlyk schoon ontloken,
 Heeft, op dat oogenblik, in my een vuur ontstoken,
 Dat ik met al myn kracht onmooglyk kon weêrstaan,
 En dat, naar allen schyn, in my nooit zal vergaan.

Naauw'

Naauw' had ik moeds genoeg die godlykfte aller vrouwen,
Door doodverf zelf verfraaid, één oogenblik te aanschouwen.
Ik voelde in my een drift, een aangename fmart,
Tot heden onbekend aan 't woeste heldenhart.

Maar ondanks 't hart zich voelde als met een' last beladen,
Myn oog kon zich aan 't zien der fchoonheid niet verzaden,
Ondoenlyk was 't dat ik haar die myn ziel verwon,
Ik zeg 't niet zonder fchaamte, één wyl begeven kon;
En toen de fchoone op nieuw 't vermogen had tot fpreken,
Is hare erkentnis ons op de eëlste wyz' gebleken;
Ik bloosde, trilde en was tot fpreken onbekwaam;
En toen zy vrendlyk drong op 't weten van myn' naam,
Was 't myne moeder die, aan hare zy' gezeten,
Verplicht was, in myn plaats, myn' naam haar te doen weten.

De minzame Amazone, intusfchen tot haar kracht,
Door weinig uren rust, geheel te rug gebragt,
Stond op, en was gereed om van ons weg te trekken,
Doch zonder ons haar' naam, of waren ftaat te ontdekken.
Zy bood, ten dank van dienst, myn moeder eenig goud;
Dat offer wierd door ons met wederzin befchouwd:
Toen nam zy 't goud te rug, en heeft een kostbre keten
Om myne moeders hals, met eedlen zwier, gefmeten,
Zy trad ftraks van haar af, en zag me op 't minzaamst aan,
Als dankte zy den dienst haar in den vloed gedaan,

Ze ontrukkt den leeuwenhuid aan hare purpre kleden,
 En hangt dien met haar hand bevallig aan myn leden.
 De groote Hercules, dus sprak ze, alom geächt,
 Droeg dezen huid des leeuws dien hy had omgebragt,
 En heeft, door dankbaarheid voor 't gastvry recht gedreven,
 Aan één van myn geslacht dien ten geschenk gegeven:
 Duld dat ik, op zyn spoor, gebruik maak' van dit kleed,
 Ten dank, ô jonge held! van 't geen gy voor my deed.
 Ik schenk dien huid aan u, voor 't rekken myner dagen,
 En hoop dat ik die gift my nimmer zal beklagen;
 Want zo myn voorgevoel my niet misleid door schyn,
 Dan zal 't ontzaglyk kleed des nazaats van Jupyn,
 Dit kleed van Hercules, die 't monsterrot deed vreezen,
 Aan geen onwaarde hand door my geschonken wezen.

Ze omärmt, na deze taal, myn moeder, treed ter zy',
 Werpt een' beschroomden blik, vol tederheid op my,
 En daar ze my verbied dat ik haar na zal treden,
 Verlaat zy onze stulp, met overhaaste schreden.

Wy zagen, na die schoone ons met die drift ontging,
 Elkander zwygende aan, vol hartverwondering.
 De staat waarin ik haar gered had uit de vlooden,
 En in de stulp gebragt, deed ons alleen vermoeden
 Dat de onbekende in 't eind' door ons hersteld in kracht,
 Geen godheid waar' die 't lot in onze woning bragt.

Verbaasd, van spraak beroofd, en schier onszelv' onttoogen,
Befchouwde ik 't leeuwenvel, noch nat, met gretige oogen:
Dat dit ééns 't praalkleed was eens halven gods geweest,
Maakte inderdaad den huid min dierbaar aan myn' geest,
Dan dat ik dien ééns zag aan de Amazoonsche leden.
De houding der heldin, 't gelaat, haar wyz' van treden,
Haar stem, waarvan ik nooit de weêrgaë heb gekend,
Dit alles stond op 't sterkst my in den geest geprent;
Die taal die zy aan ons bevallig had doen hooren,
Klonk ieder oogenblik op 't krachtigst my in de ooren.
Voor de eerste maal verward, daar my gehoor ontbrak,
En, schier 't gevoel, wanneer myn moeder tot my sprak,
Bezat ik echter kracht om 't geen myn' geest deed peinzen,
En 't geen myn hart thans leed, voor haar gezigt te ontveinzen.

Ik was met myne kudde, in 't opgaan van den dag,
Ter plaatse daar ik eerst de vreemde schoone zag.
Ik droeg den leeuwenhuid met strelend zielbehagen;
Naauw' was de hoek daarvan langs myne borst geslagen,
Of ik bespeurde in my éénsflags een nieuwe kracht,
En onbedwingbren moed, die 't grootst gevaar verächt,
Maar bovenal een vuur dat heimlyk my verteerde;
En 't was alsöf die gloed in 't blakend hart vermeerde,
Zodra myn voet den top der steile rots betrad,
Van waar ik de Amazoon voor 't eerst vernomen had.

Ik daalde tot de beek, en zocht met gretige oogen
 De plaats daar ik de schoone aan 't water had onttoogen;
 Ik plaats my op den grond daar ik haar, voor een poos,
 Op gisteren, had gebragt verbleekt en ademloos;
 Ik zucht, zie om my heen: die bergen, en die rotzen,
 Dat water dat myn oog in 't lage dal zag klotsen,
 Voor my 't geliefdst tooneel, en 't hoogst vermaak welêer,
 't Had alles in myn oog geen lieflykheden meer.
 Ik vond de rotzen woest, en de eenzaamheid vervelend';
 Myn kudde, in vroeger tyd myn oog in 't weiden strelend',
 Was me onverschillig, en myn rieten herdersfluit
 Gaf niet meer, als voorheen, een aangenaam geluid;
 Myn spiets lag werkeloos, en liet het bergdier leven;
 En evenwel ik kon die oorden niet begeven,
 Daar door all' 't gene ik zag myn droefheid wierd geleid,
 En alles strelend' was voor myn zwaarmoedigheid.

Des avonds weêr gekeerd in myne legerstede,
 Vond daar myn hart niet meer die lieflyke vrede,
 Die ik noch kort geleên by myne moeder vond,
 Eer 't oog der Amazoon myn' boezem had gewond.
 Een uur schein in de stulp my thans een' dag te wezen;
 Ik schein myn moederzelve in haar gesprek te vreezen,
 En vroeg zy nu en dan naar de oorzaak myner smart,
 Myn antwoord kwam steeds traag, en was altyd verward.

'k Zocht

'k Zocht kunstig uur op uur haar in die drift te ontfteken,
Waarmee' zy was gewoon van de Amazoon te spreken;
Naardien myzelv', hoe stout, in waarheid moed ontbrak
Tot spreken van de geen die my in liefde ontfak.

Myn oog, myn blakend oog, bleef aan de keten hangen
Die myne moeder had van de Amazone ontfangen;
En ik omärmdde haar veel meer dan ooit voorheen,
Ter kusching des fieraads, dat steeds my schooner scheen.

Drie dagen vloten heen in hoopen en in vreezen:
Elk morgen, eer de zon met een vervrolykt wezen
In 't vurig oost' verscheen, begroetend' berg en dal,
Bevond ik me op de rots, naby den waterval;
Ik hield myne oogen steeds naar de eigen plaats geflagen
Daar zy, voor weinig tyds, voor 't eerst de schoone zagen,
Ja, hield die met vermaak op deze plaats gericht,
Tot dat de gouden zon ontzonk aan myn gezigt.
In 't eind', den vierden dag was my 't geluk beschoren
De schoone weër te zien, gewapend als te voren,
En zittende op een ros zo welgemaakt als stout,
Bedwongen door een' toom van helder blinkend goud;
Ik zag zodra ze my ten rotstop had vernomen,
Haar liefelyk gelaat een eedle blos bekomen.

Ik was welhaast by haar. Zy sprong met drift ter aard',
En bond op 't oogenblik den gouden toom van 't paard

Aan eenen ouden boom, waarna zy, neêr gezeten
 Op 't deel der rots door tyd van 't hoogst des tops gefmeten,
 En dringend' my om plaats te nemen aan haar zy',
 In deze zoete taal zich uitliet jegens my:

ô Gy! die u zo veel voor my durfde onderwinden,
 'k Was schier verzekerd u op deze plaats te vinden.

ô Dappre herdersknaap! och 't is om u alleen,
 Dat gy my dezen dag deez' heuvlen ziet betreên.

Gy, door uw' tedren zorg, behield my grootsch by 't leven,
 'k Wil 't uwe met geluk, zo 't zyn kan, zien doorweven.
 Ziedaar, getrouwe vrind! wat my tot u geleid.

Spreek dan, op uwe beurt, my met vrymoedigheid:

Wat is tot uw geluk, ô herder! toe te dragen?

Van wat behoefte kan uwe arme moeder klagen?

Denk dat myn dankbaarheid is van byzondren aart,
 En dat myn magt myn' dank volkomen evenäart.

Ik antwoordde op die taal, met neêrgeflagene oogen:

ô Gy! die my volstrekt hebt aan myzelv' onttoogen,
 En ik niet noemen kan, ja, die my, door uw schoon,
 Eene achting afdwingt slechts verschuldigd aan de goên,
 Een arme herdersknaap kon u ten togt verbinden!

ô Gy vernedert u om hem hier weêr te vinden!
 Die goedheid overtreft den dienst door my verricht:
 Ik ben ú, van dit uur, erkentenis verpligt.

Gy vraagt, wat my ontbreekt tot een gelukkig leven?

Vóór dat het lot, heldin! u heeft tot my gedreven,

Eer ooit myn oog u zag, was ik gelukkig, en

Ik acht my ryk, omdat ik niet behoeftig ben.

Ik zie my door een stulp voor vocht en wind behoeden,

Ik heb een' grond die my in overvloed kan voeden,

Myn schapen kleden my, en schenken my zo veel

Dat ik in 't naaste land my somtyds met een deel

Van hunne wol begeef, die ik niet op wil hopen;

Ook ga ik nu en dan de lamren daar verkoopen,

Opdat de kudde my niet al te talryk word,

Waardoor ik die zou zien in grasgebrek gestort;

En 't zilver dat ik breng uit de omgelegen landen,

Stel ik, met zielvermaak, in myne moeders handen;

Het is ons nutteloos, maar 't word door ons gespaard

Ten dienst der armen, die of krank of hoog bejaard

Ons in ons klein verblyf hun bitter lyden klagen,

En van ons gastvry hart eene ondersteuning vragen.

Dus is 'er, zo uw hart voor mynen heilstand blaakt,

Eén middel slechts dat my volstrekt gelukkig maakt,

Gelukkiger dan ooit! een middel dat ik heden,

Tot myn geluk, heldin! u gunstig zie besteden,

Dat is dat gy tot my hier weérkeert, dat gewis

Voor my het grootst geluk myns gantschen levens is.

't Scheen dat die tedre taal myne Amazoon bekoorde,
 Ten minste 't schein my toe dat zy die streelend' hoorde.
 Wel nu! dit was haar taal, naardien myn byzyn nu
 Aan uw geluk ontbreekt... met vreugd voldoe ik u:
 Gy zult my nu en dan zien komen in uw woning;
 Myn dank eischt van myn hart voor u die gunstbetoning.
 Ik zwyg myn' waren naam; wat gy ooit voor my deed,
 Vernoege u dat gy hoort dat ik Camilla heet;
 En schoon ik u niet meld uit wie ik ben geboren,
 Geloof my, 't is my zoet dat ik u mag doen hooren,
 Dat dit Camillaas hart de grootste blydschap geeft,
 Dat Leo in den vloed haar' grootsch behouden heeft.

Nadat zy dus haar gunst met teêrheid my deed weten,
 Springt ze op, ontbind haar ros, en, in de zaël gezeten,
 Ziet zy my andermaal met sprekend zwygen aan,
 Waarna zy myn gezigt schier rennende is ontgaan.

Ik was dat oogenblik van zielgenoegeen dronken:
 Haar deelen in myn lot, gesterkt door tedre lonken
 By haar vertrek, en 't woord dier gadelooze vrouw
 Dat zy zich nu en dan tot my vervoegen zou,
 Dit alles had myn hart, myn brein en geest ontstoken.
 Hoe wierd Camillaas naam gedurig uitgesproken!
 Ik wilde dezen naam terstond, aan allen kant,
 Al de echroos leeren van ons heuvelächtigt land;

Ja, snyden dien, kon 't zyn, in 't land op al de boomen:
Camilla had de ziel van Leo ingenomen!

Ik droeg met vreugd haar boei, en zag in all' het geen
'Er op de waereld was Camilla slechts alleen.

Van toen af was myn hart van zyn verdriet ontflagen,
Myne oogen, die noch korts al 't land met afkeer zagen,
Befchouwden toen al 't land als een betoovrend' dal;
De boomen, rotfen en de hooge waternal,
't Werkte alles op myn' geest met nieuw ontftaan vermogen,
De liefde maakte 't all' bekoorlyk aan myne oogen;
Ja, 't was alsöf natuur al haar bevalligheid,
Uit gunst, voor my alleen hier had ten toon gefpreid.
Ik duchtte in dat geluk de komst van deelgenooten,
Met vreugd had ik 't gebergt' voor all' wat leeft gefloten;
Myn hut fcheen my meer fchoon, terwyl ik dag aan dag
Myn moeder met meer vreugd dan ooit voordezen zag;
We omärmden teêr elkaêr, en in elkaêr te hooren
Vond beider hart vermaak, veel meer dan ooit te voren.

Twee dagen vloden vlug in zo veel zoets voorby;
Camilla hield haar woord, en kwam op nieuw tot my.
Hoe voelde ik my den tyd in dat bezoek ontglyden!
Ik wilde honderdmaal myn liefde aan haar belyden,
Daar yling, by 't befef der gunst die ik verwierf,
Elk woord, ten togt gereed, op myne lippen ftierf.

Befchouwde ik myn heldin, ik was bereid tot fpreken;
Doch viel haar oog op my, dan was myn tong bezweken;
Een eerbied die myn hart voor niemant ondervond,
Sloot op dat oogenblik my onverhoeds den mond.

Camilla kwam eerlang in afgelegen hoeken,
Meest by den waterval, my alle dagen zoeken;
En zonder dat ik haar myn liefde ooit had ontdekt,
Of zonder dat zy ooit myn vlam had opgewekt,
Door 't melden dat zy zich door my had doen verwinnen,
Wy fpraken als de geen' die trouw elkaër beminnen.
Nooit gingen wy vanéén na 't zoetst gefprek, voor dat
Men tot een wederkomst den tyd verkoren had;
En dan was elk van ons eer aan de plaats gekomen,
Dan 't uur van affpraak was door haar en my genomen.
Met welk een zielvermaak herzagen wy elkaër!
Wat was 't bekorelyk, ô vrind! voor my en haar,
Uit wederzydfchen mond wat ieder dacht te hooren,
In 't uur in eenzaamheid in ons verblyf verloren!
Camilla fprak my nooit dan slechts van my alleen,
Ik fprak haar slechts van haar, dus vloden de uren heen.
Dat lieflyk ftreelend', dat verruklyk onderhouden,
Dat steeds het zelfde was, en dat we ook dus befchouwden,
Scheen echter, dus bedriegt de liefde ons hart door fchyn,
Ons vol verfcheidenheid en nieuw vermaek te zyn.

Camilla deed alleen my één geheim niet hooren:
Dat was, zy zweeg voor my uit wie zy was geboren.
Wat gaat u, was haar taal, myn rang of afkomst aan,
Als gy myn hart slechts kent als hoogst u toegedaan?
Zo slechts dat teder hart, door edel vuur gedreven,
Voor niemant dan alleen voor Leo wenscht te leven?

Camilla, my zo waard' om haar' volmaakten leest,
Beschaafde elk oogenblik myn' onbeschaafden geest:
Zy was geöeffend, zy wist oefning aan te pryzen,
En had de groote kunst van spelend' te onderwyzen;
Zy schetste my op 't schoonst den geest van Janus hof,
Der Argonauten togt, en al der helden lof
Die zich in Thebes wal en Trooijes muur bevonden,
En noemde hen die zich ten val dier steên verbonden;
Ze ontdekte aan my wat kracht Homerus had bezielid;
Daar ik elk gulden les in myn geheugen hield;
All' wat de liefde haar my gunstig deed ontdekken,
Wierd in myn hart gedrukt met onuitwischbre trekken;
't Was eene onmooglykheid dat Leo ooit vergat,
't Geen hy uit haren mond slechts ééns vernomen had.
Wat hoorde ik met vermaak 't geen door haar wierd gesproken!
Hoe voelde ik my door 't beeld van Thetis zoon ontstoken!
En daar Homerus hand zyn Venus voor doet treên,
Vond ik Camillaas beeld veel schooner dan voorheen.

Dus

Dus vlood myn leven voort. Ik wydde myne dagen
Aan 't voorwerp dat me alleen op 't aardryk kon behagen,
En de avond was gewyd aan tedren kinderpligt;
Want hoe verrukt ik was door 't hemelsch aangezicht
Van myne veldheldin, verr' dat de tederheden
Voor myne moeder iets door myne liefde leden;
Zelfs voelde ik die in my versterkt door nieuwe kracht;
Ook wierd myn pligt door my met meer vermaak volbragt.
Ik had geheel myn hart aan myn meestres gegeven,
En tevens was dat hart voor de oorzaak van myn leven;
Myn moeder en de vrouw wier hart my viel ten deel,
Bezaten inderdaad het myne in zyn geheel.
ô Numa! 't is gewis een gunst der hemelmagten,
Dat liefde, laat die zyn zo sterk zy ooit is te achten,
Als haar de deugd verzelt, elk deugd die in ons leeft
Een levendiger kracht, een grooter werking geeft.

Helaas! al myn geluk zag ik welhaast verdwynen:
Ik zag op zekren dag Camilla niet verschynen.
Zy wierd den dag daarna door my, beroofd van kracht,
Door droefheid afgemat, en zuchtende afgewacht.
Zy kwam in 't eind' bedeesd, bestorven voor myne oogen;
Myn vrind! dus was haar taal, zie ons geluk vervlogen:
Hoe word eerlang de tyd dat ons dit heeft bestraald,
Door u en my, helaas! met tranen duur betaald!

Tot

Tot op dit oogenblik heb ik u niet doen hooren,
 ô Leo! uit wat stam Camilla is geboren,
 Ik dachtte dat de schroom voor myn doorluchtig bloed,
 Nadeelig wezen zou voor uwen liefdegloed;
 Uw liefde wierd door my met meer vermaak vernomen,
 Daar gy onkundig waart wie my heeft voort doen komen;
 't Is tyd dat gy dit weet; ik zeg 't u thans met pyn:
 Ik heb het ongeluk een' konings spruit te zyn.

Die taal perste onverhoeds een doodzweet uit myn leden;
 Myn sidderende voet was ongeschikt tot treden,
 En daadlyk was myn tong verstyfd, en onbekwaam,
 Tot uiting van een woord, ja zelfs niet van haar' naam.
 Ik zag haar door myn' schrik een weinig meer verhitten;
 Zy greep myn hand, en deed my aan haar zyde zitten;
 Waarna zy van den schrik, die éénslags was ontstaan,
 My, door behendigheid, liefdadig zocht te ontslaan.
 Vergeefs was al haar zorg om dien te doen verdwynen!

Myn vader, sprak ze in 't eind', is koning der Vestynen.
 Cingilia, de plaats van 't vorstlyk ryksbestier,
 Legt achter 't steil gebergte, en is niet verr' van hier.
 Door liefde tot de jacht wist ik myn hof te blinden,
 Als ik me op weg begaf om daaglyks u te vinden.
 'k Had langer dat geluk van 's hemels gunst verwacht:
 Helaas! 'k ben 't eenig bloed van 't koninglyk geslacht!

Dus valt myn' vaders ryk voorzeker my in handen;
 En weinig prinsen zyn in de omgelegen landen,
 Die my hun echtverbond niet hebben voor doen slaan.
 Twee vorsten bovenäl doen ons den oorlog aan,
 Zo ik door uitstel tracht een vaste keur te ontwyken.
 Eén dezer prinsen, heer der Marucéfche ryken,
 Grenst met zyn staten aan myn' vaders magtig land,
 En altyd heeft zyn volk zich tegen ons gekant.
 Myn huwlyk met zyn' zoon zal 't vuur van tweespalt dooven;
 Dus kan ik my daardoor een magtig ryk belooven.
 Zie hier dan wat ter gunst van dezen minnaar pleit:
 't Is reden, staatkunde en de stem der menschlykheid.
 De Marucéfche prins, (die sints zyn kindsche jaren,
 De kusten van den Griek gedurig heeft bevaren,
 Slechts door één' man verzeld, wiens schrandrheid hem leert,
 De waarlyk groote kunst hoe dat men wél regeert,)
 Heeft, volgens 't jongst bericht, der Grieken land verlaten,
 En is reeds op den weg naar zynen vaders staten.

De held die met hem dingt naar uw Camillaas hand,
 Is vorst des Salentyns, geduchte Telemant'.
 Dees, moedig, magtig, ryk, uit de oudste heldenlooten
 Van 't magtig Griekenland en dit gewest' gesproten,
 (Men zegt, die prins, hoe jong verliefd op 't oorlogswée,
 Sproot uit Telemachus en uit Antiopé,)

- Moet

Moet zeker tot myn' echt een edel voorwerp schynen ;
Maar niemand onzer ducht de magt der Salentynen ,
Daar zo veel volken ons verwydren van hun land.
Het edel zendlingschap van dappren Telemant' ,
Zal op Maruces vorst geen overhand bekomen ,
Schoon dees reeds naar ons hof den togt heeft aangenomen ,
Opdat hy , afgezant en koning te gelyk ,
My vraag' ter gemalin des erfprins van zyn ryk.

Naar welk een' kant ik nu myn schreijend oog moog' wenden ,
't Voorfpelt my overäl ondraagbre zielëlenden ,
Naardien ik 't vuur dat ik in 't hart voor Leo voed ,
En dat ik voeden wilde , in 't hart verdooven moet ;
De vryheid om altyd myn liefde u te doen hooren ,
Gaat , door de wreede keur die ik moet doen , verloren .
Gy , die uw moeders wee gedurig hebt verlicht ,
Weet' best hoeveel een kind zyn' vader is verplicht :
De myne zag zyn kracht door ouderdom verteeren ,
En is dus niet geschikt om legers af te keeren .
Hy dringt my tot de keur , en smeekt me in 't staatsgevaar ,
Vertoonend' , nat beschreid , my 't zilvergryze häir ,
Dat ik hem en zyn volk een' oorlog zal onttrekken ,
Waaräan hy en zyn volk ter offerhand' zal strekken .
Nu , spreek ! wat moet ik doen in dezen bangen staat ?
Camilla vraagt alleen den eedlen Leo raad .

Camilla! dus deed ik, door haar versterkt, my hooren,
 Camilla! (want schoon gy van vorsten zyt geboren,
 Uw rang, de glans des troons, 't befe van vorstlyk bloed,
 't Voed all' die achting niet die 't woord Camilla voed,)
 't Moet all' in 't minnend' hart voor 't vuur der liefde zwichten;
 Maar in een deugdfaam hart wykt liefde voor de pligten.
 Myn moed zegt tot myn ziel, dat ik, als oorlogsman,
 Uw staten tegen elk, wie 't zy, beschermen kan,
 En dat ik met deez' knods, en door uw gunst omhangen
 Met dezen leeuwenhuid, van Hercules ontfangen,
 Al 't Marucésche volk, den Salentyn, en all'
 Wat op uw muren valt, verdryven kan, en zal;
 Doch ware ik inderdaad de roemrykste aller helden,
 Die ooit verschenen zyn in eenige oorlogsvelden,
 Schoon ik Alcideszelv' gelek in heldendaên,
 Het voegt, helaas! my niet thans naar uw hand te staan.
 Neen, nooit kan dit geschenk uw' Leo zyn geschonken!
 Dus kermde ik luidkeels uit, in tranen weggezonden;
 Gy sproot, tot myn bederf, uit koninglyk geslacht,
 Ik ben een arme knaap, van herders voortgebracht!...
 Onzinnige als ik was!... Niets kan myn smart verzoeten!
 Camilla! ô hoe duur zal ik myn dwaling boeten!
 Ben ik dan inderdaad min deerniswaard' dan gy?
 (Dus sprak Camilla toen, met tederheid, tot my,)

Waant

Waant gy dan dat myn hart min droefheid heeft te dragen,
Dan die waarvan ik u, als leed ge alleen, hoor klagen?
Maar éénslags leeft de hoop in deze bange borst!
Myn Leo! hoor naar my: ik ken Maruces vorst;
Camilla heeft hem niet door deugden ingenomen,
Zyn afzigt is myn land zyn' zoon te doen bekomen:
Ik spoed my tot dien vorst, en zweer hem by de goôn,
Dat, na myn' vaders dood, ik afsta van den troon,
En hem dien overdraag', mits hy niet hevig dringe
Dat my myn vaders drang een wreede keure ontwringe,
En dat, zo Telemant' in onze staten vall',
Hy met zyn oorlogsmagt ons land beschermen zal:
Het afzigt dat zyn staf twee volken zal regeeren,
Vleit zyn eerezuchtig hart, en doet ons lot verkeeren;
En myn gewenscht geluk krygt een volmaakt beslag,
Wanneer ik met een kroon ééns 't recht betalen mag
Van Leo, zonder schroom, altyd te mogen minnen.
Een recht, geliefde held! hoogst streelend' voor myn zinnen!
Vergeefs weêrsprak ik sterk dit ongemeen besluit;
Camilla, in den nood, door geen befef gestuit
Op wat in 't vreemd ontwerp haar tegenstand kon bieden,
Besloot op 't oogenblik uit myn gezigt te vlieden.
Ik wachtte toen, op 't sterkst verflagen in 't gemoed,
De dierbre wederkomst van 't voorwerp van myn' gloed.

'k Zag na drie dagen smarts haar eindlyk wederkomen:
Uit de oogen blonk een hart door blydschap ingenomen;
Een zagte grimlach, dien myn oog thans godlyk vond,
Was in dit oogenblik gezeteld op haar' mond.
Wy zyn gelukkig, riep ze. ô Leo! staak uw vreezen;
Wy zullen na dit uur altyd gelukkig wezen;
Ik heb Maruces vorst myn' gantschen staat ontdekt,
Zelfs schroomde ik niet den gloed dien gy in my verwekt
Dien koning, zo vol zucht naar staten, te doen hooren,
En myn-vertrouwen kon 't eerzuchtig hart bekoren.
Door 't aanbod van myn kroon, dat hy nooit had verwacht,
Heb ik volkomen hem in ons belang gebragt.
Hoor wat die opperheer aan my heeft voorgeflagen:
Zyn zoon, reeds op den togt om spoedig op te dagen,
Slechts door één' man verzeld, beroemd door zyn verstand,
Stierf, onverhoeds op reis, zynde in 't Cretenzer land;
En zwervende onbekend door landen en langs stroomen,
Heeft niemant op zyn dood in 't land veel acht genomen.
De leidsman van den prins, gaf heimelyk bericht
Van 's jongen erfprins dood; doch, om 't bedrukt gezigt
Eens vaders, door den rouw om 't lot zyns zoons bezweken,
Te ontgaan, is hy naar 't oud Dalmatiën geweken.
De vorst, die in zyn wee zich allen troost ontzegt,
Beweent min 's prinsen dood dan myn' verbroken echt,

Die

Die voor de rust zyns volk, waarvoor hy fchynt te vrezen,
Een waarborg, en voor hem een weg ten troon zou wezen.
Zyn smart zou mooglyk haast zyn zuchtend hart ontgaan,
Zo hy 't geen de eerzucht wenscht éénmaal kon zien voldaan.
Om niet te zien myn kroon aan Telemantes geven,
Is nu zyn staatzucht slechts één middel bygebleven:
Zyn zoon, die jong zich heeft naar 't Griekfche strand gewend,
Is dus aan volk en hof ten uiterfte onbekend;
Zyn dood is een geheim, men wacht hem alle dagen...
Dat gy voor erfprins speelt, is 's konings welbehagen.

Dat in Dalmatiën uw minnaar zich vertoon',
Voor 't oog des leidsmans van myn' vroeg gestorven zoon,
(Dus fprak hy,) laat hy hem myn ring, en lastbrief geven,
Waarin, met eigen hand, myn wil zal zyn gefchreven.
De leidsman keer' met hem, hy zal zich zien begroet
Zo teder als ooit zoon door vader wierd ontmoet;
En myn bedrogen volk zal niets hierby verliezen.
Gy, die hem, naar uw' wensch, tot echtgenoot kunt kiezen,
Zult dus gelukkig zyn; en daar de onfchatbre vree'
't Zwaard van twee volken zal beteuglen in de fchee',
Daar zullen uw geluk, myn rust en vast vermogen,
De dierbre vruchten zyn van een' verfchoonbren logen,
Waardoor wy niet één' mensch in welvaart zien verkort,
Terwyl een talryk volk daardoor gelukkig word.

Zie.

Ziedaar 't gewenscht bericht dat ik u ooit kan geven:
 Wy zullen tot de dood volmaakt veréénigd leven,
 ô Leo! en dit hart is met de hoop vervuld
 Dat gy twee volken ééns, als vorst, beheerschen zult!
 Wy blyven thans veréénd, in ongestoord genoegén,
 Daar liefde en waar geluk zich samen zullen voegen,
 Opdat, na 't echtverbond, waarnaar ik vurig haak',
 Elk hunner, als om stryd, ons 't leven zoeter maak'.
 Maar, hoe! zyn dan voor u myn woorden ydle klanken?
 Gy valt niet op uw knien, om 't godendom te danken!
 Met wat koelzinnigheid, met welk een' zigtbren druk,
 Hoort gy 't gewenscht bericht van uw aanstaand geluk!
 Van waar die onrust thans, die gy niet kunt ontveinzen!...
 Waaröp kan Leöos geest in dezen toestand peinzen?

Op myne moeder, (dit was 't antwoord dat ik gaf,)
 Ik stort door bittren druk onmenschelyk in 't graf
 Haar die my heeft gevoed, na 't schenken van myn leven,
 Of ik moet eeuwig u, die ik bemin, begeven!
 'k Wil dat Camillazelf hier Leöos zaak bepleit;
 Ik onderwerp me aan haar, die, uit grootmoedigheid,
 Uit ouderliefde, en 't geen men deugdzaam noemt te gader,
 Haar liefde opöffren wilde om haren gryzen vader.
 Moet ik Myrtala dan begeven in den nood,
 En haar den laatsten steun, die trouw haar bystand bood,

Ont-

Ontrukken, om voor my een' dubblen troon te koopen?

Wy zullen haar met eere en weldaën overhoopen,

(Viel my Camilla in.) Wat baat me een dubble kroon?

(Dus riep ik schreijende uit,) ge ontrukt aan haar een' zoon!...

Helaas! gy zult hem grootsch uw aanbod zien verzaken,

Om zyne moeder slechts gelukkiger te maken.

Dat enkel denkbeeld, vrend! verjoeg op 't oogenblik,

Uit myn gefolterd hart den ras ontstanen schrik.

Ik schreeuwde: ô Myn heldin! zo ik my moet verklaren,

Daar is geen ryk, geen schat, die ooit kan evenaaren

Aan de edele ouderliefde, aan dat zelfstrelend' vuur,

Dat schoonst geschenk ons ooit geschonken door natuur,

Dat zoetst vermaak dat ooit een teder hart kan smaken;

Ik kan die eedle drift in 't myne niet verzaken;

Ja, 't is onmoglyk zelfs voor een' deugdlievend' man,

Als ik, dat hy voor 't oog die drift ontveinzen kan.

Maar is 't alleen dit kwaad waarin ik had te deelen?

Neen! is 't geen kwaad, heldin! den valschen prins te spelen?

Hoe! zou een deugdsaam volk aan my gehoorzaam zyn,

Omdat ik my vertoonde in eenen prinsenschyn?

Ik zou my tot den rang van een' monarch verhoogen,

Door by een' trotschen vorst alleen verschoonbren logen!

Ach! zo een wettig vorst, en ik acht dit gewis,

Aan zo veel pligten in 't bestier verbonden is,

Indien hy rekenschap verplicht is aan de goden,
Voor 't kwaad dat in zyn' naam door Grooten word geboden,
En voor al 't goede dat geëischt word door zyn' pligt,
En dat in 't hoog bewint door hem niet is verricht,
Wat droeve rekenschap zou ééns een koning geven,
Geenszins door 't godendom, maar door bedrog verheven?
Een koning, zo als ik, verheven op den troon,
Door een bedriegery, niet door 't bestier der goôn?
Een vorst, (laat geen bedrog, heldin! uw brein doen dolen,)
Die schandlyk, en strafwaard' den scepter had gestolen?
En dien elk eerbewys van ieder' onderdaan,
Dien hy als schelm beheerschte, onfeilbaar duur zou staan?

Neen! myn Camilla! neen! geen schat is op deze aarde,
Als ik uw deugd bedenk', my buiten u van waarde;
De godheid, en myn ziel, ô gadelooze vrouw!
Getuigen dat ik zelfs myn hoofd niet sparen zou,
Om slechts één' enklen dag als uw gemaal te leven.
Maar dat geluk, zo groot, zo edel, zo verheven,
Dat heil, dat myne ziel een zoete zwymling geeft,
Is niets, zo myn gemoed geen zagte kalmte heeft.
Gelukkig voor de deugd! men kan geen blydſchap smaken,
Indien wy in haar' arm niet naar de zielsrust haken,
Haar aangenaamſte vrucht! het grootst gefchenk der goôn!
Als koning, nevens u, gezeten op den troon,

Zou-

Zoude ik, schoon myn geweld de volken kon doen vreezen,
Op 't hoogst beklagenswaard' door myne wroeging wezen;
Ik ben dit liefst door 't lot, daar ik dan schuldloos ly'.
Ontwyk me, en laat me alleen in deze woesteny;
Ik zal daar overal uw beeldtenis zien zweven,
Dus zal ik dáár, heldin!... ik zal dáár kunnen leven!
Ik wyde u zekerlyk een dagelyksch geweent,
Maar ik beschrei als dan 't gemis van u alleen,
En ik behou myn deugd en zielenrust te gader.
Vaarwel, Camilla! keer naar 't hof van uwen vader.
Vergeet, vergeet kan 't zyn, bevryd van droefenis,
Een' armen herdersknaap, die ongelukkig is;
En laat het eel vermaak dat groote zielen smaken,
Als zy hunn' pligt voldoen, u min gevoelig maken
Voor een' elendigen, wiens hart van droefheid breekt,
En om wiens wee uw ziel eene eedle deernis kweekt.
Met een neêrflagtig oog deed ik dees taal haar hooren,
En deed myzelv' geweld myn' tranenvloed te smooren.
Camilla hoorde my met de uiterste aandacht aan,
Onmagtig om van my hare oogen af te slaan;
Zy stond verstomd, in 't hart door droefheid fel benepen.
In 't eind' heeft zy myn hand met nadruk aangegrepen;
Myn hart aanbid u, riep ze; ach! 't uwe is waarlyk sterk:
Uw deugd stelt aan myn liefde, in volle kracht, een perk,

Aan die onbluschbre vlam die ge in myn hart kost kweeken.

ô Leo! zo veel deugd is niet te wederspreken?

Ja, van dit oogenblik, voor my zo zagt als straf,

Zie ik, door u bedoord, voor eeuwig van u af,

Terwyl ik u herhaal, en heilig durf bezweeren

Dat ik tot aan myn graf den tedren band zal eeren,

Die my aan u verbind; dat Leöos beeldtenis

Zal leven in myn hart zolang het levende is,

En dat, zo my myn wee om uw gemis mogt dooden,

Gelyk ik dagelyks zal smeeken van de goden,

Myn laatste boezemzucht, de slaakster van myn pyn,

(ô Lot! verhaast haar komst!) alleen voor u zal zyn.

Ik zag, toen naauw' de smart die taal haar had ontwongen,

Haar ylins op den rug van 't weeldrig ros gesprongen.

Zy boezemt, met een stem door snik by snik gestuit,

Driewerf „vaar eeuwig wel, geliefde Leo!" uit,

Deinst yzend' van my af, keert ylins tot my weder,

En slaat haar schreijend oog nu starend' voor zich neder,

Dan vest' zy 't op de rots, en op den waterval,

In 't kort het vliegt langs veld, langs heuvelen en dal,

De plaatsen daar de liefde ons, schuldeloos gezeten,

Zo menigmaal in vrede al 't aardfche deed vergeten,

En 't schein dat ieder plaats zo wel 't vaarwel ontving,

Als Leo! dien 't vaarwel zo diep ter harte ging.

Ik zag me in 't eind' voor 't laatst door weinig tedre lonken,
Gemengd met zigtbren druk, en eedlen ernst beschonken,
Daar haar de ondwingbre smart een' tranenvloed ontoog,
Waarna zy onverhoeds aan myn gezigt ontvloog.

ô Vrind! na dezen dag, dien ik steeds zal beweenen,
Is nooit Camilla weêr voor myn gezigt verschenen.

Hier zwygt de held, verheerd door 't hartzeer dat hy voed,
En ieder oog ontlast een' heeten tranenvloed;

De ziel gaat onder 't juk der droefheid zwaar gebogen,
En 't sterk benepen hart beneemt de tong 't vermogen,

De tedre prins omärmt den jongen oorlogsman,

Daar één en ander thans volstrekt niet spreken kan.

In 't eind', de Marfer held poogt zynen mond te ontsluiten,

En zucht en tranenvloed in borst en oog te stuiten.

't Gelukt hem, en om zich van boezemsmart te ontslaan,

Door 't uiten van zyn wee, vangt hy op nieuw dus aan.

Ik zocht de smart waaraan my 't lot ter prooi deed strekken,
Voor 't moederlyk gezigt, zo veel ik kon, te dekken;

De opöffring die om haar door Leo was geschied,

Zou haar ontwyfelbaar door pynlyk hartverdriet,

Om alles wat ik leed, voor myn gezigt verteeren,

En 't kon haar tederheid te mywaarts niet vermeêren.

Dus deed ik wat ik kon, om myne onlydbre smart

Te smooren in den grond van myn benepen hart.

Ik bragt de dagen door met op de rots te weenen,
Daar myn Camilla my gefladig was verſcheenen;
En keerde ik in myn ſtulp om 't open veld te ontgaan,
Dan nam ik, doch met pyn, een vrolyk wezen aan;
In 't kort, ik had, hoe ſterk door rouwe in 't hart bewogen,
Elk trek van myn gelaat byna in myn vermogen.
Wanneer één' enklen keer een droefheid my beving,
Die 't ſcherpziend' moeders oog onmoogelyk ontging,
Steeds was ik vindingryk in reednen uit te denken,
Die in myn moeders hart de rust niet konden krenken;
Dat is, dat ik altyd een' grond van druk verzon,
Dien myne moeder my, door troost, benemen kon.
Twee maanden gingen dus in veinzery verloren;
't Lot deed my in dien tyd niets van Camilla hooren.
Intuſſchen was myn ſmart, en innerlyk geklag,
Op 't eind' diens tyds zo ſterk als op den eerſten dag.
Helaas! ik had welhaast, in 't felst dier boezemſtryden,
ô Myn geliefde vrind! een grooter wee te lyden:
Myn dierbre moeder ſtortte op 't pynlyk krankbed neêr;
Ik bood met tederheid haar ſmarten tegenweer,
Door onôphoudlyk haar in hare kwaal te laven,
Met planten die ons berg en lage velden gaven.
Doch 't eind' haars tyds was daar; haar kracht verging. Zo ras
Zy merkte dat het eind' haars levens zeker was,

Riep

Riep haar verzwakte stem my by haar legerstede,
Ik naderde, en, helaas! toen sprak zy deze rede,
En 't is alsóf ik die noch heden vange in 't oor:
ô Leo! geef voor 't laatst my voor een wyl gehoor.
Ik heb tot op dit uur u in den waan doen leven,
Dat ik als moeder u het daglicht had gegeven;
Ik ben uw moeder niet. Ik smeek in 't geen ik ly'
Vergiffenis van u voor een bedriegery,
Die in myn' levenstyd my hoogst gelukkig maakte,
Naardien myn ziel daardoor een rein genoeg en smaakte.
Door 't wreed Peligniesch volk wierd myn geboorteland,
In een' verwoeden kryg, onmenschlyk aangerand;
Ik, daar my de oorlogsroe' voor 't schriklykst lot deed duchten,
Besloot in allen yl myn lage stulp te ontvlugten.
Ik kwam in Davia, waar langs Aternus vloed
Zich, met een snelle vaart, naar lager landen spoed.
Ik vond dat vlek verbrand door 't krygsvuur der barbaren,
Die op myne aankomst reeds van daar geweken waren.
Op 't schrikverwekkend' puin, veröorzaakt door den brand,
Daar 't bloed noch gruwzaam rookte op 't omgevroete zand,
Heb ik u, jammerlyk, bedekt met stof en wonden,
Bestorven van gelaat, in uwe wieg gevonden;
Daar in uw tedre borst een scherpe moorddolk zat,
Die uw' belagers vuist daarin gelaten had.

Uw

Uw schoonheid deed me uw lot beschouwen vol van smarte;
Ik voelde met myn hand u ylings aan uw harte,
Ik drukte u aan de borst, en voelde toen wel ras
Dat noch uw teder hart een weinig kloppend' was.
Toen heb ik van de plaats u daadlyk opgenomen,
En eindlyk deed ik u de krachten weêr bekomen.
Myn zorg genas uw wond', met ongemeenen spoed;
En ik heb als myn' zoon u teder opgevoed.
Ik hoorde my door u gestadig moeder noemen;
En, ondanks myn bedrog, ik durf my noch beroemen
Dat ik geen kracht bezat, en geenszins was bekwaam
Tot weigring van ontfangst van zulk een' zoeten naam.
Dus sprak ik tot myzelve: hy zal my licht begeben,
Op 't hooren dat ik hem niet heb gebragt in 't leven;
Ik ken zyne oudren niet, maar niemand kan dit kind
Meer minnen dan myn hart het innerlyk bemint:
De dwaling duur' dan voort, laat myne liefde blaken,
Die, verre dat hem die kan ongelukkig maken,
Voor my het hoogst geluk in 't kwynend' leven is;
Ziedaar myn gantsch ontwerp in die gesteltenis.
Vergeef me een zwakheid, zoon! die ik niet kon verwinnen:
Ik zag my inderdaad zo teêr door u beminnen,
Dat ge een bekentenis onmooglyk hebt gemaakt,
Waardoor de pligt van zoon door u licht wierd verzaakt.

Ik nam, na deze taal, haar, met een teér erbarmen,
Daar ik in tranen smolt, op 't vurigste in myne armen.
Toen sprak zy: Waarde zoon! 't is tyd van scheiden, stort
Geen tranen, daar myn wee slechts door vermeerderd word.
Bedenk, dit zy uw troost, hoe gy in liefde blaakte,
En dat die liefde alleen my hier gelukkig maakte;
Bedenk hoe gunstig 't lot, ô Leo! heeft gehengd,
Dat gy, door zucht tot my, myn dagen hebt verlengd.
Helaas! dat ik dit uur niet anders kan dan hoopen
Dat uwe levenstyd in vrede zal verlopen!
Zolang ik heb geleefd, was myn beklemde geest
Voor uwer oudren komst elk oogenblik bevreesd;
Ik beefde op 't wreed besef, (en niets trof my verwoeder,)
Dat ik me een' zoon zou zien ontnemen door zyn moeder;
Thans is myn hoogste wensch dat ik, zo na by 't graf,
U schenken kon aan haar die u het leven gaf.
Aanvaard deez' kostbren steen: de naam daarin gedreven
Is, daar ik 't schrift niet ken, voor my bedekt gebleven.
Dees steen was aan uw' hals in 't uur voor my zo waard',
Omdat ik in dat uur uw leven heb gespaard.
Ik heb altyd gezorgd dien aan uw oog te onttrekken,
Mogt ééns dit kostbaar pand u zeker doen ontdekken
Wie zo gelukkig was dat zy uw moeder wierd!
Ach! zo de gunst der goôn het éénmaal zo bestiert

Dat gy haar vinden moogt die u heeft voort doen komen,
 Verhaal my hoe myn hart met u was ingenomen,
 En zeg haar, tot een blyk hoe hoog myn ziel u acht,
 Dat ik haar heb benyd dat ze u heeft voortgebragt;
 Zeg haar dat de eedle drift die in my te uwaarts blaakte,
 My de eer die zy genoot misfchien licht waardig maakte;
 En dat uw beider hart, ô Leo! ééns verfchoon',
 Dat ik, uit tederheid, den naam u gaf van zoon.
 Vaarwel, myn waarde kind! gy moet de drift niet doemen,
 Die my dit oogenblik u noch myn zoon doet noemen.
 Tree nader, kom! uw hand, ik eisch dit als een' pligt,
 Sluite in het uur der dood, reeds nadrend', myn gezigt;
 En laat me, eer myn gehoor, reeds vlugtend, ga verloren,
 Noch ééns den liefsten naam, den naam van moeder hooren.
 Ô Moeder! fchreeuwde ik toen, ô moeder! 'k ben uw kind,
 En blyf 't zolang ik my in 't levenslicht bevind.
 Helaas! gy tracht vergeefs... Reeds was haar 't licht benomen,
 En de onverbiddre dood had reeds haar prooi bekomen.

Ik zal, ô Numa! u niet fpreken van myn pyn:
 Uw hart is hoogst gelyk, geliefde vrind! aan 't myn';
 All' 't geen gy by de dood van Tullus hebt geleden,
 Is uw geheugen noch, dit tydftip, niet ontgleden.

Ik richtte met myn hand, naby den heuveltop,
 Niet verre van myn ftulp, een kleine houtmyt op,

Waar-

Waaröp ik 't achtbaar lyk tot asfche deed verbranden;
Ik deed die in een bus, gevormd met eigen handen,
Bedolf die by myn hut, in een' bebloemden grond,
Die dekkend' met een zark, waaröp dit graffchrift stond:
„ Hier rust Myrtalaas asch. Wie hier ook moog' genaken,
„ En tedre moederliefde in 't hart ooit voelde blaken,
„ Die denke aan haar, en schenk' haar asfche eene eedle traan.”
Hierna ben ik myn ftulp op 't oogenblik ontgaan,
Die aan den tedren zorg der bergnimf wierd bevolen.
Ik liet myn wollig vee langs berg en dalen dolen,
Ontweck dit bar gebergte, en heb, door fmart verheerd,
My naar de hoofdstad van 't Vestynfche land gekeerd.
Naauw' in Cingilia aan 't vorstlyk hof gekomen,
Heb ik de bittere mare uit 's hoovlings mond vernomen,
Dat myn Camilla, na een' langen tegenftand,
Den Salentynfchen vorst verëerd had met haar hand,
En dat ze, om 't land met spoed van kryg te zien ontheven,
Zich met een' afgezant reeds zeewaarts had begeven.
Getroffen door die mare, alsöf ik die niet had
Te wachten van een vrouw die zo veel deugd bezat,
Keerde ik, in myne ziel gemoord door duizend pynen,
Met onbefchryfbren spoed naar 't hart der Apenynen.
Daar dwaalde ik hier en ginds, tot by der Marfer magt,
In 't oogenblik toen 't volk op 't ernstigst was bedacht,

Tot weêrftand des Romeins, zich, zonder tydverliezen,
 Uit hunnen heldenftoet een legerhoofd te kiezen.
 Het zien dier oorlogsmagt, in blinkend kryggeweew,
 Ontvonkte in my terftond de zucht ter heldenêer,
 Ik wilde in 't oorlogswew geen wonde, of fterven vreezen,
 In 't kort, ik zocht de dood, of zocht een' held te wezen.
 Ik dong naar 't hoogft bewint der legers van myn land,
 En 't goed geluk wrong my den heirftaf in de hand.
 Voorts weet gy hoe ik my aan 't hoofd van 't heir betoonde,
 En hoe myn vaderland myn' trouwen dienst beloonde.

Hier zweeg de Marfer held. De prins hield zyn gezigt
 Terwyl die krygsman fprak met ernst op hem gericht.
 Elk drift des Marschen helds, zyn blydfchap, en zyn pynen,
 Ging over in de ziel des erfprins der Sabyne:
 Toen Leo van zyn jeugd, en kindsche dagen fprak,
 En van dat edel vuur dat de ouderliefde ontftak
 In zyn deugdlievend hart, was op prins Numaas wezen
 Een trek van vrolykheid, een' zagten lach te lezen;
 En 't hooren van 't verhaal van Leöos liefdegloed,
 Ontwong des prinzen oog een' zagten tranenvloed.

Intusfchen dook de zon met reeds verflaauwde ftralen,
 In 't nevlig west', alreede in Thetis waterzalen;
 En 't edel vrindenpaar, gelyk in deugd en lot,
 Belloot de gantsche nacht te blyven in de grot.

Men

Men daalde in 't naaste dal, en zocht aan alle kanten
Een weinig vrucht byéén, en de aangenaamste planten,
Waarna men wederkeert, en in de duistre nacht
In de armen van den slaap den morgenfond verwacht.
De reis, roept Numa uit, ô waardigste aller vrienden!
Is afgelegd, dewyl we elkander wedervinden.

Zodra de zon verriyst, zy straks door ons beraên
Wat weg van deze plaats wy hebben in te slaan.
'k Zag gaarne in onzen togt de beste Grieksche steden,
Befchouwend' met vermaak der meeste volken zeden,
Opdat ik, my ten nut, na 't einde van dien togt,
My in verstand en deugd gevorderd vinden mogt.

Vrind! sprak de Marser held, indien de stervelingen
Alöm een ruime maat van reine deugd ontvingen,
Indien de schoone deugd hen allen dierbaar waar',
De kennis van den mensch waar' nut, ontwyfelbaar:
Het reizen langs onze aard' wierd door my aangeprezen,
Zo 't reizen ons kon doen volmaakter schepfels wezen.
Maar wat toch zal men zien alöm op Griekschen grond?
In 't kort, wat zal men zien in 't gantsche waereldronde?
Slechts ryken opgevuld met volk geprangd in banden,
Hoogst ergerlyk beheerscht door booze dwingelanden;
Gemeenebesten, daar het volk op 't wreedst verdeeld,
Een prooi der Grooten is, wier staatslist met hen speelt,

En daar de burgers dwaas, om een bewys te geven
Dat zy op hunnen grond als vryë menschen leven,
Gedurig onderling zich storten in gevaar,
En met geweer of schimp steeds woeden op elkaër.
Gy vind in ieder land een' reeks van Groote mannen,
Verdrukt, vervolgd, verjaagd, of schandelyk verbannen,
Beklagende inderdaad veel min hun vaderland,
Dan, 't geen hun waarder is, dat is hunn' hoogen stand.
Gy zult geleerden zien die op hun wysheid roemen,
Daar ze om één enkel woord elkander dwaas verdoemen;
En die het leven, dat zo ras ons is ontgleën,
Zich bitter maken, door een' reeks spitsvondigheën,
(Waarvan geen zekerheid henzelv' ooit is gebleken.)
Te staven, of met drift en haat te wederpreken.
In 't kort, waarheen ge u wend, gy vind alöm langs de aard'
Slechts volken die door 't juk der Grooten zyn bezwaard,
Verwareloosde deugd, en eerezucht, aangespannen
Met ydel zelfbelang, ten troon in 't hart van mannen
Die door een blind gemeen, verlokt door grootfchen schyn,
In waarheid meer geächt dan deugdenvrinden zyn.
Dus, Numa! oordeel nu, met opgeklaarde zinnen,
Wat zouden wy in 't eind' door al ons reizen winnen?
Licht keerden we in ons land met meerder ondeugd dan
Eén onzer, dank den goën! zich nu verwyten kan.

De Vormer van 't heeläl, dat hoogst goeddadig Wezen,
Heeft nimmer in een wet den sterfling aangeprezen,
Dat hy om wys te zyn, of groot in tegenspoed,
De volken moet bezien, langs 't aardryk dolen moet,
En dat de schoonste helft zyns tyds moet gaan verloren,
In zorglyk deugden by den nabuur op te sporen,
Als schatten voor een' hoogst onzekren ouderdom.
ô Neen! geliefde vrind! natuur heeft elk, alöm,
Van 't eerste tydftip zelfs dat hy verschynt in 't leven,
Een' leidsman, rechter en een edel boek gegeven,
Ik meen 't geweten: dat men slechts daarna zich voeg',
Men leev' daarmede in rust, en wy zyn wys genoeg.

Wel nu, sprak Numa toen, daar 't reizen niets kan baten,
Laat ons dan 't vaderland, myn Leo! niet verlaten.
Men keer' naar uw gebergte, uw ftulp, en fchappenftoet.
Myn vlyt bebouwe uw land, dat ons in vrede voed',
En waak' voor 't wollig vee; wy zullen ons veréenen
In op Myrtalaas zark, uw fmart ten troost, te weenen;
Daar ik u daaglyks van Camilla fpreken zal,
By dien my reeds genoeg bekenden waterval.
En heeft de moederliefde, in aangenamer tyden,
Uw' leeftyd in vermaak en vrede heen doen glyden,
Troostryke vrindfchap kan verlichtfter uwer pyn,
Ja, licht, geneester van uw wreede hartwond' zyn.

Hy

Hy zwygt, befchouwt zyn' vrind met innerlyk erbarmen,
 En voelt op 't oogenblik door Leo zich omärmen.
 Men spoed terftond op weg, en ftreeft langs menig fpoor
 Het gantsche Equéſche land in zyne lengte door;
 En daar zy zich ten zoom des fnellen Tolons houden,
 Doortrekken zy welhaast der Albencenfers wouden,
 Bereikende in het eind' den Apennynſchen grond.

Het heldenpaar, dat slechts van hunne jagt beftond,
 Was steeds niet by elkaër in 't jagen langs de velden,
 Daar geene rotſen hen door ſteilheid palen ſtelden.
 Zy ſtreefden onvertſaagd langs 't ongebaandſte ſpoor;
 Zy drongen tot in 't hart der woeste plaatsén door;
 En komen in het einde in een der ſchoonſte dalen.
 Hier ſtelde een hoog gebergt' hunn' ſtouten klimluſt palen,
 En van dier bergen top kwam beek by beek gevloed,
 Wier fris kristal den grond des ſchoonen dals beſproeit.
 By heesters, linde en eik, ten voet des ſtrooms ontsproten,
 Vertoont de Olyfboom zich, en de Olmenſtam, omſchoten
 Met buigſaam wyngaardhout, verſierd met druivenvracht,
 Gevarelyk en nut voor 't menſchelyk geſlacht;
 Alöm kan 't oog zich hier aan 't ſchoon gezigt verzaden
 Van boomen, kloek van tak, met vruchten ryk beladen;
 De bloem, die ſpruit des gronds, aan Flora toegewyd,
 Vormt hier, waar 't oog zich wend, een golvend veldtapyt;

Hier

Hier kuscht de lieve mond der onwaardeerbare vrede
 Den milden overvloed, byna by ieder trede;
 De lucht is zuiver, en 't verruklyk stroomkristal
 Vormt, naar wat kant men treed, in dit bekoorlyk dal
 Een aangenaam geruisch, terwyl de heldre keelen
 Der vooglen, die elkaër in 't schomlend' boomloof streelen,
 Zo 't schynt, zich, als om stryd, beyvren om den dank
 Voor 't ongestoord geluk hier te uiten door hun klank.

Het vrindenpaar, verrukt door 't streelend' dier landsdowen,
 Doorloopt dit schoone land, vermaakt zich in 't beschouwen
 Der gunsten van natuur, en smaakt hier 't edelst zoet
 Dat ooit der goden gunst de menschen finaken doet:
 Zy treden langs de boord by 't breedste van de stroomen;
 Geen hunner had tot noch één menschenstap vernomen.
 In 't eind', verwonderd en in stilheid voort geleid,
 Genaakt men daar de vloed zich van elkander scheid.
 Na slechts een weinig rust, beloven de eedle vrinden
 Elkander op de plaats dier scheiding weër te vinden;
 Toen trad elk langs één' arm der uitgebreide beek.

De dappre Leo zag in de omgelegen streek,
 Waarheen hy de oogen wend, slechts planten, vruchten, boomen,
 En bloemen, langs de boord van kleine waterstroomen.
 Zyn vrind had meer geluk in 't volgen van den vloed:
 Hy zag een lauwerbosch, en aan den kant een' stoet

Van lamren, zonder wacht van hond of herder, treden.
Hy dringt in 't somber bosch, en treed met trage schreden ;
Daar hy by ieder tred het alles gade slaat.
Hy ziet een jonge maagd, in hagelwit gewaad,
In een bebloemd priëel op 't veldtapyt gezeten.
Het schein dat ze, in gepeins, haar kudde had vergeten.
De prins bespiedde haar: 't schein dat ze aandachtig las
En bladerde in een boek, dat op haar kniën was.
Haar gouden hairlok daalt langs schouderen en oogen ;
Doch door het zagt gestreel van Zephyrs aëm bewogen,
Was nu en dan 't gelaat aan de oogen van den held,
Die zich verscholen hield, volkomen blootgesteld ;
Geen schooner zag hy ooit gedurende al zyn leven!
Doch deze schoonheid, door natuur aan haar gegeven,
Ontleende alleen haar' glans en grootst vermogen van
Eene eedle oprechtheid, die geen sterfling schildren kan.
Vrymoedig, zagt, gerust, en aangenaam van wezen,
Was op 't gelaat de rust van 't waar geluk te lezen,
De vrede van den geest, die dochter van de deugd,
Die onwaardeerbare bron van ware zielgeneucht'.
Zy had iets dat haar deed als goddelyk verschynen,
En alle opwellingen van wellust deed verdwynen,
Vervullende onze ziel met eenen reiner gloed,
Dan die der liefde ooit is, en eindloos meerder zoet.

Begeerte wierd geenszins geboren uit hare oogen,
Zy boezemde achting in door hemelsch kunstvermogen,
En spoorde in 't edel hart die zagte teêrheid aan,
Waarvoor begeerte zelf, hoe sterk, moet achter staan.

De prins houd ylings stand; hy voelt zich niet bespringen
Door geestverwarringen, of door verwonderingen;
Zyn hart klopt in zyn borst niet sterker dan voorheen,
Hy smaakt een zoet vermaak, niet strydig met de reên:
De liefde, eene aardfche drift, is verr' van zyne zinnen;
Hy plaatst de veldnimf in den rang niet der godinnen;
't Gevoel blyft onverhit, daar reden bleef gebiën,
Die by vergrooting hem zyn voorwerp niet deed zien.
Hy ziet, door 't voorwerp thans in 't ware licht te aanschouwen,
In de onbekende maagd de minzaamste aller vrouwen;
En 't hart voorspelt den prins ten zelfden tyd gewis,
Dat zy zo rein van ziel als schoon van ligchaam is.

Hy dringt op 't zagtst door 't groen, om, zo't kon zyn, te ontdekken.
Wat boek haar aandacht dus bestendig op kon wekken;
't Gelukt hem eindlyk, maar de teekens die hy ziet,
Hoe sterk zyn geest daaröp mogt peinzen, kent hy niet.
Hy deinst omzigtig af, bedekt door 't loof der boomen.
In 't eind' ziet hy by haar een' achtbren gryzäart komen,
Zo hoogst eerwaardig als zyn oog ooit had beschouwd;
Dees rustte op eenen staf van grof en kwastig hout,

Zyn hair was zilvergrys, zyn kwynend oog was teder,
 De breede en lange baart hing tot den gordel neder,
 Op 't rimpelig gelaat was zekre zwier gedrukt
 Van grootheid, noch door smart noch tyd daarāan ontrukt.
 Myn dochter! deze taal deed de eedle gryzāart hooren,
 De zon daalt naar de kim, en 't uur is dus geboren
 Waarin de Godvrucht eischt de kwyting van den pligt
 Verschuldigd aan het vuur, de telg van 't zonnelycht.
 Straks ryst, op deze taal, de minzaamste aller vrouwen,
 En doet den prins een' leest vol majesteit beschouwen;
 Zy grypt haar' vaders hand, met eenen zoeten lach,
 Daar 't blaauw en kwynende oog bevallig op hem zag.
 Hy leunt op haar. De prins ziet hen met trage schreden,
 Naar 't nedrig veldverblyf, iets dieper boschwaarts, treden.

De jongling, verr' van hen op 't voetspoor na te gaan,
 Vernoecht zich met op hen aandachtig 't oog te slaan.
 Zy reinigen in 't vocht, weldoender hunner landen,
 Gezeten aan de boord des strooms, de zuivre handen,
 Waarna ze op 't oogenblik weêr in de veldhut treên,
 Waaruit de gryzāart straks in nieuw gewaad verscheen.
 Thans had hy zich ontdaan van zyne lange kleden,
 En had een kort gewaad aan zyne kloeke leden;
 Een vreemde gordel, van veel riemen saam' gesteld,
 Houd om zyn lenden 't kleed een weinig saam' gekneld;

't Ge-

't Gelaat was half bedekt, en in zyn zuivre handen
Zag Numa, in een vaas van koper, vuurstof branden.
De gryzäart plaatst de vaas eerbiedig op een' steen,
Die door de hand der kunst het ruw' benomen schein.
Men zag de jonge maagd met vrucht en reukwerk komen,
En met een draagbaar bosch gevormd van 't dunst der boomen,
Door tyd van vocht ontdaan; waarna 't Godvruchtig paar,
Eerbiedig neêrgekniel op 't veldgroen naast elkaêr,
Zyne offers aan het vuur, ter prooije doet verftrekken,
Daar 't met een tuig van goud de vlam trachtte op te wekken,
By 't uiten eens gebeds, in onbekende taal.

Zodra nu 't zonlicht daalde in Thetis waterzaal,
Rees de eedle gryzäart op, en bragt, met een betooning
Van eerbied, als voorheen, de vaas in zyne woning;
Terwyl de herderin, haar vee, langs 't veld verspreid,
Verzamelt, en vernoegd op 't spoedigst stulpwaarts leid,
Daar 't in een grazig vak, met stevig riet omschoten,
Tot aan de komst der zon door haar wierd opgesloten;
Waarna zy in de hut tot haren vader ging.
Prins Numa, vol van vreugd, en hartverwondering,
Om 't geen hy in dit woud zo even had vernomen,
Spoed, langs denzelfden weg waar langs hy was gekomen,
Zich ylings naar de plaats daar hy, noch vóór de nacht,
Der Marfen held, zyn' vrind, met zekerheid verwacht.

NUMA POMPILIUS.

NEGEND E B O E K.

De prins, den Marsen held, zyn' halsvrind, bygekomen,
Verhaalt hem 't schoon tooneel in 't lauwerbosch vernomen.
Hy voert hem straks naar 't woud, en door des prinzen hulp
Genaakt hy tot de deur der nieuw ontdekte stulp.
Zy zien op hunne komst de jonge maagd verbleken.
Laat af, dit 's Leöos taal, van vrees in 't hart te kweeken:
De vrede en menschlykheid zyn hoog door ons geächt.
Toon ons herbergzaamheid alleen voor deze nacht;
Op morgen als uw oog het zonlicht zal ontdekken,
Zult ge ons uit uwe stulp, ô veldnimf! zien vertrekken,
Bedankende in ons hart, door uw onthaal geleid,
Het weldoend' godendom voor uw weldadigheid.

De jonge herderin trad toen vrymoedig nader,
En leidde op 't oogenblik de helden tot haar' vader,
Die midden in de hut op lichte biezen zat,
En in de zwakke hand de klos en spinrok had,
Die zyne dierbre telg, in naar de poort te treden,
Op 't hooren van gerucht, zich ylins voelde ontgleden.
Niets dan een ruwe disch, een keukentuig van hout,
Een grove lier en stoel word hier door 't oog beschouwt;

De

De houten drinkschaal is, met bies of koord omvangen,
Of aan het stevig oor, op 't vlak des muurs gehangen.

De gryzäart is, zodra de helden binnen treên,
By hunnen eersten groet vol vrindschap, op de beên;
Zy zien hem, met een' tred van vlugheid, tot zich treden;
Hy noodigt hen ter rust van hun vermoeide leden,
En spreekt zyn dochter toe: ga heen, myne Anaïs!
Bereid voor 't gastenpaar all' wat hier keurigst is.
Vooräf breng' water hier, geschept uit onze stroomen,
Doch dat door kracht van 't vuur de kilheid zy benomen,
Ter wasching van den voet, en keer zo ras gy kunt;
Men deel' den vreemding mee' 't geen ons natuur vergunt.
De herderin door deugd tot kindrenpligt gedreven,
Volbrengt, met allen spoed, den last aan haar gegeven.
Ze ontfteekt terstond het vuur, vult straks een koopren vat
Met uit de naaste beek geschept verfrischend nat,
En ylt ten wyngaardstam, met trotsen ryk behangen,
Terwyl de koopren vaas door vlammen word omvangen.

Welhaast komt zy te rug, en draagt in hare hand
De druif, olyf, gebloemte, en andre vrucht van 't land,
Alsmede een honigraet, de nyvre bei onttoegen.
De landdich word versierd met nedrig kunstvermogen;
De vrucht word opgezet, daar zy de tafel tooit
Met bloemen, door haar hand bevallig uitgestrooid.

Zy

Zy plaatste by de vrucht twee glad bewerkte schalen,
 Gesneden uit den beuk der naast gelegen dalen,
 En vult een aarde vat met aangenamen wyn,
 Die helder was en fris, doch niet scheen oud te zyn.
 Toen trad zy met een vat, uit hout gesneden, nader,
 En bied daarin het vocht, door 't vuur verwarmd, haar' vader,
 Die, knielende op den grond, naby het watervat,
 Daar hy in de ééne hand een reine droogdoek had,
 Terstond de voeten wascht der onbekende helden,
 Hoe ook zy beiden zich met kracht daar tegen stelden;
 En na dit liefdewerk aan hen voltrokken is,
 Zet hy zich nevens hen met blydschap aan den disch.

De helden voelen zich zo sterk den geest verrukken,
 Dat zy schier magtloos zyn erkentnis uit te drukken.
 De tedre Numa houd gestadig zyn gezigt
 Op jeugdige Anaïs, en haar bedryf gericht,
 Bewondrende in zyn hart zo veel bevalligheden,
 Dien onbedwongen zwier, die heusche en zagte zeden;
 Maar 't geen op 't hoogst de ziel des jongen krygsmans vleit,
 Is de all' te bovengaande oprechte tederheid
 Die de eedle herderin haar' gryzen vader toonde,
 En eene oprechtheid die haar zuiver hart bewoonde,
 Op 't hoogst aanbidenswaard', en die, op ieder' tred
 Der jonge schoone, op 't klaarst in daglicht wierd gezet,

Ont-

Ontdaan van kunstnary, zich foltrende om 't bekomen
Van lof, daar door die kunst vertrouwen word benomen.

ô Hoe gelukkig is, dus dacht de prins, de man
Die zich van deze schoone een' broeder noemen kan!

En de eerbied voor haar deugd, die alles ging te boven,
Deed hem geen' andren wensch zich thans veröreloven.

De jonge en eedle Mars hield meerder zyn gezigt

Op 's gryzaärts eedlen zwier dan op zyn kroost gericht.

Hy voelt zich heimelyk tot dezen man gedreven,

Door drift, waarvan hyzelf geen reden weet te geven.

Dat achtbaar gryze hair, dat hoogst eerwaard' gelaat,

Waarin de deugd, en 't wee des ramps te lezen staat,

Die eedle grootheid, vry van 't streng dat wy mispryzen,

Doen in de ziel des helds de liefde en eerbied ryzen.

De gryzäart van zyn' kant, hield zyn verzwakt gezigt

Gestadig op 't gelaat des jongen helds gericht.

Zyn aandacht staart daaröp; hy schynt in zyne trekken

Zyn dochters gantsch gelaat, elk oogenblik, te ontdekken.

By die gelykenis ontgaat hem zucht by zucht,

En aan de zwakke hand ontvalt in 't eind' de vrucht,

Die hem ter spys verstrekt, daar 't vocht vloeit uit zyne oogen,

Dat hy op 't oogenblik, met spoed, zoekt af te droegen,

Opdat het hem niet strekk' ter wreede hindernis,

In 't zien van 't geen zyn hart zo uiterst dierbaar is.

De deugdſame Anaïs, die nooit zichzelf verzaakte,
 Maar ieder oogenblik haar' vader trouw bewaakte,
 Bemerkte ras den rouw die zyne ziel beftreed,
 Schreef die 't herdenken toe aan 't lang geleden leed,
 En tracht door klank der lier die droefenis te bannen;
 Straks heeft haar ſchoone hand het ſnarentuig gespannen,
 Daar zich haar zoete ſtem verruklyk hooren doet.
 De prins, de Marſer held, haar vader, in 't gemoed
 Door droefenis verheerd, 't hoort, by de ſnarendrukking,
 Haar alles, als om ſtryd, met zichtbre hartverrukking.

Bekoorlyke Anaïs zong toen, in volle kracht,
 Hoe Oromazes woord 't heeläl had voortgebragt;
 De zon, ten nut der aarde, aan 't hoog gewelf ontloken,
 Noch daaglyks, door de kracht zyns adems, aangeftoken;
 Hoe 't zonvuur, granen, boom, en planten baart en voed,
 En heilzaam heelkruid, ons ten dienſte, ontluiken doet.
 Zy zong hoe rein natuur onze eerſte vaders vormde,
 Hoogſt deugdſaam, daar geen kwaal het ligchaam ooit beftormde,
 De dood hen onbekend, en hoe onmenſchlyk wreed
 Hen Arimanes liſt dien heilſtaat derven deed,
 Die Arimanes die 't geen gruwlyk is op de aarde,
 De hoogſte magt ten trots, uit loutre boosheid baarde.
 Die vyand van den menſch, in ouderdom gelyk
 Aan Oromazes, vorſt van 't heerlyk hemelyk,

Vergiftigde de bron van aardfche zaligheden,
Vermengende in de reine een hoogst onzuivre reden,
En onder all' het goed dat ons de Godheid fchonk,
Al 't kwaad waardoor de mensch in ramp ter nederzonk.
In 't eind' wierd door de maagd den hemelheld gezongen,
Die Arimanes had, op 's Hemels last, besprongen,
Die roemryk hem beftreed, en gantsch ten onder bragt,
Ten fteun van 't, door zyn fchuld, elendig aardsch geflacht,
Opdat het tot den dienst der Godheid weêr zou keeren,
En 't zaad der deugd op nieuw zou koestren, en waardenen,
In 't binnenst van de ziel; dat zaad der deugden dat
Door de ondeugd alle kracht van groei verloren had.

De gryzäart, door dien ftryd in blydfchap opgetogen,
Slaat ylings op zyn telg zyn lieflyk flonkrende oogen;
Maar minzame Anaïs verzwylt, als waar' 't een pligt,
Den naam des helds die ftreed, en 't menschedom had verlicht.

De helden, na den zang verrukter dan te voren,
Zien op elkaër, verbaasd door 't wondre dat zy hooren,
Befpeurende in den zang der gadelooze maagd,
Iets dat een zweem van 't merk van hunnen Godsdienst draagt.
Maar 't hart is bovenal van zoet vermaak doordrongen,
Op 't zien der zedigheit waarmede 'er was gezongen,
Om de edele eenvoudigheid, om 's menschen waar belang,
En om 't verheven nut, gemengeld in den zang.

Een eedle fchroom, en ftem waarvoor elk ftem moet wyken,
 Die eerbied dien de maagd in haar gezang deed blyken,
 Verdubben in hun oog de zielbekoorlykheid
 Der fchets voor hunnen geest bevallig uitgebreid.
 Prins Numa waant te zyn in de opperhemelkoren;
 Hy waant Minervazelve in volle kracht te hooren,
 Daar zy, van haren troon, met godlyk licht omftraald,
 Geheimen 't menschdom nieuw, tot 's menschdoms heil, verhaalt.

De helden midlerwyl, na 't flichtelyk verlusten
 In geestbefpiegeling, begeeven zich tot rusten;
 En naauwlyks had de zon haar' eerften glans verspreid,
 Of 't lofelyk vrindenpaar was tot den togt bereid.
 Een heimlyk belang, en vrindfchap, maken beiden
 't Hoogst pynlyk aan de ziel om van dees plaats te fcheiden;
 Zy wenfchen hier in vree' hun levenfeind' te zien,
 Daar 't landpaar met hen wenscht dat dit ééns moog' gefchiên.
 Menschlievende Anaïs, ten wynftok toegelooopen,
 Tracht Numa met gefchenk van druiven op te hoopen;
 Terwyl de gryzäart fraks den jongen Marfer held,
 Een kruik met nieuwen wyn, met drang, in handen ftelt.
 Men toont het reizend' paar toen de aangenaamfte wegen,
 Vermaant hen, na den wensch van 's hemels milden zegen,
 Te keeren in de ftulp, die hen zoude openftaan,
 En 't edel heldenpaar neemt dit met blydfchap aan.

In 't eind', men spoed op weg langs de aangewezen paden,
Met een gevoelig hart, van zuchten overladen.

Men treed in diepe stilte, en houd gestaêg 't gezigt,
Zolang 't geschieden kon, op 't landverblyf gericht,
Waarvan 't erkentlyk hart niet dan met pyn kon scheiden;
All' wat men heeft gezien, vervult de ziel van beiden,
All' wat 'er is gehoord, klinkt noch in beider oor.
Men stelt zich zwygend' steeds den vreemden Godsdienst voor,
Waarvan de herderin, van hemelsch vuur doordrongen,
Zo veel verborgenheên bevallig had gezongen;
't Gebed voor 't vuur gedaan in een gewyde taal,
En wat de geest bepeinz' 't verbaast hen al te maal:
De jonge Marfer held is vol verwonderingen,
Bespourend' dat zyn hart zo hevig zich voelt dringen
Tot een' hem onbekend, en die, naar allen schyn,
Op Italjaanschen grond niet kan geboren zyn.
Prins Numa, in zyn ziel van Anaïs doordrongen,
Voelt door haar beeldtnis zich elk oogenblik besprongen,
Wyd haar een vrindschap toe, wier vuur te boven gaat
Al 't vuur dat uit de liefde in 't weeldrig hart ontstaat.
Door onweêrstaanbre drift in 't zuchtend' hart ontstoken,
Word eindlyk door den prins het zwygen afgebroken:
Hy stelt zyn' halsvrind voor om straks te rug te gaan,
En eeuwig Anaïs getrouw ten dienst te staan.

De Marfer voelt zyn hart op 't vurigst aangedreven,
 Om 't voorstel van zyn' vrind terstond gehoor te geven;
 Maar ylings ryst in hem een sterker zielwensch op:
 Zyn hart haakt naar zyn hut, den ouden heuveltop,
 Den hoogen waterval, en wensch't dat hy vóór 't sterven,
 Van 't lot, noch éénmaal slechts, 't genoeg en moog' verwerven
 Zyn hart op moeders graf te ontlasten door geweën;
 De prins eerbiedigt straks zyn' halsvrinds tederheën.
 De ontroering thans ontstaat in beider helden zinnen,
 Brengt all' wat treurend' streelt hunn' beider geest te binnen:
 De Marfer spreekt alleen, tot lichtnis van zyn pyn,
 Van zyn Camillaas schoon, en de edele Sabyne
 Deelt in zyn boezemsmart, en vergelykt de zeden
 Van minzame Anaïs, thans door hem aangebeden,
 Met die van een vorstin van een' barbaarschen aart,
 Wier nagedachtenis hem telkens yzing baart.
 Een tedre treurigheid vermeestert beider harten;
 Men weent, en troost elkaer in 't hevigst van de smarten.
 Ô Vrindschap! schaers gekend, wat baart ge een edel zoet
 Wanneer een vrind zyn' vrind zyn rampen hooren doet!
 Uit u, uit u alleen, geteeld in 's hemels koren,
 Word, zelfs in 't hevigst wee, een zagt vermaak geboren!
 De zon baarde op hunn' togt ten derdemaal den dag,
 Toen Leo in 't verschiet zyne oude woning zag.

Ter-

Terftond, op dat gezigt, begeeft de kracht zyn leden;
Prins Numa onderfteunt den held in 't voorwaarts treden.
Elk voorwerp ftort den Mars in dat verruklyk oord,
Een denkbeeld in den geest dat zyne ziel bekoort.
Hier voelt hy in zyn hart het zoet herdenken leven
Der leffen, hem welëer met teêrheid voorgefchreven
Door moederlyken zorg, dáár heeft welëer zyn hand,
Myrtalaas dienst ten loon, de fchoone bloem geplant;
't Brengt all' hem voor den geest, byna by al zyn fchreden,
Een tydftip van geluk en zoete tederheden.
Het oog, waaruit dit uur de heete tranen vliên,
Word niet verzaêd door 't geen 't zo dikwyls heeft gezien.
De lucht valt thans hem zwaar, hy voelt zyn' geest verwinnen
Door all' wat om hem heen zich opdoet aan zyn zinnen,
Daar 't fel benepen hart, in 't midden van 't verdriet,
Een heimelyk vermaak, elk oogenblik, geniet.

Genaderd tot de deur van zyn geliefde woning,
Knielt hy ter aarde, en voert met zigtbre vreugdbetooning,
Met de oogen naar om hoog, en opgeheven hand,
Dees taal de godheên toe van 't omgelegene land:
Ik groet u, eedle rei van nimfen en najaden!
Die myne kindsheid hebt met weldaên overladen.
Myn hart herdenkt met vreugd aan 't moederlyk onthaal.
Met vreugd herzie ik u; ik groet u andermaal.

Ver-

Verwaardigt u de zucht der tederheid te hooren:
Myn hart heeft, u ten dank, u aandeel toegezworen
Aan 't voedzaam dierenzog, dat ik, in 't lieflyk dal,
Myn moeder, op haar graf, godsdienstig offren zal.

Hy zwygt, en ryst terstond. Door wat verwonderingen
Voelt hy, by 't binnen treên, zich onverhoeds bespringen!
Waar hy zyne oogen wend, wat huisraad hy beziet,
't Is alles in dien staat waarin hy 't all' verliet.

De hoogst verrukte held beschouwt de wapentuigen,
Waarmee' hy 't wild gediert' voor zyne kracht deed buigen,
Zyn landgereedschap, en zyne eerste herdersfluit,
Dat speeltuig dat welëer door aangenaam geluid,
Naby den waterval, zyn minnend harte streefde,
Als hy een eeredeeu voor zyn Camilla speelde;
Nauw' word zyn gretig oog naar deze fluit geleid,
Of 't speeltuig word door hem gekuscht met tederheid.
Maar eindlyk gaat de held de lage stulp begeven,
Om naar Myrtalaas graf ten heuvel op te streven.
Hy nadert, en hy vind den steen des grafs getooid
Met bloemen, die, zo 't schynt, daar versch op zyn gestrooid,
Gemengd met anderen die reeds de frisheid misfen.
Dit doet den jongen held met zielverrukking gisfen,
Dat een weldoende hand, gespoord door godsdienstpligt,
Elk' dag op deze plaats dit liefdewerk verricht.

Hy

Hy valt op zyne knien, terwyl zyn tranen vloeijen
Op 't steenmost, dat de tyd ten rand des zerks deed groeijen;
Hy zegent in zyn hart dat waarlyk vroom gemoed,
Dat daaglyks op dit graf dit bloemenöffer doet.
Prins Numa, naast zyn' vrind in diep gepeins verzonken,
Voelt, als zyn' vrind, zyn ziel door godlyk vuur ontvonken;
En deelt, daar 't edel hart des Marsfers troost bedoelt,
In alles wat die held in 't zuchtend' harte voelt.

Dees grypt des prinzen hand, schynt in zyn' rouw te smooeren,
En doet Camillaas naam, met diepe zuchten, hooren;
Hy voert hem naar de rots, en siellen watervloed,
Hoogst dierbaar aan zyn hart, op 't denkbeeld van zyn' gloed.
Wat word door 't heldenpaar, ten top der rots gekomen,
Naby den watersprong, niet verr' van hen vernomen?
Het is Camillazelf, die thans dit dal bewoont,
En zich dit oogenblik aan Leöos oog vertoont.
Hy uit een' sterken kreet, en vliegt naar zyn beminde;
Dees, verr' van dat zy zich één pooging onderwinde
Om op hem toe te treên, wend ylins 't minzaam hoofd
Van 't voorwerp harer liefde, en legt van kracht beroofd;
En Leo, eer hy noch ten bystand toe kan treden,
Stort sprakeloos ter aard', met uitgestrekte leden.

De prins ylt hen ter hulp, gesterkt door vrindenpligt,
En door zyn trouwe hulp herzien hunne oogen 't licht.

Zy zoeken wederzyds 't geen zy sints lang beminden,
 Daar zy zich wederzyds, ô blydschap! wedervinden.
 Camilla! zegt de Mars, zyt gy 't? wy weêr weêr veréënd!
 Camilla! zyt gy 't well! hoe heb ik u beweend!
 Hoe lang deed uw gemis myn heete tranen stroomen!
 Onsterfelyke goôn! indien ge my doet droomen,
 Geeft dat de ontwaking, wreed voor myn gewenscht geluk,
 Ik smeek u dit als gunst, my 't levenslicht ontrukk'.

Camilla, hoogst begaan met Leöos felle smarte,
 Drukt hem aan hare borst, versterkt zyn treurend harte,
 En zegt: ja! 'k ben het zelf: ik ben 't die u bemint,
 En onâffcheidelyk aan Leo zich verbind.

'k Zal eeuwig by u zyn, by u, wiens trouw my 't leven,
 Reeds vliedende in den vloed, grootmoedig hebt hergeven,
 By u, die my verwon door deugd met moed gepaard,
 By u, voor wien alleen ik 't leven heb bewaard.

Ze omhelst den held op nieuw, herhaalt hem deze woorden,
 Die meer dan ooit de ziel vertroostten en bekoorden:
 „Ik ben het. Ween niet meer.” Hier word haar tong geboeid;
 Zy grimlacht, daar haarzelve één eedle traan ontvloeit,
 Waarna, een tranenvloed komt schieten uit hare oogen;
 Maar 't schoon gelaat, met druk en tranen overtogen,
 Vertoont een' eedlen zweem van blydschap en geluk,
 Die eindloos sterker is dan haar betoonde druk.

Zo zien we een gouden wolk een lieflyk vocht ontvloeijen,
 Waardoor wy 't bloemenveld weldadig zien besproeijen,
 Terwyl de zon, een wyl aan 's hemels blauwen trans,
 Door 't schittrend vochtgordyn beroofd van haren glans,
 Daar door breekt, en metéén door hare heldre stralen,
 De paerlen gloeijen doet die 't oog naar de aard' ziet dalen.

Na, in elkanders arm, op 't veld, een' weinig tyd
 Te hebben aan de liefde en vrindschap toegewyd,
 Leid Leo zyn beminde in de aangename streken,
 Daar hy, in vroeger tyd, Myrtalaas oog ontweken,
 Zich aan zyn lief Camille in eeuwigheid verbond,
 En in haar onderhoud zyn hoogst genoegten vond.
 't Is hier? 't is hier, heldin! dat ik van u wil hooren
 Wat heil en ramp u 't lot tot heden heeft beschooren,
 Dus spreekt de blyde Mars. Bedek niets voor myn' vrind,
 Hy weet ons gansch geheim, hy weet wie Leo mint:
 Myn blydschap, myn geluk, myn droefheid, myne zorgen,
 In 't kort, myn hart is hem zo min als my verborgen;
 En 't uwe, ô myn beminde! is straks door hem verheerd,
 Zodra uw deugdzaam hart zyn deugden kennen leert.

Camilla, verr' dat haar die rede zou mishagen,
 Hield straks haar kwynend oog op Leös vrind geslagen:
 Zy zit by 't heldenpaar door de eélste vreugd vervuld,
 Voldoende in dit verhaal hun beider ongeduld:

De goden hebben my bewys van gunst gegeven;
 Zy hebben onverhoeds my aan een' echt ontheven,
 Die, schoon my 't lot daardoor een dubbele rykskroon bood,
 Voor my veel wreeder was dan 't aanzien van de dood.
 Getrouw aan kinderpligt, met vaders wee bewogen,
 Onttrok ik 't vaderland aan 't wee der oorelogen.
 Maruces opperheer was nauwlyks uit ons land,
 Of ik verliet ons hof met eenen afgezant
 Des Salentynschen prins, aan wien ik was verbonden,
 Vertrekkende in een kiel my door dien vorst gezonden.
 Ik spreek, myn Leo! niet wat yzing my beving,
 Toen ik, om 'Telamant', myn' vaders hof ontging;
 Wy zyn te veel bewust van onzer beider harten,
 Dan dat ik noodig acht te spreken van myn smarten;
 Zo 't uwe een denkbeeld voed van wreed geleden pyn,
 En lang geleden wee, ô Leo! denk aan 't myn'.

De wind deed door zyn kracht welhaast de zeilen zwellen,
 En naar Salentes strand de vlugge scheepskiel snellen;
 Maar by Metinaas kust onttrok zich 't zonnelycht,
 Bedekt door wolk by wolk, éénsflags aan ons gezigt.
 't Ontketend windenheir, welks buldring elk deed zyen,
 Deed ylings 't brullend' schuim ten hoogen hemel ryzen;
 Een akelige nacht bedekt het golvend' spoor,
 De snelle bliksem dringt de zwarte wolken door;

En

En donder, wind en vloed 't stelt all', ter spyt van 't poogen
Des stoutsten zeemans, ons een wisse dood voor de oogen.

In zulk een tydstip wierd alleen aan u gedacht;
Ik zegende in myn hart de Hemelsche Oppermagt,
Bedankte en windenheir en bulderende stroomen,
En wenschte my geluk my dus te zien ontnomen,
Aan fieren Telamant', ja, haakte naar den stond
Waarin 't geslingerd schip zou zinken naar den grond.
Dat tydstip was ras daar: in de opgeruide golven,
Wierd opperhoofd, soldaat en zeeman straks bedolven.
Ikzelf zwolg teugen in, gedompeld in den vloed,
Maar ik verloor geenszins myn krachten, of myn' moed.
Ik stak myn hoofd om hoog en hield myn hand geslagen,
Aan 't wrak, vol blyde hoop dat ik voor u myn dagen
Zou sparen in den vloed; en, op dit dryvend' hout,
Ten speeltuig van den wind, en 't yslyk brullend' zout,
Somtyds op 't naarest bedekt door dikke duisterheden,
En steeds naast my de dood ziende op de golven treden,
Sprak is dus tot myzelve: Ik ken dit oogenblik,
Ten oever van 't verderf, geen inspraak van den schrik,
Naardien ik zeker ben te leven of te sneven
Voor Leo, duizendmaal my meerder waard' dan 't leven.

De liefde, ontwyfelbaar, heeft me in den vloed gespaard:
De vloed verliet zyn woede, en wierd allengs bedaard;

'k Zag door de golven, steeds met kracht op één geflagen,
't Wrak, dat ik niet begaf, met aandrang strandwaarts jagen.
In 't eind' betrad ik 't land, en kuschte de aard' met vreugd,
Min dankbaar aan de goôn, en min in 't hart verheugd,
Dewyl ik 't woên der dood ontrukkt was in de stroomen,
Dan dat ik Telamant' gelukkig was ontkomen.

'k Sloeg de oogen om my heen, en zag aan allen kant
Niets dan een steil gebergte in 't omgelegen land.

Ik drong toen landwaarts in: een dorpling deed my weten,
Dat deze landstreek was Apuliën geheeten,

En dat ik me op dees plaats aan Gargans voet bevond,
Een wyd vermaard gebergte door hoogte en ruwen grond.

Die landman leidde my, met edele betoning
Van medelyden, straks naar zyn geringe woning;

Na hier drie dagen tyds te hebben doorgebracht,
Herstelde in my de rust myne oude ligchaamskracht.

Het goud dat ik ten togt voor my had meêgenomen,
Deed my, ten lyfsbeschut, en boog en pyl bekomen,

En stelde my in staat om, vóór ten togt te gaan,
Te loonen hem die my zo trouw had bygestaan.

Dus door geen' andren steun dan door myn' boog gesteven,
Heb ik my op den weg naar uw gebergte begeven:

Ik zocht den Apenyn, en dien geliefden grond,
Daar ik myn' Leo zag, en daar zyn landhut stond.

De weg moest me onbekend, de togt langdurig wezen;
 Maar 't oogmerk van myn reis ontnam my al myn vreezen;
 Ik reisde om Leo! en ik ging langs 't moeilykst pad,
 Daar ik op mynen togt noch hulp, noch leidsman had.
 Ik reisde nachten door, om rasfer spoed te maken,
 En schroomde niet alöm het wild gediert' te ontwaken;
 Ik baande my door vloed en langs de rots een spoor,
 En trok zelfs met vermaak de dichtste wouden door;
 'k Zocht zelfs de woesteny, hoe naar my die mogt schynen,
 Alleen uit vrees dat één van onze Salentynen,
 Ontkomen aan 't gevaar van onzen watertogt,
 Op een bewandeld pad my licht herkennen mogt.

Ik had dit laatst gevaar niet dan te veel te schroomen:
 Ter grenzen des Samniets, en op den grond gekomen
 Des woesten Frentaniers, by 't ryzen van den dag,
 (Ik zag dien uit een grot, daar ik te rusten lag,
 Waardoor ik nieuwe kracht ten voorttogt had gekregen,)
 Vernam ik een gesprek van menschen langs de wegen,
 En hoorde mynen naam, waardoor een siddering
 Voorheen my onbekend my onverhoeds beving.
 Verholen in de grot leende ik opmerkende ooren;
 Toen deed zich klaar de stem van vele krygslïen hooren,
 Die sprekend' van myn dood, en zynde zonder hoofd
 Dat hen geleiden kon, en van bestaan beroofd,

Ja,

Ja, zwervende in een land zo verr' van 't hunn' gelegen,
 Besloten roovery in 't naaste land te plegen.

Ik was schier levenloos, ja was dit oogenblik
 Gelyk een tedre paauw, die, overheerd door schrik,
 Zich in een haeg verbergt, waar langs de honden stroopen,
 Door honger aangezet, die hen als dol doet loopen.
 Ik wachtte tot dit volk de grot verlaten had,
 Waarna ik, nat bezweet, uit mynen kerker trad,
 En, vallende op myn knien, dus riep, verheerd door smarten:
 ô Venus! ô godin van alle tedre harten!

Gy helpt my uit den klaauw der wreede doodharpy,
 In 't midden van den vloed; wat baat uw weldaad my,
 Zolang ik, tot myn smart, moet afgescheiden leven
 Van hem dien ik myn hart voor altyd heb gegeven?
 ô Schoonste van all' 't geen dat op Olympus treed!
 Herdenk hoeveel gyzelve om uw' Adonis leed:
 Och! gy die teder zyt, moet vatbaar zyn voor smarte
 Die ge éénmaal hebt geleên in uw gevoelig harte.
 Godin! bestier myn schreên naar 't voorwerp van myn' gloed,
 Verlicht my op den weg dien ik betreden moet.
 Vorstin van goôn en mensch! zo ge in uw hooge koren
 De wenschen van myn hart genadig wilt verhooren,
 Alsdan beloof ik u, ja, zweer 't u bovendien,
 Dat gy, ter plaats daar gy my Leo weêr doet zien,

Voor

Voor een altaar uw' naam door ons zult zien geprezen;
En dat de schoonste ram u zal ten offer wezen.

Die taal was naauw' geuit, met een verliefde zucht,
Of ik zag boven my twee duiven in de lucht,
Die voor my, op den grond, zich strelend' nederstreken.
Dit hemelsch wonderwerk was my een gunstig teeken.
Ik sloeg de vooglen gae' der moeder van de min,
En sloeg gerust elk spoor dat zy bevlogen in.
Zy bleven by elkaër: nu zag ik eens hen zweven
Een weinig slechts van de aard' bevallig opgeheven,
Dan zaten zy vernoegd op een' begraasden grond,
Daar elk van haar, zo 't schein, een smaaklyk voedsel vond,
Doch nimmer waren zy zo verr' vooruit gevlogen,
Dat ik één oogenblik dat paar verloor uit de oogen.
Na negen dagen tyds zag ik in 't eind', door hulp
Van myn geleidsters, verre, in blaauw verschiet, uw stulp,
En zag, met zielvermaak, by 't snelle nader treden,
Dat Venus vogelen op 't rietdak nedergleden.
Daar scheenen zy haar hart te ontlasten door geklag,
Zy kirden jammerlyk, en met één' vleugelslag
Zag ik haar van de stulp in hooger lucht verheven,
En weinig tyds daarna zich uit myn oog begeven.

Gy, oordeel van myn vreugd, na 't uitgestaan gevaar:
Ik dankte Venus, en 't beminlyk duivenpaar,

Ja, al de goede goën voor hunne gunstbetoning.
 Helaas! myn voet betrad nu 't binnenste uwer woning,
 Maar alles was daar woest: 'k zocht u met oog en mond,
 Vergeefs! Ik floeg 't gezigt angstvallig toen in 't rond
 Getreden uit de stulp, en door myn smart gedreven,
 Maar de aklige eenzaamheid scheen aan myn zy' te zweven.
 Ik zie in 't einde een graf, ik tree' daar heen met drift,
 En ken Myrtalaas graf aan 't ingesneden schrift.
 Ô Myn geliefde vrind! 'k wierd schier myzelve onttoogen.
 Ik schreeuwde als zinloos uit, daar 't vocht stroomde uit myne oogen,
 't Is dan gedaan! de held ontvlood dit aklig dal,
 En doolt waar hy gelooft dat hy my vinden zal.
 Hy tracht my in Salente onfeilbaar op te sporen;
 Daar zal hy 't ongeluk van zyn Camilla hooren,
 En zyne droefheid, die voor troost noch reden zwicht,
 Ontruikt ontwyfelbaar hem ylings 't levenslicht.

Ik hield dit voor gewis, de smart deed honderdmaalen
 My byna ieder' dag dit naar gepeins herhalen.
 Ik dwaalde langs 't gebergt', geteisterd door myn' rouw,
 Alleen gestreeld door hoop dat ik u vinden zou.
 Ik zal, indien hy leeft, hem eindelyk hier vinden;
 Het moederlyke graf zal hem ten komst verbinden,
 'k Ben daar verzekerd van, dus sprak ik. In deze oord
 Omärmden wy elkaër voordezen ongestoord;

En

En 't zy hy koning is, of als een slaaf moet leven,
Hy zal, zodra hem slechts de vryheid is hergeven,
Zich wenden naar dees plaats, zo troostryk voor zyn smart;
Ik ken held Leöos groot en teêrgevoelig hart:
Men moet hem op een plaats die hy moet heilig achten,
Daar hy godsdienstig is, voorzeker weêr verwachten.

Door deze hoop geveid, betrad ik weêr uw stulp,
En diende uw' lamrenstoet met myn getrouwe hulp.
Ik waakte voor al 't uwe, en door die bezigheden,
Zo strelend' voor een ziel door droefenis bestreden,
Wierd myn gestreng verdriet bekorelyk geveid;
Myn rykdom was all' 't geen u 't lot had toegeleid;
En 't geen waardoor myn ziel tot vreugd wierd aangedreven,
Was hoop om 't geen ik minde ééns rekenschap te geven
Hoe ik al 't zyne, dat door 't lot het myne wierd,
Uit vriendschap, liefde en pligt, had, in zyn plaats, bestierd.
'k Ging peinzende ieder' dag uw tedre schapen leiden,
'k Liet onder myn gezicht die op de heuveln weiden,
Ik tooide uw moeders graf met bloemen dag aan dag,
En bad haar dierbre schim, met een verliefd geklag,
Dat gy door haar aan my mogt worden toegezonden;
Myn wenschen zyn verhoord, ik heb u weêrgevonden,
Myn Leo! daar Camille all' 't geen zy immer leed,
Nu ze u omärmen mag, in eeuwigheid vergeet.

Zy zwygt. De Marfer held, gefolterd door haar finarte,
 Drukt, vol van deerenis, haar aan zyn teder harte;
 Daar vrome Numa, die dit paar verrukt befchouwt,
 Terftond een veldaltaar van groene zoden bouwt,
 Waarna door hem de ram, zorgvuldig wierd verkoren,
 Als 't offer dat Camille aan Venus had gezworen.
 Hy leid met eigen hand het dier naar 't veldaltaar;
 Waarvoor hy, neêrgebukt, benevens 't juichend' paar,
 Blyft wachten tot het vuur 't geflagte dier verteerde.
 Waarna het drietal ftraks naar Leöos landhut keerde.
 Na 't opgaan van de zon, verryzend' nu de dag
 Zo fchoon als ooit het oog van één' der helden zag,
 Beftuit het drietal ftraks, met godsdienstplegtigheden,
 Daar 't hoofd met bloemen pronkt, naar 't ftille graf te treden,
 Welêer Myrtalaas asch ter rustplaats toebereid.
 't Is Numa die het paar bevallig derwaarts lied:
 Men ziet den prins, gewoon aan 't dienen zyner goden
 Van de eerfte jeugd af aan, twee zwarte fchape doden,
 En offren aan de fchim der vrome vrouw, wier asch,
 Door eenen zerk gedekt, voor hunne voeten was.
 Vier lamren wierden toen ter offerhand gegeven
 Aan Ceres, fchutsgodin van 's prinfsen eere en leven.
 Hy smeekt haar, die altyd hem blyk van goedheid gaf,
 Van haren hoogen troon haar' dierbren zegen af

Voor

Voor 't huwlyk van Camille en 't hoofd der Marfer helden,
 Die beiden al hun heil in dezen zegen stelden.
 De prins grypt beider hand, legt die eerbiedig saam',
 Veréent, in Ceres en in vrouw Myrtalaas naam,
 't Godvruchtig heldenpaar, en om hun trouwfeest te eeren,
 Doet hy de lamren straks in 't vlamvend' vuur verteeren,
 Keert huiswaarts met dit paar, dat thans geen vreugd bedwingt,
 Terwyl hy, hoogst verrukt, een' huwlyks lofzang zingt.
 ô Lieve eenvoudigheid van zulke plegtigheden!
 Hoeveel verschilt gy niet van 't naar in 't huwlyk treden
 Van 't woelziek vorstendom! Bekorelyk verbond
 Dat enkel op de deugd van 't echtpaar is gegrond,
 Dat geen getuigen hebt dan 's hemels oog en ooren,
 En enkel vrindschap u ten priester hebt verkoren!
 't Geluk van 't jeugdig paar herrinnert 's prinzen geest
 Het dal, dat hem zo hoogst verruklyk is geweest,
 Dat noch zyn zinnen streelt, en nooit die is ontweken.
 Zyn hoogst genoeg is van Anaïs, te spreken.
 't Is deze schoone alleen die zyne hartstogt vleit.
 Hy levert zonder schoom zich aan een tederheid,
 Die hy geenszins geloofst een liefdedrift te wezen.
 't Geen hy voor Anaïs in zich voelt opgerezen,
 Verschilt onëindig veel van de onrust en de smart,
 Die Romes erfvorstin veröorzaakte aan zyn hart.

't Befef dier eerste drift, die hem in ramp deed leven,
 Deed op het woord van liefde inwendig noch hem beven;
 En drong hem telkens aan, dat hy de onbluschbre vlam
 Die Anaïs ontfak alleen voor vrindschap nam.

De prins, na langen tyd in 't echtheil zyner vrienden,
 Door zyne hand veréénd, een waar geluk te vinden,
 Dringt eindlyk op den togt naar dat bekoorlyk dal,
 Daar Anaïs door deugd zyn hart vermaken zal.
 Een grimlach op dien drang den Marfer held ontogen,
 Verraad prins Numaas hart, hy bloost voor Leöos oogen;
 Maar om een zachte fcherts, dit uur hem wreed, te ontgaan,
 Dringt hy met grooter drift den fchrandren Marfer aan
 Ten aftogt, door den held met nadruk te doen hooren,
 Dat hy de wederkomst den gryzäart had gezworen.
 De Mars stemt juichend' toe in dien geliefden togt.
 Camilla, aan den held tot in de dood verknocht,
 Kan hem geen oogenblik, na 't uur des echts, begeven.
 Het drietal wapent zich, door blydfchap aangedreven,
 En daar 't in zoet gefprek langs 't ruwft der bergen trekt,
 Word al de last des togts voor oog en hart bedekt.

De prins, in 't blakend' hart door ongeduld beftreden,
 Streeft de echtgenooten vóór, met fterk verhaaste fchreden;
 En naauw' ziet hy de hut in 't zielbekoorlyk oord,
 Of ieder voet voelt zich te meer door 't hart gefpoord.

Ontwyfelbaar een god moest hem ten togt verzellen,
 Een god, ontwyfelbaar, heeft hem vooruit doen snellen;
 Want naauw' betreed zyn voet den ingang der valei,
 Of 't oor verneemt van verre een aklig noodgeschrei.
 Hy vliegt, en ziet, in 't hart door bittre smart benepen,
 Den gryzäart door de vuist van roovren aangegrepen,
 Daar hy by 't zilvren hair gesleurd wierd langs den grond,
 En 't gruwzaam moordgeweer hem op den gorgel stond.
 Zyn dochter Anaïs word, zylyngs af, besprongen,
 En, ondanks haar geweën, gesleept en voortgedrongen;
 De wanhoop geeft haar vuist vergeefs een mannenkracht,
 In 't worstlen met den drom die naar haar schaking tracht.
 Maar gy, Sabyfche held! wie treft dit schouwspel nader!
 't Gevaar is even groot voor dochter en voor vader:
 Wat zal uw arm bestaan? wie hier het eerst gered?
 Naar wie met grootsten spoed den vluggen voet gezet?
 De zwakste eischt de eerste hulp: hy red den achtbren ouden,
 Velt drie der roovers neêr die hem benepen houden,
 Grypt de andren woedende aan, gelyk een jongen leeuw,
 En tracht, ten zelfden tyd, door tartend krygsgeschreeuw,
 All' wat zyne Anaïs bestoekt tot zich te trekken,
 En haar, in 't hoogst des noods, voor 't minst ten steun te trekken.
 Hy ziet, op zyn geschreeuw, de schelmen tot zich treên,
 Zy voegen, hem ten val, al hunne magt byéén.

Hy

Hy voelt terftond in 't hart den moed en vreugd herleven:
 't Befef dat hy alleen 't gevaar zal wederftreven,
 Dat dit alleen hém dreigt, en red all' 't geen hy mint,
 Veroorzaakt dat zyn oog 't gevaar niet vreeslyk vind.
 Angstvallige Anaïs zweeft thans aan 's vaders zyden;
 Het ligchaam van den prins bedekt hen onder 't ftryden;
 Die held weêrftaat alleen den gantschen roovrenftoet,
 En verft zyne eedle vuist met hun verächtlyk bloed,
 Dat rookende om hem ftroomt; maar ziet, met gantsche ftroomen,
 Langs 't harnas ook het zyne éénsflags te voorschyn komen.
 Vyf fchelman zyn alree' verflagen door zyn hand,
 Maar de andren dreigen hem ter neêr te slaan in 't zand.
 De prins, de dappre prins! voelt zich de kracht begeven;
 Hy wagchelt, en is reeds ten oever van zyn leven,
 Wanneer hy onverhoeds zyn' halsvrind nadren zag,
 Wiens vreesfelyke knods, gelyk een donderflag,
 Gevallen in den drom, den grond bezaait met lyken,
 En 't moordrenrot van 't lyf van Numa af doet wyken.
 Camilla kent in 't rot dat op haar' redder woed,
 Den Salentynfchen hoop ontkomen aan den vloed,
 En dwingt, door pyl by pyl, all' wat zy kan genaken,
 Getuimeld op den grond, de booze ziel te flaken.
 De gryze landmanzelf greep thans met drift van de aard',
 Beverfd met gudzend bloed, één' der verflaagnen zwaard.

Opdat zyn vuist verweer' hen die zyn hoofd verweeren,
 En helpt, zo veel hy kan, in 't onheil af te keeren.
 Welhaast is 't rooverstrot tot één toe neêrgeveld.

De juichende Anaïs omhelst den gryzen held,
 Haar' vader, daar de prins, en 't hoofd der Marfer helden,
 Hunne eedle dapperheid zich ryklyk zien vergelden,
 Door tranen die het paar door hen verdedigd schreit,
 Uit blydschap, tedre liefde en ware dankbaarheid.

Maar Numā is gewond. Elk deed zyn klagten hooren.
 't Langdurige eens gevechts, het bloed door hem verloren,
 De spoedige overgang der vrees, dat hy een vrouw
 Zyn hoogst geluk op de aard', gewis verliezen zou,
 Tot vreugd, nu zy door hem den moordren is ontkomen,
 Dit alles heeft de prins de ligchaamskracht benomen.
 Men draagt hem naar de stulp, en zet zich op den grond
 Naby hem, daar de Mars en landman zyne wond'
 Beschouwen, en voor eerst die zalven en bewinden,
 Hem dienend' met all' 't geen 'er heilzaam was te vinden.
 Teêrhartige Anaïs, door deernis overmand,
 Drukt zagt en heimelyk haar' dappren redders hand,
 En zegt: Gy redde my, en, dit treft my noch nader,
 Gy redde, ô eedle held! myn' teerbeminden vader:
 't Strekt my ter zielvermaak dat ik ronduit erkenn',
 Dat ik tweemaal aan u het leven schuldig ben.

Die taal heeft voor 's helds wonde een balzemend vermogen:
Hy mist de kracht ten dank, maar zyn vervrolykte oogen,
Naar Anaïs gekeerd, voldoen door tederheid

All' 't geen 't gemis der kracht de tong te doen ontzeid.

Des prinzen wond' was diep, maar tevens niet gevaarlyk,
En 't bleek den Marfer held en gryzen landman klaarlyk,
Dat zyn geneezing meer een werk zou zyn van tyd,
Dan uitgezochte kunst, en overhaaste vlyt.

De gryzäart, Anaïs, de Marfer held, alsmede
Camilla, steeds gehecht aan 's prinzen legerstede,
Beyvren zich om stryd ter smartverlichtenis,

En doen tot Numaas hulp all' wat hen mooglyk is.

De zucht waardoor de Mars zyn hart voelt aangedreven,
Om by den gryzen man gelyk een zoon te leven,
De tedre vriendschap die de gryzäart hemwaarts voed,
Vergrootte op ieder' dag in beider groot gemoed.

De Mars is vol verlangst om 't lot des mans te ontdekken;
Tot wien hy heimlyk 't hart met zo veel kracht voelt trekken;
De prins haakt, nevens hem, naar een geschiedenis
Van 't leven van den man die hem zo dierbaar is,
En om den waren staat van Anaïs te weten.

Op zekren dag by 't bed des zwakken helds gezeten;
Dringt Leo, en de prins drong ernstig met hem aan,
Dat hen de gryze man zyn lot zou doen verstaan.

Dees,

Dees, na hy 't minzaam oog ten hemel had geflagen,
 Begint dus een verhaal van zyn vervlogen dagen.

Ik zag in Baëtra 't licht, daar ik ben voortgebragt
 Van Perfiesch bloed, van 't oudst en koninglyk geslacht.
 Myn naam, in Aziën ten top van roem gerezen,
 Zal mooglyk tot uw land ook doorgedrongen wezen:
 'k Ben Zoroaster. Toen die naam 's mans mond ontging,
 Zag alles op den held met zielverwondering,
 En alles was in 't hart door eerbied opgetogen.
 De tedere Anaïs ziende in hun aller oogen
 Die achting, die in 't hart de vaderliefde vleit,
 Toont, door een' zagten lach, hare eedle erkentlykheid.

De vorst der Asfyriërs beroofde mynen vader
 Van scepter, troon en kroon, en vaderland te gader,
 (Op deze wyz' vervolgt de gryze held zyn reën,)
 Myn vader dwaalde toen door de Aziaansche steên,
 En zocht de koningen tot bystand aan te dringen,
 Maar allen weigerden een' balling by te springen,
 Hy stierf, en liet niets na aan zyn' geliefden zoon
 Dan ongeluk, en recht op een' verlooren troon.
 Ik wilde in 't eind' dat recht door wapenkracht doen gelden,
 Vergaërde in allen yl een aantal trouwe helden,
 En rukte in 't koningryk van myn beroemd geslacht,
 Maar vond myn' vaders erf ten top van heil gebragt.

De wyze koning Phul was daar ten troon getreden,
En deze groote man regeerde naar de reden;
De Vorst van Ninivé gaf aan 's lands wetten klem,
In 't kort, rechtvaardigheid was koning boven hem.
Ik zag niet dat myn volk gelukkiger zou leven,
Door hen een' andren heer dan wyzen Phul te geven;
Toen was het dat ik straks, zelfs zonder 't minst verdriet,
Den toeleg op den troon myn' vaders varen liet.
Ik zag 't als misdaad aan 't geluk eens volks te stooren,
Om ydle rechten slechts door my alleen verloren,
En kon onmogelyk verkrygen van myn hart,
Dat ik veel duizenden zou dompelen in smart,
En door myn staal het bloed der volken zou doen stroomen,
Alleen door hoop gestreeld om op een' troon te komen
Dien een beroemd monarch, een wyze koning, won,
Wiens deugd ik inderdaad niet evenären kon.
Ik zond myn krygsvolk weg, en hield met alle zorgen
Myn ongeluk, myn' naam en waren staat verborgen,
Verfmoorende in myn hart den hoogmoed, die gewis
Zelfs aan de reinste ziel niet dan al te eigen is.
Myn eenig oogmerk was, niets kon my meer bekoren,
Natuur in haar bestaan en werking na te sporen;
In 't kort, ik minde en zocht den naam van wysgeer meer
(Noch liever dien van „ wys,") dan dien van opperheer.

'k Zocht

'k Zocht door gantsch Aziën te worden onderwezen;
 Ik zocht by Brama, en in 't midden der Chinezen,
 En by 't geen Indiën erkent voor wysheidsvrind,
 Die wysheid door myn hart met hemelsch vuur bemind.
 Ik vond alöm den mensch tot dwaling meer genegen,
 Dan om 't geheilgd licht der waarheid raad te plegen.
 Ô Vrinden! dit 's niet vreemd: die Waarheid wel beziet,
 Mint hare eenvoudigheid, haar luister schittert niet,
 Als die der dwaling doet; 'k dacht eeuwig haar te derven,
 En wenschte op dat befef, myn hart hoogst wreed, te sterven.

Maar Oromazes floeg, van 't hoogst van zynen troon,
 Zyn eeuwig wakend oog op zyn' verlaten zoon;
 En deed, uit loutre gunst, één van de zuivre stralen
 Van 't licht dat hem omringt in mynen boezem dalen.
 'k Bragt twintig jaren door in myn bespiegeling,
 Daar ik in een woestyn der menschen oog ontging.
 Myn reden deed me in 't boek der wondre schepping lezen,
 Dat in dit groot heeläl niet dan één God kon wezen,
 En dat ik, door zyn magt en gunst, een ziel bezat,
 Die de edele eigenschap van hem bekomen had,
 Dat zy myn stoflyk deel, haar ten verblyf gegeven,
 By 't slopen dezer stof gewis zoude overleven,
 En dat naarmate zy zich deugdzaam had betoond,
 Door hand diens Gods zich zou gestraft zien, of beloond.

Die God wierd door myn hart gestaëg my aangeprezen,
Als een weldadig en den mensch beminnend wezen;
'k Bespeurde dat all' 't kwaad, dat ik beneën de zon
Alöm gevestigd zag, van hem niet komen kon
Maar dat een kwade geest, door boosheid ingenomen
Zo jegens God als ons, dat kwaad had voort doen komen.
Ik had daar tegen straks een' afkeer opgevat,
Daar ik, uit dankbaarheid, tot mynen Schepper bad.
Ik bad hem aan in 't schoonst van 't werkstuk zyner handen,
In 't wondre zonnevuur dat ik om hoog zag branden,
't Afbeeldsel van zyn' glans, zyn magt en majesteit,
Maar meest het evenbeeld van zyn weldadigheid!
'k Zag dat de gouden zon de volle halmen baarde,
Voor Scyth, Syrier en Pers, ja, voor al 't volk der aarde,
Dat, hoe verschillend' 't zich dien grooten God verbeeld,
Hoe vreemd het hem ook diene, in zyne gunsten deelt.
'k Hield hem verdraagzaam, goed zo veel myn ziel kon wenschen,
En ik besloot dat hy, als vriend van alle menschen,
Verdraagt wat hem ontëert, geblinddoekt door den waan
Van hem in zynen dienst getrouw ten dienst te staan,
Het menschlyk zwak vergeeft, en meest zich toont verbolgen,
Op die hunn' medemensch om denkwyz' wreed vervolgen.
Verzekerd van die leer', vol waarheën, in 't gemoed,
Achte ik die waarheën voor een al te onschatbaar goed

Om daardoor my alléén ten top van heil te leiden;
Ik achtte my verplicht die waarheên uit te breiden.
Ik trad uit myn woestyn, van toen af uiterst moe'
Myne eenzaamheid, en sprak aldus de volken toe:
Mint God, en mint elkaër. Aanbid in alle landen
Den Schepper in die zon die hy om hoog doet branden
Als fakkel van 't heeläl, en sierfel van natuur;
Maar, bovenal, aanbid den goeden God in 't vuur,
Dat al 't geschapen steeds in stand houd door zyn krachten.
Weest altyd hoogst oprecht in woorden, in gedachten,
En daden. Ja, doet goed aan alle menschen, wat
Hun eerendienst ook zy, of hunne leer' bevat.
Leeft voor uw koningen, en sterft daar voor als helden;
Betaald aan hen met vreugd de nutte schattingelden;
Vooräl bebouwt den grond, want hy die 't land beploegt
Dient God in de aarde, aan ons ten voedster toegevoegd;
En voelt ge in u den lust tot daden opgerezen
Die u doen twyflen goed, of kwaad te zullen wezen,
Bevlytigt u terstond, gy hebt daartoe de kracht,
Dat zulk een lust in u ten onder word' gebragt.

Myn vrinden! dit 's de leer' die ik my heb verkoren.
'k Deed haar van Euphrats boord tot aan den Indus hooren,
De volken hoorden, en geloofden, met ontzag,
En myne leerlingstoet vergrootte dag by dag;

Had ik de wapens hen in handen willen geven,
 Ik had gantsch Aziën naar myne wet doen leven.
 Maar door menschlievendheid wierd zulk een daad belet;
 Ik minde die veel meer, dan myne nieuwe wet;
 Ik had de hoop gesmoord om myne reine wetten,
 Die bronnen van myn' roem, langs 't aardryk voort te zetten,
 En die te vestigen, zo ik onmenschlyk woest
 Slechts door één druppel bloeds dat wit bereiken moest.
 'k Verwyderde overäl van my myn leereelingen;
 Ik wilde my door hen niet langer zien omringen,
 En sprak: Bemint de vree'; 'k eisch dat gy huiswaarts keert,
 De God dien gy door my, myn kindren! kennen leert,
 Die God, ons hoogste goed, ons eenig welbehagen,
 Verbied dat eenig mensch voor my zyn hoofd zal wagen.

By hem wier hart getrouwst aan myne leering hing
 Was zekre jonge maagd, die 't all' te boven ging
 In yver om met vlyt naar myne wet te leven;
 Dees wilde, ondanks myn' drang, myn zyde niet begeven.
 Oxana was haar naam... Uw edel hart verschoon'
 De teérheid die ik noch op dezen naam betoon!
 Oxana, groot van ziel, meesteres van al haar driften,
 Begunftigd met vernuft om 't waar van 't valsch te schiften,
 Beminde in my die deugd die van geen wanklen weet,
 En Zoroaster meer dan Aziäas profect.

Zy volgde alöm my na; daar 't geen zy van my hoorde
 Zelfs tot verrukking toe haar deugdzaam hart bekoorde,
 Daar in haar oog haar ziel, en op haar aangezicht
 't Geluk te lezen was, als vrucht van zuivren pligt;
 En deed myn zwygen haar, als zweem van droefheid, vrezen,
 Zy toonde om myn verdriet in 't hart bedroefd te wezen;
 Nooit vroeg zy naar de bron der pynen van myn hart,
 Maar 't oog vertoonde my haar tederheid en smart.
 Ik drong haar ernstig aan dat zy my zou begeven;
 Myn vader! sprak ze, ik wensch voor uwe wet te sneven;
 Maar gun my, die op 't zien van uwe smarten leef,
 Dat ik voor uwe wet, en Zoroäster leef'.
 Hoe langer ik u zie, hoe meer ik u mag hooren,
 Hoe meer uw goede God myn zinnen kan bekoren.
 De vrees van u te zien aan een vervolgiek rot
 Verwoed ten doel gesteld, verbind my aan uw lot.
 Oxana blyft u by, dit moogt gy vast vertrouwen,
 Tot Oromazes my goedgunstig doet aanschouwen
 De gade die hy u, ô held! beschoren heeft;
 'k Wil zien en dienen haar die zo gelukkig leeft
 Dat zy, door tedren zorg in voor uw heil te waken,
 En door 't geluk dat ze u bestendig zal doen smaken,
 U al dat goed vergeld door u aan de aard' verricht,
 Dat goed waardoor gy ons verbetert en verlicht.

Door die standvastigheid, en liefde aan my bewezen,
 Voelde ik, hoe streng van aart, in my een drift gerezen
 Die ik niet dacht dat ooit moest komen in een hart
 Dat tot dit uur de kracht der driften had getart.
 Myn hart wierd met myn hand Oxana opgedragen;
 En Oromazes zag met gunstig welbehagen
 Van zynen hoogen troon dien echt, op deugd gegrond,
 Daar onze huwlyksband zyn' zegen ondervond.
 Hy, door me een tedre vrouw, vrindin der deugd te geven,
 Beloonde my voor 't goed door my voor hem bedreven.

ô Dagen van geluk! hoe ras ontvlood ge my!
 Wy leefden by den Pers, myn Godsdienst was daar vry:
 All' wat my volgde, verr' van eenig leed te schroomen,
 Had opentlyk den naam van Magen aangenomen,
 En elk van hen aanbad, door 't gantsche land verspreid,
 In 't vuur de beeldtenis der hoogste Majesteit;
 De vlyt bebouwde de aard', wier halmen ons verheugden,
 In 't kort, wy muntten uit in dadelyke deugden.

De vorst van Ninivé, niet licht misleid door schyn,
 Verdraagzaam, zo als steeds de wyze vorsten zyn,
 Die 't geen de rust niet stoort in hunnen staat gedoogen,
 Beschouwde in zyn bestier met onverschillige oogen
 Een leer' waardoor zyn volk noch wierd tot kwaad verleid,
 Noch heimelyk gebragt tot wederspanningheid.

Maar

Maar wyze Phul, tot vorst, ten heil zyns ryks, gehuldigd,
 Betaalde, hoog bejaard, de tol natuur verschuldigd,
 En liet als erfgenaam op zyn' beroemden troon,
 Prins Sardanapalus, zyn' onberaden zoon.

Die ongelukkige, te vroeg ten troon gekomen,
 Met eereeloos hofgevele onzinnig ingenomen,
 Liet aan den hoveling de teugels van 't gebied,
 Of liever, in één woord, hy heerschte langer niet,
 Vergat de wyze les van zynen grooten vader,
 Zichzelve, zyn volk, zyn ryk, zyne eer en pligt te gader,
 Om zich te domplen in een' wellust, waarvan ras
 't Gevolg voor hem en 't volk op 't hoogst verschriklyk was.
 Alle ondeugd, die in 't hof den teugel wierd gelaten,
 Bedorf straks Ninivé, en eindlyk al zyn staten;
 En in twee jaren tyds dat hy den troon betrad,
 Was reeds het gantsche land, op 't voorbeeld van de stad
 Waarin hy op den stoel zyns vaders was verheven,
 Aan all' wat ondeugd heet verwoed ter prooi gegeven.
 De koning, laf verslaafd aan zynen hoveling,
 De speelpop van zyn hof, en, dat noch verder ging,
 Volflagen slaaf des slaafs die in de hofgebouwen
 Ten wachter is gesteld van weereelooze vrouwen,
 In 't kort, de vorst, tiran van zynen onderdaan,
 Dacht niet meer dat hem 't lot een kroon had toegeflaan,

En dat hy meester was van uitgestrekte staten,
 Dan by de teekening van wreede bloedplakaten,
 By schattenheffing, en als hy door 't schuldloos bloed
 't Belang bevordren moest van zyner vleiren stoet,
 Of 't sneedst vermaak waarin de mensch zich kan verloopen,
 Zo eerloos als ontmentscht voor stroomen bloeds moest koopen.

In 't weeldrig Ninivé, een prooi van dat gedrocht,
 Wierd eer, gerechtigheid en ieder ampt gekocht:
 Voor goud kon ieder zich voor straf beveiligd houén,
 De staat wierd gantsch bestierd door eerelooze vrouwen,
 Die, lachende, uit haar hof geheele streken land
 Verwoestten, om gerust te leven in de schand';
 Die stellend' al haar' roem in haar barbaarsche weelde,
 't Zich rekenden tot eer dat hun vermogen speelde
 Met goedren van het volk, en schatten van den staat;
 Ja, die, van dag tot dag verhard in 't ergste kwaad,
 Zich roemden dat zy 't zich ter hoogste glori achtten,
 Om op éénmaal het goed van honderde geslachten
 Te spillen aan den disch; terwyl de hoveling,
 Die in laaghartigheid het all' te boven ging,
 Wreedäartig, gantsch ontdaan van vrees voor strafverwachting,
 Vyandig tegen volk en staat, en vol verächting
 Voor hunnen vorst en zich, de grootste rampen wrocht,
 Zyn' invloed opentlyk voor 't meeste goud verkocht,

En

En fchaamtloos 't Wezengoed voor 's woekraars geld beloofde,
 Ja, de eedle vryheid zelfs de onfchuldigften ontroofde.
 De krygsman, wreed van aart, door geen bedwang geleid,
 Droeg glori op zyn zucht tot weelde en ledigheid;
 De rechter, als al 't hof, bedorven in zyn zeden,
 Was fchaamtloos in 't bedryf van onrechtvaardigheden.
 In 't kort, by ieder' ftand des ftaats was roof alleen
 Een glori; en 't verdrukt en uitgeperst gemeen,
 Erbarmlyke offerhand' van 's konings gunftelingen!
 Daar 't van een' flavenftoet zich gruwzaam moest zien dwingen,
 't Beklagenswaardig volk, verneêrd ten laagften top,
 Stak, fchreijend', tot de goôn de zwakke handen op.
 In eenen zwakken vorst, de fchanddaên nimmer moede,
 Gaat zwakheid meest gepaard met eene ontmenschte woede.
 Vorst Sardanapalus, gedompeld in de fchand',
 Zond, midden uit de weelde, een moordbevel door 't land,
 Waarby aan zyn' Satraap onzinnig wierd geboden,
 De Magen overäl te vangen en te dooden.
 Die jagt op weerloos volk, tot 's konings fchande ontftaan,
 Was in zyn laffe ziel geboren uit den waan
 Dat hy zyn goden zag in grimmigheid ontftoken;
 Hy achtte 't lichter hen door moord te zien gewroken,
 Dan door weldadigheid, der braven zielvermaak,
 Hen voor te komen, of te fluiten in hun wraak.

Die vorst beval, daar hy alöm reeds 't bloed zag vloeijen,
Myn' laatsten leereling, zo 't zyn kon, uit te roeijen,
Daar tien talenten goude beloofd wierd, aan die my
Kon levend' leveren aan 's dwinglands razerny;
Zyn wreedheid had my reeds een foltering beschooren,
Wier gruwzaamheid geen beul noch had bedacht te voren.

Welhaast verwoestte en staal en vuur der Magen erf,
En al myn aanhang was ten oever van 't verderf:
Het vuur vernielde alöm de huizen, en de velden
Vertoonden 't rookend' bloed van hen die my verzelden.
De krygsknecht des tirans, op verre na noch woest,
Noch dapper, als zyn vuist met krygsliën stryden moest,
Was moedig, vol van vuur, en als een leeuw verbolgen,
Nu hy zyn' landgenoot, zelfs vrouwen, mogt vervolgen.
Hy spoorde alöm, met drift, en 't moordzwaard in de hand,
De weinige Magen na noch vlugtend' door al 't land;
En waar slechts één van die onnoozlen wierd gevonden,
Hy wierd op 't oogenblik door 's krygsmans staal verflonden;
De dochter, aan de zy' der moeder wreed verkracht,
Zag, na de ontëering, straks de moeder omgebragt;
En de oorlogsman, met roof der onzen overladen,
Veröreloufde zich de afschuwlykfte euvelheden,
Alleen omdat zyn' geest geveleid wierd door den waan,
Van zyn getergde goën daardoor ten dienst te staan.

In 't vlugten met myn gae', voelde ik my steeds gedreven,
 Om onbefchroomd myn hoofd in 's dwinglands magt te geven,
 Ten einde 's wreedäarts wrok te stuiten in zyn' loop;
 Doch ik begreep metéén de valsheid dezer hoop:
 Des monsters last beval de dood van „ alle" Magen,
 Dus wierd 'er door myn dood géén van 't verderf ontslagen.
 Oxana, bovendien, droeg in haar ingewand
 De tedre en zuivre vrucht van onzen huwlyksband,
 De naam van vader, hoogst bekoorlyk voor myn zinnen,
 Deed my, in 't felst der smart, alleen het leven minnen.
 Door myne gae' gesterkt als ik den moed verloor,
 En dwalend' woesteny en nare wouden door,
 Daar vrind, daar hulp, daar raad, daar me alles had begeven,
 Somtyds volstrekt ontbloot van onderhoud voor 't leven,
 Doorliep ik Perfiën, Sogdiane en 't vaderland,
 Waarin weléer de staf ontviel aan vaders hand,
 'k Meen Baetra, 'k zag me elk uur omringd van lyfsgevaaren,
 Ter prooi gesteld aan 't staal der woedende barbaren,
 Daar ik noch duchten moest my wis te zien verraën,
 Of wreed verjaagd, van all' wat my ten dienst kon staan.
 Maar midden in 't gevaar, gedrukt door alle rampen
 Waarmede een sterveling in ballingschap kon kampen,
 Bleef my één denkbeeld by, dat al myn smart bestreed,
 Dat was dat ik alleen voor deugd en waarheid leed.

By

By ieder nieuwe pyn, by elk gevaarvertooning,
 Vernam ik in 't verschiet de'aannadring van belooning;
 De hoop, de hoop alleen, bezielde ons hart met kracht,
 Daar door de liefde ons wierd vertroosting toegebracht.

In 't einde, in 't woest gebied des Arabiers gekomen,
 Wierd in een woesteny do'or ons een grot vernomen,
 Waarin een graftee' was, doch door geen zerk gedekt.
 Een lykbusch hield terstond myn aandacht opgewekt:
 De tyd had, zo 't my schein, de busch al de asfche onttoogen;
 Een fraaije gouden plaat trok onverhoeds myne oogen;
 Ik greep die gretig aan, en by een' straal van licht,
 Die slaauw was, maar nochtans genoegsaam voor 't gezigt,
 Zag ik daarop dees taal, die my is bygebleven
 Door al myn' levensloop, in heilig schrift geschreven:
 ô Zoroäster! 't boek der zuivre Hemelleer,
 De Zendavesta, dat de Godlyke Opperheer
 U, door zyn' geest bezielde, tot 's menschen heil, deed schryven;
 Moet noch op deze plaats een wyl verholen blyven.
 De tyd is noch niet dáár waarin dit heilryk schrift.
 (Van Oromazes gunst voor de aard' de grootste gift,)
 Den wil der Hoogste Magt de menschen moet ontdekken;
 Uw Godsdienst zal noch lang ten haat der volken strekken.
 Maar ten bestemden tyd', dien God daartoe bekwaam
 Zal achten, volgt op u een leeräar van uw' naam:

Dees

Dees zal gewis den togt zich herwaarts onderwinden,
 En hier 't geheiligd boek van Zoroäster vinden,
 't Aan Aziën doen zien, van waar het aan 't heeläl,
 Als van een' troon, ter wet der volken strekken zal.
 Wat u betreft, uw werk heeft hier een eind' genomen;
 Trek naar Pheniciën, trotseer en wind en stroomen;
 Ga heen, en zoek in 't west' een vreedzaam vaderland,
 Daar gy om leer' noch naam zult worden aangerand;
 Gy zult daar, min bekend, gewis in vrede leven.
 't Is Oromazes wil, dien gy gehoor moet geven.

Ik las tweewerf die taal, en stelde als zeker dat
 Een zuivre Hemelgeest die daar geschreven had.
 Ik lag de gouden plaat, nadat myn mond die teder
 Gekuscht had, in de busch, met allen eerbied, neder,
 Benevens 't Godlyk boek, vervuld met 's Hemels wet,
 Waarna ik straks myn voet heb uit het graf gezet,
 Dat dekkend' met een' steen, naast de opening gelegen.
 Toen heb ik, hoogst gedwee, ter aarde neêrgezegen,
 Voor Oromazes my, met ware dankbaarheid,
 Vernederd, nu zyn wil aan my wierd voorgeleid.

Na Oromazes naam te hebben aangebeden,
 Besloot ik eindelyk om uit de grot te treden.
 Ik nam terstond den togt naar 't vorstlyk Tyrus aan.
 Dáár, met myn dierbre gade aan 't reisgevaar ontgaan,

Begaf ik my aan boord, om aan de Griekfche ftranden,
 Daar alles gastvry is, met 's Hemels hulp te landen,
 Of in Iberiën, daar mede een vreemdeling
 Van 't edeläartig volk een goed onthaal ontving.
 De kiel waaröp ik my ten zeetogt had begeven,
 In de Adriaatfche zee door fterken wind gedreven,
 Verbryzelde onverhoeds op 't fteil Frentaniesch ftrand;
 Doch Oromazes bood in doodsnood ons de hand,
 En deed, op myn gebed, ons voet aan land bekomen.
 Toen heb ik myne gade in mynen arm genomen,
 En in een dorp gebragt, gebouwd op Marfer grond,
 Daar ik een gastvry volk, ons ten vertroosting, vond.
 Helaas! myn dierbre gae' door 't geen zy had geleden
 Verzwakt, maar meest verflauwd door 's zeetogts moeilykheden,
 Wierd onverhoeds gedrukt door harden barensnood,
 Waarin ik niets voorzag dan een gewisfe dood;
 Maar Oromazes gunst had ras dien fchroom verdreven:
 'k Zag my een dochter en een' kloeken zoon gegeven.
 Hierna nam ik 't befluit om, in een' lagen ftand,
 Te leven in het fchoon en gastvry Marfen land.
 Voor weinig eël gefteent', verborgen aan elks oogen,
 (Dit was al 't overfchot, helaas! van myn vermogen!)
 Bezorgde ik my een hut, en was daar ryk genoeg,
 Dewyl elk eerlyk Mars, als broeder, my verdroeg.

't Ge.

't Geluk lachte ons reeds aan, de rust scheen ons beschoren,
We aanbaden in ons hart den God door ons verkoren,
Wy zorgden om ons kroost te vormen tot zyne eer,
Wanneer 't Peligniesch volk, verwoed, met kryggeweer,
Den Marfer overviel, en wreed ons dorp vernielde,
Met een barbaarsche woede op 't wreedst ons volk ontzielde,
Het all' in puin hervormde, en alles wierp in de asch'
En doordrong tot de stulp daar myne rustplaats was,
Daar ik met myne Oxane op 't veldbed was gelegen,
En by myn minzaam kroost vermoeid lag neêrgezeggen.
♠ Die barbaarsche drom! ...men smoorde, op 't hoogst verwoed,
Myn gade en tedren zoon meêdoogenloos in 't bloed.
Myn kermen, myn geweën, myn bede om medelyden,
Myn tegenstand, niets kon de elendigen bevryden.
In zo veel tegenspoed is 't my alleen gelukt,
Myn dochter aan den klaauw des moords te zien ontrukkt:
Myn lyf heeft haar beschut, en ik ontving de wonden
Waarmee' dees tygers haar verwoed naar 't leven stonden;
Daar ik, hoe zwaar gegriefd, met myne zuigeling
Langs lyken, en door 't vuur, der moordren dolk ontging;
En, daar men langs den weg myn rookend bloed zag stroomen,
Ben ik in dees valei gelukkig aangekomen.
Hier stichtte ik dit verblyf, helaas! myn eenig goed,
Daar dierbare Anaïs door my is opgevoed,

Myn laafte troost in 't wee waarmede ik had te kampen!
 De minnelijke troost van tachtig jaren rampen!
 Ziet hier de geen om wie my 't leven noch verheugt,
 Ziet hier haar wier gelaat, en onbezweken deugd,
 My daaglyks myne Oxane, aan my zo wreed ontnomen,
 Noch, in myn' ouderdom, doet voor de zinnen komen.

Na deze taal, geuit met bittre droefenis,
 Omärmt de gryze held de deugdfame Anaïs.
 Maar Leo, die byna zyn krachten had verloren,
 Door 't einde van 't verhaal des vromen mans te hooren,
 Grypt Zoroästers hand, en drukt, met zigtbre smart,
 En tranen op 't gelaat, die ylings aan zyn hart.
 Ach! roept hy, antwoord my, uit gunstig mededoogen;
 Zeg my, in welk een dorp uw zoon u wierd onttoogen.
 Helaas! in Avia, is 't antwoord, aan den vloed
 Aternus, zag myn oog hem smooren in zyn bloed.
 En 't kind, hernam de Mars, dat wy u zien bewenen,
 Droeg dat geen Esmarand, één uwer schoonste steenen,
 Om zynen tedren hals? was in dien steen geen schrift
 Gedreven door de punt van eenig kunstnaars stift?
 De gryzäart, riep, verbaasd door 's jongen krygsmans vragen:
 Myn gade deed dien steen het kind, ten sierfel, dragen,
 En met de letteren in Perfiën bekend,
 Was Oromazes naam daar kunstig ingeprent.

Welân! omhels uw' zoon, dus hoort men Leo spreken,
Door sterke ontroering schier aan 's gryzäarts hals bezweken.
Ik ben uw zoon, hierin bestaat myn heil alleen!
Zie hier aan mynen hals dien schoon bewerkten steen,
Men heeft in Avia zieltogend' my gevonden;
Noch draag ik op myn borst de teekens myner wonden.
Toen ik voor 't eerst u zag, vernam ik in myn hart
Een klopping, en een' trek van liefde en tedre smart;
Een voorgevoel, in my, myns ondanks, opgerezen,
Riep heimlyk in myn ziel: „ Hy moet uw vader wezen!”

Hy zwygt; de gryzäart, thans ten antwoord niet bekwaam,
Herként den Esmaraud, en Oromazes naam.
Hy drukt, op 't sterkst vervoerd door liefde en tedre smarte,
Den eedlen jongen Mars aan 't hevig kloppend' harte,
En kuscht hem duizendmaal, terwyl in dezen staat
De ziel, door vreugd verheerd, het ligchaam schier ontgaat.

*

NUMA POMPILIUS.

T I E N D E B O E K.

In 's Tibers trotse stad, in 't waerelddreigend' Romen,
Was middlerwyl de schrik en wantrouw toegenomen,
't Was alles daar beroerd. De moedige Sabyn,
Wanhopig door de dood zyns konings, en door pyn
En gramschap overheerd, daar 't één' der grootste mannen,
Hunn' dappren landgenoot, Prins Numa, zag verbannen,
Was niet dan vol van haat gehoorzaam aan een' vorst,
Wiens staatzucht naar het bloed eens konings had gedorst,
Dien 't godendom aan 't volk ten vader had gegeven;
De afgrysfelyke moord aan Tatia bedreven,
Uit minnenyd, en door Herciliäas venyn,
Deed die prinses het doel van 's volks vervloeking zyn.
Vol wantrouw, hoogst verdeeld met Romulus soldaten,
Niet schroomende opentlyk zich weérzyds fel te haten,
Was ieder uur het volk, in 't groeiend' staatsgevaar,
Verhit door wraak, gereed ter moording van elkaër.
De haat en de achterdocht was in de huisgezinnen,
En zonder Metius, volleerd elks hart te winnen
Door zyn beproefde deugd, en schrandre omzigtigheid,
Waar, 't all' in Romes muur ten burgerkryg bereid.

De Roomfche vorst, ten prooi dier heimelyke woede,
Niet slechts in een' tiran een strenge geesfelroede,
Maar in doorluchtige misdadigers dat geen
't Welk wroeging word genaamd by 't menschedom in 't gemeen,
De bange Romulus, om 't volk te meer te dwingen,
Besloot, gewapend, hen meer schatting op te dringen;
't Zou, naar zyn' waan, verärmd hem minder tegenstaan.
Zyn moordklaauw greep verwoed zyn moedigste eedlen aan,
Deed op een' zweem van recht hun bloed by beken stroomen,
En deed door schrik des volks 't gezag meer steun bekomen.

Hercilia, zyn kroost, door hevigheid van aart,
Maar niet dan al te veel zo wreed een' vader waard',
Was midlerwyl ter prooije aan minnenyd en woede,
Dié zy elk oogenblik in 't grimmig harte voedde.
Beheerscht door achterdocht, hield zy 't voor zeker dat
Een medeminnares prins Numaas hart bezat.
Zy zond schier ieder' dag haar booze zendelingen,
Tot al de volken die den Roomfchen staat omringen;
Opdat dier snooden vlyt het voorwerp vinden mogt
Van haar' ontstoken haat, en woedende achterdocht;
En opdat hun beleid haar' minnaars schuilplaats vinde;
Ja, om elk vorst en volk die hem en zyn beminde
Een schuilplaats gunden, en beschermden met hun magt,
Te dreigen met de wraak van Romes wapenkracht,

En

En eindlyk om het hoofd van 't haatlyk paar te koopen,
Aan wie op levering daarvan haar slechts deed hoopen.
Intusfchen fmaakt de prins, van zorgen onbewust,
In 't Apenynfch gebergte een liefelyke rust,
Omringd van vrinden, die, met trouwe hartverbinding,
Van blydfchap fchreijen, op 't befef der wedervinding
Eens vaders van zyn' zoon, waarin prins Numa deelt;
Hy juicht om 's gryzäärts heil, die thans zyn' nazaat ftreelt,
En die in zyn geluk zyn hart niet kan verzaden,
In zynen zoon met blyk van liefde te overladen.
Ô, Sprak de gryze held, myn lang verloren kind!
Is 't waarheid, is 't geen droom, dat ik u wedervind'!
Ik zie u eindlyk weêr! Neen, ik ben niet bedrogen:
Van 't uur dat ge in myn ftulp u opdeed aan myne oogen,
Vloog reeds myn hart u toe, daar my een drift verwon
Die ik door redenkracht onmooglyk fluiten kon.
Myn hart heeft u herkent toen u myne oogen zagen.
Wat voelt myn ziel, u ziende, een ftrelend welbehagen!
Wat zyt gy fchoon, en kloek! wat trekken van een' man!
Kom, myn geliefde zoon! omhels uw' vader dan:
Gy zyt verplicht die blyk van teêrheid my te geven,
Door my, helaas! gemist in myn vervlogen leven.
De tedre Leo, diep getroffen in 't gemoed,
Beäntwoord deze taal met zynen tranenvloed.

Camilla, die hy fchier ziet in haar fnikken fmooren,
 Doet niets by dit tooneel dan zwygen, zien en hooren.
 Thans grypt de Mars haar hand, by driftig op te ftaan,
 En bied zyn dierbre gae' zyn tedren vader aan;
 Hy roept, verheerd door vretgd: ô Oorzaak van myn leven!
 Zie hier de zielvrindin, die 't lot my heeft gegeven,
 De godheid van myn hart! Te lang vanéén gerukt,
 Is een verééniging ons eindelyk gelukt:
 Ik ben haar echtgenoot; doch hoe we elkaâr beminden,
 Had zy of ik voorzien u weêr te zullen vinden,
 U, die my 't leven gaf, wees vry verzekerd dat
 Elk onzer 't echtverbond zolang verfchoven had,
 Tot dat de fterke knoop des waardften aller banden,
 Met blydfchap waar' gevormd door vaderlyke handen.
 ô Vader! hoor myn bee': dat ons de gunst gefchie',
 Dat Zoroästers oog ons heil met blydfchap zie,
 En dat hy 't grooter maak' voor al ons ovrig leven,
 Door zyn bekrachtiging aan onzen echt te geven.

Hy zwygt. Camilla knielt; hoe klopt haar teder hart!
 In 't neêrgeflagen oog fpreekt fiddering en fmart,
 Het minzaam, 't moedig hoofd is op de borst gehangen,
 Een liefelyke blos bedekt de fchoone wangen,
 Daar 't oog, waaruit fomtyds een vloeibre paerel fchiet,
 Schroomvallig nu en dan op Zoroäfter ziet.

Zy wacht, vol hoop en vrees, uit zynen mond te hooren,
 Dat haar de lieve naam van dochter word' beschooren.
 Nooit had ze om schoon te zyn haar kunst te werk gesteld,
 Zelfs niet voor 't minlyk oog van haar' geliefden held;
 En zwygend' schein zy dús den gryzäart toe te spreken:
 „Myn schoonheid is gering, en 't schoon is haast geweken;
 „Maar 't hart dat in my woont, kan, en in vreugd, en pyn,
 „Daar 't edelmoedig is, licht uwer waardig zyn.”

Myn dochter! (dezen naam hoort zich de schoone geven,
 Daar zy, noch knielend', zich met drift voelt opgeheven,)
 't Geluk dat ik geniet, verzagt niet slechts myn' druk,
 Maar overtreft éénsflags 't voorleden ongeluk:
 Ik heb één kind beweend, ik kan daaraän naauw' denken!
 En zie twee kindren my door Oromazes schenken.
 Wat zegenryke dag, na zo veel ongevals!
 Hy zwygt, en valt de schoone op 't minzaamst om den hals.
 Dit teêr, dit groot tooneel, met zo veel schoon doorweven,
 Sluit Leo, door 't verhaal van zyn verlopen leven:
 't Belang dat Anaïs, en de eedle gryze held,
 Haar vader, in 't verhaal van Leöos leven stelt,
 Vergroot het teêr gevoel van liefde en eedle smarten,
 Op 't gunstigst door natuur gedrukt in beider harten.
 De dappre Numa, vrind van tederheid en deugd,
 Deelt, schreijende, in hun heil, en de algemeene vreugd.

Sints

Sints hy zyne Anaïs als Leöos zuster kende,
Sints hy haar van den kant der vaderlyke elende
Befchouwde, en fcherper ftaarde op haar volmaakte leên,
Was Anaïs by hem noch fchooner dan voorheen.
Steeds vind hy meerder deugd, en minder zielgebreken,
Hy laat niet na zyn' vrind geftaêg van haar te fpreken,
Daar hem de naam van vrind, hoe waard' die vrind hem is,
Niet meer genoegzaam ftreelt in die gefteltenis.

De prins, in 't eind' herfteld van zyn bekomen wonden,
Vermaakt zich meest in 't fchoon der eerfte morgenftonden,
Daar hy fteeds ongemerkt naar de oorden word geleid,
Waarin de herderin haar tedre kudde weid.
Om fteeds by haar te zyn, wier fchoon zyn hart doet branden,
Neemt hy, met zielvermaak, den herderftaf in handen.
Daar Leo en zyn gae', met onâfmatbre kracht,
Voor Zoroäfter 't wild vermeestren in hun jagt,
Verhaalt de ontfoken prins, van tyd tot tyd geruster,
Zyn' gantschen levensloop aan hunne fchoone zuster.
Hy hoort, geheel verrukt, by wat zyn' mond ontgaat,
Al haar bedenkingen, maar meest haar' wyzen raad.
Zo groot een fchrandereid, in zulke tedre jaren,
Moest zekerlyk een hart als 't zyn' verwondring baren;
Maar 't geen hem meest bekoort, en onuitspreeklyk vleit,
Is dat zy zyne deugd, en zyn voorzigtigheid,

Door wyzen raad versterkt, en vuriger doet leven.
Het riet, dat zyne hand, door boomwasch, saam' doet kleven,
Strekt hem ter landschalmei, waaröp hy toonen stelt,
Daar hy met deze fluit de stem der maagd verzelt.
Betoverd door haar stem, bid hy haar menigmalen
Hem 't lied, dat zy hem leert, noch ééns te doen herhalen.
Hy denkt thans niet aan weelde, of lasse liefdesmart,
Hy voelt een' eedlen zorg, verzeld door rust, in 't hart.
Zodra de zon verschynt, herleeft zyn zielgenoegen:
Hy gaat by Anaïs zich straks in 't veld vervoegen;
Hy voelt by haar te zien geen hartönsteltenis,
Maar dat haar byzyn hem hoogst onöntbeerlyk is;
Haar ziende is in zyn hart geen onrust opgerezen;
Maar slechts door haar alleen kan hy gelukkig wezen.
Verwyderd van de schoone, is hem de geest ontgaan,
Ja, zelfs hy voelt alsdan schier niets van zyn bestaan.
Dus, tedre Clytia! die wy in 't ryk der bloemen,
Om uwen wondren vorm en glans, de Zonblom noemen,
Verflaauwt gy op uw' steel, zodra de god van 't licht
In 't westen zich onttrekt aan 't menschelyk gezigt;
Maar naauw' komt blonde Apol in oost' weêr opwaarts streven,
Of uw bekoorlyk hoofd word vrolyk opgeheven:
Uw straalyk aangezigt slaat straks de dagtoorts gae',
En, draijende op uw' steel, volgt ge. in haar' loop haar na,

Ja,

Ja, gy onttrekt uw oog niet aan de zonnestralen,
Dan als gy die, ter ruste, in Thetis schoot ziet dalen.
De zedige Anaïs, die in haar eigen hart,
Noch 's prinzen hart, iets vond dat onrust baarde of smart,
Laat zich door 't zoet gevoel dat haar vermeestert, leiden,
En vind zich onbekwaam om van den prins te scheiden.
Zy mint hem die haar heeft ontrukkt aan 't roofgeweld,
En die haar' vader heeft in veiligheid gesteld;
De erkentnis schryft dit voor als één' van hare pligten;
De held juicht dat zyn deugd zo veel hem deed verrichten.
De schoone vind vermaak in met den voedsterling
Van Tullus, dag aan dag, door leerzame oeffening,
De wondren der natuur steeds dieper in te dringen.
Zy spreken van den loop der starren in haar kringen,
Van al de volken die zy kennen, van de wet
Waardoor by elk een perk aan 't kwaade word gezet,
Meest van den Godsdienst, by de volken onderscheiden,
En van de zeden, die alöm tot deugden leiden.
Elk hunner, in zyn leer met wysheid opgebracht,
Verklaart zyn stelsels, of verdedigt die met kracht:
Verschillende in de wyz' van zich tot God te richten,
Zyn zy volmaakt veréënd in 't denkbeeld van de pligten;
En daar men aan elkaër met wysheid de ooren leent,
Zyn, daar de reden twist, de zielen hoogst veréënd.

De prins, die zich niet licht door drogheên liet verblinden,
Verrukt door zo veel geest in Anaïs te vinden,
Voelt, daar ze in haar gesprek op alles licht verspreid,
Meer eerbied, ieder' uur, en grooter tederheid.

De Mars is de eerste uit hen die in de landhut leven,
Die, ziende 't jonge paar als tot elkaâr gedreven,
De neiging gade sloeg die beider hart bestiert;
En, wenshend' dat de prins van vriend zyn broeder wierd,
Besluit hy op één' sprong het zwygen af te breken,
En met dees vrye taal zyn' halsvriend toe te spreken:
Zo gy, gelyk ik denk, myn zuster waarlyk mint,
Spreek met vrymoedigheid tot uw' getrouwen vriend.
Een aangename blos bedekt prins Numaas wangen,
Daar zigtbre ontroering 't hart gevoelig heeft bevangen.
Waarom, sprak Leo toen, gebloosd? De gunst der goôn
Heeft aan den eedlen mensch, zyn zuivre deugd ten loon,
En om zyn' aardfchen zorg op 't zagst te zien verdreven,
De liefde, in 't reine hart, tot een geschenk gegeven.
Zo slechts 't onwaardig vuur, in Numaas groot gemoed
Onwaardig voor het kroost van Romulus gevoed,
Volkomen is verdoofd, kunt ge Anaïs beminnen
Gelyk ik u bemin: 'k zal 't hart myns vaders winnen
Ter schenking van die geen die u hoogst dierbaar is.
Zeg my alleen slechts, vry van alle ontroerens:

„ Uw

„Uw zusters waar geluk zal al myn' zorg verzagten,”
En Leo zal die taal gelyk een godspraak achten.
ô Vrind! dus sprak de prins, de naam der erfprinfes
Van 't haatlyk Rome, eertyds uw' halsvrinds minnares,
Doet heden 't moedig hart van uwen Numa beven,
Daar die van Anaïs myn' moed kan doen herleven.
Hoeveel verschilt het vuur dat voor uw zuster blaakt,
Van 't vuur dat eertyds my elendig heeft gemaakt!
't Geluk van haar te zien is daaglyks my beschoren,
Steeds ben ik aan haar zyde, en nooit deed ik haar hooren
Van liefde, of echtverbond, zelfs dacht ik nooit daaraan
Om haar, met vaders wil, een huwlyk voor te slaan;
Maar, ô geliefde vrind! gy moet myn drift verschonen,
Ik voel dat zo 't geluk volmaakt op de aard' kan wonen,
Dat dit alleen den man dien zy, door haren echt,
Met hare hand veréért, kan wezen toegelegd.

Hy zwygt. De jonge Mars omärmt zyn' halsvrind teder,
Keert met hem, aan de hand, tot Zoroäster weder,
En daar 't verblyde hart zich kittelt in den waan,
Dat Anaïs den prins zal worden toegestaan,
Vraagt hy die eedle maagd van haar' geliefden vader,
Voor haar' verlosfer, en zyn' boezemvrind te gader,
Voor hem dien hy bemint als 't hoogste goed op de aard',
Voor hem, van all' wat leeft, de zuiverste achting waard'.

Hoe

Hoe wreed komt hem de taal des gryzen helds te voren!
 Diens strengen gryzäarts! die, na ernstig hem te hooren,
 Dees droeve woorden uit: ik min den prins, myn zoon!
 Hy is myn redder, en myn liefde is dus zyn loon;
 Ik zal altyd dien dag met zegening gedenken,
 Waaröp ik grooter loon aan zo veel deugd kan schenken;
 Maar 't is me onmooglyk hem myn dochter toe te staan:
 Zy is myn' Godsdienst, dien der Magen, toegedaan;
 'k Ben hoofd van myne leer': daarin heb ik verboden
 Wat naar vermenging zweemt met hen die valsche goden
 Verëeren, in de plaats der Godheid die ik dien.
 Men heeft my vóór myn' God het all' verlaten zien;
 Eertytels, schatten, rust, 'k heb 't all' om Hem begeben,
 Zelfs waagde ik voor zyne eere, en voor myn wetten 't leven;
 En wilt gy dat ik nu, ten eind' der levensbaan,
 Gereed ter loonöntfangst voor 't geen ik heb gedaan,
 En voor den ramp om God en myne wet geleden,
 Myne eigen wetten zoude onzinnig overtreden?

Uw wet, sprak Leo toen, met een ontvlamd gezigt,
 Maakt dan de ondankbaarheid den sterfling tot een' pligt!
 Neen, zoon! ik zie met smart u in uw mening dolen,
 Ik heb voorzigtigheid de menschen aanbevolen,
 Sprak Zoroäster. 'k Heb gezorgd voor eere en trouw;
 Nooit wilde ik dat myn volk zich roekloos wagen zou

Aan

Aan afval van de wet, door een gevaarlyk huwen
Aan volk wier leer' men kan verdragen, maar moet schuwen.
'k Voorzag 't bewint der liefde, een neiging die gewis
Aan een gevoelig hart natuurlyk eigen is,
En die de menschen leid om doorgaans zó te denken
Als 't voorwerp dat zy 't hart, ontdaan van reden, schenken.
Myn dochter kan voor 't minst, ter liefde van haar' held,
De leer' verlaten door haar' vader vast gesteld;
En ik zou by den God dien ik heb aangeprezen,
Om haren afval licht op 't hoogst misdadig wezen.
Het baart my snart genoeg, dat Zoroästers zoon,
Verr' van my opgevoed in 't juk der valsche goôn,
Helaas! een' godsdienst volgt door my niet voorgeschreven.
Myn dochter zal voor 't minst voor Oromazes leven,
Voor wien ik zo veel ramps getrouw heb doorgestaan;
Laat my ten minste háár van dat gevaar ontslaan
Dat zy den God verlaat' steeds door haar' aangebeden,
En die ons nooit begaf in de ergste tegenheden.
Hoe meer de brave prins beminlyk is, hoe meer
Myn dochter in gevaar zal wezen van haar' leer'
Onächtzaam af te staan, te meer in 't vuur der jaren.
't Is geen vervolging, 't zyn geenzins de moordenaren,
Die 't hart verändren, daar men bloedrivieren spilt;
Dit doet de deugd alleen, waar leer' van leer' verschilt.

Noch meer, het grootste deel van hen die de aard' bewonen,
 Zien wy voor myne leere een' zigtbren afkeer toonen:
 Dus zou Italiën, door bygeloof bestierd,
 Hem vloeken die gemaal van één der Magen wierd:
 Gy Numa zoud licht dan myn dochter min waardeeren.
 Verschoon, zo ik u mogt bedroeven en ontëeren,
 Ik ben ontwyfelbaar, wat ik u zeggen moog',
 Of een ondankbare, of een dweper in uw oog;
 Maar ik bemijn myne leere, en dochter; 't zou my kwellen
 Haar aan een' afval van haar' Godsdienst bloot te stellen,
 Of dat ik zinloos u zou wagen aan den haat,
 Die van uw landvolk u gewis te wachten staat.

Hier zwygt de gryze held, en Leo, hoogst verflagen,
 Door 's vaders weigering, durft thans geen antwoord wagen,
 Derft byna al zyn kracht, en houd gedwee 't gezigt
 Van zynen vader af, en op den grond, gericht.
 Het smart hem in de ziel, dat hy, met zwakker reden
 Dan die zyns vaders, is met hem in 't pleit getreden;
 Maar Numa, meer gewoon een reden na te gaan
 Met sterker peinzing, zag den straffen gryzäart aan
 Met eenen eedlen ernst, die dien hem zag bekoorde,
 Daar alles, met vermaak, dees zagte dringtaal hoorde:
 Ô Zoroäster! zelfs van myn' geboortestond,
 Is de eerbied voor myn' goôn in myne ziel gegrond;

Ik min, en vrees hen, ja, ik derf veel liever 't leven,
Eer ik dier goden wet lafhartig zou begeven;
Maar ik hield my gewis op 't hoogst beklagenswaard',
Zo ik ooit ware in staat één' Godsdienst op deze aard'
Te haten: 't godendom verdraagt ons onverbolgen,
Waaröm zoude ik de goën dan niet in goedheid volgen?
Dat zy vergaan die, wreed, door yver onbezuïd,
Als Sardanapalus, met yzer in de vuist,
Vervolgen wat met hen verschilt in wyz' van denken,
En andren hun geloof, als heilgoed, willen schenken
Met dolken in de hand, vermeerdrende inderdaad
De martelaren, by 't vermeederen van 't kwaad;
Terwyl weldadigheid misfchien der menschen zinnen
Zou brengen tot hun wet, door eerst het hart te winnen!
Onmooglyk is het ooit des zwakken sterflings zaak,
Zichzelve te wettigen ten dienst van 's Hemels wraak;
Ook heeft geen Hemelwet de menschen ooit geboden,
Elkander om belang van 't godendom te dooden.
De mieren die ons oog op onze velden ziet,
Verdelgen onderling gewis elkander niet,
Voor 's landheers eere ontzind ter razerny gedreven:
Zy smaken vreedzaam 't goed dat zyne gronden geven.
Die eigenschap der goën die meest de barten vleit,
Die hen beminlykst maakt, is hun weldadigheid.

Van allen aanhang dien ze uit gunst op de aard' verdragen,
 Moet hy die meest vervolgt dus meest den goôn mishagen;
 Beschouwen wy met smart in dat verdoold geslacht,
 Den waren vyand van de onsterflyke Oppermagt:
 Wy zien door hen wier staal tracht naar bekerelingen,
 De aanbiddelyke goôn hun zoetst vermaak ontwingen,
 Dat is 't verschoonen van de zwakheid van den mensch;
 Hen hierin na te treên is hun voornaamste wensch.

Ziedaar myn leere, ô held! 'k Zal aan uw oordeel laten,
 Niet of myn leer' verdient dat iemant die moet haten,
 Maar of die Godsdienst daar gy 't opperhoofd van zyt,
 Gevaar loopt van een' man die zulk een leer' belyd.
 Uw dochters stelselen zal Numa hoog waardenen,
 Zy zal, ontwyfelbaar, ook Numaas stelsels eeren:
 Dat ze Oromazes dien', voor my ik dien Jupyn;
 Maar denk dat deze twee in wil veréénigd zyn;
 Hun beider wet is één voor all' wat wy zien leven:
 Ten minste is door Jupyn aan Numa voorgescreven,
 Dat hy u liefde draag', dat hy uw grysheid acht,
 Dat hy zich broeder toon' van 't menschelyk geslacht,
 Dat hy den last des ramps der droeve zal verlichten;
 Ziedaar van Jupiter de aan my bevolen pligten.
 Het waarlyk edel hart van deugd fame Anaïs
 Gehoorzaamt, nevens my, die Hemelwet gewis;

En

En daar haar hart in 't myn' die zal gehoor verleenen,
Zal die gehoorzaamheid ons meer dan ooit veréenen;
Uw stelsel in ons hart gemengeld met het myn',...
Ziedaar twee beken, die volkomen zuiver zyn,
En die, schoon ze in haar' loop, ô held! zyn onderscheiden,
Nochtans, te saam' gevoegd, ons naar één oogpunt leiden.

Voorts zegt gy, dat myn echt met een der Magen my
Ter prooi stelt aan myn volks ontzinde razerny;
Maar 'k heb my aan myn volk, noch vaderland te stooren:
Ik heb myn' Tullus, 'k heb myn' Tatius verloren;
Myn Zoroästers hut, dit zielverrukkend' dal,...
Ziedaar myn vaderland, ziedaar thans myn heeläl!
Hier kan uw' Numaas hart zichzelve gerust verlaten,
Dit is een zekerheid, dat niemand hem zal haten.
ô Vader! dat uw gunst myn' hoogsten wensch voldoe:
Kom, reik, met teêrheid, my uw bevende armen toe;
Erken my voor uw' zoon, schenk my, met welbehagen,
Op éenen stond dat heil dat zo veel levensdagen
My is onthouden door myn goden, om 't gewis
Te vinden in uw gunst, en 't hart van Anaïs.
Schenk haar aan my, en niets zal ons zo hoogst vernoegen,
Dan aan uw' levenstyd meer dagen toe te voegen.
De vrede vest' by ons in dees valei haar' troon,
Daar gy myn kinderen, en die van uwen zoon,

Eene eedle maatschappy bevallig zult zien stichten,
 Waarin niets heerschen zal dan 't voorschrift onzer pligten;
 En daar uw groote naam, zelfs by den zuigeling,
 Een eeuwig voorwerp zy van liefde, en zegening.
 Uw leeftyd zult gy zien met blydschap toegenomen,
 Omringd van dit geslacht, dat gy zult voort zien komen;
 Gy zult het voorwerp zyn van aller tederheid,
 De bron van hun geluk, daar gy ter deugd hen leid;
 En zo uw dochter ooit een dochter brengt in 't leven,
 'k Zal aan dat kroost den naam van uwe Oxana geven;
 Daar die geliefde naam de streling zoeter maakt,
 Waarmee' die tedre spruit naar vadergunsten haakt.
 De vaders, kinderen, de tedere echtgenooten,
 't Leve alles, aan uw' voet, of in uw' arm besloten,
 Alleen opdat het u zyn liefdeblyken toon';
 En naauwlyks als de zon elk morgen op haar' troon,
 Aan 't blaauw gewelf, 't heelal bezielt met nieuwe krachten,
 Zal al uw maagschap blyde op uwe ontwaking wachten,
 En met meer eerbied als uw leerling ooit de zon,
 Des morgens, aan de kim van 't oosten, wachten kon.

De prins stort, na die taal, voor Zoroäster neder:
 Die gryzäart, schoon ontroerd, schoon hy in waarheid teder
 Den jongen held bemint, wil hem noch wederstaan;
 Maar Leo spreekt met drift aldus zyn' vader aan:

Gy zaagt door hem uw kroost en u de dood onttrekken!
Wel! laat dan Anaïs hem ter belooning strekken,
Sprak Zoroäster, en dat Numa, door dat loon,
Haar ten gemaal verstrekke, en tevens my ten zoon.

De prins uit thans een' kreet, door sterke drift bevangen,
En blyft aan 's gryzäarts hals byna gevoelloos hangen.
De kracht wykt voor 't vermaak dat zyne zinnen vleit,
De tong is onbekwaam ten dienst der dankbaarheid.
Hy voelt ter kusching zich naar Leöos borst gedreven;
Doch deze heeft zich reeds naar Anaïs begeven,
En keert weldra met haar: Zie hier in dezen held,
Uw' echtgenoot. Die u in vryheid heeft gesteld,
Zegt Zoroäster, zy door my u opgedragen.
Gy zult veréënd zyn na den loop van vierpaar dagen.
Mogt Oromazes, zo die trouw hem stoort, alleen
My straffen, omdat ik u deed in 't huwlyk treên!
Na 't uiten van die taal, drukt hy, vol liefde en smarte,
De hand van Anaïs, en Numa aan zyn harte.

De schoone landmaagd bloost, slaat de oogen naar den grond,
Word schooner door die blos, aanbidlyk op den stond.
Waarin een zagte lach, en tedre zucht te gader,
't Geschenk bekrachtigen gedaan door haren vader.
De prins, ten top van heil, was van dat uur af aan,
Door Leo en Camille in alles bygestaan,

Slechts

Slechts bezig in 't beschik van 't geen ten glans kon strekken
Des dags waar'op hy wenschte zyn' echt te zien voltrekken.

Het hout ter bouwing van des jongen minnaars stulp,
Is reeds gehouwen, door Camille en Leöos hulp.
Die veldhut, aangelegd naar Numaas welbehagen,
Is naast des gryzäarts stulp bevallig opgeslagen.
De deur is door den prins naar de oostkim toe gekeerd,
Opdat zyn echtgenoot', die 't zonvuur godlyk eert,
Zich, by de ontwaking, kon ter wondre dagtoorts wenden,
Om tot den God dier zon haar smeken op te zenden.
Het geen de nieuwe tent van boven dekt, en sluit,
Zyn takken, overdekt met wilde dieren huid;
Dus heeft de hut den vorm eens vestingswerks gekregen,
Bestaanbaar tegen hitte, en felle koude, en regen.
Wat tot gemak, vermaak en nut kon zyn bedacht,
Is binnen 't landgebouw met smaak te saam' gebragt.
De minnaar had het all' een' zekren zwier gegeven,
Die door de liefde alleen kan worden voorgeschreven.
Een aangename tuin is aan de hut gehecht:
De prins had die met kunst zodanig aangelegd,
Dat die jasmynen laan waarin, by vroeger dagen,
Zyne oogen voor het eerst de schoone landnimf zagen,
Het middelpunt besloeg. Hy leid een' arm der beek,
Die 't frisse water schonk aan de omgelegen streek,

Te midden door een perk, daar 't water, by 't bespoelen
Der boorden, 't schoon gebloemt' bestendig kon verkoelen.
De vruchtboom, door natuur sints eeuwen hier geplant,
Vergroot het schoon en 't nut der tuin aan allen kant;
Een sterke heesterhaege is om het perk getrokken,
En weert de stroping af der Apenynsche bokken,
Die, gretig aangelokt op 't jong ontloken groen,
De plant en 't nieuwe hout gedurig nadeel doen.

Men ziet de landmaagd minst den zwaarsten arbeid achten;
Haar tegenwoordigheid geeft Numa nieuwe krachten;
Hy wilde alleen den bouw voltrekken van zyn stulp,
Maar Leo en Camille, altyd ter zyner hulp
Hoogst vaardig, staan hem by in bouwing en in planting,
In weêrwil van hunn' vrinds oprechte tegenkanting;
Elk hunner wenscht elk' dag, met ongeduld en pyn,
Dat de andre dag die volgt de blyde dag moog' zyn,
Die door de gryzäart is ten echtfeest voorgeschreven.
Men had het bouwwerk reeds zyn vol beflag gegeven;
Camilla had alreede in 't naast gelegen land
De bloem den steel ontrukkt, gevlochten met haar hand
Tot kransfen, die het paar ten sierfel zal ontfangen;
De nieuwe landhut was reeds met gebloemde omhangen,
De gouden zon had reeds den dagtogt afgelegd,
Haar weêrkoms gzal den dag bepalen tot den echt,

En tevens 't hoogst geluk der deugd fame echtelingen;
 Maar naauw' ontweek de zon de wester hemelkringen,
 In 't uur waarin men faam', door dagwerk afgemat,
 Ten velddisch in de ftulp van Zoroäfter zat,
 Of 't oor word door gerucht ter poort der hut getogen.
 De prins verbergt zyn' fchrik voor zyner vrienden oogen;
 Maar Leo, fchoon verbaasd, fpoed met zyn knods zich voort,
 En ylt, fchier met één' fprong, heldhaftig naar de poort.
 't Is geen vyandlyk volk, tot moord of plundring vaardig:
 Een gryzäart doet zich op, den hoogften eerbied waardig,
 Twee krygslîen zyn met hem: men vraagt herbergfaamheid;
 Zy worden door den Mars gulhartig ingeleid.

Maar naauw' befcheen het licht der lamp de vreemdelingen,
 Of Numa, weggerukt door hartverwonderingen,
 Loopt op den gryzäart toe, omärmt hem, roept: ô vrind
 Myns vaders, en den vorst noch door myn ziel bemind!
 ô Metius! het lot doet u dan hier verfchynen?
 U! laafte en eêlfte hoop der treurende Sabyne!

De held herkent den prins; doch fchoon hy klaar hem ziet,
 Verbaasd, vertrouwt hy thans zyn fcheemrende oogen niet.
 Maar eindlyk roept hy uit, door blydfchap aangedreven:
 Myn meester! ô myn vrind! gy zyt my dan hergeven!
 Ik vind u eindlyk weêr, nadat ik op myn' togt,
 Door gantsch Italiën, u vruchtloos heb gezocht!

Dat

Dat uw goeðhartigheid, ô Numa! my verſchoone,
Als ik, vóór dat ik u verſchuldigde achtung toone,
Op nieuw, dit oogeblik verrukt door myn geluk,
U aan myn teder hart, met bevende armen, drukk';
En gun dat deze ziel het zoetſte der vermaken
Dat thans, helaas! voor 't laatſt haar is vergund te ſmaken,
Noch voor een wyl geniet', dat is dat ik deez' dag
Myn' grooten opperheer noch halsvrind noemen mag.
De gryzäart, by die taal met nadruk uit te ſpreken,
Is aan des prinſen hals, van blydſchap, ſchier bezweken,
En wend vervolgens dus zich tot die oorlogſliên,
Die, nevens hem, den prins een edel hart doen zien:
Myn Proculus! en gy, Voléſus! ô myn vrinden!
Ons zoeken heeft een eind', nu we onzen koning vinden.
Hy zwygt. En 't heldenpaar, met hem door vreugd bezielde,
Roept, hoogſt eerbiedig, thans voor Numa neêrgeknielde,
En met den jongling meer dan immer ingenomen:
Wy groeten u, ô vorſt van 't wyd geduchte Romen!

Wat zegt gy? roept de prins, die op den eigen ſtond
De helden ernſtig dringt te ryzen van den grond;
Ik ben uw koning niet. Neen! Numa, ô myn vrinden!
Verdiend, noch wenscht die eer, hoe zeldſaam gy't moogt vinden.
Gy zyt, ſprak Metius, myn koning, en gewis
Door 't ſchoonſt, door 't wettigſt recht dat op de waereld is:

Eénstemmig heeft het volk ten koning u verkoren;
 En waar 't onömgekocht éénstemmig zich doet hooren,
 Daar word door 't volk de stem der goden uitgebragt;
 En, prins! by 't volk alleen berust 's lands oppermagt.
 Zo Romer als Sabyne, door wantrouw aangedreven,
 Reeds vaardig om elkaër te dingen naar het leven,
 In 't kiezen van een' vorst, des konings erfgenaam,
 Vond Numa slechts tot heil van beider volk bekwaam.
 Alleen uw naam, myn vorst! heeft twist en haat verbannen,
 En deed, in hunne keur, de volken famen spannen,
 De dierbare eendragt leeft! Gy zyt onze opperheer:
 Uw volk verwacht met smart dat Numa tot hen keer'.

De prins, in 't hart bedroefd, en vol verwonderingen,
 Dringt, met den heuschten drang, de Roomsche zendelingen
 Te rusten aan den disch, en eischt daarna terstond
 Van gryzen Metius, dat zyne oprechte mond
 De omwentling van den staat, waaruit die wierd geboren,
 En 't zeldzaam eind' daarvan hem slechts in 't kort doe hooren;
 Een eisch die de oorlogsman, beroemd door deugd en moed,
 En in 't geweer vergrysd, in deze taal voldoet.

De ramp van land, en volk, meest die der oorlogsdrommen,
 Was drukkende, en welhaast ten hoogsten top geklommen.
 Zo Romer als Sabyne ging zwanger van een' haat,
 Die nooit dan door den schrik zich kort vermommen laat,

En die slechts wreeder werkt éénmaal bevryd van banden:
't Vloekte alles Romulus, als 't schuim der dwingelanden,
Die een heldhaftig volk, dat voor zyn glori streed,
't Geweld zyns yzren stafs ondankbaar voelen deed.
Die vorst was toen niet meer de bloem der oorlogshelden,
Wien de overwinning volgde in Mavors glorivelden,
En die geen offers slagte aan zyn' ontmenschten haat,
Maar aan 't gewaande heil van zynen nieuwen staat,
Gelyk in vroeger tyd, als hoofdman zyner schaeren;
Neen, thans was Romulus een uitschot der barbaren,
't Zich vormende als een wet, als voorschrift van belang,
Zyn volk door 't yzren juk te houden in bedwang;
En wien 't geenszins ontbrak, om tot zyn wit te komen,
Aan reden om het bloed der eedlen te doen stroomen.
Ziedaar gevolgen van eene eerste gruweldaad:
De ziel éénmaal befmet slechts door één vlek van kwaad,
Word ylings door all' 't geen men deugden noemt begeben,
Daar 't zaad der boosheid straks daarin begint te leven.

Intusfchen 't godendom, gestreng ter straf bereid
Der booze volken, deed eerlang zyn grimmigheid
Rechtvaardig voelen aan de bron van onze elenden,
Door 't gruwzaamst geesfeltuig, de pest, ons toe te zenden.
Nooit duidde zich, als nu, die lyfsbefmetting aan
Door teekens die meer 't hair te bergen deden staan:

Een pynlyk knagend vuur blaakt borst en ingewanden,
 Daar de oogen, rood als bloed, in 't voorhoofd schriklyk branden,
 En zich niet dan met pyn bewegen in hun vak;
 De lyder ademt niet dan flaauw, met ongemak,
 En de adem baart een' stank geschikt om neêr te vellen,
 Wat uit barmhartigheid den lyder durft verzellen;
 De zwart beslagen tong word droog, den mond tot last,
 Belet den flok, en hecht zicht aan 't gehemelt' vast;
 De leden trillen, en de ziel woelt in haar kerker;
 De doodkou nadert, en word trapsgewyze sterker,
 Terwyl ze onmagtig is dat zy de vlammen keert,
 Wier kracht zelfs 't beenmerg knaagt, en 't zwaarst gebeent' verteert.

De huizen zyn welhaast te klein om 't aantal lyken
 Te bergen; markten, weg, de tempelen, en wyken,
 Zyn jammerlyk gevuld met offers, door de goôn
 Verslagen, 't gruwzaam kwaad des opperheers ten loon.
 Men ziet de krankten, naakt, langs de open wegen dwalen,
 Om slechts één druppel vocht ter lansen te halen;
 Ze ontvlugten 't bed, en zelfs hun huisgoôn, om met spoed
 Zichzelve te koelen in den breeden tybervloed,
 By bronnen, in moeras, of modderige slyken;
 Men hoort geen' raad, men drinkt, noch wil de dorst niet wyken,
 In tegendeel, die groeit, en 't ligchaam, afgemat
 Door 't woeden van den brand, valt zielloos neêr in 't nat.

De tedre vriendschapsband word jammerlyk vergeten,
De banden van natuur zyn deerlyk los gereten;
De zoon, verwilderd door zyne onbeschryfbre smart,
Drukt thans zyn' vader niet aan 't kinderlyke hart;
De broeder kuscht geenszins den broeder, als voordezen,
Nu zulk een tederheid hem doet besmetting vreezen.
De moeder, stervend' verr' van haren echtgenoot,
Ter prooije aan stuip by stuip, voorboden van de dood,
Wend, daar 't gezigt reeds breekt, by 't knarsfen op de tanden,
Den tedren zuigling af met reeds verkleumde handen,
Daar 't bitter schreijend' wicht de handjes tot haar steekt,
En om een weinig vocht uit dorre borsten smeekt;
De smart, alleen de smart is hier ten troon verheven,
De droefheid zien we alöm op Romes straten zweven;
De tedre kindsheid, een gevorderde ouderdom,
De grysheid, alles komt door 't gruwzaam pestvuur om!
De houtmyt houd niet op van branden, en van rooken;
Waar ook een houtmyt smook', word straks weër vuur ontstoken;
En hoe men 't vuur vermeer', toch komt men vuur te kort,
Waardoor zelfs onderling een twist geboren word;
Ja, wien 't in 't eind' gelukt een houtmyt op te rechten,
Is, hoe vermoeid door 't wee, somtyds verpligt te vechten,
Opdat een door de pest ontzielde bloedverwant,
Daaröp de plaats bekoom' bereid door vriendenhand.

De

De koning ziet met smart het wee der oorlogslieden,
Beveelt het godendom een offer aan te bieden,
En hoopt dat hy daardoor zich met de goôn verzoen',
Daar ze eeuwig vrienden zyn van hen die 't goede doen.
Al 't volk, of liefst een drom van uitgeteerde schimmen,
Die, gruwend' van elkaër, elkander wreed begrimmen,
't Elendig overschot der volken van zyn stad,
Verschynt by 't offeren, ter dood toe afgemat.
Dit volk, de priesterrei, de kwynende offerären,
Gaan bleek, van vleesch ontbloot, schier kruipend' naar de altaren.
De bevende, op zyn speer zich leunende, soldaat,
Die naauwlyks 't zwak gezigt op Romes aadlaar slaat,
Dien hy met vreugd beschouwde in 't heetst der oorelogten,
Komt zonder harnas, helm, of armschild aangetogen.
De tedre vrouwenrei, en gryzäarts treden toe,
Opdat hun zwakke mond de goden hulde doe,
En leunen op een' staf, ja voeren aan hun handen
Een' deerniswaarden rei van tedre huwlykspanden;
By 't struiklen van een kind, stort op den zelfden stond
Wie 't als geleider voert, uit zwakheid, op den grond.
De kindsheid, de ouderdom, de kranken, en die hoopen
De afgrysfelyke dood, de vrucht der pest, te ontloopen,
't Sleept alles onderling, in dezen droeven staat,
Veelëer zich naar 't altaar, dan dat het kruipt, of gaat.

De dikgezwolle tong is al haar kracht ontogen;
 In 't kort, het Roomsche volk, zo groeiende in vermogen,
 Dat reeds Italiën door wapens had vertfaagd,
 Schynt thans een' spokendrom, ter landplage, uitgedaagd
 Door tovernimfen in Thesfaliën geboren,
 Die de akelige hel met vrucht haar stem doen hooren.

In 't eind', men is gereed ter plegtige offerhand',
 En de opperpriester vroet in 't lillende ingewand
 Der dieren, tot de byl, of 't offermes verwezen,
 En fiddert, door het lot des volks daarin te lezen.
 Hy voelt zich thans genoopt ten drievoet op te gaan;
 De goddelyke geest grypt zyne zinnen aan;
 Een hemelfche inspraak heeft hem schier zichzelf' ontogen;
 De schuim staat op den mond, een vuur straalt uit zyne oogen,
 Daar hy en hoofd en arm verheft met feestgebaar;
 De krans van lauwren ryst op 't styl gerezen hair;
 Maar vruchtloos word een god door feestgebaar bestreden:
 Zyn god stelt hem te leur, en lacht met 's volks gebeden.
 De hygende en op 't hoogst verflagen hemeltolk
 Uit eindlyk deze taal: ô Ongelukkig volk!
 Een gruwzame euveldaad, noch ongestraft gelaten,
 Is oorzaak van de wraak der goden op dees staten;
 Zolang die gruweldaad geen straf ontvangen heeft,
 Zolang één van de geen die deze pleegden leeft,

Verwacht dat 's hemels wraak u volge op hoofd en hielen.
 De pest zal 't gantsche volk in Romes muur vernielen,
 't En zy hier 't bloed des mans die u ten doel doet staan...
 Hy ware ontwyfelbaar vol yver voort gegaan,
 Had Romulus, vol angst om 't geen hy noch zou uiten,
 Den stouten hemeltolk de lippen niet doen sluiten,
 Door een' verwoeden blik uit zyn verschriklyk oog.

Maar op den zelfden stond betreft de hemelboog,
 De liefelyke zon verliest haar gouden stralen,
 Een dikke duisterheid bedekt de hemelzalen,
 De schorre donder dreigt op all' wat leeft te woën,
 Elk hoofdstof schynt elkaër den oorlog aan te doen,
 En 't is alsöf natuur, by 't woën der woeste stormen,
 Zich tot een mengelklomp éénsflags zal zien hervormen.

Al 't volk, op dat gezigt door fellen schrik bezielde,
 Lag by den hemeltolk gedwee in 't stof geknielde;
 Men riep de goden aan, men uitte duizend klagten,
 Daar al de Romers niets dan 't uiterste uur verwachtten,
 Maar na een weinig tyds bedaart de dolle orkaan;
 Men ziet de duisterheid zich van bewint ontslaan,
 De zon verschynt op nieuw, ontbloot van wolkgordynen,
 Men ziet thans 't lieflyk blaauw aan 't hoog gewelf verschynen,
 De kalmte stygt ten troon in 't hoogst der lucht, en 't hart
 Des sterflings is éénsflags ontheven van zyn smart.

't Is

't Is alles thans verkéerd, elk Romer vind zich weder;
Al 't volk beschouwt op nieuw zich onderling hoogst teder,
Daar Romulus alleen 't verwonderd oog ontging.
De wachten van dien vorst, en zyne hoveling,
't Zoekt alles hem vergeefs. De wacht die hem bewaakte,
Wier kwaad nooit wierd gestraft, en die men 't lichter maakte
In kwaad dus voort te gaan, dreigt reeds wie in haar' waan
De hand, ter moordery, durfde aan den koning slaan.
Al 't volk tracht stout den val der eedlen voor te komen,
En 't bloed is reeds gedoemd dat in den muur zal stroomen,
Toen de eedle Proculus, dien gy hier voor u ziet,
De eerwaardigste onderdaan, ô vorst! van uw gebied,
Zo om zyn bloed, zyn' rang en zyne hooge jaren,
Maar om zyn deugden meest, die elk verwondring baren,
Zich stout aan 't volk vertoont, den bloeddorst palen zet,
En, door een schrandre vond, de Roomsche burgers red.
Romeinen! roept hy uit, laat u geen waan verkloeken;
Laat af, ô volk! laat af van Romulus te zoeken:
Ik zag, ik zag op 't klaarst, zyn' vader Mars gedaald
Op een bebloede kar, met somber licht omstraald,
Ontvoerende onzen vorst aan de ondermaansche streken;
Ik hoorde Romulus dees rede tot my spreken.
ô Proculus! myn werk is op deze aard' verricht.
'k Ben menig zegepraal aan 't godendom verplicht,

En heb een stad gebouwd, die ééns gewis nadezen
 Meestres der koningen op 't waereldrond zal wezen.
 Myn werk is dus volbragt, en ik verlang niets meer.
 De god des oorlogs doet my deelen in zyne eer,
 Die onvergangklyk is gevest' in 't hof der hoven.
 Ga, zeg de Romers aan, dat zy uw woord geloven:
 Dat Mars en Romulus die stoute heldenschaer'
 Ter leidstar zullen zyn in 't hevigst krygsgevaar;
 En dat ze, indien de raad iets groots zich wil vermeten,
 My, smeekende om myn hulp, voortaan Quirinus heeten.
 Dees taal van Proculus deed al 't gevaar vergaan:
 De wacht in 't grimmig hart den vorst meest toegedaan,
 Is vaardig om geloof aan een verhaal te geven,
 Waarin hun Romulus ter godheid wierd verheven;
 En 't volk, te vrede nu 't zyn' dwingeland verloor,
 Zag liever hem geplaatst in 't hooge hemelkoor,
 Dan dat het van 't gerecht de minste wraak zou vragen,
 Op hem die 't aardryk had van hunn' tiran ontslagen.

Intusfchen eischt de nood dat, na het bly verlies
 Van Romulus, zich 't volk een' andren vorst verkiez'.
 Hercilia begeert vergeefs hem op te volgen:
 't Sabynsche volk, met recht op die prinses verbolgen,
 Dreigt straks naar Cures wal te keren, zo men haar
 Verheffen wil ten troon van 's lands geweldenaar;

En

En 't fiere Roomfche volk, hoe zwak door ongelukken,
Zag 't als een fchandvlek aan om voor een vrouw te bukken.
Dees woeste tirannes, die op één enklen dag
Zich door twee volken dus met fmaad verworpen zag,
Ontweek toen Rome, en zwoer de gruwzaamfte oorlogsplagen
Aan 't volk dat weigrig bleef de kroon haar op te dragen.
Naauw' was zy uit den muur, of 't fterk verdeeld gemeen
Trok tot een koningkeuze op 't oogenblik by één.
't Beklagenswaardig volk, welks ramp ik zocht te weeren,
Was toen gereed den ftaat inwendig om te keeren:
De Romers eifchten fors een' Romer op den troon,
Thans ledig door 't verlies van Mavors dappren zoon;
't Sabynfche volk eifchte één' uit hunne landgenooten;
Na 't bloed van Tatius moorddadig is vergoten,
Dus fprak het, lieten wy uw' Romulus alleen,
Zelfs zonder morrery, den Roomfchen troon betreên:
Laat dan, op onze beurt, hier één van ons gebieden;
Wy zyn met u veréënd, maar geen verwonnen lieden;
't Zyn hier uw vrinden, 't zyn uw broedren die gy ziet,
Maar, trotfe Romers! wy, wy zyn uw flaven niet.
Wy hebben geenzins u in edelheid te wyken,
En doen niet min dan gy en moed en deugden blyken;
Voor 't minst zyn wy gelyk: wy wedspreken dan
Wat dat gelyke recht in 't minst flechts kwetsen kan.

Dus sprak 't Sabynsche volk, en alles was reeds vaardig
 Ten aanvang van een' kryg zo schandlyk, als wreedäartig.
 Maar 't weldoend' godendom was met my in deez' stond,
 En plaatste gunstig my dees woorden in den mond:
 Ô Volken! hoort naar my. Gy wilt een' vorst verkiezen
 In plaats van Mavors zoon, dien 't lot u deed verliezen;
 Terwyl elk uwer eischt, door drift vervoerd, dat hy
 Dien gy verkiezen zult, een uwer landslieën zy;
 Laat my, die u bemint, dit volksgefchil beslechten:
 Komt! staat elkander af de helft van uwe rechten.
 Wie uwer eerst een' vorst verkieze in 't hoog gebied,
 Kieze uit zyn eigen volk den vorst van Rome niet:
 Romeinen! kiest uw' prins, maar om geen' twist te baren,
 Verkiest uw' opperheer uit dees Sabynsche schaeren;
 En gy, Sabynen! dat uw keur ter heerschappy
 Op een' der Romers vall', die 't heerfchen waardigst zy.

Die taal behaagde al 't volk, dat juichend' zich deed hooren,
 En op dat oogenblik zag ik de vree' herboren.
 Men staat de Romers toe de keus van een' Sabyn,
 Die, naar den wensch des volks, des lands monarch moet zyn;
 Straks roept wat adem fchept: „Laat Numa ons regeeren,
 „Prins Numa! oogenlyn der weldoendste opperheeren!”

Al 't volk vergeet terftond zyn' haat, en harden druk,
 En wenscht zich onderling met deze keur geluk;

Daar

Daar Romer en Sabyu, noch straks geduchte leeuwen,
Elkaer omhelzend', thans verrukt dees woorden schreuwen:
Zo word de gouden eeuw op nieuw by ons gebaard!
Astreäas eeuw verschynt, ô volk! op nieuw op de aard'!
Geluk, ô broederen! de rampen zullen vlieden!
Triömf! de deugd regeert, prins Numa zal gebieden!

Straks stroomt alöm het bloed van menig offerhand',
Daar 't geurigst reukwerk reeds op 't marmren outer brand!
Men ziet in 's tempelskoor thans niets dan plegtigheden;
Men dankt de goden, reeds by voorsmaak, in gebeden
Voor 't heil verwacht van hem die Rome zal gebiën,
En 't godendom doet reeds zyn gunstbewyzen zien:
De pest verdwynt, een wind daalt op de volken neder,
En brengt den grootsten schat der aard', gezondheid, weder;
Een hoogst weldoende daauw' besproeit het akkerland,
Beloovend' dubblen oogst aan 's nyvren landmans hand:
Daar goden, menschen, de aarde en hemel zich veréenen,
Zo 't schynt, nadat 's lands ramp gelukkig is verdwenen,
In 't juichen, nu de deugd, zo zeldzaam in 't heeläl,
Voor 't minst op ééne plaats op de aard' regeeren zal.
Terstond besloot men u, waar 't mooglyk op te sporen;
Ik zorgde dat ik wierd tot dezen last verkoren,
En vloog naar Cures wal, vergeefs door waan geleid,
Dat gy u daar onttrokt aan onze ondankbaarheid!

Men

Men kon daar zelfs van u in 't minst geen naricht geven.
 Toen heeft onze yver ons naar 't Marser land gedreven,
 In waan dat vriendschap voor held Leo opgevat,
 U, in den hoogen nood, tot hem gedreven had;
 Vergeefs! Wy moesten 't land ook zonder u verlaten.
 Wy togen naar 't gebergte in 't landschap der Rheäten,
 Een oord daar uwe deugd de zielen had geveid,
 En daar ge u eeren deed door moed en menschlykheid.
 Wy trokken verder voort, tot dat de hemelmagten
 In dit gelukkig land ons aan uw voeten bragten.
 Ô Vorst van Rome! kom, voldoe myn bede nu;
 Voldoe der braven wensch: twee volken wachten u.
 Gy zyt alleen hun hoop, en eenig welbehagen.
 Elk oogenblik dat gy uw' aftogt zult vertragen,
 Is ons een oogenblik dat ge onze liefde ontroofst,
 Een uitfel van 't geluk dat zich uw volk belooft.

Hier zweeg de gryze held, daar op des jonglings wezen,
 By 't uiten van een' lach, de zielrust was te lezen.
 Vrind! (dit is Numaas taal,) hoe kwalyk kent ge my!
 De tyd der dwalingen is voor uw' prins voorby;
 Hy word niet meer door eer van valschen glans omgeven,
 Door dwaze liefde, een bron van onrust in zyn leven,
 Door ydle glorizucht, die meest de menschen vleit,
 En door de zucht tot rang, als dolende, omgeleid.

De troon had in myn oog een' aangenamen luister,
Toen my Hercilia geboeid hield in haar' kluister,
Toen ik met vuur en staal, al 't krygsgevaar ter spyt,
My harer waardig maakte in 't hevigst van den stryd;
Toen ik, door drift verblind, myzelv' als voelde dringen
De wreede kunst ten moord van medestervelingen
Te leeren in den grond, en toen ik, naar de maat
Des ramps dien Romulus bewerkte in menig' staat,
Dien koning hooger achtte, op zyne vrindschap hoopend';
't Gordyn is weg gerukt, myne oogen zyn geöpend.
Ik dank het godendom, dat noch my niet begeeft,
En door myn rampen my 't gezigt geöpend heeft;
Ik dank de vrindschap, die verzagtster myner zeden,
Ik dank een liefde in 't hart gevestigd op de reden.
Myn hart, myn geest, verlicht in 't juk der droefenis,
Acht thans slechts 't geen met recht myne achting waardig is.
En ik bemin alleen 't geen waardig is te minnen,
Dat is de reine deugd, en de eedle rust der zinnen.

De troon van Romulus is niet geschikt voor my:
Zyn volken, fier, verliefd op de oorlogszazerny,
Zyn naauwlyks door een' vorst, die zy met ernst beschouwden
Als zoon van eenen god, by hunnen pligt gehouden;
Schoon noch daarby die vorst, gedurig in den stryd,
De grootste veldheer en soldaat was van zyn' tyd.

Een mensch bragt Numa voort, hy haat het oorelogen,
 Hy haat, hy vloekt een kunst, wier doemenswaard' vermogen
 Den nagebuur vernielt, verärmd en wreed verdrukt,
 Om hem te zien in 't juk der slaverny gebukt;
 Een kunst die slechts bestaat in moord, in roof, in blaken,
 Alleen opdat zy moog' verwonnelingen maken;
 Waardoor der sterksten arm barbaars gewapend word,
 Opdat der zwaksten recht baldadig zy verkort;
 Ten einde een beul, gekroond, versierd met lauwerbladen,
 Op sterk en zwak te saam' zyn haatlyk juk moog' laden;
 In 't einde, een kunst alleen gevormd ten dienst van dien
 Die zich ten regel maakt als eigen aan te zien
 't Geen andren toebehoort, zodra hy 't kan verheeren.
 Een overwinnaar, vrind! moet Romes volk regeeren.
 Myn leven waar' vergeefs den Romer toegewyd:
 Een koning op hunn' troon afkeerig van den sryd,
 Alleen belust de goôn, de wet en landbouw te achten,
 Kan van krygzsuchtig volk geen liefde, of eerbied wachten.
 Gy hoort dus myn besluit, daar ik nooit af zal gaan.
 Ik heb voor 't vaderland getrouw myn' pligt gedaan:
 Ik heb ten dienst van Rome, en myne landgenooten,
 Gy weet het, Metius! myn eerlyk bloed vergoten;
 'k Heb door myn ballingschap 't Sabynsche volk gespaard;
 Dus is myn pligt volbragt. Myn rust is me alles waard':

En

En om dien eedlen schat, myn eenig welbehagen,
Te houden, zal uw vrind slechts één beloning vragen,
Voor zyn' bewezen dienst, (dit zy de hoogste trap
Van Romes dankbaarheid,) laat my myn ballingschap.
Nooit zie ik Rome weêr, na ik 't ééns heb begeven:
De wensch van Numa is in dees valei te leven,
Die honderdmaal voor hem meer lieflykheden heeft,
Dan 't Kapitoel, waaröp uw krygsraad wetten geeft.
Myn vader, zuster, vrind, en waardige echtgenoote,
(Denk niet, ô Metius! dat ik hier iets vergrootte,)
Zyn onbeschryfelyk meer dierbaar aan myn hart,
Dan kroonglans, meest verzelt van zorgen, en van smart.
Ik kan my inderdaad hier meer gelukkig achten,
Dan trotsê Romulus in 't midden zyner wachten.
'k Zal wonen in dees stulp met eindloos meer gemak,
En blyder, dan gedekt door 't koningklyke dak.
Myn dagen zullen hier in rust ten einde spoeden,
In 't eeren van die goôn die ons voor 't kwaad behoeden,
Terwyl hun goedheid my het waar geluk slechts geeft,
In 't vormen van 't geluk van wat hier met my leeft.
En als de dood my hier zal hebben weggenomen,
Zal ik by 't hoogst gerecht de rekenschap niet schroomen,
Die een monarch voor 't heil van duizenden gewis,
Als vader van zyn volk, éénmaal verschuldigd is;

Daar 't hem, als mensch, ontbreekt, hoe yvrig hy moog' waken,
Aan magt om overäl gelukkigen te maken.

Gy zult gehouden zyn, sprak zyn beminde toen
Met nadruk, rekenſchap aan 't godendom te doen,
ô Numa! van 't geluk uws volks, en dat van Romen,
Zo gy, door zucht tot my onzinnig ingenomen,
Zo ge, om dat u op 't land onze eenzaamheid behaagt,
't Heil van twee volken, die u kronen willen, waagt.
Waant gy dan dat de gunst der goôn u, in dit leven,
Zo vele deugden voor uzelv' slechts heeft gegeven?
En waant gy dat ge uw goôn een waar genoeg en geeft,
Als ge om uzelv' alleen vermengd by 't menschedom leeft?
Myn Godheid acht voor niets een vroom beſluit te ſmeeden,
Zo 't niet word dáár geſteld: de deugd eischt werkzaamheden:
De brave is rekenſchap voor ieder' dag verpligt,
Waaröp hy niet iets goeds tot 's menſchen heil verricht;
En de Eeuwige Oppermagt kan geen behagen vinden,
Dan aan hen die ten dienſt der waereld zich verbinden.

Een vorst die zyn geluk alleen in vrede ſtelt,
Is, zegt gy, minder nut voor Rome dan een held;
Maar hoe een volk meer is door krygſzucht ingenomen,
Hoe meer een wys monarch, (die 't woeden kan betoemen,
En door rechtvaardigheid die krygſzucht kan weêrſtaan,
Die, niet verzagt, licht kan tot woestheid overſlaan,)

Dat

Dat volk hoogst dienstig is, en minder heeft te vreezen;
En niemant kan die vorst dan gy, myn Numa! wezen.
Uw eerbied voor uw goôn, uw vredelievende aart,
Verpligten u dat gy 't bestier eens volks aanvaard
Dat deze deugden mist; en 't moet een Numa strelen
Als hy zyn hooge deugd de volken mee' kan deelen.

Voorts acht ge u aan uw volk voortaan niets meer verplicht,
Omdat gy daar voor streed: wat hebt gy meer verricht
Dan ieder oorlogsmán, de minste uit al uw benden?
Het lust uwe Anaïs zich tot uw hart te wender:
Zeg me eens, trotseerde uw moed alle oorlogsongenae'
Om Rome, en Romulus? of om Hercilia?
Maar schoon ge om 't volk uw bloed al eens had veíl gegeven,
Zolang één druppel bloeds u noch is bygebleven,
Behoort die druppel 't heil van 't volk ten dienst te staan:
Nooit, zyn aan 't vaderland de pligten afgedaan;
Wy voeren 't overäl in onzen boezem mede.

Eén enkel woord noch, prins! ten slot van myne rede:
Indien uw zucht om hier in een vergetelheid
Te leven, nevens haar die u is toegezeid,
Indien myn leere, op de aard' hoogst onverdiend bestreden,
Uw weigren doen tot heil uws volks ten troon te treden,
Dan zie ik, van dit uur, voor eeuwig van u af.
Ik zou gewis myzelf verwyten tot aan 't graf,

Dat ik het waar geluk twee volken had onttoogen,
 En dat ik 't schoonst geschenk van 't goedgeoende Alvermogen,
 Dat is een' goed monarch, dien de aard' slechts schaars bezat,
 En dus hoogst nodig is, aan hen ontnomen had.
 Myn rust, door dat befeh, zou telkens zyn verbroken.
 En, Numa! 't lieflyk vuur door u in my ontftoken,
 Liep mogelyk gevaar verflaauwing te ondergaan.
 'k Heb u genoeg gezegd, en aan myn hart voldaan.

Ik weet wat u en my door pligt word aangeprezen:

Zo gy de menfchen, prins! niet meer wilt nuttig wezen,
 Het is uwe Anaïs, die, fchoon 't u niet gevall',
 Zich voor uw weigering pligtmatig straffen zal.

Met deze ronde taal fluit Anaïs haar rede.

Held Leo geeft die klem, en Zoroäfter mede;

Camilla drong alleen den eedlen Numa aan,

Om 't vreedfaam landverblyf niet om een kroon te ontgaan,

Maar gryze Metius, en Romes zendelingen,

Wier harten aan den mond der fiere veldmaagd hingen,

Herhalen, voor den prins ter aard' geknield, all' 't geen

Ter overreding van zyn' geest hen dienftig fcheen,

En trachten door hunn' drang 't gevoelig hart te winnen;

Vergeefs! geen reden werkt dit uur op 's prinsfen zinnen.

Hy ftaat gelyk een rots waarop de zeegolf breekt,

Daar hy gebed en drang met zagtheid wederspreekt,

En

En hoogst standvastig blyft op zyn besluiten dringen.
In 't einde omärmt de prins het hoofd der zendingen,
Den gryzen Metius, en zegt: Myn vader! ach!
Zo gy my waarlyk mint, spreek my van geen gezag,
Of troon, die meer dan 't graf myn teder hart doet beven;
'k Wil sterven in dit dal, na in dees stulp te leven.
'k Ben vry geboren, en ik maak gebruik van 't recht
Door gunsten der natuur elk sterfling toegelegd,
Dat is dat hy 't verblyf zich zal verkiezen mogen,
Waar hy zyn dagen hoopt in rust te zien vervlogen.
'k Hoop niet dat myn besluit de goden belgen moog';
Maar ben ik, tegen hoop, misdadig in hun oog,
Veelêer verkiest myn hart hun goedheid af te smeken,
En te yveren tot aan 't graf om hunnen toorn' te breken,
Dan dat ik ooit een kroon zou drukken op myn hoofd,
Die ik ontwyk, en haat, daar zy geen rust belooft.
Nu oordeel, na die taal, ô Metius! te hooren,
Of gy me uw' wensch ter gunst kunt hoopen aan te sporen
Met eenig goed gevolg. Spaar dan uw' aandrang vry;
Hy is bedroevend', hy is pynelyk voor my.
Gy kunt in myne hut voor u een rustplaats vinden,
Niet by uw' koning, maar by één' van uwe vrienden.
Gy kunt, als 't licht herryst, tot uw Romeinen gaan,
En zeggen, uit myn' naam, die dappre mannen aan,

Dat

Dat zy, indien hun liefde aan Numa iets zal baten,
Aan hem al 't zoet geluk eens stillen landmans laten.

De prins, die met die taal een' verdren aandrang fluit,
Stuift straks, met drift, de hut van Zoroäster uit.
De minzame Anaïs, door droefheid aangedreven,
Roept hem vergeefs te rug, voor 't eerst in al haar leven;
De jongeling, alree' geweken in 't verschieet,
Beäntwoord aan de roep van zyn beminde niet.
't Gezantschap dus weërstaan, verworpen door zyn' koning,
Begeeft zich tot de rust in 's prinsfen nieuwe woning.
Camilla twist noch lang met deugd'same Anaïs,
Wat voor den jongen prins in waarheid heilzaamst is,
Verweert hem, wil, als hy, dat hy den troon vermyde,
En zoekt daarna den slaap aan haren Leöos zyde.
De gryzäart blyft een wyl noch wakker by zyn spruit,
Ter vorming van een groot en dubbel nut besluit.

★

NUMA POMPILIUS.

E L F D E B O E K.

De prins, in zyne stulp ontweken aan zyn vrienden,
Kon in dat rustverblyf den loggen slaap niet vinden.
De taal van Anaïs, doch haar bedreiging meest,
Werkt onöphoudelyk op zyn' ontroerden geest.
Zy heeft my dan gedreigd, (dit is des jonglings rede,)
My eeuwig af te staan, zo ik om haar de vrede
Op 't land verkiezen blyv', voor 't heil van volk, en staat,
En zo myn hart den wil van 't godendom vermaak!
ô Lot! met hoe veel wee doormengt gy myne dagen?
Moet ik dan en de goôn en Anaïs mishagen!
Maar zo ik 't ryk aanvaard dat my is toegelegd,
Word niet myn komst ten troon vergiftigd door een' echt
Met een die aan de leer' der Magen is verbonden?
Word de eer der goôn door my dus niet by 't volk geschonden?
Ik wilde myn bestier beginnen met de goôn,
En door den Godsdienst meest my vesten op den troon,
En zal, naauw' op den stoel van Romulus verheven,
Een vyandin der goôn myns volks, eene eerplaats geven!
Sabyne en Romer zal niet dan met walg en haat,
Een vrouw ten rykstroon zien die onze goôn vermaak;

Hoe door haar deugd myn volk de deugd worde aangepreên,
Een algemeene haat zal haar belooning wezen.
Neen! neen! ik kan geenszins verkrygen van myn hart
De deugdfame Anaïs te domplen in die smart;
Maar ik kan bovenal myn liefde niet betomen,
Die offrende aan de hoop, aan de ydle hoop! om Romen
Te brengen tot dien ſtaat als 't een' monarch betaamt
Die zyne pligten kent, en goed kan zyn genaamd.
Ik heb tot noch myn rust voor andren veil gegeven,
't Is eindlyk éénmaal tyd om voor myzely' te leven.
De ſmart dat hy zyn volk bedroev', de laſt der kroon,
De vrees der weigering als tergend' voor de goôn,
Dit alles komt, om ſtryd, in zyn beſpiegelingen,
Zyne afgematte ziel aan allen kant beſpringen,
Maakt hem beſluiteloos, en zynen geest verward.
Door dezen driftenſtryd gefchokt in 't zwoegend' hart,
Door liefde voort geſleept, en telkens zag't beſtreden
Door Godsdienst, die zyn' geest weêr brengt op 't ſpoor der reden,
Blyft Numa onbewuſt wat weg hy in zal ſlaan.
Niet anders zien we een' boom ter prooi der bylen ſtaan,
Die, krakende, en alôm beſtookt door diepe houwen,
Naar alle kanten zich reeds wagchlend' doet beſchouwen,
Terwyl hy, daar de top ter nederſtorting neigt,
By 't minst gefchok zyn' val aan allen kanten dreigt.

Intusfchen kwam Aurore, in fchoone statiekleden,
Langs een veelkleurig pad, ter oostpoorte uit getreden,
Toen Numa, afgemat door finarten zyner ziel,
Den fleep, die thans hem zocht, gedwee in de armen viel.
Naauw' had hy aan de magt diens troosters van ons leven,
Diens zagten menschenvrinds, zichzelve ter prooi gegeven,
Toen 't fchrikbeeld van een' man, door wonden afgemat,
Met bloed en stof bedekt, hem onder de oogen trad.
Dit ras verfchenen spook deed vromen Numa yzen,
Het zweet bedekt zyn leên, en zyne haïren ryzen;
Maar hy kent Tadius, en op dat oogenblik
Ontvlied zyn kloppend hart alle infpraak van den fchrik.
Myn vader! galmt hy uit, ô myn geliefde vader!
Wat doet u 't zalig veld, uw rust en vreugd te gader,
Verlaten? waartoe dient dat kleed met bloed bemorscht,
Dat my maar al te veel de misdaad van den vorst
Van 't bloedbegeerend' Rome op nieuw brengt in gedachten?
Ontzaggelyke fchim, die ik verpligt ben te achten!
Wat wilt ge? uw eifch, ik zweer 't! zal ylings zyn voldaan.
Neem, zegt de ftraffe fchim, den togt naar Romén aan.
't Regeeren, Numa! word door my, uit naam der goden,
Aan u, tot heil van Rome en al ons volk, geboden.
Zy laten my, opdat ik hun bevel voldoe,
Een oogenblik ontflag uit 's afgronds kerker toe.

Ik ben noch niet geplaatst by die volmaakte helden,
 Begunstigd van de goôn in de Elizésche velden:
 De strenge Minos, die geen koningen verschoont,
 Straft, eer hy 't weinig goeds door my verricht beloont,
 Het kwaad dat ik welëer, gezeten in myn staten,
 In mynen hoveling heb orgestraft gelaten.

Ik ben zolang gedoemd in 's afgronds duisternis,
 Tot dat het Roomfche volk het grootst der volken is;
 En tot zyn waar geluk ten toppunt is gerezen:
 Ga, Numa! gy alleen, moet myn verlosfer wezen.

Zodra dit laatste woord is zuchtende uitgebragt,
 Stort zich 't bebloede spook in 's afgronds duistre nacht.
 De jongling tracht de schim, met waarlyk teër erbarmen
 Om alles wat zy leed, te drukken in zyne armen,
 Maar hy omhelst, helaas! niets dan een dunne lucht,
 Die, by zyn nadring, hem in 't zwart der nacht ontvlugt.

De slaap ontwykt zyn oog met overhaaste schreden,
 Een koud, een aklig zweet beschuimt de kloeke leden,
 Hy werpt zich op zyn knien ter neder in het zand,
 En bied geplengden wyn den goôn ter offerhand'.
 De zon vertoont zich naauw' aan 's hemels morgen bogen,
 Of Numa, vol van drift, naar Anaïs gevlogen,
 Zocht haar, zo 't mooglyk waar', te ontheffen aan de finart
 Die, door zyn streng besluit, ontstaan was in haar hart.

Helaas! 't is thans vergeefs, met vlyt, in alle hoeken,
Zyn minzame Anaïs te roepen, of te zoeken.

Hoe sterk het hart de tong ter roeping byftand bied,
De minzame Anaïs hoort thans haar' minnaar niet.

Door 't zwygen zyner bruid vol van vertwyfelingen,
Besluit hy straks ter tent haars vaders in te dringen:

Des gryzäarts legplaats is thans ledig; maar een schrift,
Gegrepen van den disch, met onbeschryfbre drift,

Doet Numa, dien de stilte in 't landverblyf deed vrezén,
Met sidderende knien, dees strenge dringtaal lezen:

„ ô Numa! zie deez' brief, die door uwe Anaïs,

„ Vóór ze u uit pligt verliet, aan u geschreven is:

„ Ik ga dit oogenblik voor altyd u begeven:

„ Zolang, geliefde prins! ik nevens u zou leven,

„ Zoud ge of ontzind vermaên een' troon, een kroon en staf,

„ Die God u, om uw deugd, tot heil der volken gaf,

„ (Een offer dat myn hart verwerpt met alle reden;)

„ Of gy zoud Romes troon met Anaïs betreden;

„ Waardoor gy aan uw volk, welks heil u is vertrouwd,

„ Welks liefde uw wensch moet zyn, gewis mishagen zoud.

„ 't Zyn uw belang en eer die Anaïs gebieden,

„ ô Numa! u deez' dag, deez' dag! helaas! te ontvlieden...

„ Myn tranen vloeijen langs dit blad. Befef myn druk!

„ Vaarwel, regeer, geniet een ongestoord geluk,

- „ Zo gy 't genieten kunt op eenen troon gezeten;
 „ Maar, Numa! zult gy ooit uwe Anaïs vergeten?...
 „ Neen! in myn ftil verblyf zal, midden in myn pyn,
 „ Bedenk dit, Numa steeds in myn gedachten zyn.
 „ Ik wacht, ik hoop den tyd welhaast te zien geboren,
 „ Dat ik alöm uw' naam in zegening zal hooren.
 „ Dan juich ik, daar uw eer alöm op 't heerlykst fraalt,
 „ Omdat door myn geluk uw glori is betaald,
 „ Benevens 't heil uws volks, en zal 't als zeker achten
 „ Te leven tot aan 't graf, ô prins! in uw gedachten”.

De held herleest dit fchrift, en niet een enkele traan
 Kan 't fchriklyk ftarende oog dit oogenblik ontgaan;
 Verwondering en fmart beheerfchen zyne zinnen;
 Hy houd, met zyn geweene, zyn boezemklagten binnen;
 Zyn hoogst verwilderd, zyn ftyfftarende gezigt,
 Blyft traanloos op 't gefchrift van Anaïs gericht.
 Zo valt een vogel, die, ter voeding aangevlogen
 Van zyne jongen, hen de rustplaats vind onttoogen,
 Bewegingloos ter neêr op 't naaste takje, en laat
 Zich 't voêr ontvallen, daar hy de oogen ftarend' flaat
 Op 't ledig rustverblyf van zyn geliefde jongen.

In 't einde, een tranenvloed in 's prinzen oog ontfprongen,
 Verlicht, by zucht op zucht, den last der droefenis.
 Myne Anaïs! helaas! myn dierbare Anaïs!

Dus

Dus kermt hy, ô gy hebt uw' Numa dan begeven!
Ach! waant gy dat ik ooit dien slag zal overleven?
Heeft u de waan verblind dat ik door 't gantsch heelal
Den fchat van myne ziel, myn bruid! niet zoeken zal?
Hoe! op den zelfden dag dat gy, voor 't oog der goden,
De myne worden zoud, zyt gy myn oog ontvloden!
Gy floopt voorby dees ftulp, tot onzen echt verfierd,
En zonder dat uw tred ééns wederhouden wierd?
Gy kost dan... Anaïs! ik voel myn' geest verwinnen
Door wanhoop; zy verheert volstrekt uw' Numaas zinnen!
Ja, wysheid, glori, deugd, zy, in myn droefenis,
Vaarwel gezegd, nu zy de ziel van Anaïs
Niet dringen konden my voor eeuwig by te blyven,
Ter ftaving van myn zucht tot eedle deugdbedryven;
Ik vloek een leven dat voor haar slechts was gefpaard,
En zal voortaan ontzind omdwalend' zyn op de aard',
Nu my eene Anaïs de reden heeft benomen.

Hy kruipt in 't ftof der aard', terwyl zyn tranen ftroomen.
Zyn akelig gekerm klinkt langs de heuvlen heen,
En brengt Camilla ftaks, met Leo, op de been;
Helaas! dat Anaïs de veldhut heeft begeven,
Met Zoroäfter, is dit paar bedekt gebleven.
Zy is van hier gegaan, ô lydeloos verdriet!
Roept Numa fchreijende uit, zodra hy Leo ziet;

Nooit

Nooit zien myne oogen weêr den wellust myner dagen!
 Camilla onderneemt den jongling te ondervragen,
 En smeekt hem haar den grond dier smart te doen verstaan,
 Daar Numa slechts herhaalt: Zy is van hier gegaan!
 De Mars beschouwt het schrift, zyn kloeke leden beven
 Toen hy op de andre zy' van 't blad dit vond geschreven,
 Ten tedren afscheid, door de vaderlyke hand:
 „ Het had u veel gekost, myn zoon! om in deez' stand
 „ Te kiezen tuschen my, dien gy mogt wedervinden
 „ Als vader, en den held, den eêlsten aller vrienden;
 „ Myn tederheid tot u drong wysfelyk my aan
 „ Van eenen boezemstryd, zo pynlyk, u te ontslaan.
 „ Ik moest me, ô waarde zoon! onttrekken aan uwe oogen;
 „ 't Had my hier toe gewis ontbroken aan vermogen,
 „ Zo ik, by 't wreed befef van u, myn bloed, te ontvliên,
 „ Niet wêl verzekerd ware in 't kort u weêr te zien.”
 Die laatste woorden doen den droeven prins bekomen:
 't Geschrift word straks door hem de hand zyns vrinds ontnomen;
 Hy leest, herleest met drift elk dezer woorden, schreit,
 En zucht, daar blyde hoop hem tevens heimlyk vleit.
 De Mars, gelyk zyn vrind, door droefheid aangedreven,
 Weent met hem, daar Camille aan beiden troost wil geven.
 De gryze Metius treed toe, deelt in hun smart,
 En drukt het heldenpaar aan zyn deugdlievend hart,

Bezwerend' dat hem niets zo ftrelend' zal bekoren,
 Dan, nevens hen, alöm den gryzäart na te sporen.
 De prins, ten togt gereed, hoort thans naar uitftel niet;
 Hy denkt om 't heil zyns volks, noch 't opperryksgebied,
 Hy hoopt fléchts Anaïs, eer zy de naaste dalen
 Ten einde fpoeden kan, voorzeker te achterhalen.

Doch naauw' gefpoed ten togt, die zo veel heils belooft,
 Hoort hy een' donderslag, heen brullend' boven 't hoofd,
 Terwyl hy 't blikfemvuur naast zich ziet nederdalen;
 En uit een wolk zo heet als zelfs de blikfemftralen,
 Rolt een geluid, zo fterk als dat des donders zelf',
 Langs 't zwart betrokken en ontftoken luchtgewelf,
 En doet den bangen held alleen dees woorden hooren:
 „ Denk, denk aan Tatius! 't uur is daartoe geboren.”

De prins houd ylings ftand, verfchrokken in de ziel:
 Hy bloost, nu hy op nieuw in de oude dwaling viel;
 Van om zyn' liefdegloed zyn pligten na te laten,
 Ten nadeel van zyn volk, zichzelve, en zyne ftaten.
 Hy ftort zich neër in 't zand, blyft langen tyd geknield,
 En smeekt, door naberouw en droefenis bezield,
 De fchim van Tatius, van dien geliefden koning,
 Voor zyne dwaling, hoe kortftondig, lang verfchoning;
 Waarna hy van den grond zich opheft, en bedaard
 Aan 't Roomsch gezantschap zich in deze taal verklaart:

ô Vrinden! dubbel waard' den rang van Romes tolken!
Ik ben uw koning: komt, geleid my naar myn volken.

De gryze Métius, en 't paar dat hem verzelt,
Verbergen om die taal hun blydfchap aan den held,
Naardien zy elk voor zich maar al te wel befpeuren,
Hoeveel 't aan Numa kost, hoe fterk 't zyn hart doet treuren,
Dat hy zyn waarfte drift, zyn' fellen liefdegloed,
Hem meer dan 't leven waard', in 't hart vermeestren moet.
Zy wenfchen dus, begaan met zyn bedwongen fmarten,
Zich met hunn' vorst geluk in 't binnenst van hun harten,
En maken zich gereed om, op dat eigenfte uur,
Den nieuwen opperheer te leiden naar den muur
Waarin 't vervrolykt hart van Romers en Sabynen
Hem, als een' weldoend' god, verlangt te zien verfchynen.

Held Leo keurt de taal zyns eedlen halsvrinds goed,
Schoon treurig dat hy hem een wyl verlaten moet:
Zyn opzet is gevormd, om ftraks, door alle hoeken
Des woesten Apenyns, zyn' vader op te zoeken,
Zyn zuster weêr te zien is 't voorwerp dat hem vleit,
En zyn Camille is ftraks met hem ten togt bereid.
De Mars, gereed de reis zich ylings te onderwinden,
Omärmt wel duizendmaal den waardften zyner vrinden,
Belooft, en zweert dat hy, nadat hy op den togt
Drie maanden zyn geflacht zal hebben opgezocht,

't Zy

't Zy hy dit vinde, of niet, zyn' halsvrind binnen Romèn,
Of waar hy wezen moog', voorzeker by zal komen.
De prins, die op één' dag zyne Anaïs verloor,
En van zyn' vrind zich scheid, slaat treurende ylings 't spoor
Naar 't magtig Romèn in, om daar een' troon te vinden
Die hem niet troosten zal by 't missen zyn'er vrinden,
Minst by 't verlies van haar wier vlugt hem gruwzaam kwelt.

De prins trekt langs den weg, door 't zendlingschap verzeld.
Hy trekt, langs 't woest gebergt', vol droevige gedachten,
En ziet op Romes grens zich door een praalkar wachten,
Waarmeê hy naar de stad met dubben yver toog.
Het trotsè vestingwerk verschynt thans aan zyn oog:
De wallen zyn verfierd door al het volk van Romèn,
Hier daaglyks op de wacht, tot hun monarch zou komen.

Naauw' ziet het volk de kar, of 't strelendst vreugdgerucht
Rolt tot den jongen vorst langs 't spoor der dunne lucht:
Ziedaar dan onzen held! ziedaar dan onzen vader!
Den redder van den staat! der goden vrind te gader!
Dus schreeuwt men. Vrouwen, kroost, de gryzäarts, de oorlogslieën,
Begeerig om een' prins, hunn' wellust, weêr te zien,
Een' prins niet door geweld hen schandlyk aangedwongen;
In 't kort, wat adem schept, ter poorten uitgedrongen,
Bedeekt en weg en veld, en loopt op Numa toe,
Opdat elk hunner eerst zyn blydschap blyken doe.

De één draagt het schoonst gebloemt' der omgelegen landen,
 Een ander zwaait verheugd de olyftelg met de handen;
 Zy bieden reeds van verr' die hunnen koning aan,
 Zy werpen die in 't spoor waar langs zyn rofsen gaan;
 Zy dringen zich te faam' om zyn' verheven wagen,
 En doen door hunnen drang 't gefpan den tred vertragen.
 De Romer en Sabyen, bewust van 's konings deugd,
 Zyn beiden ongeveinsd en even fterk verheugd;
 Hun drift, hun ongeduld, hun tedre liefdeblyken,
 En trouw, heeft wederzyds niet voor elkaâr te wyken;
 Ja, beide volken, thans ontdaan van alle fmart,
 Bezitten, op de komst van Numa, slechts één hart.

Die vorst betreed den grond, met Romes zendelingen,
 Om midden in den drom van 't juichend' volk te dringen.
 Toen galmde een ieders mond tot hem een' zegen uit,
 Toen zag men door 't gemeen, door geen bedwang gefluit,
 Met eedle vurigheid, zyn handen en gewaden
 Gegrepen, en metéén met kufchen overladen.
 Verlaat ons nimmer weêr, blyf in uw heerschappy,
 Dus fpreekt men, dierbre prins! uw volk nadezen by:
 Daar door de goôn ons thans een vader is gegeven,
 Is 't billyk dat hy blyv' by zyne kindren leven.
 De tedre koning weent, en fteekt hen de armen toe,
 Onmagtig dat zyn tong den eifch der ziel voldoe;

Maar

Maar zwygen, houding, oog, een vloed van dankbre tranen,
't Stemt alles in 't verzoek der juichende onderdanen.
De koning, in dien drang, tred niet dan langzaam voort,
En telkens word zyn tred door nieuw gestreel gestoord:
Dus word de beste prins die ooit voor 't volk kan leven,
Door 't juichend' volk geprangd, ter ryksstad in gedreven;
En praalt met grooter glans dan ooit verwinnaar doet,
Die enkel grootheid zoekt in roof en menschenbloed,
Schoon duizend flaven, schoon een drom van hovelingen,
Om zyn triömfskar zich aan allen kant verdringen.

Genaderd tot de markt, verschynt hy in 't gewaad
Der koningen, voor 't oog van burger en soldaat,
Die, verr' van zich één wyl slechts van zyn zy' te scheiden,
Den vorst naar 't Kapitoel, 's lands wapenslot, geleiden.
Hier dankt de vrome prins het hoög bestier der goôn,
En sneekt hunn' bystand af by 't klimmen op den troon.
Het geurigst wierook is aan allen kant ontstoken,
Men ziet het gudzend' bloed der offerdieren rooken;
En all' wat zich doet zien aan 't lillende ingewand,
Voorspelt der goden gunst aan 't lang geteisterd land.

De koning neemt gedwee de kroon van zyne haïren,
En plaatst die, met zyn' staf, in 't aanzien van de schaeren,
Op 't outer van Jupyn, en roept: Saturnus zoon!
Zo by dit talryk volk, door Numa thans geboôn,

En hier, met hem, geknield voor uw geducht vermogen,
 Eén enkle man 's volks heil meer vurig kan beöogen
 Dan ik, ontdekt my dien: ik sta de kroon en staf,
 Om 't heil myns volks aanvaard, aan hem gewillig af.
 Maar eischt ge my ten troon, my door uw gunst beschoren,
 Verwaardig u, Jupyn! myn smeeken aan te hooren:
 Dat op den eersten dag waaröp ik 't recht verkracht,
 Waaröp ik 't noodgeschrei der schamelen verächt,
 Waaröp ik de onschuld mogt, aan alle hoop onttoogen,
 Vertreden met den voet, misbruikend' myn vermogen,
 Dat dan uw donder my ter neêr bonze uit den troon,
 Dien ik betreden zal op 't hoog bevel der goôn.
 Dees voorwaarde is 't alleen waaröp ik dien aanvaarde.
 ô Vader van de goôn, en menschen! heer van de aarde!
 Die gunst zal door myn hart veel zoeter zyn geächt,
 Dan een roemruchte zege op 's vyands oorlogsmagt.

Zo spreekt hy, en zyn volk herhaalt de vreugdeklanken,
 Waarmee' zy 't godendom voor zulk een' koning danken.
 Het offren is volbragt door handen van den tolk
 Der goden, by 't gejuich van 't hoogst verheugde volk.
 Ten tempel uitgetreên, ziet Numa zes paar gieren,
 Aan zyne rechter zyde, in 't laagst van 't luchtruim, zwieren,
 En, na die drom den vorst tot aan zyn hof verzelt,
 Ziet hy dien éénsflags 't oog in 't hoogst der lucht ontsfeld.

De nieuwe vorst ontfloot toen straks den schat der staten,
Den schat door Romulus, 's lands koning, nagelaten;
Waarvan hy de ééne helft ten dienst des volks verklaart,
Terwyl hy de andre helft tot 's landmans dienst bewaart.
Hierna vernietigt hy die hoogst geduchte wachten,
Die, onder Romulus, 't zich all' geoorloofd achtten;
Dat eerbied, liefde en trouw van mynen onderdaan,
Dus spreekt hy, my alleen als wachters gade slaan.
De hooge waardigheid waartoe ik ben verheven,
Kan van 's volks eerbied my genoeg verzekering geven;
Dat voorts de reine deugd die ik myn volk doe zien,
Als bron van hun geluk, hun liefde en trouw verdien'.
Waar toe die stugge wacht, als ik niets heb te vreezen?
Laat deze wachters dan nadezen burgers wezen.
Twee hunner doodden, wreed uw' koning door verraad,
Sabyne! 't Is aan u dat ik hen overlaat.
ô Goôn! geeft dat het bloed van die twee vloekgenooten
Van woesten Romulus, thans tot myn smart vergoten,
Het laatste bloed moog' zyn dat in myn heerschappy,
De stem van 't heilig recht ooit eischen zal van my;
En laat een deugdszaam volk voor altyd my ontheffen
Van straffen, dat het harte eens konings diepst moet treffen.
Nadat de koning dus, voor 's volks vernoegd gezigt,
Twee groote pligten van de vorsten had verricht,

Dat

Dat is, zo veel men kan, verlichtenis verschaffen
 Aan de armoede, en gestreng der boozen kwaad te straffen,
 Nadat hy dus met gunst, en goed gebruik van 't zwaard
 Des heiligen gerechts, den ryksstaf had aanvaard,
 Houd zich de goede vorst, met zyn vertrouwdste grooten,
 Veel dagen in 't paleis der koningen besloten:
 Hier onderzoekt hy streng, gelyk 't een' koning past,
 De krachten van den staat, zyne inkomst, meest wat last
 Hy zynen onderdaan, die lang ter prooi moest strekken
 Van 's dwinglands knevlary, op 't spoedigst kan onttrekken.
 Hy overweegt hoogst traag des ryks gesteltenis,
 En wat verändering ten beste noodigst is;
 Maar hoogst beducht dat drift zyn reden mogt verkloeken,
 Wil hy, vóór hy besluit, 't Egériesch bosch bezoeken,
 Opdat Minervaas raad aan hem behulpzaam zy,
 In 't groot hervormingwerk ten dienst der heerschappy,
 Wier last alree' hem drukt, en opdat hy metééne
 Zyn dierbare Anaïs alleen, en vry beweene.

Hy streeft ter muren uit, verbied zyn' hoveling
 Dat hy, op 's konings spoor, in 't godlyk lommer dring'.
 Welhaast is de eedle prins naby de laan gekomen,
 Daar hy Hercilia eerst sluimrend' had vernomen.
 Een yzing grypt hem aan, toen hy de rustplaats zag
 Daar de Amazoon welëer aan zyne voeten lag;

Zyn

Zyn hart zwoegt in de borst, daar al zyn leden beven;
 Hy voelt byna de kracht zyn wagchlend lyf begeven;
 Hy spoed zich tot de vlugt, terwyl hy in dien staat
 Nochtans met wederzin dat bloemenperk verlaat;
 Zo waar is 't dat een liefde éerst in ons hart ontftoken,
 Een boei vormt die nooit word in haar geheel verbroken.

Naauw' aan die plaats ontvlugt, legt zich de vorst ter aard',
 Ten voet van eenen boom, daar ras zyn drift bedaart,
 En daar hy, in zichzelf' allengs te rug getreden,
 Zichzelve' ter prooije geeft aan die zwaarmoedigheden
 Die ftrelend' zyn voor 't hart, ontwingende ons een traan,
 Doch nimmer lyden doen, of 't hart met wonden slaan.
 Hier wederroept zyn geest hem de eerste levensjaren,
 Herdenken dat fomtyds niet nalaat fmart te baren,
 Maar altyd ftrelende is voor een gevoelig hart.
 De jonge vorst, geftreeld door zagte boezemfmart,
 Herdenkt zyn' eerften togt naar 't oorlogzuchtig Romen,
 All' wat by Pans fontein een toeval hem deed droomen,
 Aan nimf Egéria, die, in zyn denkbeeld, straf,
 Zyn oog ontweek, maar hem de wylte lesfen gaf,
 Zyn zucht tot de Amazone, eerste oorzaak van de fmarte
 Zolang door hem geleên in zyn gevoelig harte,
 Zyn drift voor Anaïs, die in zyn boezem leeft,
 Wier naam, wier naam alleen! hem nieuwe krachten geeft,

Zyn liefde tot een vrouw ten trouwdag hem onttoegen,
 Wier beeldtnis, waar hy treed, hemeeuw zig zweeft voor de oogen;
 Hy wapent grootsch zyn hart, gelyk een deugdzaam man,
 Met nadruk tegen 't geen de deugd verzwakken kan,
 En voelt in zyne ziel een aangenaam herdenken,
 Gemengd met hoop, die, verr' van zyne rust te krenken,
 In 't lang geleden wee hem innerlyk verheugt,
 En in 't geen hy noch lyd bemoedigt tot de deugd.

De vorst, thans meer bedaard, verlaat zyn legerstede,
 Opdat hy straks het pad naar Pallas hof betrede;
 Maar hy verdwaalt welhaast in 't somberst van dit woud,
 Daar 't oog een heldre beek, die schietend' loopt, beschouwt;
 Dees beek ruischt uit een vlakke, omringd van hooge boomen.
 Geen herder, of zyn kudde, ontrustte ooit deze stroomen,
 Wier helderheid, aan 't oog des sterfelings bedekt,
 Den lust ter zoeking dus noch nooit had opgewekt;
 Geen vogel had hier ooit, door harden dorst gedrongen,
 Geen boomtak had hier ooit, door storm den stam ontsprongen,
 Des waters oppervlakte één rimpel toegebracht.
 De boomen langs dees beek, of liever langs dees gracht,
 Doen, door bevallig zich alöm aanéén te dringen,
 Een duister bosch ontstaan, dat voor de sterfelingen
 Als onindringbaar zich vertoont aan allen kant.
 Het geurigst wild gebloemt', hier door natuur geplant

Ten boorden van den vloed, doet tusfchen 't vak der boomen
Een liefelyk tapyt alöm ten voorfchyn komen.

't Was of geheimenis, ontweken aan 't gezigt,
Zich in deze eenzame oord een' tempel had geficht.
Dus was ontwyfelbaar één der beroemdste wouden,
Daar zich Latonaas telg in ftilheid wilde onthouden,
En daar Acteön, ftout, met wellust in de ziel,
Ter blusfching van zyn' gloed die fchoonheid overviel;
Of liever 't was veelëer dus met dat woud gelegen
Daar Phœbe, op hare kar, ten hemel afgeftegen,
Haar zachte fchoonheid, die zo menig' god verwon,
Verliefd ter prooije bood aan haar' Endymiön.

De prins befchouwt deze oord met ftrelend zielgenoegen;
Hy wil zich menigwerf naar deze plaats vervoegen;
Hy nadert tot den ftroom, legt zich ter neêr op 't zand,
Opdat hy 't water fmake uit zyn gebogen hand;
Maar eer 't zyn lippen raak' voelt hy de hand geweken,
En hoort, op ftrengen toon, dees woorden tot zich fpreken:
Vermetel fterveling! wie heeft u toegestaan
Uw ftoute hand in 't vlak van dezen ftroom te ftaan?
De prins, op 't hoogst verbaasd, laat ftaks zich't vocht ontglyden,
En antwoord, op een' toon die smeekt om medelyden:
Verfchoon me, ô brongodin! ik wist niet dat dees vloed
Aan u was toegewyd als onmeêdeelbaar goed;

Nochthans, ik stem 't u toe, ik had dit kunnen denken,
Door 't schoon dat ik natuur aan uwen stroom zie schenken.
Hy sta uw' dorst ten dienst, sprak toen de stem, meer zagt.
Ik heb u steeds bemind, en lang u hier gewacht,
ô Numa! breng u nimf Egéria te binnen;
't Is Ceres, die u blyft gelyk haar' zoon beminnen,
Die u haar' raad beloofde, en in dees heilige oord,
Staat u haar' raad ten dienst, wyl haar uw deugd bekoort.
Dat gy my hooren moogt, kunt gy gewis vertrouwen,
Maar 't is u niet vergunt myn aangezigt te aanschouwen.
Nooit trede uw stoute voet dit dichte veldbosch in;
Dit is het hoog bevel van uw beschermgodin.
Zo gy myn' raad begeert, dan moogt gy zonder schroomen
Elk oogenblik tot my aan deze watren komen;
Eer gy uw wetten vormt, schets my haar gantsch beloop;
Deel me uwe ontwerpen mede, uw vrees en uwe hoop:
Myn raad is u ten dienste in 't geen gy wilt bedryven,
En zonder dat ik dien, als wet, u voor zal schryven.
Voldaan wanneer myn raad door u 's volks heil voltooit,
Zal ik uw raadvrouw zyn, maar uw geleidster nooit.
Vraag my als schutsgodin, ik zal my vergenoegen,
Met u, als uw vriendin, een antwoord toe te voegen.
Vaarwel, ô Numa! neem all' 't geen ik zeg in acht:
't Is in drie dagen tyds dat ik u weêr verwacht.

De vorst voelt op die taal meer vreugd dan ooit te voren,
En waant, zichzelf' ontrukkt, die trooststem noch te hooren.
Geknield, van blydschap vol, en ware erkentenis,
Aanbid hy Ceres, die noch zyn beschermster is,
Dankt honderdmaal de nimf, zegt honderd tederheden,
En ondervraagt haar noch, met tranen, en gebeden;
Maar tedre Egéria onthoud hem thans haar stem,
En is, hoe teêr hy smeek', volslagen doof voor hem.
Vergeefs scherpt thans de vorst, door smart gedrukt, zyne ooren:
't Gebloemt' doet hem alleen een zachte schomling hooren,
Die Zephyrs lichte voet, in 't wandlen langs de blaên,
Zich strelende onderling, bevallig doet ontstaan.
Hy slaat zyn oog in 't rond, kan naauw' zichzelf' betoomen,
Helaas! all' wat hy ziet zyn saam' gegroeide boomen.
De godsdienst, in zyn ziel veel sterker dan de rouw,
Belet den vromen prins dat hy slechts wenschen zou
't Aan hem ontzegde bosch vermetel in te treden;
Hy scheurt zich van den stroom, en 't bosch, met trage schreden,
En zeker van de hulp en gunst der goede goôn
In 't dragen van den last verbonden aan de kroon,
Keert hy naar Rome, en voelt de smart zyn ziel begeben,
Daar hy de zoetste hoop op 't strelendst voelt herleven.

Van toen af was de vorst, met allen ernst, bedacht
't Voornaamste deel der wet, en wat hy dienstigst acht

Om 't welzyn van zyn volk met luister te onderschragen,
 Te zuivren, en de nimf deswegens raad te vragen.
 Dat lang, dat moeilyk werk verlicht de wreede smart
 Door liefde onlangs ontstaan in zyn gevoelig hart.
 Hy vleit zich, nu en dan, dat Anaïs te vinden
 Eénmaal het loon zal zyn van 't moeilykst onderwinden;
 Hy smeekt dit van de goën: dat denkbeeld slechts alleen
 Maakt hem 't geluk zyns volks meer waard' dan ooit voorheen.

Intusfchen was het uur, dat heugelyk uur! gekomen,
 Waarin hy keeren moest ter boord der stille stroomen,
 Op 't hoog bevel der nimf, zyn groote toeverlaat.
 Hy keert naar 't heilig woud, en vraagt eerbiedig raad;
 De stem spreekt tot den vorst deze aangename rede:
 ô Numa! zyt gy thans reeds van uzelv' te vrede?
 Hebt gy reeds 't grootst geluk der koningen gesmaakt?
 Dat is, hebt gy alree' gelukkigen gemaakt?
 Helaas! geliefde nimf! dus deed de vorst zich hooren,
 Hoe licht fchynt dat geluk de koningen befchoren!
 Maar naauwlyks is de vorst gevest' in heerschappy,
 Of 't goede is verr' van hem, en 't kwade is aan zyn zy'.
 Men heeft den staat des ryks my stoutlyk voorgedragen,
 Verschillend' van all' 't geen myne eigene oogen zagen:
 Men zei me als ik gebrek verbannen wilde, dat
 Ik, tot geluk myns volks, dat waarlyk nodig had;

Het wierd my niet alleen als dienstig aangeprezen,
Men deed my grooter kwaad uit myn verbetering vreezen.
Hem dien ik tot myn hulp in 't goeddoen magtig vond,
Had heimelyk belang dat dit gebrek bestond.

De waarheid vlied me alöm, de loos vermomde logen
Zweeft, waar ik my bevind', gedurig voor myne oogen.
Gerechte wantrouw, door der boozen list ontstaan,
Dwingt my om zelf 't bestier in alles na te gaan;
Dit zal 't bevorderen der waarlyk beste zaken,
Die onöntbeerlyk zyn, voor my hoogst mocilyk maken;
En licht is noch myn hals, ô brongodin! te zwak
Voor zulk een inderdaad byna ondraaglyk pak;
Ja, 't eenig voordeel my op koningen gegeven,
Die tot de straf eens volks ten zetel zyn verheven,
Zal zyn dat ik in 't hart, gelyk een deugdzaam man,
Om 't kwaad der Grooten zucht, dat ik niet weeren kan.

ô Numa! sprak de nimf, toen strenger dan te voren,
Véél dwaling doet ge my in weinig woorden hooren!
Ik zie in u te wel den waarlyk zwakken mensch,
Gereed tot alles wat hem vleit in zynen wensch,
En die op 't eerst dat dreigt zyn' wensch te wederstreven,
Noch veel gereeder is den moed straks op te geven.
Zo 't wél regeeren niet verzeld waar' met veel pyn,
Wat zou de glori toch der goede vorsten zyn?

Voor-

Voorzeker zal men u slechts schaers de waarheid zeggen,
Voorzeker zal men u de booste lagen leggen.
De valsche glorizucht, 't bedrog, de vleijery,
En weelde zyn den troon der koningen naast by:
Verborgen voor het oog van hem wiens gunst zy hopen,
Is 't scherpziende oog op 't hart der opperheeren open,
Terwyl de ziel, om dat te winnen steeds bedacht,
Slechts 't gunstig oogenblik der eerste zwakheid wacht.
Belang baart waakzaamheid by die aan 't hof verkeerden,
Slaapt slechts de vorst één wyl, hy zal zich zien verheeren.
Maar zulke monsters, hoe gevaarlyk, zyn 't niet meer,
Zodra zy zyn bekend aan hunnen opperheer;
Uw eerste zorg, het werk waarään ge u moet gewinnen,
Is dus, ontwyfelbaar, hen wél te leeren kennen.
Wat yvrigst u omringt, wat alles doenlyk vind,
Wat meest uw neiging vleit, zich aan uw' smaak verbind,
En zich ten allen tyd' verklaart voor uw gedachten,
Ziedaar den vyand, prins! waarvoor ge u hebt te wachten.
Verjaag die pesten van 't zwaarwigtig staatsgebouw,
Nooit uit uw hof, dat dan licht ledig worden zou,
Maar uit uw zuiver hart, en schroom niet hen te ontdekken,
Dat ze uw verächting, ja uw' afkeer tot zich trekken:
Licht brengt dit schrik te weeg by dat verkeerd geflacht;
Dat by aanhoudendheid aan 't hof word voortgebracht;

En

En deze schrik, ontstaan uit uw verächtingblyken,
 Weêrhoud licht aan uw hof all' wat hen wil gelyken.

Maar die verächting, prins! schoon die uit voorzorg spuit,
 Strekk' zich niet onbedacht tot alle menschen uit:

Een wantrouw die ons all' wat menschen heet doet vreezen,
 Zou zo gevarelyk als onrechtvaardig wezen;

Naardien daaruit gewis een koelheid spruiten moet,

Voor all' wat tot den dienst des staats word opgevoed;

En hieruit vloeit eerlang een bron van de ergste rampen,

Waarmede een koning ooit in 't hoog bewint kan kampen.

Gy zyt, schoon vorst, een mensch: zo gy de deugd bemint,

Denk dat gy duizenden van stervelingen vind

Die, voortgebragt als gy, de deugd ook kunnen minnen.

Ban dus de afkeerigheid voor 't menschdom uit uw zinnen;

Acht zelfs de menschen hoog; ja acht zelfs, in den kring

Van wat u dient en eert, meer dan één' hoveling;

Daar zyn 'er die de deugd, en 't heil des volks waardeeren,

Beminnende in hun hart de weldoende opperheeren.

Dees spreken daarvan nooit! ô neen! de stem van 't volk,

Die zelden ons bedriegt, is hunner deugden tolk;

Nooit word hunne eedle ziel door eerzucht aangedreven,

Maar 't volk zegt aan den vorst wat ampt hy hen moet geven.

Vrees nooit als gy den eisch des volks genoeg en geeft,

En bloos niet als gy zoekt hem die vergeten leeft:

Verborgen onder 't volk, als hy van nut kan wezen,
 Hebt gy, zo gy hem zoekt, hierdoor geen blaam te vreezen:
 Zo gy een' man verhoogt ten dienst van uw gebied,
 En hy die eer verdient, verlaagt ge uw hoogheid niet;
 En door één minzaam woord, slechts door een vrindschapteeken,
 't Welk een gevoelig hart, (dat vry is van gebreken
 Verknocht aan hovaardy,) slechts weinig kost, zet gy
 't Vermogen van zyn ziel te grooter krachten by:
 Gy zult hierdoor zyn deugd gewis ten spoor verftrekken;
 Maar Bovenäl gy zult zyn liefde tot u trekken.
 ô Hoe bekoorlyk is 't een' opperheer te zien,
 Die zich niet van den glans zyns hoogen rangs bedien'
 By hen die, om dien glans door deugd te helpen staven,
 Uit liefde tot den vorst, zich aan 's volks heil verflaven?
 Dat hy, als goed monarch, de schrik der boozen zy,
 En strenge afkeer toon' van alle vleijery;
 Ja, dat de goeden steeds zyn vrindschap ondervinden;
 Dat zyne minzaamheid, in al zyn onderwinden,
 Stilzwygend' zegge: „ Ik acht, door 't gantsche koningryk,
 „ Wat my gelykt van hart, in alles my gelyk.”

Niets zou, sprak Numa toen, my aangener strelen,
 Dan zulke menschen steeds myn vrindschap mee' te deelen,
 Ja, te achten naar waardy; en ik ontken het niet
 Dat ik hen zoeken moet door 't gantsche ryksgebied,

Dit

Dit is myn grootfte pligt; maar fchoon ik hen mogt vinden,
Kan ik ooit lang met hen my 't goedgevoelen onderwinden!
De volken, ô godin! van myne heerschappy
Zien al hun onderhoud in kryg, en roovery:
Hen zal de ledigheid doen ongelukkig wezen;
Ik heb hun onrust, hitte en woesten aart te vreezen.
'k Beheersch twee volken door een kunstgreep faam' gebragt,
Die, fomtyds wreed verdeeld, onmooglyk dan door kracht
Van wyze wetten zyn, met kunst, verëend te houden.
Dat groote werk, 't welk my de goden toevertrouwd,
Eischt lang, en ryp beraad; de vrede is nut voor my,
Begeer ik dat myn vlyt in 't werk gelukkig zy,
En ik zie, naar wat kant myn oog zich ook moog' wenden,
My overäl gedreigd door moedige oorlogsbenden.
't Verjaagd wraakzuchtig kroost van Romes opperheer,
Jaagt gantsch Italiën bloeddorstig in 't geweer:
Zy dreigt my ieder' dag voor dezen muur te komen;
De volken, wars van 't juk van 't overheerschend' Romen,
Zyn vaardig om dat juk te schuiven van den nek,
En hebben inderdaad daartoe geen magt gebrek,
Zodra Hercilia dees nieuwversterkte wallen,
Gesterkt met al haar magt, beleegrende aan komt vallen.
De pest heeft duizenden aan myn gebied ontrukkt;
Wat door de schatting van myn' voorzaat is gedrukt,

Is magtloos langer 't juk dier schattingen te dragen,
 En wensch, door oproer', zich daarvan te zien ontslagen.
 De kryg is dus de bron des vals van 't koningkryk:
 Opdat ik nu een' kryg, zo doodelyk, ontwyk',
 En door verdeeldheid snel myn' vyand af moog' keeren,
 Hiertoe word kunst verëischt, die ik van u moet leeren.
 Die kunst heet Staatkunde, en zy is aan mynen geest
 Steeds moeilyk, en metéén steeds walgelyk geweest.
 Wat dan verricht? hoe best het heerschend' kwaad te keeren?
 En hoe het nadrend' kwaad op 't zekerst af te weeren?

Eén waarheid is 'er prins! sprak toen de nimf, met spoed,
 Waarvoor een opperheer zyn oog nooit sluiten moet;
 Een' koning, dien de goôn het wigtigste ampt vertrouwden,
 Moet, boven all' wat leeft, één waarheid zeker houden;
 Ze is deze: dat door moed, door deugd en goed verstand,
 Men 't all' te boven komt wat tegen ons zich kant.

U, wien het godendom ten zetel heeft verheven,
 Zyn die drie gunsten mild door 't godendom gegeven:
 Maak dan daarvan gebruik ten nut van Romen. Maar
 Bepenzen wy voor eerst uw dringendst staatsgevaar.

De vrede bovenäl beneme u alle kwelling,
 Bereid u dan ten kryg. Het is een zekre stelling,
 (Zy is voor ieder volk noch meerder dan gewis,
 Ze is inderdaad zo oud als zelf de waereld is,)

Dat,

Dat, om de droeve vlugt der vrede niet te vreezen,
 Een' koning, of een volk, steeds moet gewapend wezen.
 De krygsman Romulus, beroemd door wapenkracht,
 Vormde in zyn nieuw gebied een goede legermagt,
 En dappre hopliên, meest volleerd in menschenflagting;
 ('t Is een noodzaaklyk kwaad!) verëer hen met uwe achting;
 Hou voor den eersten, en den achtingswaardsten stand
 Dien van verdediger van volk en vaderland.
 Hoe min de wreede kryg behage aan 's konings zinnen,
 Hoe meer hy uiterlyk de krygsliên moet beminnen.
 Noem u hunn' broeder, geef hen tytels, toon hen blyk
 Van voorkeur aan uw hof, maar maak hen nimmer ryk:
 De glorizucht maakt stout, doet alles onderwinden,
 't Geld zal in 't hart den moed, in 't lyf de kracht verslinden.
 Herdenk Campaniën! zyn weeldrige oorlogsmagt
 Wierd door held Leöos vuist éénsflags ten val gebragt;
 De weelde wrocht den val dier moedlooze oorlogsmannen:
 Haar bannende uit uw hof, zult ge uit uw heir haar bannen;
 Hét voorbeeld van den man die praat met kroon, en staf,
 Doet by den hoofding, en den burger alles af.
 Wees sober aan den disch, eenvoudig in uw kleden,
 Toon afkeer voor de weelde, en voor verwyfde zeden,
 En wees verzekerd, prins! dat uw Romeinsche jeugd
 Zal yvren om haar' vorst gelyk te zyn in deugd.

Maar zo veel deugd is niets, hoe nut wy die beschouwden,
Zo gy den oorlogsman niet weet by tucht te houden:
Van welk een groot geslacht in uwe heerschappy
Een hopman die 't gebied op honderd voert ook zy,
Hy zy verplicht den man, verr' boven hem verheven
Door 't opperhoofdmanfchap, gedwee gehoor te geven,
Als een gering soldaat; en dat die hopman weér,
Op zyne beurt, het hoofd des gantschen legers eer'.
Voor alles leer den man dien gy een zwaard doet dragen,
Dat hy daarmede nooit de geenen moet verflagen
Die zonder wapens zyn: maar dat hy is verplicht
Den man te ontzien die niet op ftryd is afgericht,
En dat hy die in ftryd zich als een leeuw doet vreezen,
Zo zagt gelyk een lam moet by uw burgers wezen;
Dat elk der burgery, hoe nietig die ook schyn,
En uwe legerknecht, twee uwer kindren zyn,
Twee broedren, waarvan de één voor 's vaders erf moet waken,
Daar de andre, door zyn vlyt, het all' gereed moet maken
Ten dienst des huisgezins, daar hy zyn spys bereid
Met die van hem die 't huis bewaart door dapperheid.
Doe in dien staat uw heir den nagebuur beschouwen:
Zo dan een legerhoofd, wiens kunst gy moogt vertrouwen,
Uw magt in handen heeft, en zyn uw wallen sterk,
Uw wapenhuizen vol, dan kost het weinig werk

't Verblyf te vestigen der nooit betaalbre vrede;
Uw nabuur zal zyn zwaard doen rusten in de scheede,
Daar gy niets zyt verpligt aan staatkunde, inderdaad
Der boozen dekkleed, en der zwakken toeverlaat.
Door woorden werkt men slechts onzeker op de zinnen,
Maar zeker laat zich 't hart door 't zien van daden winnen.
Een koning zy oprecht, rechtvaardig in zyn daën,
Hy vall' baldadig nooit zyn nageburen aan,
Maar hou zich op zyn hoede, en hy heeft niets te vreezen
Van een' gebuur, hoe loos, hoe trouwloos die moog' wezen.
Vrymoedige eerlykheid houd loosheid in bedwang;
't Is inderdaad de stryd van adelaar en slang:
't Verächtlyk, 't kruipend' dier moog' zich in bogten wringen,
De vogel van Jupyn stort, van de hoogste kringen
Der lucht, zich op het beest, en zyn geduchte bek
Doorboort op 't oogenblik des loozen kruipers nek;
En zonder trots te zyn dat hy een slang kon doden,
Stygt hy weër naar 't paleis des konings van de goden.

Betoon den nagebuur dan uw rechtvaardigheid,
Wees ter betegling van zyn boos ontwerp bereid,
En zyt verzekerd, prins! dat hy, verr' van te denken
Om door zyne oorlogsmagt de rust uws ryks te krenken,
Uw bondgenootschap, zelfs met yver, zoeken zal.
Op deze wyz' word Rome ontzaglyk aan 't heelal,

En

En gy kunt dus, met roem, in diepe vrede leven,
 Om veilig aan uw volk uw nieuwe wet te geven.
 Doch eer gy wetten maakt, stel aan uzelfen voor
 Hoe eerst gezelligheid zich een verband verkoor,
 Schets eerst u de order af die zy niet kon ontberen,
 Toen ze, om zichzelf, beloot om zich te doen regeeren.
 Vertoon dat groot tafreel uw volken onbevreesd;
 De besten wetten, straks zich opdoende aan uw' geest,
 Zult gy door al uw volk zo licht zien aangenomen,
 Als u die groote schets is voor den geest gekomen.

Gy zult bevinden, dat de menschen, allen vry,
 Zich hebben saam' gevoegd tot ééne maatschappij,
 Om onderling elkaer te helpen, en te weeren
 Door hun veréende magt all' wat hun heil kon deeren,
 En om zich onderling te troosten in verdriet.
 Zodra uw schrande oog die waarheid wél beziet,
 Zult gy daarin den grond van ieder wetboek vinden.

Het grootst dan dat uw zorg zich eerst moet onderwinden,
 Is dat uw wet bezorge aan uwen onderdaan,
 Een wélverzekerd, en onmoeijelyk bestaan:
 De landbouw kan hiertoe van alles dienstigst wezen.
 Dus zy de landmanstand als nuttigst aangeprezen.
 Verëer den landman dan, en, prins! bescherm alöm
 Zyn en voor vorst en volk hoogst nuttig eigendom:

Gy

Gy spoort hierdoor hem aan om in den echt te leven,
En schenkt, by 't volk de kunst om 't menschedom brood te geven,
Haar die waardy die zy by ieder' menschenvriend,
Die hare waarde kent, met allen recht verdient.

Maar deze nutte kunst kan naar den eisch niet bloeijen,
Zo andre kunsten zich door volken zien besnoeijen:
De nutte landbouw, die de kunsten doet ontstaan,
Verschaf die dubbel loon, gy brengt haar bloeiflaat aan.
Beschermt de kunsten dan; gy zult die tot u trekken,
En daarna zult gy ras in uw gebied ontdekken,
Dat kunst den last verlicht van wat het land bebouwt,
Naardien zy duizenden bestendig bezig houdt,
En voed, waardoor de geen die 't akkerland bewonen
Hun vlyt, door 't groot vertier, te beter zien beloonen.

Als 't land heeft voortgebracht zo veel het kan, en moet,
Dan is uw landman ryk door zynen overvloed,
Dien een naburig land, behoefstig door 't ontbeeren
Van granen, of voor geld of ruiling zal begeeren
Van uw', door 's Hemels gunst, verrykten onderdaan.
De handel zal hieruit in uw gebied ontstaan,
Dien gy bevorderen, en vryën loop moet laten;
Maar, vorst! vergeet toch nooit, dat handel in de staten,
Schoon hy de kunsten voed, en bloeijen doet, slechts groeit
Naarmate dat de alöm geächte landbouw bloeit.

Nadat gy hebt gezorgd voor 't bouwen van de landen,
 Voor wélgevesten bloei van kunst-en handelstanden,
 Drie bronnen van geluk en rykdom voor een' staat,
 Stel dan de wetten op waaraan ge elk' onderzaat,
 Van welk een' stand hy zy, gelyklyk wilt verbinden.
 Zorg, door een klein getal, dat zy 't niet moeilyk vinden
 Te drukken in den geest wat hen hun vorst beveelt;
 Voor alles, zy elk wet met klaarheid meêgedeeld;
 En op de hoogste wet, de heiligste aller wetten,
 Zult gy by elk gebod met starende aandacht letten,
 Ik meen op Menschlykheid; zy is ons door natuur
 Alleen ter wet gemaakt, van 't eerste waerelduur.

Dus, door langs dezen weg u zeker voort te spoeden,
 Zult gy den zwakken mensch voor 't woên des sterken hoeden;
 In 't leven dankt hy u al 't goed dat hy genoot,
 En gy verzorgt hem noch van wrekers na zyn dood.
 Bepaal de huwlykswet: gy moet met ernst bevelen
 Dat wie in 't huwlyk leeft in heil en ramp moet deelen
 Van zyne wederhelft: prys de éénsgezindheid aan;
 Dring man en vrouw elkaër met zagtheid te ondergaan;
 Bezorg de huwlykstrouw; geen wet moet echte lieden,
 Als hooge nood het eischt, de scheiding ooit verbieden.
 Een vader straff' zyn' zoon naar dat hem dit gevall';
 Vrees niet dat hy die magt barbaarsch misbruiken zal:

'Er zyn maar al te veel ondankbre en booze zonen,
 Daar weinig vaders zich aan 't kind onmenschlyk toonen.
 Die eedlen die in 't ryk op naam van vaders gaan,
 Zy dat behoorlyk recht door Numa toegeftaan
 Om van de Onëedelen het goed te doen vermeëren,
 En wat hen dreigen moog' krachtdadig af te keeren.
 Verschoon den logen nooit, en straf de ondankbaarheid;
 Alle ondeugd vreez' de straf haar door uw wet bereid.
 In 't eind', verzeker steeds en eere, en rust en leven
 Van ieder' onderdaan, waar gy de wet moogt geven.
 De ryke zy door u verzekerd van zyn goed,
 De schaemle van dat geen waarvan hy leven moet;
 En 't weeskind moet het nooit aan sterke hulp ontbreken,
 Die zyne zaak verweert, of die zyn leed kan wreken.

ô Nimf! sprak toen de vorst, gy spreekt van Godsdienst niet:
 'k Ben haar myn' eersten zorg verschuldigd in 't gebied,
 Myn hulde nevens dien. 'k Ben, van myn kind'sche dagen,
 Door Ceres, als haar zoon, teêrhartig gae' geslagen,
 Zy heeft me uw' raad beloofd, ik smaak de vrucht daarvan;
 Nu, oordeel of ik haar genoeg verëeren kan.
 Noch meer, ik hoopte altyd van Godsdienst, en van reden,
 't Beschaven van myn volk, 't verzagten hunner zeden.
 De vroomheid drukt den mensch eene eedle zagtheid in:
 Ter leering dat de mensch zich onderling beminn',

Moet wie de wetten geeft voorzigtig eerst beginnen
 Met zorgen, dat hy 't volk de goden doe beminnen.
 Ik wyde eerlang in 't ryk een nieuwe priesterschaar',
 Ik zet meer luister by aan de offring, en 't altaar.
 Myn oogmerk is daarby om feesten in te stellen,
 Die ik door achtbre pracht op 't schoonst zal doen verzellen,
 Waardoor de Godsdienst meer bekoorlykheden wint,
 En 't geen dien Godsdienst volgt zich meer aanéén verbind:
 Dus zullen die in Rome alleen als burgers leven,
 Elkaër in 's tempels koor de hand als broedren geven.

Noch heb ik één ontwerp, ô nimf! u voor te slaan...
 Ik kan dit zonder schrik aan u niet doen verstaan;
 Doch daar uw godlyk oog in myne ziel kan lezen,
 Zal 't zuivre myns ontwerps by u verschoonlyk wezen;
 Gy zult bewogen zyn met myne tedre smert,
 Waaruit dit reine ontwerp ontstaan is in myn hart.

Een heilige eerbied, nimf! bezielt my voor de goden;
 'k Liet liever onvertsaagd, als eerlyk man, my dooden,
 Dan dat ik aan hunn' dienst één wyl slechts ongetrouw,
 Veel min één oogenblik hun hooner wezen zou.
 Verr' zy van Numaas geest zelfs ééns daaraan te denken!
 De goden zyn 't die my te zichtbaar bystand schenken!
 Doch daar bestaat voor my een wezen, dat gewis
 't Deugdlievendste op deze aarde, en tevens 't minzaamste is:

Dit.

Dit wezen wil de wet van myne goôn niet hooren;
Dat voorwerp, schuldeloos, sints kort, door my verloren,
Dat ik gestaêg beweene, en in welks afzyn ik
Noch rust, noch waar geluk, één enkel oogenblik
Kan smaken, schoon ik ben op Romes troon gezeten,
Dat voorwerp, ô godin! word Anaïs geheeten.
Dees dierbare Anaïs, wier lieve naam alleen
My tranen storten doet door smart en tederheên,
Volgt, doch ter goeder trouw, den Godsdienst van de Magen:
Ze aanbid slechts ééne God, haar eenig welbehagen;
By haar zyn zoon en vuur afbeeldfels van zyn' stand;
Nu zyn de zoon en 't vuur twee godheên van myn land:
Dus wilde ik elk van hen een' grootfchen tempel stichten.
Doch dit is 't alles niet, ik wil noch meer verrichten,
Iets 't geen ik zeggen durve, indien gy 't my vergunt,
Dat gy aan Numa nooit ten kwade duiden kunt:
'k Wil Anaïs bewys van liefde en eerbied geven,
Dit zal ten zoetst vermaak verftrekken van myn leven:
Ik stel, zo 't u gevall', vier priesteresfen aan,
Die een gebeilgd vuur gestaêg ten dienste staan,
Op een altaar gewyd aan Vesta in haar koren:
Dat vuur, welks vlam en kracht gestadig word herboren,
Dat nimmer stervelyk, en eeuwig zuiver vuur,
Zy voor myn deugdzaam volk de beeldtnis der natuur,

En zy voor my altyd de beelddenis dier liefde
 Die duurzaam in my blaakte, en duurzaam 't harte griefde.
 Elk der Vestalen zy een onbevleete maagd,
 Die, eer zy ooit één kool naar Vestaas outer draagt,
 Ons sprekend' heeft betoond op 't pad der zuivre zeden,
 Onschatbare Anaïs hoogst lofelyk na te treden.
 Op 't voorbeeld dezer vrouw, zal elk Vestaal, elk uur,
 Zo wel aanbidster, als bewaakster zyn van 't vuur.
 En ter gedachtenis der deugdzaamste aller vrouwen,
 (Die ik in elk Vestaal gedurig zal aanschouwen,)

Begeer ik dat myn volk elk maagd dien eerbied toon',
 Dien ik haar toonen zal, als meester van de kroon.
 Ik eisch voor elk Vestaal een vorstelyke hulde.
 Ô Nimf! dat uwe gunst dit teder offer dulde
 Aan haar voor wie ik kniel, en voor godin erken,
 Die ik myn weinig deugd alleen verschuldigd ben,
 Die ik mischien, helaas! in eeuwigheid zal derven,
 Maar wier beminlyk beeld in Numa nooit zal sterven.

Het zwygen van de nimf, die met haar antwoord mart,
 Baart onrust aan den prins; maar zyne boezemsmart
 Word spoedig door de stem der eedle nimf verdreven;
 Hy hoort, naar zynen wensch, zich straks dit antwoord geven:
 Ik prys, ô jonge vorst! zo veel standvastigheid,
 'k Wensch dat u 't loon daarvoor moog' worden toegeleid.

Ik laat u, naar uw' wensch, 't beminde voorwerp eeren,
Ik wederspreek dit niet, veel min dat ik 't zou weeren;
Ik ben alleen beducht, dat gy te verr' zult gaan
In 't geen ge uit achting wilt voor Anaïs bestaan,
En dat ge, uit zucht om 't spoor van Tullus in te treden,
Te veel u houden zult aan Godsdienstplegigheden.
Gy zyt, ô Numa! in een' tempel opgevoed;
Denk dat een koning niet als priester heerschen moet.
Zo veel de Godvrucht ooit den sterfling kan verhoogen,
Die wyslyk palen stelt aan haar geducht vermogen,
Zo veel verlaagt zy hem, in welk een' rang hy zy,
Die zich te veel verlaaft aan hare heerschappy.
Een teérgevoelig hart is hier aan onderhevig;
En liefde, die mischien, u éénmaal wederstrevig
Behandelende, aan uw' druk te veel den toom vergunt,
Vormt u een klip te meer waaröp gy stranden kunt.
De reden zy u dan ter leidsvrouw aangeprezen.
Denk dat een vroom monarch een groot monarch kan wezen,
Maar dat een vorst verlaafd aan bygelovigheid,
Dat nimmer wezen kan, daar drift alleen hem leid.
't Zy verre ondankbaarheid, of, 't geen ons moet doen yzen,
't Vergeten van de goën uzinloos aan te pryzen;
Eer uwe goden, maar doe dit als menschenvriend,
Die, in der goden plaats, de stervelingen dient.

Laat

Laat dwaze Godvrucht, prins! haar ydle beuzelgronden,
 Door haar alleen, ter schand' der menschheid, uitgevonden,
 En hou, gelyk 't een' man van schrand'er doorzigt past,
 't Verhevenst, 't zuiverst deel van uwen Godsdienst vast.

Schikt gy voor Ceres niet de dankbaarste offerhanden?
 Wel! ga, in landgewaad vermomd, langs de akkerlanden;
 Vermeng u onder 't volk des lands, dat, onbedacht
 Hunn' koning daar te zien, u als hunn' broeder acht;
 Spreek daar van Numas wet, verneem naar haar gebreken,
 En of zy nadeel baart in de omgelegen streken;
 Berisp uw wet; hierdoor word 's landmans moed gespoord
 Tot vryheid, waardoor gy de waarheid zuiver hoort;
 Maar, 't weinig slecht der wet dat iemant u doet weten,
 Moet ge, als een deugdzaam prins, onëindig min vergeten,
 Meer drukken in uw' geest, dan 't uitgestrekte goed
 Dat ieder van uw wet, lofsprakig, hooren doet.

Bezoek der armen stulp; beschouw met eigene oogen
 Al hun behoeften; vest' uw aandacht op hun poogen;
 Streel minzaam 't schreijend' kroost, het schier half naakte wicht,
 Dat hulploos naast het bed der kranke moeder ligt.
 Vertropst den vader in zyne bittere drukketooning;
 Vlei ieder met de hulp der goën, of van den koning;
 Daarna, in 't hof gekeerd, herdenk dan aan hunn' nood,
 En zend uw lydend volk straks klederen en brood,

Maar

Maar boven alles graan om op hun land te zaaijen,
 Waarvan zy, door hun vlyt, de vruchten kunnen maaijen.

Ziedaar de midlen, prins! waardoor men Ceres eert,
 En die zy inderdaad onëindig meer waardeert,
 Dan al het dierenbloed waardoor ge uw' dank wilt toonen.
 Welhaast zult gy alöm dees Godvrucht zien beloonen:
 Het graauw gebaarde graan bedekt en vlakke, en dal;
 Gy zult op nieuw uw land bevolkt zien overal,
 Een streeleende overvloed voed duizenden van zielen;
 Gy zult uw groene wei van blaetend vee zien krielen,
 De vreugd zal heerschen op uw velden, herderschaer'
 En landliën, ryk, gerust, gelukkig door elkaër,
 In 't kort, wat leeft op 't land zal, met de blydste klanken,
 U voor uw' tedren zorg, voor 't heil des lands bedanken;
 Daar elk de goden bid, eer hem de slaap genaakt,
 Voor 's goeden konings heil, die 't all' gelukkig maakt.

Zo sprak de nimf. De prins, schier aan zichzelf' onttoogen,
 Barst uit: ô Godheid! die my schraagt door uw vermogen,
 ô Gy! wier wysheid, en wier goedheid ik erken,
 Aan wie ik 't heil myns volks, en 't myne schuldig ben,
 Door welk een ongeluk, door wat balsturigheden
 Van 't lot! word my belet voor uw gezigt te treden?
 Zult gy, die me overhoopt met weldaën, en die my
 Verëert, door tedren zorg voor myne heerschappy,

Myn oog in eeuwigheid dat zoet vermaak onthouën,
 Van myn wêldoenster ééns, met dankbaarheid, te aanschouwen?
 Licht gy dan, ô godin! vóór dat ik daal in 't graf,
 Dat ondoordringbaar kleed dat u bedekt niet af?

ô Numa! deze taal deed toen de nimf hem hooren,
 Tracht nimmer door dit kleed baldadig heen te booren;
 Zodra gy slechts één stap ter nadering bestaat,
 Denk dat Egeria voor eeuwig u ontgaat.

Maar zo myn trouwe raad uw edel hart kan raken,
 Doe alles wat het heil uws volks kan zeker maken;
 En ik beloof u, ja, ik zweer u bovendien,
 By de Oppermajesteit, die in myn hart kan zien,
 Dat op dien dag dat gy alöm zult zyn geprezen,
 De beste en grootste vorst op 't waereldrond te wezen,
 Gy nimf Egéria, die thans uw ongeduld
 Door haar verberging tergt, gewis aanschouwen zult.

De nimf, nadat die taal haar lippen was ontweken,
 Besloot, wat Numa vroeg, hem niet weêr toe te spreken;
 Wat offer 's lands monarch slechts voor één antwoord bied,
 Hoe vleijend' hy ook spreek', de boschnimf antwoord niet.

De koning des Romeins, thans blakend' van verlangen
 Om al de lesfen van Egéria ontfangen
 Te stellen in het werk, beschikt naar vollen eisch
 Wat daartoe noodig is, gekeerd in zyn paleis;

En

En toen de zon op nieuw ten togt in 't oost kwam keeren,
Stelt hy den Raad te saam' die met hem zal regeeren.

Hy doet uit de edelen die vaders zyn genoemd,
De wysten, en wier deugd als zuiverst is beroemd,
Als leden van dien Raad het vorstlyk hof betreden,
Met een gelyk getal der beste burgerleden.

Toen de eedlen opentlyk verwondering deden zien,
Dat hen de koning dus vermengt met burgerliên,
Is 't antwoord van den vorst: ô Raden! Roomsche helden!

Die mengling belgt u niet op Mavors glorivelden;
My is die, van dit uur, ten beste van den staat,
Waarvan ik vader ben, hoogst nuttig in den raad.

Ik zal, om onverblind myn staatsheil te overwegen,
Min raad met de edelen dan met de volkstem plegen:

't Is noodig dat die stem by ieder' opperheer
Gehoor heeft, opdat zy het recht des volks verweer';

Een wyze burgerraad, bevryd van hoofsche treken,
Is nut, en best geschikt om waarheid vry te spreken,

Zelfs met een ruwheid die een Raadsheer-edelman,
Gevoed aan 't hof, zich schaers veröoreloven kan.

'k Wil, als myn hoogmoed, of myn vleijers 't volk beliegen,
En my in 't yveren voor 't heil myns volks bedriegen,

Dat deze burgerrei, getrouw aan zynen pligt,
Vrymoedig deze taal my zegge in 't aangezigt:

Men tracht, ô vorst van Rome! u vleitaal op te dringen;
Wy kennen in uw ryk noch veel elendelingen.

Gerugsteund door een' Raad die zo veel goeds belooft,
(De gryze Metius bevond zich aan het hoofd,)

Tracht Numa straks den haat der Romers en Sabyne,
Alleen geschikt om 't heil des staats te doen verdwynen,
Te smooren in het hart, en deelt in wyk by wyk
Sabyne en Romer af, maar maakt hen standgelyk.

In beider volken ziel is straks de haat vervlogen,
Daar zy thans niets dan 't heil van 't vaderland beoogen.

Dus houd de wyze vorst door 't algemeen belang,
Eene eigenvolkzucht, hem hoogst schaadyk, in bedwang,
En ziet partydigheid aan allen kant verdwenen,
Ja, Romer en Sabyne zich tot één volk veréenen.

Voorts wierd voor Eendragt, Trouw, voor Goedertierenheid,
En Eendragt, door den vorst een tempel toebereid;
Hy eerde ook Termes, god van grens en eigen landen,
Ook deed men, op zyn' last, gedurig offers branden
Voor de Algemeene Liefde, eene eerste deugd, waaruit
Alle andre deugd, ten nut der maatschappyën, spruit.

Van liefde tot zyn volk ten allen uur doordrongen,
Was hy, eer 't licht verscheen den arm des slaaps ontwongen,
Of bezig met de bron te zoeken van een kwaad,
Of nieuwe nuttigheên te stichten in den staat;

Niets

Niets anders wierd door hem ooit by de hand genomen,
Tot dat hy 't uur des Raads met blydschap zag gekomen.
Hier gaf hy aan 't vernuft van vrinden die hy acht
Wat zyn vernuft, maar meest zyn hart, had uitgedacht
Ter toetsing, in den sinaak als waar' hy één der leden
Des Raads, tot 's konings dienst ter raadzaal in getreden:
Zo de overtuiging, die op 't minzaamst wierd gedaan,
Door zuivre dringtaal in den Raad niet wierd weérstaan,
Dan hoorde elk lid des Raads hem zich als koning uiten,
En de uitvoer zyns ontwerps gelyk monarch besluiten.

Wel verr' van dat de vorst de dwaze zucht bezat
Tot pronken alsöf hy van alles kennis had,
Sloeg hy, vóór dat men hem voor 't volk iets zag bepalen,
Een loflyk voetspoor in, dat zelden hem deed dwalen;
Dat is, hy stelde altyd zich in de plaats dier geen
Wier stand een nieuwe wet in 't minst slechts dienstig scheen.
Vóór hem tot 's landmans nut de nood iets deed gebieden,
Bezag de koning zich als één' der akkerlieden,
En sprak: Wat zoude ik doen, ware ik een akkerman?
Wat vroeg, ik, in dien staat, van mynen koning dan
Tot zekerheid myns lands, van zyn geducht vermogen?
Wat tot bescherming van myn onöphoudlyk poogen
In 't werken op myn' grond? Ik smeekte dat hy my
Beschermen zou voor 't juk van harde knevlary,

Voor 's vyands overmoed, en voor elk ingezeten
 Die tegen my door magt iets snoods zich kan vermeten?
 Ten loon van zo veel heil, en dat ik veilig leev',
 Is 't billyk dat ik iets van myne veldvrucht geev',
 Betaald met zorg en zweet; maar van myn korenäiren
 Moet ik voor vrouw en kind voor 't minst een deel bewaren,
 Als ook een deel waarmede ik 't land op nieuw bezaaij',
 Ik hoop dat ik, door vlyt, daarvan de vruchten maaij'.
 Als Numa op die wyz' zichzelve had onderhouden,
 Wierd zyne wet geschetst; en zy die 't land bebouwd
 Betoonden, hoogst voldaan, hun diepe erkentlykheid,
 Zy zegenden den vorst, en roemden zyn beleid.

Wanneer hem door den Raad den kryg wierd voorgeflagen,
 Besloot hy straks ten naauwste een reekning af te vragen
 Der kosten van dien kryg, en wat 'er wierd verwacht
 Als voordeel van een' togt waaröp men menschen slagte.
 Dan dacht hy wat hy goeds kon met den schat verrichten;
 Tot wiens verspilling hem deze oorlog zou verpligten:
 Het graven van een gracht door onbewaterd land,
 Het drogen van moeras, een hei van 't barre zand
 Te ontblooten, en daaröp de halmen te doen groeijen,
 Ziedaar, dus sprak de vorst, wat mynen staat doet bloeijen,
 Ziedaar een zeker goed, dat verr' te boven streeft
 De vruchten die ons ooit eene overwinning geeft,

Die

Die steeds onzeker is; en zulk eene eedle rede
Stelt, hoe eenvoudig ze is, niet slechts den Raad te vrede,
Maar jaagt wat tot den kryg den koning acht verpligt,
By een verwonderd hart, een bos op 't aangezigt.
Hy toont, omdat men dwaalt, geen' zweem van ongenoegen,
Neen, hy houd zich voldaan met slechts daarby te voegen.
Ik sprak slechts slaauw, ô Raad! van 't stroomend' menschenbloed,
Een schat dien elk veel meer dan 't goud waardeeren moet.

Nadat de helft des dags besteed was aan het waken
Voor alles wat den staat kon groot, en bloeiend' maken,
Ontlastte zich de vorst van zorgen voor den staat,
Met de oudsten, schrandersten en besten uit den raad
Aan zynen sobren disch; waarna hy 't recht ging staven,
Of de armen heimelyk liet vertroosten door zyn gaven,
Waarāan de schat des staats nooit eenig aandeel had:
De milde Numa was zo gierig met dien schat;
Dat hy dien zelfs ontzag ter eedle hulphetooning
Der schaemlen: myn vermaak, dus sprak de goede koning,
Is dat ik lydenden een' gullen bystand bied';
De schat myns volks betaal' voor myn vermaken niet.
Het geld waarmee' hy 't leed der droeven deed verzagten,
Was 't geld welēer gebruikt voor thans bedankte wachten,
En 't geen 'er wierd gespaard aan zynen disch, dien hy
Eenvoudig onderhield, gelyk al zyn kledy.

De

De sterfling van gevoel kon dus den last verlichten,
Van 't geen de koning moest in hoog bewint verrichten;
En by elk' avonduur, wanneer hy had gedaan
All' wat een koning kon tot heil zyns volks bestaan,
Ging hy naar 't heilig woud, om rekenſchap te geven
Aan nimf Egéria, van 't geen hy had bedreven;
Daar hy, in nut gefprek, de lessen zocht voor 't geen
Hy voor zyn volk zou doen als weér de zon verſcheen.

★

N U M A P O M P I L I U S .

T W A A L F D E B O E K .

Die aangename zorg, die zoete bezigheden,
Dat onöphoudelyk, dat groot ontwerpen smeden,
Waardoor zich 't Roomfche volk alree' gelukkig ziet,
Verlichten 't heimlyk wee des vromen konings niet.
Vorst Numa, van all' 't geen hy meest bemint verlaten,
Verdiende alleen beklag in de uitgestrekteftate,
Daar hy by ieder volk op Italjaanfchen grond,
Ter zoeking van zyn bruid en haren vader zond:
Helaas! geen zendeling had iets van hen vernomen;
Hy zag zyn' dappren vriend tot nochtot niet gekomen;
De vorst, die aan zyn' rouw in 't hart den teugel viert,
Brenge by een volk waarvan hy aanbeden wierd,
Den tyd dus treurend' dóór om 't misfen zyner vrienden,
Om 't misfen van een bruid die nergens is te vinden,
En duchtende ieder uur des oorlogsöngena'e',
Den toorn' van volk by volk, en van Hercilia.

De woedende Amazoon had, vlugtende uit haar staten,
Het by geen dreigen, noch by doller spyt gelaten;
Haar werkzaamheid had straks de talryke oorlogsmagt
Van all' wat Rome haatte in 't veld te faam' gebragt.

Eénslags wierd van den wal van 't felgedreigde Romen,
 Langs 't veld van Latium, een wolk van stof vernomen.
 Een bosch van speeren staat voor 's Romers bang gezigt,
 Zodra die wolk van stof voor 't heir der winden zwicht.
 Een dof gedruis, een kreet van krygslieën doen zich hooren,
 Het schriklyk paardgebriesch vervult alöm elks ooren,
 Der schilden rammeling groeit telkens sterker aan.
 Zo spoed zich 't windenheir, aan 't kerkerhol ontgaan,
 Van naar en lang gezocht door 't luchtruim voorgevlogen,
 Ten woesten togt: het komt, en scheurt door zyn vermogen
 Den boom ten wortel af, waaröp die eeuwen stond,
 En werpt de hooge rots verpletterd op den grond.

Ontelbre stryders doen de stoute Romers schroomen:
 't Rutuliesch volk word eerst van 't hoogst des muurs vernomen;
 Het praalt in 't yzer, en hun schrikkelyk geweer
 Bestaat in eene lange en scherppgepunte speer,
 Die hunne voorspits dekt, als zy zich samen dringen
 By 't stout verweeren, of 't noch stouter heirbespringen.
 Daar de opgestoken speer by 't voortgaan zwepend' drilt,
 Sluit helm aan helm, en 't schild sluit wryvend' vast aan 't schild;
 Het pluimbosch golvende op den helmtop dezer helden,
 Vormt in 't verschiet een schets der fraaist bebloemde velden.
 't Is fiere Turnus die hunn' roem als leidsman schraagt:
 Die waardige achterneef des helds wiens naam hy draagt,

Ver-

Verheugt zich dat hy thans, aan 't hoofd dier legerknechten,
 Den nazaat des Trooijaans en Rome zal bevechten.
 Verliefd, op 't sterkst aan 't kroost van Romulus verlaafd,
 Had hy 't gegeven woord met dieren eed gestaafd,
 Dat hy den Roomschen vorst zou levren aan haar voeten,
 Of dat hy 't stout ontwerp zou met zyn leven boeten.

Na dezen oorlogsdrom verschynt de legermagt
 Door 't wulpsch Campaniën, met spoed, te veld gebragt,
 Een stoet in waarheid zwak, maar van ontelbre leden;
 Men ziet aan 't hoofd huns heirs den zelfden koning treden
 Die in Auxencaas wal, door Leo aangetast,
 Met al zyn oorlogstuig door Leo was verrast.
 De Volschen komen straks, na dezen drom, getogen,
 Bestaande al 't wapentuig dier helden in hun boogen;
 't Is Arisbéus die deze oorlogslieën geleid,
 Een krygsman niet alleen beroemd door dapperheid,
 Maar door zyn scherp gezigt, en vaste hand van treffen:
 Hy deed twee duiven zich in hooge lucht verheffen,
 Gekoppeld door een koord, en schoot in allen yl
 Dien band in 't midden door met zyn' gescherpten pyl,
 En zonder éenen veêr der vooglen aan te roeren.

't Hirpynsche volk, gewoon een zware knods te voeren,
 En bovendien gedekt door dierenvelen kleên,
 Treed toe, vormt genen rei, maar grimmelt onderéén,

Welcer door Romulus van 't oorlogsveld verdreven
En onderworpen, wierd geen vrede aan hen gegeven
Vóór een onwinbre sterkte, en dat met eigen hand,
Op last van Romulus gesticht was in hun land;
Die overwinnaar hield die sterkte in hunne staten,
Hun benden ten bedwang, bezet met zyn foldaten.
Vol drift om 't vuur van wraak in bloed te zien gekoeld,
Had hun geweld den val der sterkte alree' bedoeld,
Doch vruchtloos; door den kryg op nieuw in hoop ontstoken,
Wenscht elk op Romezelf 's lands hoon te zien gewroken,
Dit woeste krygsvolk ziet zich door een' Mars geleid,
Die 't verr' te boven gaat in woeste onstuimigheid:
't Is woedende Aulon, die, uit Cacus voortgekomen,
Zich door Hercilia geheel voelt ingenomen.
Daar Leöos heldenfaam zyn hart verstrekt ter pyn,
En daar hy thans dien held by Numa waant te zyn,
Beval hy ieder' dag zyn hopliën en foldaten,
't Bevechten van dat paar alleen aan hem te laten.

't Vestynsche volk, dat laatst van al de benden trekt,
Houd met een sneeuw wit schild het forsse lyf bedekt;
De slinger en de steen zyn al de wapentuigen,
Waarmede zy de magt des vyands ooit doen buigen.
Hunne ongekamde baard, en donkerzwarte kleën,
Doen hen verschriklyk zyn in de oogen van 't gemeen.

Camillaas vader, vorst Mesfapes, hoog in jaren,
 Is noch, gelyk welëer, de koning dier barbaren.
 Sints hy zyn telg zich waande ontnomen door de dood,
 Verslaafde hy zich gantsch aan zynen bondgenoot,
 Het woest Hirpynsche volk, en volgt hen in hun gangen;
 Ja, zonder deelen in Herciliaas belangen,
 Naauw' denkende aan de reën waaröm zy strydwaarts trekt,
 Dient hy haar in een' kryg door haar alleen verwekt.

Het kroost van Romulus, omringd van oorlogsmannen
 Ten val van Romes muur wraakzuchtig saam' gespannen,
 Daagt midden in dien rei in vollen luister op,
 Gelyk een palmboom praalt, wiens hoge bladertop
 Te meer het laag geboomte in 't sterfelyk oog doet zinken.
 Men zag een' kostbren helm op haren schedel blinken,
 Omgeven door een' band, of diadeem van goud,
 Daar ze in haar rechter hand twee scherpe dolken houd.
 Het schild dat Numa had van Ceres gunst ontfangen,
 Was aan den kloeken arm der Amazoon' gehangen,
 Dat schild dat steeds de zege aan zyn' bezitter bragt,
 Dat schild dat Numa had gelaten in haar magt.
 De moedige Amazoon', die schrik der stoutste mannen,
 Praalt op een kar waarvoor vier paarden zyn gespannen
 Van zwarte kleur: zy gaat, en keert langs 't zelfde spoor,
 En vliegt, met wondren spoed, de lange reijen door,

Tracht dezen door een' lach tot heldendaën te neigen,
 Ontsteekt in zwakken moed, durft andren grimmig dreigen,
 Ontvonkende in het hart der stoutsten sterker vuur,
 En toont hen in 't verschieft den hoogen Roomschen muur.
 Myn helden! roept zy, ziet den schat my nagebleven,
 Door Numa my ontroofd, doet hem my dien hergeven;
 Waarvoor Hercilia elk uwer wedergeeft,

All' wat haar' vaders vuist van u gewonnen heeft.

Wat nu myn hart en hand betreffen moge... ô Vrinden!

Ik durf my door een' eed, den diersten eed! verbinden,
 Dat hart en hand door my niet valschlyk word beloofd,

Aan hem die my genaakt met schelmischen Numaas hoofd.

Zy zwygt, en hoort terstond den woesten Aulon klagen,

Dat zulk een loon zo licht zal wezen weg te dragen.

De hoogmoed diens barbaars, die eisching van ontzag,

Ontwringt aan Turnus straks een' vrolyk straffen lach;

Hy werpt een oog vol smaad op hem wiens taal hem griede,

En op de ryksprinfes een oog vol tedre liefde,

Daar Arisbéus, die der Volschen magt gebied,

En onverschillig 't schoon der Amazone ziet,

Zich streelt dat hy alleen van al zyn togtgenooten

De man is dien de roem den fabel doet ontbloten.

Die talryke oorlogsmagt, die naar de muren snelt,
 Breid zich krygskundig uit langs hoogte, en 't vlakke veld,

En

En legert zich niet verr' van Rome, om aan te vallen.
 Verwarring zwaait den staf in die gedreigde wallen.
 De landman, die met drift 't vyandlyk heir ontging,
 Vertoont zich in de stad, met deerlyk handgewring,
 Van allen kant, door schrik voor plundering bevangen,
 Met wat hy redden kon, en tranen op de wangen;
 De gryzäarts, en met hen de ontroostbre vrouwenrei,
 Vervullen 's tempelskoor met gillend moordgeschrei,
 De kindren schreeuwen: „wee!” op 't zien dat de andren kreten;
 En 't krygstuig is de troost van ieder' ingezeten;
 Terwyl zich de oorlogsman aan wanhoop overgeeft,
 Beducht dat hy gebrek aan oorlogstuigen heeft.

Het weêrloos deel van 't volk, verbaasd door een vertooning
 Van zo veel overmagt, hoopt enkel op zyn' koning.
 Die vorst die reeds sints lang in alles had voorzien,
 Voelt zich te meer geschikt om moedig weer te biên,
 Naarmate hy 't gevaar beschouwt met scherpzinde oogen:
 Hy heeft een talryk volk, gehard in 't oorelogen,
 't Ontbreekt zyn wapenslot aan krygsbehoefsten niet,
 Daar elk den overvloed in zyne schuren ziet.
 Hy spaart met allen zorg der oorlogslieden krachten,
 En vergt den krygsman slechts noodzakelyke wachten;
 Zyne eerste en groote zorg is voor den overvloed,
 't Verdryven van den schrik, en 't kweeken van den moed.

Gerust in zyn ontwerp, heeft hy van niets te klagen
Dan dat hy Leo niet ten bystand op ziet dagen,
En dat de groote magt die Rome alöm besluit,
Hem in zyn togt naar 't woud der wyze stroomninf stuit.

Genoodzaakt slechts zichzelf in alles raad te plegen,
Word hem, in 't holst der nacht, by 't peinzende overwegen,
Hoe hy verdeeldheid brenge in 's vyands oorlogsmagt,
Op 't allerönverhoedst door 't volk bericht gebragt,
Dat zich drie oorlogslïên, voor Rome aangehouden,
Zo veel op 't menschlyk hart des opperheers vertrouwden,
Dat zy, hoe streng de wacht hen hun verzoek ontzeid,
Begeeren tot den vorst te worden ingeleid.

De koning doet terstond die vreemden voor zich komen;
Nauw' heeft zyn oog 't gelaat dier oorlogslïên vernomen,
Of Leo word herkend, dien hy in de armen drukt,
Terwyl de blydschap hem een' luiden kreet ontrukt.
Myn broeder! schreeuwt hy uit, wy zien ons weêr vercénen!
Vond gy haar wier verlies ik eeuwig zal beweenen?

Myn zoeken was vergeefs, dus spreekt de Marser held,
Die aan zyn borst den prins met teêrheid houd bekneld.
'k Heb gantsch Italiën in 't zuiderdeel doortogen,
En haar die gy bemint gezocht naar myn vermogen,
Geen volk, geliefde prins! wist, tot myn zielverdriet,
Van deugd fame Anaïs, of Zoroaster iet.

Maar

Maar ik heb uw gevaar op mynen togt vernomen,
 Ik zag de magt veréénd die u op 't lyf zou komen,
 Straks vloog ik tot uw hulp, eer hier 't gevaar vergroot:
 De hoop om u voor 't minst slechts éénen bondgenoot,
 Die waarlyk dapper is, ten wiffen fteun te geven,
 Heeft my, met allen fpoed, naar 't Marferland gedreven;
 Ik waagde in waarheid veel, maar 't is me in 't eind' gelukt,
 Der Marfen magt voor u te zien byéén gerukt.

Myn broeders! riep ik uit, ô moedige oorlogsmannen!
 Gy hebt, ondanks myn' dienst, my uit uw land verbannen,
 De liefde tot uw heil heeft in my de overhand
 Op 't wis gevaar van ftout te komen in uw land,
 In weêrwil uwer wet, wier ftrengheid ik moest vreezen.
 Gy moogt dan 's Romers vrind, gy moogt zyn vyand wezen,
 Ziet hier een oogenblik door 't noodlot u vergund,
 Waarin gy eeuwig vrind, of vyand wezen kunt,
 Waarin gy Romes magt door wapens kunt verflinden,
 Of eeuwig 't Roomfche volk aan uw belang verbinden.
 Het kroost van Romulus, het kroost van dien barbaar,
 Aangryper van uw land, uw ftulpen en altaar,
 Hitst al de volken aan ten val van Romes wallen,
 En om den vroomften vorst, prins Numa te overvallen,
 Een' prins, menschlievend, groot, beroemd door zyn beleid,
 En die zich kennen deed door zyn rechtvaardigheid,

Toen hy zich yvrigst toonde om u van 't wrokkend' Romen,
Een eereylyk verdrag, in nood, te doen bekomen.
U voegend' by de magt die tót zyn' val genaakt,
Verbreekt gy een verdrag dat plegtig is gemaakt,
Gy zult een wet die gy in vroeger tyden kenden,
De wet der dankbaarheid, en die der eer dus schenden;
Maar mooglyk trekt uw land een voordeel uit den ftryd,
Misfchien eischt uw belang dat ge edelmoedig zyt,
En Numaas wanklen troon door uwe magt helpt fchragen;
Hoe 't zy, die vorst, door u van staatsgevaar ontlagen,
Schenkt u 't Auroncer land, en Romes burgerrecht
Word door dien goeden prins de Marfen toegelegd,
Daar elk als broeder zich aan allen acht verbonden.
Wat zal de man dien gy rechtvaardig hebt bevonden,
Die goed was toen zyn vuist op 't Marfer heir kon woën,
Niet, zynde éénmaal vrind, voor zyn verlosfers doen?
In deze omftandigheid, zo we alles overwegen,
ô Marfen! is, gelyk het altyd is gelegen,
't Verkiezen van all' 't geen de ftem der eere ons raad,
De keus wier nut gevolg het all' te boven gaat.
Intusfchen doet een keur: veréént u met barbaren,
Geleid door 't kroost van 't hoofd van 's lands geweldenaren,
Uw' wreedften vyands telg, van menschlykheid ontäard,
Met honderd euveldaën reeds fchandelyk bezwaard,

En

En die nu veldwaarts trekt om, zo 't haar kan gelukken,
 Haar eigen vaderland een' dolk in 't hart te drukken;
 Of dat uw heir terftond naar Rome word' geleid,
 Ter hulpe eens konings, groot door zyn rechtvaardigheid,
 Ten bystand van een' held, die, daar uwe oogen 't zagen,
 De zege op my in 't veld met roem heeft weggedragen,
 Ter hulp eens konings die den naam van „Besten" draagt,
 Die in 't verweeren van uw rechten is geslaagd,
 En die uw' dwingeland een vree' deed onderschryven,
 Die u tot op deez' dag prins Numaas vrind deed blyven.

Ik wierd in deze taal op 't onverhoedst gestuit;

Men schreeuwde aan allen kant, verrukt, dees woorden uit:
 Men trekk' tot Numaas hulp, & moedige oorlogslieden!
 En kiest ge een legerhoofd, laat Leo ons gebieden.

Ik sprak: Neen, neen! & volk, dat door gevoel geleid,
 Niet min zich slingren laat door onstandvastigheid,
 Dat my beminde en bande, en dat ik dus moet vreezen!
 Ik kan, ik mag, ik wil uw legerhoofd niet wezen.

Een Mars hebb' de eer dat hy u leide in 't oorlogsveld:

Sints Numa op den troon van Rome is gesteld,

Ben ik Romein, en dus niet meer een' Mars gebleven.

Maar toen myn kracht door gunst van 't godendom gesteven,

Den popelboom verbrak, aan wiens verbreking gy

Den luister hebt gehecht der legerheerschappy,

Zaagt gy den zelfden boom gebogen door vier helden,
Die uwe legermagt met allen roem verzelden,
En die, ontwyfelbaar, in moedige oorlogsdæen
Eén' enklen Leo licht te boven konden gaan.
Twee hunner, Liger en Penthéus, zyn verflagen
In voor der Marfen heil zich in den ftyrd te wagen;
't Is Aulon die, ten val van Romes opperheer,
't Hirpynfche volk gebied, Sophanor leeft niet meer;
Maar moedige Astor, bloem van Phebus leereelingen,
Beminlyk, en gewoon naar heldenëer te dingen
Van de eerfte jeugd af aan, bleef u tot heden by:
Verkies hem; zo zyn jeugd u een beletfel zy,
Ziet gy zyn krygsdeugd flechts zyn jeugd te boven ftreven,
Dan moet die jeugd by u hem meer verdienften geven.
ô Marfen! deze held, die zo veel goeds beloofd,
Zy door u aangefield tot opperlegerhoofd:
Apollo is zyn vrind, en zal uw heir geleiden.
Voor my, myn ongeduld dwingt me om van u te fcheiden,
Vóór dat uwe oorlogfliên, die ik te veld verwacht
Ten dienst van Romes vorst, hier zyn byéén gebragt.
Ik vlieg naar Rome, en meld den koning die u fpaarde,
Dat noch het Marfer volk het edelfte is op de aarde.
Een heftig vreugdgefchreeuw, aan allen kant ontftaan,
Heeft ylins my belet om verder voort te gaan.

Ik kon de omhelzingen van Astor niet ontvliden;
 'k Besloot den jongen held de Marsen aan te bieden,
 En heb het schild getorscht, en met myn hand bestierd,
 Waarop hy stond, toen hy door 't volk verkoren wierd.
 Verzekerd dat die held tot uw ontzet zal komen,
 Heb ik vóór hem den togt met snelheid ondernomen,
 Opdat ik uw' Sabyne 't vermaak betwisten moog',
 Van zich voor uw behoud te wagen voor uw oog.

Dat woord, waardoor de vorst op nieuw zich voelt verrukken,
 Doet hem zyn' broeder straks aan zynen boezem drukken;
 't Schynt hem onmogelyk zich van den held te ontslaan,
 Daar Leös schoone gae', van haren helm ontdaan,
 Den koning nader treed, door ongeduld gedreven
 Tot klagten wyl zy is zolang bedekt gebleven.
 Vorst Numa uit een' kreet, en brengt ten zelfden stond,
 Met onbeschryfbre drift, haar hand aan zynen mond,
 Hy kuscht die duizendmaal, tot in de ziel bewogen;
 De tranen vloeijen niet, maar stroomen uit zyne oogen,
 Die, vol van zagte vreugd, thans dwalende om hem heen,
 Op stouten Leo zien, en op zyn gae' metéén;
 Wanneer de dappre Mars een' krygsman toe doet treden,
 In 't vuur der jeugd, maar kloek en schoon gevormd van leden,
 Dien Numa onverhoeds aan zyne voeten ziet,
 Daar hy aan dien monarch gedwee den degen bied.

Verwondering verheert des goeden konings zinnen;
 Hy brengt zich straks 't gelaat des jongen helds te binnen;
 Doch hy herinnert zich, hoe sterk hy hem beziet,
 De plaats daar hy voorheen hem meer gezien heeft niet.
 Campaniëns monarch is Numa dan vergeten!
 Zegt Leo, dit 's zyn zoon, die Capis is geheeten,
 En edelmoedig zelf welëer den legerstaf,
 En 't opperkrygsbewint, in andre handen gaf
 In 't vaderlyke heir, om door den vorst van Rome,
 Door Romulus, in dienst te worden aangenomen,
 Opdat hy, als soldaat, in slag, en legertogt,
 Den oorlog leeren, en zyn lyf versterken mogt;
 Daarna wierd hy den Mars als gyzelaar gegeven,
 Campaniëns monarch is niet getrouw gebleven
 Aan zyn gegeven woord; dus zend men voor uw' troon,
 Ais uw' gevangen, u des zwakken konings zoon.

Neen! roept de brave vorst, niets moet hem hier verbinden:
 Hy is een vriend te meer dien my het lot doet vinden,
 Een vriend my altyd waard', zo hy de deugd betracht
 Hoewel zyn vader zich vervoegd heeft by de magt
 Der andre koningen die my beleegren komen;
 De prins voelt door den vorst zich by de hand genomen,
 By 't hooren dezer taal. Toen vroeg de Marfer held
 De groothed en de laag des legers op het veld,

En

En brandde van verlangst om als 't begon te dagen,
 Eene ongemeene daad, zyn krygsdeugd waard', te wagen.
 Maar Numa bloost, en zucht, herinrende aan zyn' vrind,
 Dat zich 't geheiligd schild noch in de magt bevind
 Van 't kroost van Romulus, dat thans hem kwam bevechten,
 En dat de goôn aan 't schild de zege in 't sryden hechtten;
 Ja, dat hy nooit, zolang dat godgewyde pand
 Is in Herciliaas en niet in zyne hand,
 Het lot des oorlogs durft in een gevecht beproeven.
 Hoe sterk die taal het hart van Leo moog' bedroeven,
 Hy pryst de omzigtigheid eens konings zo vol moed;
 En daar dit onderhoud zyn' halsvrind blozen doet,
 Weet hy 't op 't oogenblik behendig af te breken.
 De koning, daar de nacht schier half reeds is geweken,
 Leid met zyn hand Camille, en tevens haar' gemaal,
 Ter rustplaats in zyn schoonste en aangenaamste zaal,
 Beveelt den hoveling voor Capis rust te zorgen,
 En zoekt in 't hart verheugd, den slaap tot aan den morgen.

In zulk een tydftip spoort de vrindschap Leo aan,
 Om zich het stoutst ontwerp ééns sterflings te onderftaan;
 Maar hy moet dit geheim voor zyn Camilla dekken,
 Uit vrees van haar 't gevaar te doen ter prooi verftrekken,
 Naauw' bukt zy voor des slaaps geliefde heerschappy,
 Of Leo richt zich op, verlaat met spoed haar zy',

Slaat

Slaat straks den leeuwenhuid om zyne kloeke leden,
Grypt zyne knods, en treed met schier onhoorbre treden
Naar één der poorten, die hem straks ontsloten word.
Door eer, door heldenmoed en vrindschap aangepord,
Dwaalt hy in 't duister voort, scherpziende en onverzeld,
En ziet welhaast de magt des vyands op het veld,
Aan 't schier verdoofde vuur van hen die 't heir bewaken.
Hy overweegt waar hy gevoeglykst kan genaken,
En zonder dat de wacht zyn nadering ontdekkt'.
De zilvren kar der maan, noch verr' van haar vertrek,
Dreigt door haar glans den held te ontdekken aan de wachten.
Hy werpt zich neêr in 't zand, en zegt: godin der nachten!
ô Phœbe! u roep ik aan; ach! matig aan den trans
Des hemels voor één wyl uw' thans te sterken glans.
Uw gunst zal geen verraad dit uur ten dienst verstreken:
Geen stouten minnaar ziet ge uit wellust veldwaarts trekken,
Ter schaking van 't beminde, en zelfs geen' oorlogsman
Dien niets dan oorlogsëere alleen bekoren kan;
Neen, kuische nachtvorstin! vrindin van reine zeden!
Het is eene eedler drift die my doet veldwaarts treden;
Het heilig, 't zuiver vuur der vrindschap spoort my aan;
Zie, zie my voor myn' vrind de stoutste daad bestaan,
Opdat ik hem een goed moog' doen te rug bekomen,
Hem door een' misslag, die uit liefde sproot, ontnomen,

Uit liefde, ... een wreede god, die groeit in 's menschen pyn;
Van wien gy u beroemd de vyandin te zyn.

ô Godheid! myne zaak verdient uw zaak te wezen,
Ze is die der deugd, door u met daden aangeprezen!

Op 't eind' van dit gebed, dat tot den hemel klom,
Hangt zich de nachtgodin den wolkenfluijer om,
En 't zilvren aangezigt is straks van glans verftoken.
De krygsman waant, vol vreugd, zich gunstig toegesproken,
En nadert 's vyands heir met een' versterkten geest.

Hy nadert de eerste wacht, die, om zyn knods en leest,
Hem neemt voor een' Hirpyn, een wyl aan 't heir ontweken.

Held Leo, die 't Hirpynsch als een Hirpyn kon spreken,
Treed zonder tegenstand voorby die wacht, als vriend,
Daar hy in weinig tyd zich diep in 't heir bevind.

Hier ziet hy overal geharnaste oorlogsknepen,
Verwonnen door den wyn, vóór hunne tenten slapen,
En hier en daar verspreid naast hunne wapens; 't zwaard,
Het schild, de pyl en boog zyn aan hun zyde op de aard'.

't Waar' Leo licht geweest een aantal om te brengen,
Maar zy zyn weereeloos; zodanig bloed te plengen
Is eene onmooglykheid voor zulk een' oorlogsmán,
Die nimmer vyand dood dan die hem dooden kan.

De held voelt wrok noch iets dat zynen moed vervaardet:
Woeste Aulon doet zich op, legt uitgestrekt ter aarde,

En rustende op zyn schild; zyn byl is aan zyn zy',
 Dat zware tuig, zyn steun in 's oorlogs razerny.
 Een akelige droom doet staamlend' zyne lippen,
 Nu Leöos naam, dan dien van Romes vorst ontglippen,
 Daar telkens met elk' naam vervloeking gaat verzeld!
 Een drift door 't hart weërstaan, bevangt een wyl den held,
 En doet hem onverhoeds de zware knods verheffen,
 Om met een' zwaren slag den droomers kruin te treffen;
 Maar zyn geduchte knods ontgaat hem in den yl,
 En hy houd zich voldaan met buit van 's wreedärts byl.
 In 't eind' ziet hy de tent der erfprinses van Romen:
 De wacht word vóór die tent zo slecht in acht genomen,
 Dat hy daar binnen tred met eenen stouten voet.
 Het kroost van Romulus, vermoeid en afgewoed,
 Legt in een' diepen slaap; maar enkel aangedreven
 Door zucht om 't heilig schild zyn' halsvrind weër te geven,
 Slaat hy niet éénmaal 't oog op 't wydberoemde schoon
 Der in den kryg alöm ontzaglyke Amazoon.
 De schat door hem gezocht is 't voorwerp zyner zorgen:
 De duisterheid der nacht houd dien voor hem verborgen;
 Maar Phoebe ontruikt éénslags den sluifer aan 't gezigt,
 En werpt op 't gouden schild haar zilververwig licht.
 Held Leo grypt het schild; Hercilia blyft slapend';
 Met zulk een' kostbren buit, en Aulons byl gewapend',

Streeft

Streeft hy, op 't oogenblik, langs 't straks betreden spoor,
 Ten tweede maal, gezwind, zyn' vyands leger door,
 Ontduikende in zyn' togt het oog der laatste wachten.

Genaderd tot daar hy zich reeds mogt veilig achten,
 Wyd hy zyn' dank de nacht, aan Phœbe en al de goôn,
 Wanneer zich achter hem een aklige oorlogstoon,
 Een schorre wapenklank, en naar geschreeuw doen hooren.
 Het scheemrend' morgenlicht was reeds in 't oost' herboren;
 De held neemt dit te baat, slaat de oogen om zich heen,
 En ziet een jonge vrouw van welgespiede leên,
 Een' drom Rutuliërs langs 't open veld ontvlieden.
 Haar boog keert nu en dan die woedende oorlogslieden;
 Zy dreigt hen met den pyl, en doet hen ylings staan,
 Waarna zy telkens vlugt om dus hun woën te ontgaan.

Het hart van Leo zegt dien krygsman vol vertrouwen,
 Dat dit Camilla is, eer hy haar kan beschouwen.
 Hy vliegt, hy roept haar' naam, en stuift tot haar door 't zand,
 Stelt ylings 't heilig schild in hare kloeke hand,
 En gaat terstond het rot dat haar vervolgt bescryden;
 Valt en met knods en byl dat aan van alle zyden,
 Vliegt weër naar zyn beminde, ontsteekt met vrucht haar moed,
 Bedekt haar, daar hy steeds met haar zich stadwaarts spoed;
 En wend met drift zich af, om alles om te brengen
 Wat hem te veel genaakt om beider bloed te plengen.

Zo zien we een everzwyn dat hond en jager ducht,
 Gevolgd van 't ruige jong voortstuiven in de vlugt,
 Daar 't schier elk oogenblik stoutmoedig om zal keeren,
 Om wat te veel genaakt zo veel 't slechts kan te deeren.

't Rutuliesch volk, verbaasd door zulk een' tegenstand,
 Roept meerder oorlogslieën te saam' van allen kant.

Al 't volk komt op de been, met wapens aan de leden,
 En vliegt terstond ter plaats daar Leo word bestreden.

Een drom Hirpyners dringt op dezen krygsman aan;

Der Volschen ruitery vliegt, onder 't grimmig slaan
 Van die lachhartig hier één' enklen man bestryden,

En tracht den Mars den weg naar Rome af te snyden.

Die held houd moedig stand aan zyn Camillaas zy',

Die hem, zyns ondanks, dekt, voor 's vyands razerny

Met Ceres gouden schild. 't Bukt alles voor zyn slagen;

Hy durft den dubblen drom des vyands stout belagen,

In 't deinzen, en verkiest, na weinig overleg,

Eer iemant dit vermoed, gezwind een' andren weg,

En wint des Tibers boord. 't Volk, dat hem waant verloren,

Doet straks een vreugdgeschreeuw aan alle kanten hooren;

Men sluit een' halven kring om dien standvasten held,

En nadert voet voor voet langs 't omgevroete veld;

Een speerbosch dwingt welhaast die eedle vlugtelingen,

Tot hun gewis verderf ten Tiber in te dringen.

Maar

Maar Leo, in dien nood versterkt door razerny,
 Werpt Aulons zwaren byl aan 's Tibers overzy',
 Benevens zyne knods, en houd, met teer erbarmen,
 Zyn dierbre gemalin besloten in zyne armen,
 Werpt stout een fiere blik op zynen beulenstoet,
 Waarna hy, met zyn vracht, zich dompelt in den vloed.
 Ondanks der Volschen pyl, en 't snel geweld der stroomen,
 't Gelukt hem door den vloed aan de overzy' te komen;
 Hy grypt op nieuw 't geweer, vol loflyk heldenvuur,
 En volgt, voor 's vyands oog, den weg naar Romes muur.

Naauw' aan 't gevaar ontruikt, is thans die bloem der helden,
 Die wydberoemde schrik der aklige oorlogsvelden,
 De teérste minnaar die zich 't brein verbeelden kan:
 Vergeef, geliefde gae', dus spreekt die oorlogsmán,
 Camilla! ô vergeef, dat ik, om u verlegen,
 U éénmaal een geheim, slechts éénmaal! heb verzwegen.
 Uw liefde, die op de aard' my al myn heil verschaft,
 Heeft my maar al te streng voor deze daad gestraft!
 Ik waagde, zonder u daar kundschap van te geven,
 Myn enkel aan uw heil en dienst gewyde leven;
 Helaas! gy hebt, door my onzinnig na te spoên,
 My, in dees bange nacht, voor 't uwe beven doen;
 Myn misdaad is gestraft, laat ze u niet meer verstooren.
 Ondankbre! (deze taal doet hem Camilla hooren,)

Gy waande dan ontzind van myne liefde en trouw,
 Dat ik uw wederkomst gerust verwachten zou!
 Of dat myn tederheid me een' weg ten troost zou banen,
 Door 't storten van een' vloed van niets afdoende tranen!
 Een drom min' wreed dan gy, was met myn wee begaan,
 Wees me, op myn klagt en bede, uw spoor gewillig aan,
 Ontflood zelfs my de poort waaruit gy waart geweken;
 En, zwerfende onverzeld, langs onbekende streken,
 Wierd door de duisterheid en 's vyands oorlogsmagt,
 Geen indruk van den schrik my in de ziel gebragt,
 Dan op 't befeft dat ik, in 't moedig onderwinden,
 Myn' Leo, my zo waard'! misfchien niet weêr zou vinden.

Zodanig is 't verwyft waardoor 't hoogst teder paar,
 Den waren ftand van 't hart doet kennen aan elkaêr;
 Het wee dat beiden dreigde, en zeker hen kon deeren,
 Zou licht, zo 't kon gefchiên, hun liefdedrift vermeêren;
 Doch die was ééns ten top, door 't gouden fchild, verheerd,
 Daar zyn waardy 't geluk van 't edel paar vermeêrt;
 Men treed in Romes wal by 't eerfte licht verfchynen,
 En wacht tot dat de fleep des konings zal verdwynen,
 Opdat het godlyk fchild, ontrukkt aan 's vyands magt,
 Ter rustplaats van den vorst zy ten gefchenk gebragt.

De koning voelt zyn hart door drift by drift verrukken,
 Die hy noch teuglen kan, noch fprekende uit kan drukken.

Hoe

Hoe menigmaal omhelst hy Leo! en daarna
 Werpt hy zich aan de knien van 's Marsfers trouwe gae'.
 Wat ben ik u verplicht? wat loon kan ik u geven?
 (Dus roept de vorst in 't eind', door vreugd en dank gedreven,)
 Myn' troon, myn glori... Maar, doorluchtig paar! myn troon
 Zy, met myn teder hart, tot aan myn graf, uw loon;
 Het staat aan u, wier deugd ik eeuwig zal waardeeren,
 Te heerschen op een' prins die door u blyft regeeren.

Straks roept hy 't volk byéén, en toont hen 't heilig pand,
 Dat wydberoemde schild. in de opgeheven hand,
 Verhaalt wat Leo deed, en wat hem was weêrvaren,
 En doet dien held tot hoofd van 't Roomsche heir verklaren.
 Terwyl zo waard' een keur al 't volk tot loffpraak dwingt,
 En duizend galmen aan der krygsliên mond ontwringt,
 Doet, door geschreeuw, de wacht geplaatst op muur en tooren,
 De nadring van het heir der dappre Marsen hooren.

De jeugdige Astor had zyn' vyands heir misleid,
 Zyn leger opwaarts langs den Tiber uitgebreid,
 En met verhaasten togt ter bron des vloed's gekomen,
 Had hy den overtogt by duister ondernomen.
 Toen trok hy langs den weg die kronklende opwaarts strekt
 Naar 't fier Hetruriën; hy hield dien togt bedekt
 Voor 's vyands scherpziende oog, en nadert Romes muren;
 't Hetruriesch volk had zich by Numaas nageburen

Niet

Niet voor de stad gevoegd, maar hield zich aan 't verbond
 Met Romes vorst gemaakt. De koning doet terstond
 De poorten van de stad den bondgenoot ontsluiten,
 En treed, opdat hy 't heit verwellekoom', naar buiten.
 Held Astor, die aan 't hoofd van een' getrouwen stoet,
 Tien duizend helden sterk, zich naar de wallen spoed,
 Verneemt den koning naauw' of zwaait den heldendegen,
 En treed, met allen spoed, dien opperheerscher tegen,
 Zweet hem zyn vriendschap toe, gehoorzaamheid en trouw,
 En bied zyn hulp ten dienst van 't wagchlend' staatsgebouw.
 De vorst, die 't edel hart door blydschap voelt verrukken,
 Schiet toe, om Astor straks aan 't vrolyk hart te drukken,
 Terwyl 't vernoegde volk een' luiden vreugdkreet uit,
 En achter 't heldenpaar zich in geleden sluit.
 De vorst, die Astor leid, omstuuwd van hovelingen,
 Ziet met vermaak het volk zich om hen samen dringen,
 Opdat elk, als om sryd, den Mars, dien steun der troon,
 Zyn trouw, zyn liefde en dank, als aan een' broeder toon'.

Woeste Aulon, middlerwyl, en de erfprinses van Romem,
 Verwoed op 't zien eens togts zo wyslyk ondernomen,
 In 't grimmig hart gebelgd, dat 's Marsers oorlogsmagt
 Aan de overzy' des vloeds in Rome was gebragt,
 En zonder dat men zich daar tegen kon verzetten,
 Veel min dat al hun magt dien optogt kon beletten;

Befchaamd, vol razerny en voor zichzely' verneêrd,
 Nu slechts één oorlogsmann' wapens had verheerd,
 Als hebbende Aulons byl, zyn' steun in 't heetst der slagen,
 En 't schild der erfvorstin zeeghaftig 't heir ont dragen;
 In 't kort, dit woedend' paar, door een gelyke maat
 Van wraakzucht aangespoord, die hen niet rusten laat,
 Eischt van hun volk den storm, en schreeuwt tot de oorlogsbenden:
 Te wapen! 't is thans tyd ons naar de stad te wenden!
 Daar Volsch, Campaniër, Rutuler en Hirpyn,
 En 't woest Vestynische volk, terstond slagvaardig zyn.
 Men rukt ten leger uit, en schaert zich straks in hoopen,
 Met ladder, en met tuig geschikt om storm te loopen,
 En spoed, met fieren tred, en de oogen vol van vuur,
 Zich, met Hercilia en Aulon, naar den muur.

Vorst Numa, onderricht van 't nadren der barbaren,
 Voelt zelfs geen' trek van vrees in 't barnen der gevaren.
 Die koning zo bedaard in 't midden van den stryd,
 Als daar hy 't godendom zyne offerhanden wyd,
 Beveelt held Leo straks ter muren uit te trekken,
 Aan 't hoofd der Roomsche magt, om dus den muur te dekken,
 Gesterkt door Astors volk. De jonge Capis moet
 Zich plaatsfen in den drang van 's Marsers oorlogstoet.
 Held Leōos schoone gae' verzoekt men zich te wenden
 Naar 't dichtste middelpunt van Romes oorlogsbenden.

Vooräl verbied de vorst zyn legerhoofden, om
 Eén' pyl te losfen op des vyands legerdrom.
 Vervolgens fchiet die prins zyn koningklyke kleden
 Bedaard, voor 't oog des volks, aan zyne kloeke leden;
 Het achtbaar voorhoofd draagt den koningklyken band,
 De olyftak en de staf zyn in zyn zuivre hand;
 Dus ftatig voorgetreên door zyn getrouwfte wachten,
 Plaatst hy zich vóór de fpits der weêrzydfche oorlogsmagten.

Verwondering belet den vyand voort te gaan:
 Hy wacht den Romer af, en blyft flagvaardig ftaan.
 Dcze op een pylfchoot na den vyand bygekomen,
 Neemt ftaks een' ftand als dien de vyand had genomen.
 Reeds is van wederzy' de kling ontbloot in handen,
 Daar eenige oorlogfliên de fraaije 'bogen fpanden;
 Reeds ziet Tifiphoné op beider legerschaer',
 Reeds ryst, uit booze vreugd, haar fchriklyk flangenhaïr,
 Daar zy alleen verwacht het voor haar lieflyk teeken
 Dat beide leegren zal in dollé woede ontfteeken.

Maar Romes vorst treed toe voor beider volken oog,
 En fteekt ftaks boven 't hoofd de olyftelg naar om hoog;
 Waarna de krygsheraut voor 't leger op komt dagen,
 Om voor den Roomfchen vorst een wyl gehoor te vragen.
 't Verzoek van dien monarch is ras van mond tot mond.
 Hoe sterk 't Hercilia en Aulon tegen ftond,

Campaniëns monarch, de koning der Vestynen,
 De hoofden van den Volsch, Rutulers en Hirpynen,
 't Dringt all' op Numa toe, daar Aulon dezen stoet,
 Om alles gae' te slaan, gedwongen volgen moet,
 Zelfs komt Hercilia, daar gramfchap haar doet beven,
 Tot by den Roomfchen vorst, om hem gehoor te geven.

ô Vorsten! heldenrei! die my zo gunstig hoort,
 Zegt Numa, met een ftem die fterk is, en bekoort,
 Waaröm toch is uw heir naar Romes muur getogen?
 Waaröm toch wilt gy faam' myn ryk beöorelogen?
 Heb ik uw land verwoest? uw vrouwen u ontfchaakt?
 Heb ik flavinnen van uw dochteren gemaakt?
 Verbrak ik één verbond? waartoe dus op te dagen?
 Wat kan uw eifch toch zyn? Wat kunt gy van my vragen?

Dat gy, fchreeuwt Aulon uit, u van een' troon begeeft,
 Dien 't lot Hercilia ten erf gefchonken heeft,
 Als kroost van Romulus. Om haar zyn wy gekomen,
 Om haar heeft elk van ons de wapens opgenomen;
 Haar zaak, door ons omhelsd, is onzer aller zaak:
 Wy eifchen haar herftel, en dienen hare wraak.

Held Aulon! zegt de vorst, men moet voor 't noodlot bukken:
 De troon en diadeem die gy my tracht te ontrukken,
 Zyn nooit door my gevraagd, zelfs nooit door my begeerd;
 Dat ik die nemen moest, heeft my genoeg gedeerd.

Maar 't hoog bevel der goôn heeft my ten troon verheven,
En 't voegt den sterveling de goôn gehoor te geven.
Noch heeft de stem des volks den troon my toegelegd;
De koning Romulus had zelf geen ander recht.
De kroon behoort in Rome aan dien haar 't volk wil schenken;
Daar myn Sabyne van hun kroonrecht anders denken:
't Is by hen erflyk, daar 't een keurstem buiten sluit;
Myn volken maken thans de helft van Rome uit.
Door duizend euveldaën, die ik niet af wil malen,
Door duizend rampen, die ik thans niet op wil halen,
Ben ik by myn' Sabyne des laatsten konings zoon:
Dus riepen goden, wet en volk my op den troon,
Benevens 't recht van 't bloed. Gy lacht met zo veel rechten,
En komt my in myn stad besluiten, en bevechten!
Gy wet tot myn bederf 't vernielende oorlogszwaard!
Zelfs zonder dat aan my eens de oorlog is verklaard!
Verr' dat ik my beklag', zal ik dit dankbaar lyden.
Gy brengt rechtvaardigheid, en goden aan myn zyden.
ô Vorsten van dit land! door Numa hoog geächt,
Gy hebt, dit staat aan u, myn liefde in uwe magt;
Maar nimmer kunt ge my, hoe groot uw heir moog' wezen,
Daar ik niets heb misdaan, my uw geweld doen vreezen.
Gy ziet het Roomsche heir, de magten van myn ryk,
Alle uw veréende magt alreede in kracht gelyk;

Gy

Gy ziet den braven Mars myn stad ter hulp getogen,
 Gy zaagt door zyn beleid uw waakzaamheid bedrogen:
 Gy ziet den Roomschen vorst dus tot dien staat gebragt,
 Dat hy in stryd reeds kracht kan stellen tegen kracht.
 't Is waar ik kan, zo gy den oorlog blyft verkiezen,
 Hier meer dan éénen slag in 't open veld verliezen;
 Maar ik kan, met dat all', eer ik ben afgemat,
 Uw heir noch jaren lang vermoeijen vóór myn stad;
 Daar zo 't my ééns gelukt u op de vlugt te dryven,
 U hoop op onderstand, noch uitkomst, by zal blyven.
 Denk ook niet dat de Mars de laatste toevlugt is,
 Die ik verkiezen kan tot myn behoudenis:
 De Apuliër zal my eerlang zyn krygsmagt zenden,
 Hetruriën is reeds gereed, met al zyn benden,
 Liguriën is ook tot myne hulp te veld;
 Op éénmaal aangetast door dat veréënd geweld,
 Zal 't u niet mooglyk zyn ons wederstand te bieden;
 Bezwaarlyk zelfs zal één van u 't verderf ontvlieden.
 't Vestynsche volk alleen zal niet door 't zwaard vergaan:
 Het zag ten allen tyd' den Mars als broeder aan,
 En ik beschouw in hen myn trouwste bondgenooten;
 Dus zweer ik hier voor u, en al myn legergrooten,
 Dat ik, hun trouw, hun liefde, en fierheid ten geval,
 Hen nooit als vyand van myn staten handlen zal.

Dees woorden, die in 't oor des volks een wonder schynen,
 Doen op den gryzen vorst der moedige Vestynen
 Verwonderde oogen slaan: de woedende Aulon slaat
 Een oog waarin de vrees voor heimelyk verraad
 Op 't klaarst te lezen is, op dezen gryzen koning;
 Prins Turnus ziet op hem met zigtbre vreesbetooning;
 Daar Arisbéus toont hoe hem die taal verveelt.
 De koning, ziende alree' hen onderling verdeeld,
 Besluit op 't oogeblik, om verder stout te wagen
 Dees wélbedachte taal de vorsten voor te dragen.

Ach! Numa, zo hy al de zege op u behaal',
 Betreurt in 't zuchtend' hart de droeve zegepraal
 Gekocht voor 't wis verlies van alle uwe onderdanen;
 Ik zou myn' lauwerkranen besproeijen met myn tranen,
 Indien die waar' bevekt met uwer volken bloed.
 Myne amptgenooten! ô Gy vorsten, zo vol moed!
 Gy, die tot myn bederf het zwaard rukt uit de scheede!
 Een vorst die magtig is ten oorlog, eischt de vrede;
 En, zonder dat men noch één' storm deed my ten val,
 (Zelfs zeker van myn' kant dat ik verwinnen zal,)
 Ben ik noch groot genoeg een vrede u voor te dragen,
 Die, zonder twyfel, u in alles zal behagen.
 Hirpynen! ik schenk u die oude sterkte weêr,
 Tot uw bedwang gebouwd door Romes opperheer,

Myn'

Myn' voorzaat: zulk een sterkte in 't hart uws lands te bouwen,
 Was onrechtvaardigheid, was hoonend misvertrouwen;
 Ik stel 'er glori in dat ik vergoeding doe,
 Voor 't schenden van uw recht, door Romens oorlogsroef.
 Rutuul! en Volsch! kan u myn vrindschap welgevallen,
 Aanvaard die, nevens 't recht van burger in myn wallen.
 Vorst van Campaniën! gy, die zo ras vergeet
 Hoe ge in den laatsten kryg der Marsen magt bestreed,
 Uw vyand heeft uw' zoon in myn geweld gegeven,
 'k Wil dat hy, van dit uur, op nieuw voor u zal leven.
 Gy, koning der Vestyns! die, met de tederheid
 Eens vaders, federt lang een dochter hebt beschreid,
 Haar wanende op haar' togt in 't hart der zee verdronken,
 Zie uw Camilla u door Numa weêrgeschonken.
 Camille! en Capis! komt, tredt beiden vrolyk toe:
 Dat beider hart zyn' wensch in 's vaders arm voldoe.

Camille en Capis treên by deze woorden nader,
 En ieder hunner weent in de armen van een' vader.
 Het gryze vorstenpaar gelooft thans de oogen niet,
 Waaruit een heete vloed van vreugdetranen vlied;
 Het drukt aan 't hart een kroost van Numaas hand bekomen,
 Een kroost in beider waan voor eeuwig hen ontnomen.

Toen spreekt de Roomfche vorst: ô Koningen! welân,
 Thans kunt ge tegen my veréënd ten ftryde gaan.

't Recht

't Recht was reeds aan myn zyde, ik had dus niets te vreezen,
't Recht zal na deze daad meer aan myn zyde wezen.
Gy hebt tot myn bederf een heir te veld geleid;
Gy zocht den kryg, ik dring u tot ondankbaarheid.
Bevecht my, zo gy wilt, dingt zelfs my naar het leven.
Al 't antwoord dat hierop de beide vorsten geven,
Is knielen op den grond, en kuschchen van den voet,
Eens opperheers wiens gunst hun hart verjongen doet.
De brave Turnus kuscht verheugd des konings handen,
Held Arisbéus, een der edelfte verftanden,
Volgt Turnus voorbeeld, en, door geen bedwang gestuit,
Roept beider mond, met kracht, voor 't oor der benden, uit:
,, De vree! de vree! het zwaard keer' ylings in de scheede!"
En 't oorlogsvolk herhaalt het lieve woord van ,, vrede!"
't Was Aulon slechts die reeds zyn' mond geöpend had
Ter spraak, toen Leo fors hem onder de oogen trad,
Waardoor des woestäarts taal terftond word afgebroken;
Hy spreekt: Zo Aulons hart door bloeddorst is ontstoken,
Hier ben ik! in dit hart zy zyn geweer gedrukt;
Hy neem' zyn' byl, door my hem in zyn' slaap ontruikt.
De woestäart, door die taal van Leo neêrgeflagen,
En door des Marsfers deugd, die ieder moest behagen,
Of liever op één' sprong ten eenemaal geveld,
Door 't overheerschend' van den eedlen Marfer held,

Ziet

Ziet Leo aan, en zwijgt, daar 't hart den Mars moet pryzen.
 Kom, haast u, roept die held: het denkbeeld doet my yzen,
 Ô Aulon! dat myn hand, een vrouw slechts ten geval,
 Met bloed myns landsgenoots zich wreed bezoedlen zal.
 Verzaak uw vaderland, of wees myn vrind nadezen.
 Fiere Aulon roept: Myn keur zal die van Leo wezen;
 Nooit zwyge in Aulons ziel de stem van 't vaderland!
 Hy zwijgt, en drukt met kracht des eedlen krygsmans hand.

Niets kon dit oogenblik de vrede wederstreven,
 Men hoort een' vreugdegalm, ten hemel opgeheven,
 En 't weêrzydsch oorlogsvolk verlaat zyn reijen, om
 Zich saam' te mengen als ééne enkele oorlogsdrom.
 Maar 't kroost van Romulus, ten krygsdrom ingebroken,
 Van laatste hoop, van hoop op Aulons hulp verftoken,
 Door dollen toorn' verheerd, en aan zichzelf ontruikt,
 Daar woede op haar gelaat een-bleeke doodverf drukt,
 En 't oog affchuwlyk blaakt, roept uit: Trouwlooze vrienden!
 Ondankbren! bloedäärts! die u schandlyk laat verblinden
 Door ydle woorden, en uwe eigene eer ter smaad,
 Hoogst onbeschaamd de zaak der koningen verraad,
 Geene uwer moet zich ooit met die gedachten streelen,
 Dat in uwe eerloosheid Hercilia zal deelen.
 En gy, Ô Numa! die de koningen verblind,
 En dien ik meer vervloek, dan ik ooit heb bemind.

Ik voel 't myn tong, barbaar! éénsflags aan kracht ontbreken,
 Om over zulk een' schelm een vloeking uit te spreken...
 Hoor, by myn affcheid, aan, de wenschen die ik doe:
 Eéns breng' de liefde uw ziel dezelfde kwelling toe
 Die gy my hebt verwekt. Mogt ge op den troon beweenen
 Dat ge u daarop niet moogt, naar uwen wensch veréenen
 Met die onwaardige, om wie Numa my begeeft.
 Mogt Romes volk, dat u ten troon verheven heeft,
 Dat u ten koning maakte, in hunnen wal nadezen,
 De naam van koning tot den grootsten affchrik wezen;
 Ja, mogt dat volk dat gy door valsche deugd behaagt,
 Na 't all' wat koning heet, en eerst u! heeft verjaagd,
 Op al de koningen in 't grimmig hart verbolgen,
 Langs de aard', met vuur en staal, de koningen vervolgen.
 Mogt in de nare hel de zwarte spokenstoet,
 Met kwelling zonder einde, u volgen op den voet,
 U op 't bezien van 't lyk van Tatia doen beven,
 Van Tatia, die ik door scherp venyn deed sneven;
 Maar meest, mogt gy, om nooit uw wroegingen te ontvliên,
 't Lyk van Hercilia steeds voor uwe oogen zien,
 Doorstoken met den dolk, door uw barbaarsche handen,
 Bestiersters van haar vuist, gedrukt in de ingewanden.
 Na deze taal volstrekt verheerd door woede en smart,
 Stoot zy, tot aan 't gevest, haar kling in 't zwoegend hart.

't Schiet

't Schiet alles op haar toe, om haar te hulp te komen;
 Vergeefs! het levenslicht is haar alree' benomen,
 Maar op 't verbleekt gelaat is noch de toorn' geprent,
 Verwytende aan de goôn een wraakloos levensënd.

De vorst, die haar beklaagt, door deernis aangedreven,
 Beveelt om, naar haar' rang, haar de uiterste eer te geven,
 En wyd nog midlerwyl met zyne zuivre hand,
 De goôn, uit dankbaarheid, een plegtige offerand',
 Bezweert de vrede op 't geen hy vry had aangeboden,
 En zyn getuigen zyn de onsterfelyke goden;
 Waarna hy, hoogst verrukt, die vorsten stadwaarts leid,
 Die hy ontwapend heeft door zyn rechtvaardigheid.

Men tred in 't Kapitoel en doet met eigen handen
 Voor 't outer van Jupyn een plegtig offer branden.
 Hier vormt de Roomfche vorst dat duurzaam vreêverbond,
 Waaröp het heil des lands onwrikbaar wierd gegrond,
 Hy vest' de vrede aan 't vryë Italiën beschoren.
 De vorsten, wien de deugd van Numa moest bekoren,
 Begeeren, uit één mond, dat hy de scheidsmen zy
 In 't onderling belang van aller heerschappy.
 Hy overweegt elks recht, en elks opöfferingen,
 Staat zelf van rechten af die nooit hem zyn te ontwingen,
 En schryft met eigen hand het heilzaam vreêverdrag,
 Dat hy de koningen met blydschap teeknen zag.

De thans aan Romes vorst verbonden opperheeren
 Zyn eindelyk gereed om naar hun land te keeren;
 Zy gaan, in 't hart gerust op Numaas goede trouw,
 Zy zien in hem den steun van aller staatsgebouw,
 Zy zyn begiftigd elk verr' boven zyn verwachting,
 En ook voor hem vervuld met tederheid en achting.

De vorst die Capua met onëer had bestierd,
 Keert met zyn' erfprins, die den held der Marsen wierd.
 De koning des Vestyns voelt zich het hart beroeren
 Door druk, nu 't hem mislukt zyn dochter mee' te voeren;
 Camilla weigert grootsch haar rechten op den troon:
 Haar grootst geluk bestaat dat zy in Rome woon',
 By Leo en den vorst; en hare vreugdbetooning,
 En haar volmaakt geluk, vertroost den gryzen koning.
 De Volsch, Rutuliër en moedige Hirpyn,
 Op 't hoogst in 't hart voldaan nu zy gewroken zyn
 Van 't onrecht door 't geweld van Romulus geleden,
 Vertrekken, daar de vorst door hen word aanbeden,
 Om 't roemryk wreken van hunne onverdiende schand',
 Bevreedigd langs den weg die 't naast is naar hun land.
 De Mars, door Numaas gunst met schatten overladen,
 Verwonderd door 't besef van zo vele eedle daden,
 Keert, daar 't Auroncer land hem is ter hand gesteld,
 Straks naar Marubia, en zegent Romes held.

De jeugdige Astor kan niet dan met smart de staten
 Eens bondgenoots zo groot door zuivre deugd verlaten;
 En 't Roomfche volk, dat zich van oorlog ziet verlost,
 Daar dit geen druppel bloeds aan iemand had gekost,
 Aanbid een' vorst door wien 't de vrede heeft verkregen,
 En fpreekt zyn naam niet uit dan met een' dierbren zegen.

De vorst, die 't land behield alleen door wys beleid,
 Spoed zich om, thans in rust, met groote plegtigheid,
 De zware tempeldeur van Janus zelf te fluiten.

Toen Romulus, wiens drift ten kryg niet was te fluiten,
 Noch heerschte, zag men nooit die tempelpoort in flot,
 Steeds was die open voor 't gezigt van 't oorlogsrot:

Thans hoort men met gedruis die kopren poorten kraken;
 Hoe gillen door 't gevryf haar lang verwoeste haken!
 De kracht van Numa, die der gantsche legerfchaêr,
 Kan deze poorten thans niet brengen tot elkaêr.

Waaröp de koning zich gekniêld ter godheid keerde;
 ô Janus! roept hy uit, die in dit land regeerde
 Door goedheid, vrede, recht, en fchrander staatsbeleid,
 Begunftigd myn ontwerp en vredelievendheid.

Sluit, goede godheid! fluit dien vreesfelyken tempel:
 Wy zweeren, neêrgebukt aan deez' geduchten drempel,
 Dat zo 't verhooren van die bede u wêlgevall',
 Ons hart voor eeuwig u ten tempel ftrekken zal.

Een hulde te uwaarts nieuw vertoont zich aan myn zinnen:
 Tot nochtoc is de maand waarmee' wy 't jaar beginnen,
 Aan vader Mars gewyd: ik doe dat jaar te niet,
 Waarvan myn oog 't gebrek van menig' kant doorziet.
 Tien maanden heeft ons jaar; myn wil is dat nadezen
 Zes paren maanden 't jaar der Romers zullen wezen,
 En de eerste maand van 't jaar zal die van Janus zyn.
 Het is niet meer dan recht, hoe vreemd het Rome ook schyn',
 Dat de oorlogsgod, die 't zwaard steeds houd uit zyne scheede,
 Te rug sta voor den god der onwaardeerbare vrede.

Naauw' uit de vorst dees taal, of, met een schor gegil,
 Draait ieder deur van zelve op haar verroeste spil;
 De poorten worden fors en snel aan één gedreven,
 Met een gedruis dat zelfs des stoutsten hart doet beven.
 Toen heiligde de vorst den gouden beukelaar,
 Waarään in eeuwigheid de Roomsche legerschaer'
 De zege op ieder volk der aard' zou zien geketend,
 Tot dat de Romer zich den vorst der vorsten rekent.
 Hy stelt, om op dat schild gedurig acht te slaan,
 Een' nieuwen priesterrei, uit de eedle Romers, aan;
 En hy besluit den stoet tot dezen dienst verheven,
 Den naam van Saliërs ten ordennaam te geven.

Na 't vast bepalen van die vrome plegtigheên,
 Wil hy 't Egériesch woud op 't oogenblik betreên;

Hy spoed zich straks op weg, in 't hart op 't hoogst te vrede,
En neemt Camilla en zyn' halsvrind Leo mede.

Doch voor de kieschheid van de strenge nimf vol schroom,
Houd hy het vrindenpaar verwyderd van den stroom.

Genaderd tot aan 't woud met vrees en wélbehagen,
Besluit hy, hoogst gedwee, de stroomnimf te ondervragen.

De held betuigt oprecht zyn diepe droefenis,

Dewyl 'er zo veel tyd voor hem verlopen is,

Waarin 't hem wierd belet Egéria te hooren.

All' 't geen hy heeft verricht, stelt hy de nimf te voren,

En zegt, daar zedigheid hem de oogen neêr doet slaan:

Wel nu! geliefde nimf! heeft Numa u voldaan?

Dat hebt gy! zegt de stem, en gy moet thans vertrouwen,

Dat ik den grootsten vorst in Numa kan aanschouwen.

Myn hoop is thans vervuld, 't is tyd dat ik voldoe

Aan myn' gezworen eed, en ik my kennen doe:

Ken thans Egéria, door Numa aangebeden.

De koning ziet de nimf toen luchtig tot zich treden,

En hy herkent in haar, zodra hy haar beziet,

De minzame Anaïs, die in zyn ziel gebied.

Hy staat bewegingloos, de geest schynt hem ontvlogen,

De mond staat open, en zyn gretig starende oogen,

Staan vreesfelyk gespalkt, en onbeweegbaar styf,

En de armen hangen slap aan 't magtelooze lyf.

Maar

Maar ylings krygt de prins zyne oude krachten weder,
 Hy fnikt, en valt in 't stof voor Anaïs ter neder,
 Doch vruchtloos poogt hy 't hart te ontlasten door zyn reën;
 All' wat hy uiten kan, zyn zuchten en geweën.

Sta op, zegt Anaïs. Gy moet bedaard my hooren:
 Ik ben geenzins de nimf ter raadvrouw u beschooren,
 'k Ben slechts een sterfeling, ô Numa! en vertrouw
 Dat my een godlyke eer min strelend wezen zou,
 Dan de eernaam van vrindin van een monarch te wezen,
 Wiens volkliefde en wiens deugd rechtvaardig word geprezen.
 Gy hebt my ééns verhaald den zonderlingen droom,
 By Pans fontein gedroomd, of liever by een' stroom:
 De hoop die u bezielde om 't loffelyk regeeren,
 Van nimf Egéria, tot uw behoud, te leeren,
 Deed in myn vaders hart en 't myn' de zucht ontstaan,
 Om, op den naam dier nimf, uw' wensch ten dienst te staan,
 Daar liefde en vrindfchap ons om stryd gestadig porden,
 Door onze vlyt uw' droom te doen een waarheid worden.
 Gedwongen ons van u te scheiden, opdat gy
 Wéldoender worden zoud in Romes heerschappy,
 Heeft liefde te uwaarts ons naar 't somber woud gedreven,
 Bewust dat gy weldra u derwaarts zoud begeven.
 't Besluit door ons gevormd kwam u volmaakt te stae':
 Ik sprak u op den naam van nimf Egéria;

Ik gaf u raad, en gy besloot daarnaar te leven;
 Door mynen vader wierd die raad my ingegeven,
 Zyn wysheid is bekend; gy, door myn' raad bekoord,
 Dacht dat ge Egeria, als raadvrouw, had gehoord:
 Die dwaling, Numa! die uw glori moest volmaken,
 Was streelend' voor myn hart: ik kan dit niet verzaken.
 Ik zag, door 't groen bedekt, met vreugd u in deze oord,
 En hoe de raad der nimf uw zinnen heeft bekoord:
 Gelukkiger dan gy, was ik aan uwe zyde,
 Toen gy uwe Anaïs de teérste tranen wydde.

Hy ziet, door deze taal zichzelve geheel ontrukkt,
 Haar' vader naderen, dien hy in de armen drukt;
 Hy doet dit duizendmaal, en, door zyn vreugd gedreven,
 Besluit hy kundschap aan het vrindenpaar te geven,
 Dat hy den gryzäart, en het voorwerp dat hy mint,
 Door gunst van 't godendom, in 't einde ééns wedervind.
 Hy schreeuwt, uit al zyn kracht: Hier is zy! komt vry nader:
 Uw zuster wacht u hier, met haar' geliefde vader.

Held Leo hoort die taal, maar hy gelooft die niet;
 Hy vliegt, in hoop dat hy die taal bewaarheid ziet.
 De gryzäart opent hem, met teekens van erbarmen,
 Zyn' boezem en metéén ontsluit hy hem zyne armen,
 Drukt hem aan 't hart, en roept, terwyl hy bitter weent:
 Wy zyn dan, waarde zoon! tot in de dood veréënd!

De dappre Leo schreit, en kan van vreugd niet spreken;
 Camilla legt aan 't hart van Anaïs bezweken;
 De vriendschap, liefde en vreugd benemen, op één' stond,
 De kracht tot spreken aan des tedren vaders mond,
 Daar vier gelieven, die zich onderling beminden,
 Ter uiting van hun hart zich onvermogend' vinden.

't Geween kwam eindelyk hunn' aller smart ter hulp,
 Daar Zoroaster hen geleid naar zyne stulp;
 Hier, zegt hy, was de plaats daar wy uw oog ontweken,
 Komt! sterven wy vernoegd in dees geliefde streken.
 ô Numa! ken in 't eind' myn hartsgefteltnis:
 Monarch van Rome! ikzelf schenk u myne Anaïs;
 Maar Rome, aan 't bygeloof verlaafd siets de eerste tyden,
 Zal uw vereéniging met Anaïs niet lyden:
 Nooit, nooit! helaas! myn prins! myn weigring staat u duur,
 Trekke Anaïs met u, als bruid, in Romes muur.
 Elk dag, ('t bedrog is nut,) kunt gy uw volk verblinden,
 Voorwendende in den raad der nimf hun heil te vinden;
 Gy zult uwe echtgenoot omärmen, en uw loon,
 Voor 't goede dat gy zult verrichten op den troon,
 Besta in 't zielvermaak van ons bericht te geven,
 Van 't goed dat ge ieder' dag in Romem hebt bedreven.
 Dus is 't dat Anaïs voor haren Godsdienst leeft,
 Terwyl 't bedekt genot u meer genoegten geeft.

Gelukkig door uw heil, waarop myn ziel durft hopen,
 Zal ik in rust by u die dagen zien verloopē,
 Die Oromazes, die de vromen steeds gedenkt,
 Aan Zoroāster noch uit loutre goedheid schenkt.
 Spreek! kan 't geen ik ontwerp noch tegenstand ontmoeten?
 De koning antwoord niet, maar stort zich aan zyn voeten
 En kuscht die: Anaïs slaat de oogen naar den grond;
 Een aangename lach ontgaat haar' schoonen mond,
 Daar Leo en zyn gae' den eedlen gryzāart roemen,
 En zyn ontwerp 't ontwerp eens schandren wysgeers noemen.
 Naauw' had Aurore in 't oost' den morgenkim versierd,
 Toen Numa echtgenoot van zyn beminde wierd:
 Men viert dien grooten echt in Zoroāsters woning,
 Niet met een feest, niet met verspillen van een koning;
 Maar slechts in 't byzyn van Camille en haar' gemaal,
 En by een' sober, doch wélmeenend veldönthaal.
 De vorst, ten top van heil, ten top van zyn genoegen,
 Komt daaglyks in de stulp zich by zyn gae' vervoegen,
 Daar deugdsume Anaïs en haare vader, hem,
 Als vriend, niet als een' vorst, met reden vol van klem,
 Doen blaken van verlangst om door zyn deugd geprezen,
 En een rechtvaardig, ja, de beste vorst te wezen.
 Waar zich de gryzāart wend, hy vind de vreugd alöm,
 Bereikt, in aller arm, den hoogsten ouderdom,

En Leo, opperhoofd van 't krygsbewint van Romén,
Blyft in die ftad, door hem voor vaderftad genomen;
Zyn deugdfame echtgenoot' blyft hier met hem veréénd,
Daar hy van haren naam Camillus naam ontleent.
Zyn ftam gaf in het einde aan dien Camillus 't leven,
Die 't Gallifch krygsgeweld van Rome heeft verdreven.
De vrome koning, die, in elk gefteltenis
Zyns ryks, van Anaïs een tedre minnaar is,
Regeerde in volle rust, ruim vyf-en veertig jaren,
Als teder vader en van kryg- en burgerschaeren;
En in dien langen loop van jaren agteréén,
Kwam geen vyandig volk den Roomschen grond betreén;
De koopren tempelpoort van Janus bleef gefloten;
En geen der burgerschaer', der krygslíén, of der grooten,
Was ongelukkig, door der hovelingen juk,
Of door een flechte wet, der volken ongeluk.

